

Хорольська міська рада

Лубенського району Полтавської області

СТРАТЕГІЯ
розвитку Хорольської міської
територіальної громади
на 2023-2027 роки

ХОРОЛ 2023 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	3	
МЕТОДИКА СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ	4	
ПРОЦЕС РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	6	
АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА		
I. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ХОРОЛЬЩИНИ	7	
II. ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ	9	
III. ПРИРОДНО – РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ	10	
IV. ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ ТА ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ		
4.1. ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В ГРОМАДІ	12	
4.2. ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗРОБІТТЯ	15	
V. НАЯВНА ІНФРАСТРУКТУРА ХОРОЛЬСЬКОЇ ГРОМАДИ		
5.1. ТРАНСПОРТНЕ СПОЛУЧЕННЯ	17	
5.2. ПОШТОВА ІНФРАСТРУКТУРА ТА ЗВ'ЯЗОК	19	
5.3. ЦЕНТР НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ	19	
5.4. ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА	20	
5.5. СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА ГРОМАДИ	24	
VI. МІСТОБУДІВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ		
6.1. ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН	38	
6.2. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ	38	
VII. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ХОРОЛЬСЬКОЇ ГРОМАДИ		
7.1. СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	39	
7.2. ФІНАНСОВА ІНФРАСТРУКТУРА	39	
7.3. АГРАРНИЙ СЕКТОР	40	
7.4. КОМУНАЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА	41	
7.5. ЛЕГКА ПРОМИСЛОВІСТЬ	42	
7.6. ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ	42	
7.7. МАШИНОБУДІВНА ПРОМИСЛОВІСТЬ	44	
7.8. БУДІВЕЛЬНА ПРОМИСЛОВІСТЬ	44	
VIII. БЮДЖЕТ ГРОМАДИ		45
IX. ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ ХОРОЛЬСЬКОЮ ГРОМАДОЮ		48
X. ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ТА ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ		50
XI. ЕКОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ В ГРОМАДІ		51
XII. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ		
12.1. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ	53	
12.2. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ЮРИДИЧНИЙ ОСІБ, ФІЗИЧНИХ ОСІБ-ПІДПРИЄМЦІВ	56	
XIII. РЕЗУЛЬТАТИ SWOT-АНАЛІЗУ		61
XIV. СЦЕНАРІЙ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ		65
XV. МІСІЯ ТА СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ		67
XVI. СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ		68
XVII. ЗВ'ЯЗОК СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ХОРОЛЬСЬКОЇ МТГ ІЗ СТРАТЕГІЄЮ РОЗВИТКУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ		80
XVIII. ПЕРЕЛІК ПРОЄКТІВ		81
ДОДАТОК – ЗВІТ СЕО		

ВСТУП

Спроможність будь-якої громади залежить, не стільки від розміру наявних і потенційних її ресурсів, скільки від координації дій всіх зацікавлених економічних, політичних і суспільних сил цієї громади. Гарним інструментом такої координації є процес стратегічного планування розвитку територіальної громади.

Головною метою розробки Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки (далі – Стратегія) - забезпечення динамічного, збалансованого розвитку населених пунктів Хорольської міської територіальної громади, підвищення конкурентоспроможності громади та рівня життя населення.

Стратегія розроблена відповідно до статті 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 -2027 роки, затвердженої постановою Кабінетів міністрів України від 05.08.2020 №695, Стратегії розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки, затвердженої рішенням 5 сесії Полтавської обласної ради 8 скликання від 6 липня 2021 року.

Розробка Стратегії була обумовлена запровадженням нового способу планування розвитку громади, оскільки збільшилася площа її території, а саме: розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 р. №721-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Полтавської області» до Хорольської міської територіальної громади приєднані 10 сільських рад та 3 об'єднані територіальні громади Хорольського району.

У зв'язку з чим виконавчим комітетом Хорольської міської ради Лубенського району Полтавської області було прийняте рішення від 15.06.2021 №141 «Про створення робочої групи з розробки Стратегії розвитку Хорольської територіальної громади на 2022-2027 роки». До складу робочої групи увійшли працівники міської ради, депутати міської ради, члени виконкому міської ради, старости, приватні підприємці та представники від громадськості. Розробка Стратегії проводилася фахівцями Хорольської міської ради.

Головні умови успішності процесу Стратегічного планування:

- ✔ Стратегія має сприяти об'єднанню лідерів громади, підприємців та громадян для створення публічно – приватного партнерства.
- ✔ Стратегія визначає унікальні особливості та конкурентні переваги громади, що ґрунтуються на природних, матеріальних, фінансових, трудових, соціальних, інтелектуальних ресурсах. За належної організації та об'єднанні зусиль, є шанс ці ресурси використати для місцевого розвитку.
- ✔ Стратегія має впливати на місцевий інвестиційний клімат та ресурсну спроможність громади, та, як наслідок, на рівень життя всіх громадян.
- ✔ Питання залучення інвестицій для місцевих підприємств та розвитку інфраструктури, збереження довкілля і забезпечення гідної якості життя взаємопов'язані. Успішна робота над цими питаннями можлива лише за умови сприйняття їх як цілісної системи.
- ✔ Стратегія пов'язана з іншими документами стратегічного характеру, місцевими та регіональними програмами, які вже ухвалені і виконуються відповідними органами.

МЕТОДИКА СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ

Розробка Стратегії здійснювалась з дотриманням наступних принципів:

✦ *об'єктивності* – розробка документів на основі даних органів державної статистики, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, результатів опитувань громадської думки, з урахуванням реальних цілей та індикаторів (показників), яких можливо досягти та оцінити;

✦ *обґрунтованості та доцільності* – розроблення документів на основі чітко визначених цілей розвитку та економічно обґрунтованих заходів та проєктів, що сприяють їх досягненню із використанням кращого світового досвіду у сфері прогнозування економічного і соціального розвитку;

✦ *координації* – взаємозв'язку та узгодженості довгострокових стратегій, планів і програм розвитку на державному, регіональному та місцевому рівнях;

✦ *відкритості та прозорості* – забезпечення доступу громадськості, що передбачає інформування про цілі, завдання та очікувані результати та показники виконання стратегічних та програмних документів, а також забезпечує всіх суб'єктів господарської діяльності необхідними орієнтирами для планування власної виробничої діяльності;

✦ *паритетності* – створення рівних можливостей для висловлення позицій всіх сторін під час розроблення та реалізації відповідних документів;

✦ *недискримінації та рівного доступу* – створення можливості для висловлення позицій всіх сторін під час розроблення та реалізації відповідних документів;

✦ *ефективності* – визначення та забезпечення функціонування механізму досягнення цілей, виконання завдань, заходів у встановлені терміни;

✦ *історичної тяглості* – врахування та збереження позитивних надбань попереднього розвитку громад;

✦ *сталого розвитку* – забезпечення розвитку громади для задоволення потреб нинішнього покоління з урахуванням інтересів майбутніх поколінь.

Методологія, яку використано при підготовці Стратегічного плану, розглядає сталий розвиток і соціальну інтеграцію як основні принципи місцевого розвитку. Концепт **сталого розвитку** (sustainable development) – це розвиток у межах господарської (екологічної) ємності природного середовища, що не вносить незворотних змін у природи і не створює загрози для як завгодно тривалого існування людини як біологічного виду.

Сталий розвиток зовсім не означає постійного зростання добробуту. Європейські країни пережили дві світові війни, зазнали цілого ряду економічних криз. Але, після кожного політичного чи економічного потрясіння вони неодмінно повертались на траєкторію благополуччя. Іншими словами, сталий розвиток є чимось на зразок універсального набору методів, який можуть використовувати й інші країни.

Сталий розвиток має в своїй основі чотири ключові мети:

Суспільний прогрес та рівність

Стабільне економічне зростання

Захист навколишнього середовища

Збереження природних ресурсів

Залучення широкого кола громадян до процесу розробки стратегічного плану розвитку територіальної громади дозволяє ідентифікувати та знайти прийнятні шляхи усунення проблем громади, забезпечити налагодження діалогу між громадськістю та владою. При цьому однією з основних складових процесу планування є обов'язкова участь у ньому усіх активних та зацікавлених представників громади. Створений разом з громадою стратегічний план незалежно від особистісних якостей керівників, або політичної ситуації спрямовується на покращення стандартів життя, зміцнення місцевої демократії, виховання суспільно-активних громадян – патріотів своєї громади.

Підготовка стратегічного плану розпочалася з проведення аналізу, який включав в себе:

✓ дослідження основних тенденцій соціально-економічного розвитку сукупності населених пунктів Хорольської громади, дослідження оточення (зовнішнього середовища) та оцінка можливостей розвитку громади,

✓ проведення у липні 2021 р. опитування жителів громади.

В приміщенні Хорольської міської ради проходили зустрічі з членами Робочої групи з написання Стратегії розвитку. Так, на засіданнях відбулись:

✓ презентація та обговорення результатів стратегічного аналізу громади

✓ формулювання та обговорення прогнозів і сценаріїв розвитку громади

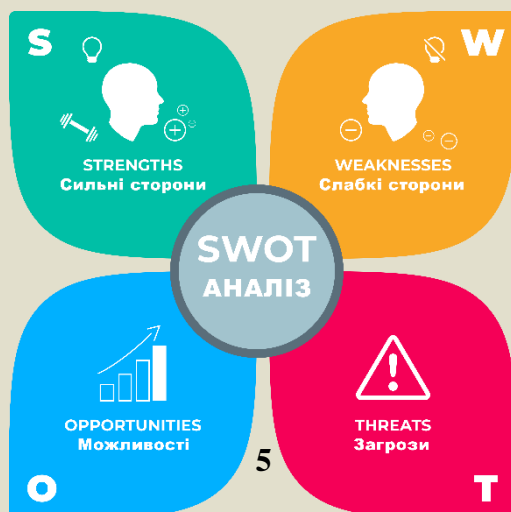
✓ формулювання стратегічного бачення

✓ проведення SWOT-аналізу – ідентифікація факторів SWOT

✓ підготовлені базові аналітичні висновки щодо порівняльних переваг, викликів та ризиків розвитку Хорольської громади

Були проведені:

- визначення стратегічних, оперативних цілей та завдань стратегічного плану
- оголошення про підготовку технічних завдань на проекти розвитку, які відповідають завданням Стратегії.

ПРОЦЕС РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Посадові особи Хорольської міської ради підготували Профіль громади, який містить інформацію про місцеву економічну базу, населення громади та умови життя в ній, комунальну та технічну інфраструктуру, а також про стан довкілля. За результатами проведеного аналізу було виявлено низку проблем, а саме: невикористані наявні ресурси потенціалу міста та відсутність активного сприяння розвитку місцевої економіки з боку громади. На першому засіданні Робочої групи було затверджено графік її роботи, проведено соціально-економічний аналіз та визначено ключові проблеми розвитку Хорольської МТГ. Після цього Робоча група погодила версію Місії та стратегічного, бачення громади в майбутньому.

Наступним кроком, Робочою групою на підставі аналізу Профілю та визначених ключових проблем, були сформульовані Стратегічні цілі за такими сферами: людські ресурси (створення системи комунікацій з громадою); економічний розвиток (підтримка бізнесу, залучення фінансових інвестицій); комунальна інфраструктура (інженерна, транспортна). У розрізі визначених цілей було проведено SWOT-аналіз слабких та сильних сторін громади, а також основних загроз і можливостей, які визначаються зовнішнім щодо громади середовищем. Далі, було формулювання для кожної з вищезазначених Стратегічних цілей низки Оперативних цілей та досягнення консенсусу щодо дій, які має зробити влада, підприємства та інші партнери задля досягнення покращень в економічному стані громади. До участі в обговоренні залучалися представники міської ради, органів державного управління, підприємств, а також інші особи - спеціалісти, що мають досвід і спеціальні знання.

По кожній Оперативній цілі фахівці органу місцевого самоврядування розробили Завдання, що містять заходи із зазначенням відповідальних осіб, строків та джерел ресурсів для досягнення цілей.

Після проведення громадського обговорення стратегічний план подано на розгляд міському голові та міській раді для прийняття відповідного рішення.

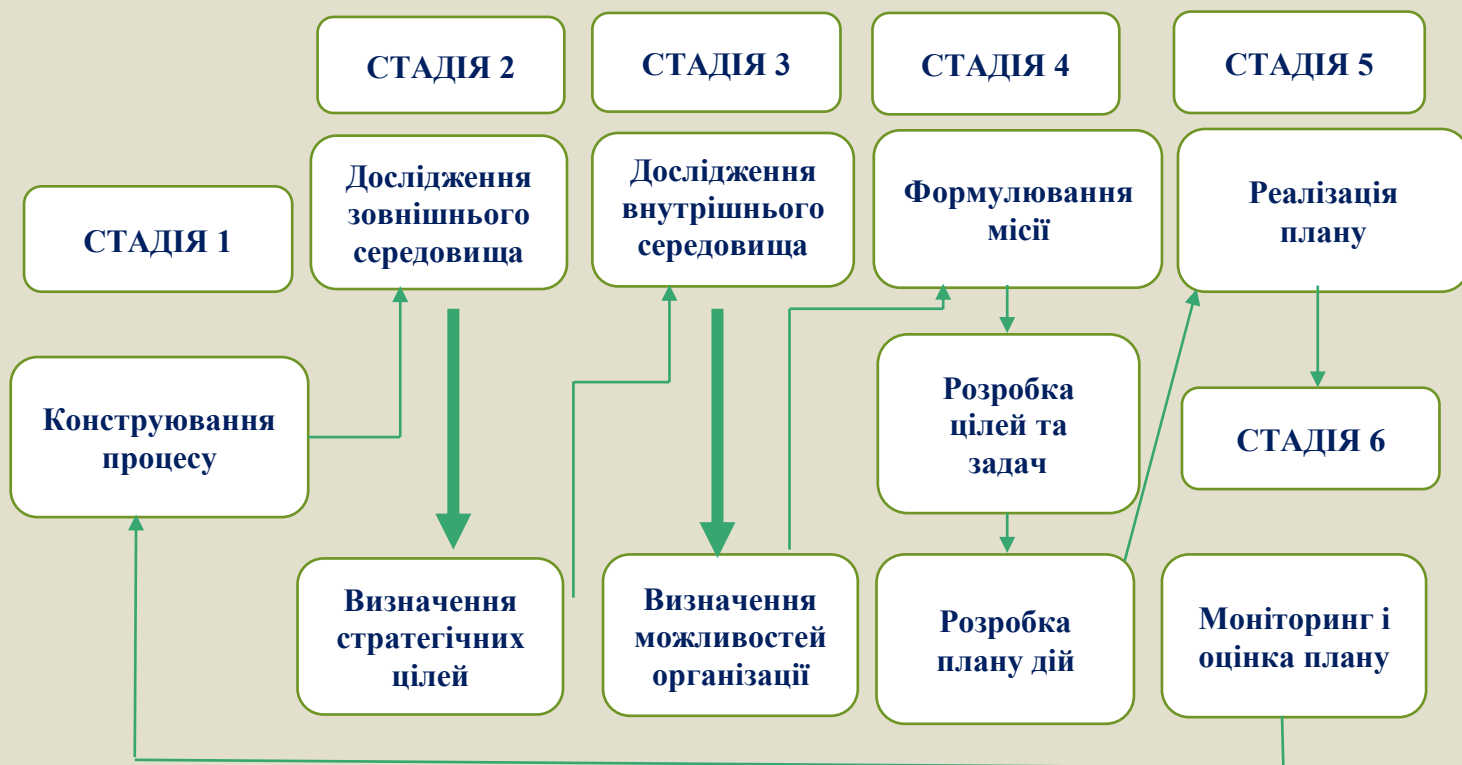

Схема процесу стратегічного планування за Марком Сізенсом

АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА

І. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ХОРОЛЬЩИНИ

Літописне місто Хорол - одне з найдавніших на Полтавщині. Назва міста Хорол походить від однойменної річки і найвірогідніше означає «пасовище», «табір», «житло». Поселення на території сучасного міста виникло давно, ще в епоху неоліту (нового кам'яного віку). Вперше згадується про Хорол у духовній Володимира II Мономаха 1083 року. Місто було свідком кривавих сутичок слов'ян з кочівниками 1107, 1111, 1185, 1215 роках. Під час монголо-татарської навали Хорол, як і всі поселення Переяславщини, Київщини, було зруйновано. Після повалення навали землі Хорольщини 1362 року потрапили під владу Великого князівства Литовського.

Відродження Хоролу починається з кінця XVI століття. Після укладення Люблінської унії 1569 року хорольські землі перейшли до складу Речі Посполитої. Будівничими містечка Хорол стали князі Вишневецькі (вони контролювали поселення аж до Хмельниччини). 1615 московський загін з Путивля спалив Хорол (разом з Миргородом). 1617 Хорол іменують Ярославом (тезкою західноукраїнського Ярослава під Перемишлем), але ця нова назва не прижилася. За інвентарем 1647 року місто Хорол має 1279 господарств, що характеризує його як порівняно велике поселення для цієї доби. Позначено місто вперше на карті французького інженера Г. Боплана поряд з іншими великими поселеннями Лівобережжя першої половини XVII століття.

З 1648 року Хорол — сотенне містечко Миргородського полку і залишалося у цьому статусі аж до ліквідації Гетьманщини у 1782 р.

Після ліквідації козацького устрою в Україні за Указом Катерини II від 16 вересня 1781 року з 9 січня 1782 року відкрито Київське намісництво у складі повітів. Хорол стає

Хорол. Успенська церква. Іконостас. 1975.

повітовим містом відкритого Хорольського повіту. Було затверджено герб: «У червоному полі перехрещені золоті стріла і меч гострими кінцями донизу»

У 1802 році Хорол увійшов до новоствореної Полтавської губернії і залишився повітовим містом. У 1802 році його площа дорівнювала 442 десятинам і у ньому було 3583 жителів.

Напередодні реформи 1861 року за статистичними даними 1855 року в Хоролі жило 294 дворян серед них 137 помісних. У

1888 року біля Хоролу прокладена дільниця Харківсько-Миколаївська залізниця Ромни — Кременчук, за 5 км на захід від центру міста заснована станція Хорол (наразі в межах міста).

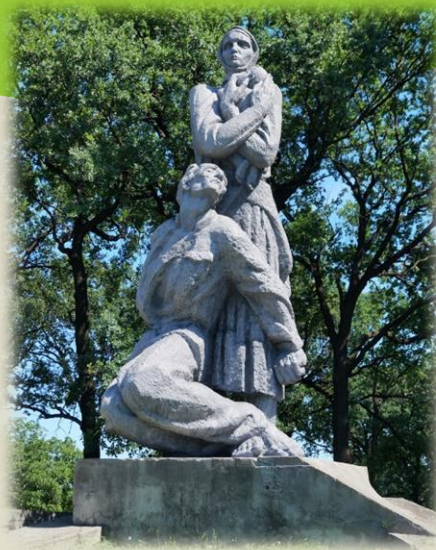
У період революції 1905–1907 років у Хоролі відбувалися мітинги і демонстрації. У 1916–1917 роках у Хоролі був розквартирований 8-ий уральський козачий полк. У ньому служив лікарем Володимир Бірюков, який був організатором Хорольського народного наукового музею у 1917 році. У середині серпня 1920 року Хорол і 18 його волостей увійшли до складу новоствореної Кременчуцької губернії, яка наприкінці 1922 року була розформована. Утворений Хорольський район 1923 року з міста Хорола, Хорольської, Новоаврамівської і Сньківської волостей ліквідованого Хорольського повіту (у 1932—1937 роках входив до складу Харківської області).

У 1932—1933 роках в Україні, в тому числі і на Хорольщині був штучно створений небувалий голод. Особливо загрозливих розмірів голод набув навесні та на початку літа 1933 року. Даних про кількість померлих від Голодомору 1932—1933 років в Хоролі немає.

Значною подією для міста було створення у грудні 1939 року механічного заводу, який повинен був виготовляти запасні частини для обладнання текстильної промисловості.

З 22 вересня 1937 року Хорол знову увійшов до новоствореної Полтавської області. З цього року більше ніяких змін щодо приналежності Хоролу і району до інших областей чи утворень не було.

Хорол і район окуповано німецькими військами з 13 вересня 1941 року по 18—23 вересня 1943 року. У жовтні 1941 року близько 460 жителів єврейської національності: старих, жінок і дітей нацисти розстріляли за містом. 1975 року на місці їхнього захоронення встановили стелу.

У Хоролі на території цегельного заводу, елеватора і нафтобази у вересні 1941 року нацисти влаштували табір військовополонених «Хорольська яма». Там були особливо тяжкі умови утримання в'язнів. Тільки з 22 вересня 1941 року по 1 травня 1942 року за німецькою статистикою в таборі загинуло 37 650 чоловік. Точних даних про кількість загиблих у Хорольській ямі немає, але вважається, що близько 91 тисячі. Хорол визволено за офіційними даними 19 вересня 1943 року 3-м гвардійським механізованим корпусом Воронежського фронту.

З 1965 року відбулися нові зміни адміністративно-територіального поділу і Хорол знову став районним центром в нинішніх межах.

Наприкінці 1980-х років у Хоролі була найрозвиненіша харчова індустрія. На Полтавщині широковідомі підприємства: молококонсервний комбінат дитячих продуктів, завод продтоварів «Нектар», плодоовочеконсервний завод, механічна пекарня. Хорольці підтримали Акт проголошення незалежності України на Всеукраїнському референдумі 1 грудня 1991 року. На початку 1990-х років збудовано кілька багатоповерхових житлових будинків, проведено реконструкцію механічного заводу, розпочато реконструкцію молококонсервного комбінату.

На території громади нараховується чотири пам'ятки національного значення це: садибний будинок в с.Вишняки, де відпочивав Т.Г.Шевченко (дата будівництва 1805 рік); Троїцька церква в с.Вишняки (дата будівництва 1799 рік); могила поета і байкаря Л.І. Боровиковського в с.Мелюшки; церква Різдва (мурована) в с.Вергуни. Два пам'ятники монументального мистецтва пам'ятник-бюст І. Ф. Хмарі, який трагічно загинув в Антарктиді, рятуючи експедиційне устаткування (с. Вишняки), пам'ятник Л. О. Жданову (с. Шишаки).

В 70-ті роки гордістю Хорольщини стала мотобольна команда «Нива» с.Вишняки, граючий тренер Григорій Федорович Базела. З 1991 року «Нива» грає в першості УРСР і закінчує сезон 25 серпня чемпіоном незалежної України у м.Шахтарську Донецької області. Капітаном команди на той час був Іван Костюк.

II. ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ ГРОМАДИ

Хорольська міська територіальна громада Лубенського району Полтавської області утворена відповідно до Постанови Верховної Ради України «Про утворення та ліквідацію районів» від 17 липня 2020 року №807-ІХ. До складу Хорольської громади увійшли 3 сільських громади і 10 сільських рад (1 адміністративний центр і 10 старостинських округів: Клепачівський, Андріївський, Покровськобагачанський, Вишневий, Новоаврамівський, Староаврамівський, Ялосовецький, Вишняківський, Мусіївський, Штомпелівський). З січня 2021 року територія Хорольської громади, згідно з адміністративно-територіальним устроєм України, входить до складу Лубенського району Полтавської області. Склад громади налічує 92 села та 1 місто – адміністративний центр Хорол.

Старостати Хорольської громади містять такі населені пункти:

Клепачівський старостинський округ поєднує села Левченки, Новачиха, Зубенки, Остапенки, Івашенки, Вергуни, Орхівщина, Клепачі, Рибченки, Падусі, Павлівка, Шишаки.

До складу **Андріївського старостинського округу** входять села: Андріївка, Третьякове, Новий Байрак, Дубове, Козубівка, В'язівок, Софіне.

До складу **Покровськобагачанського старостинського округу** входять села Покровська Багачка, Настасівка, Іванці, Запорожчине, Березняки, Тарасівка, Єрківці.

До складу **Вишневого старостинського округу** входять села: Середне, Куторжиха, Хвоцівка, Петракіївка, Вишневе, Садове, Єньки, Лози, Гирине.

До складу **Новоаврамівського старостинського округу** входять села: Мелюшки, Широке, Грушине, Бубереве, Ковалі, Кулиничі, Барилове, Новоаврамівка, Попівка, Мала Попівка.

До складу **Староаврамівського старостинського округу** входять села: Староаврамівка, Глибока Долина, Княжа Лука, Стайки, Радьки, Бутівці, Пристань.

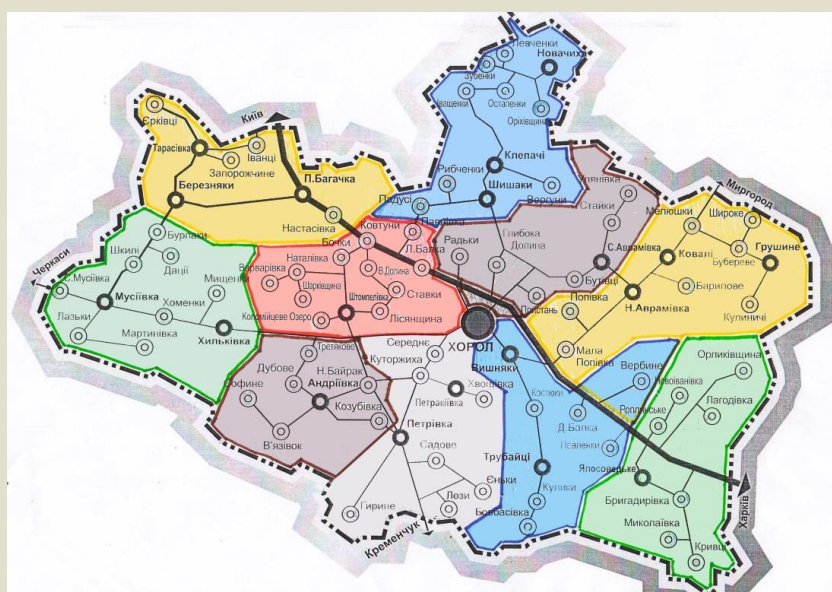
До складу **Ялосовецького старостинського округу** входять села: Орликівщина, Лагодівка, Новоіванівка, Роплянське, Ялосовецьке, Бригадирівка, Миколаївка, Кривці, Червоне, Барилівщина.

До складу **Вишняківського старостинського округу** входять села: Вербине, Демина Балка, Павленки, Костюки, Вишняки, Трубайці, Кулики, Бовбасівка.

До складу **Мусіївського старостинського округу** входять села: Мусіївка, Стара Мусіївка, Шкилі, Бурлаки, Григорівка, Дації, Мищенки, Лазьки, Мартинівка, Хоменки, Хильківка.

До складу **Штомпелівського старостинського округу** входять села: Штомпелівка, Ставки, Ванжина Долина, Лобкова Балка, Ковтуни, Бочки, Наталівка, Варварівка, Шарківщина, Лісянщина, Коломійцеве Озеро.

Малюнок 1. Карта Хорольської міської територіальної громади

III. ПРИРОДНО – РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

Хорольська міська територіальна громада розташована у західній частині Полтавської області в лісостеповій зоні в межах Полтавської рівнини. Ландшафт території громади включає в себе лівобережну заплаву низького рівня та декілька підвищень, які вкриті лісом або трав'янистим покривом природного походження. Територією громади протікає 15 річок протяжністю понад 10 км, загальна довжина яких становить 263 км. Найбільші річки – Хорол (протяжністю по громаді 40 км), Рудка (протяжністю 22 км), Сула (протяжністю –20 км),

Сньківка (16 км). Місто Хорол безпосередньо розташоване на річці Рудка, що через 4 км впадає в річку Хорол. Річка Хорол є перлиною Полтавщини. Найпоширенішими видами риб тут є лящі, сріблясті карасі, окуні, щуки, плітки, щипавки, пічкурі та лини, є також велика популяція раків. Існує 76 ставків, 3 водосховища, 180 артезіанських свердловин (загальний водозабір 2,6 млн. куб. м.). Загальна площа водного дзеркала: ставків – 524,8 га, річок – 197 га. Експертні запаси підземних вод становлять 176,4 млн. куб. м., з них – випробуваних і затверджених - 41,8 млн. куб. м.

Рослинний та тваринний світ досить різноманітний, окремі види яких занесені до Червоної книги. Флора представлена чагарниками, дубом, сосною, ясенем, кленом, берестом; фауна - дикими кабанамі, зайцями сірими, лисицями. На території громади є корисні копалини – пісок, глина, торф, мінеральна вода. На території громади також розміщені багаті запаси мергелю і діабазу, кварцових пісків і гіпсу, а також будівельні піски і суглинки, які використовуються для виробництва цегли.

В громаді зареєстровано 18 заказників і заповідних урочищ, 5 пам'яток природи місцевого значення. На тернах громади виділено також землі природоохоронного значення – *Хорольський ботанічний сад*, який створено Указом Президента України №1041 від 11.12.2009 року. Територія Хорольського ботанічного саду належить до Північної області Придніпровської рівнини Лівобережно-Дніпровської лісостепової провінції лісостепової зони та займає площу у 18 га. Природоохоронна територія використовується для проведення просвітницької роботи, яка підвищує рівень екологічної освіти. При цьому, увага приділяється налагодженню співпраці з учнями шкіл і студентами навчальних закладів. Проводяться навчальні екскурсії. Створений екологічний маршрут, на якому міститься інформація щодо збереження та відтворення видів рослин. До складу території ботанічного саду загальнодержавного значення входить пам'ятка природи місцевого значення «Дубовий гай». На території природоохоронного об'єкту представлено понад 100 видів різних дерев та кущів. Зростають дуби, вік яких перевищує сто років. Збережені дерева – липа серцелиста і груша лісова. На території саду розташована березова алея. Представлено 6 видів кущів і 19 видів деревних порід. Трав'яний покрив добре розвинений, в ньому переважає різнотрав'я.

Вагомий внесок у відтворенні, збереженні та примноженні лісів Хорольщини здійснено колективом одного із структурних підрозділів філії «Миргородське лісове господарство» ДП «Ліси України» - *Хорольське лісництво*, загальна площа якого складає 5 036,6 га. Основними лісоутворюючими породами території лісництва є дуб і сосна.

В цілому природно-ресурсний потенціал характеризується достатньо високим рівнем екологічної чистоти та відсутністю факторів дії непереборної сили (за винятком випадків градобоїв, заморозків в окремих місцях в окремі роки).

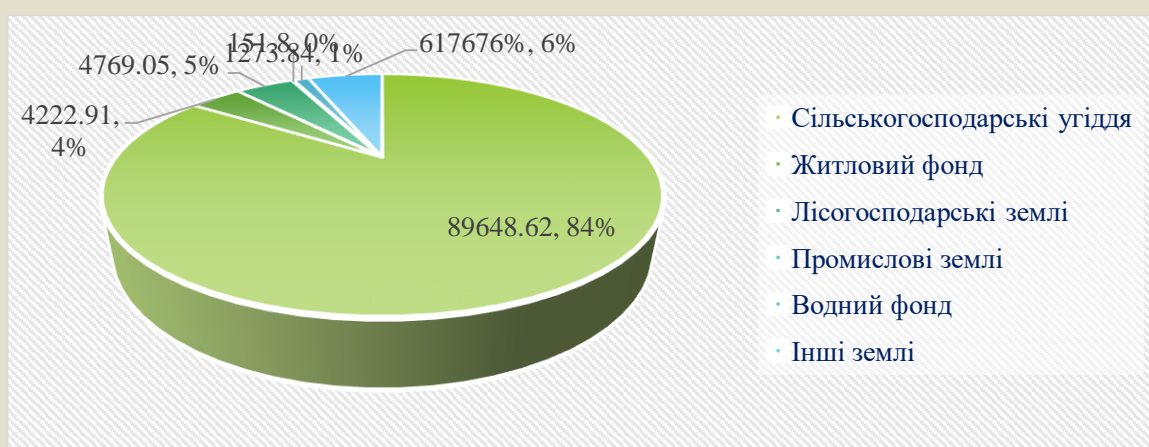
3.1. ҐРУНТИ

Ґрунти відносяться до таких основних типів: чорноземи, сірі лісні, піщані, заплавні, болотні. Найбільш розповсюджені – чорноземи, найродючіші види ґрунтів. Вони займають більшу частину території громади серед орних земель і сільськогосподарських угідь. Разом з

тим, ґрунти тут легко піддаються механічному руйнуванню внаслідок ерозії. Площа ерозійно небезпечних сільськогосподарських земель доволі велика. Висока активність ерозії пов'язана з надмірною розораністю земель. Незважаючи на значні площі, зайняті чорноземами, та високий вміст гумусу в ґрунтах, мають місце процеси, що негативно позначаються на стані ґрунту та зменшують його родючість. Основним процесом є втрата гумусу ґрунту. Через високий рівень господарської, в тому числі сільськогосподарської, освоєності території, природні ландшафти на Хорольщині майже не збереглися. Більша частина – змінені господарською діяльністю людини, тому ландшафти Хорольщини відносяться до антропогенних.

Загальна площа земель Хорольської територіальної громади становить 106233 га, або 3,7% території Полтавської області.

З них 89648, 62 га сільськогосподарських угідь, у тому числі: рілля – 73309, 43 га, сіножаті – 6485, 24 га, пасовища – 5895,97 га, інші угіддя – 3957,97 га; лісгосподарські землі – 4759,05 га; забудовані землі – 4374,71 га, з них: житлова забудова – 990,65 га, землі промислової – 151,80 га, землі транспорту – 1227, 28 га, інші землі – 2004,96 га; землі водного фонду – 1273,84 га; інші – 6176,76 га.

Діаграма 1. Порівняльний аналіз земельних ресурсів

Регіони	Площа, км ²	Площа у % до загальної площі області	Населення, тис.	Населення у % до загального населення області	Густина населення
Місто Хорол	13,951	0,5	12,5	0,92	910
Територіальна громада	1062,33	3,7	31,6	2,34	31
Полтавська область	28748,0	100	1352,3	100	47,95

Таблиця 1. Порівняльна характеристика: місто, громада, область

3.2. КЛІМАТИЧНІ УМОВИ

Клімат помірно-континентальний, достатньо вологий, з помірно-холодною зимою і теплим літом.

Зима малосніжна, нестійка, порівняно тепла, літо тепле і помірно-вологе. Середня температура повітря за рік становить 7,6 - 8,6°C. Середня температура січня (найхолоднішого місяця) становить 3,6 - 4,4°C морозу, середня температура липня (найтеплішого місяця) – 20,5 - 21,6°C тепла. Режим зволоження території створює в цілому позитивний баланс вологи в ґрунті. Рельєф яружно-балковий, в районах лісостепу значну повторюваність мають ґрунтові засухи, які негативно впливають на вегетативний розвиток сільськогосподарських культур. У цілому, кліматичні умови громади сприятливі для людей і розвитку сільськогосподарського виробництва.

IV. ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ ТА ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ

4.1. ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В ГРОМАДІ

Станом на 01.01.2022 року на території Хорольської територіальної громади мешкає **31 622 осіб**, з них 12540 осіб населення міста, або 2,41% від всього населення області.

Діаграма 2. Зміна чисельності мешканців у місті та Хорольській громаді

Чисельність населення у Хорольській громаді за останні три роки зменшилась.

Зменшення відбувається в основному за рахунок природного скорочення населення всієї громади (смертність перевищила народжуваність). Народжуваність за 6 місяців 2023 року становить 158 дітей.

В гендерній структурі переважають жінки.

Основні демографічні тенденції в громаді типові для країни під час воєнного часу: міграція, зменшення кількості чоловіків та старіння.

Частка населення громади у працездатному віці 18-60 років є найбільшою (17 130 осіб). Усі вікові категорії мають тенденції щорічного

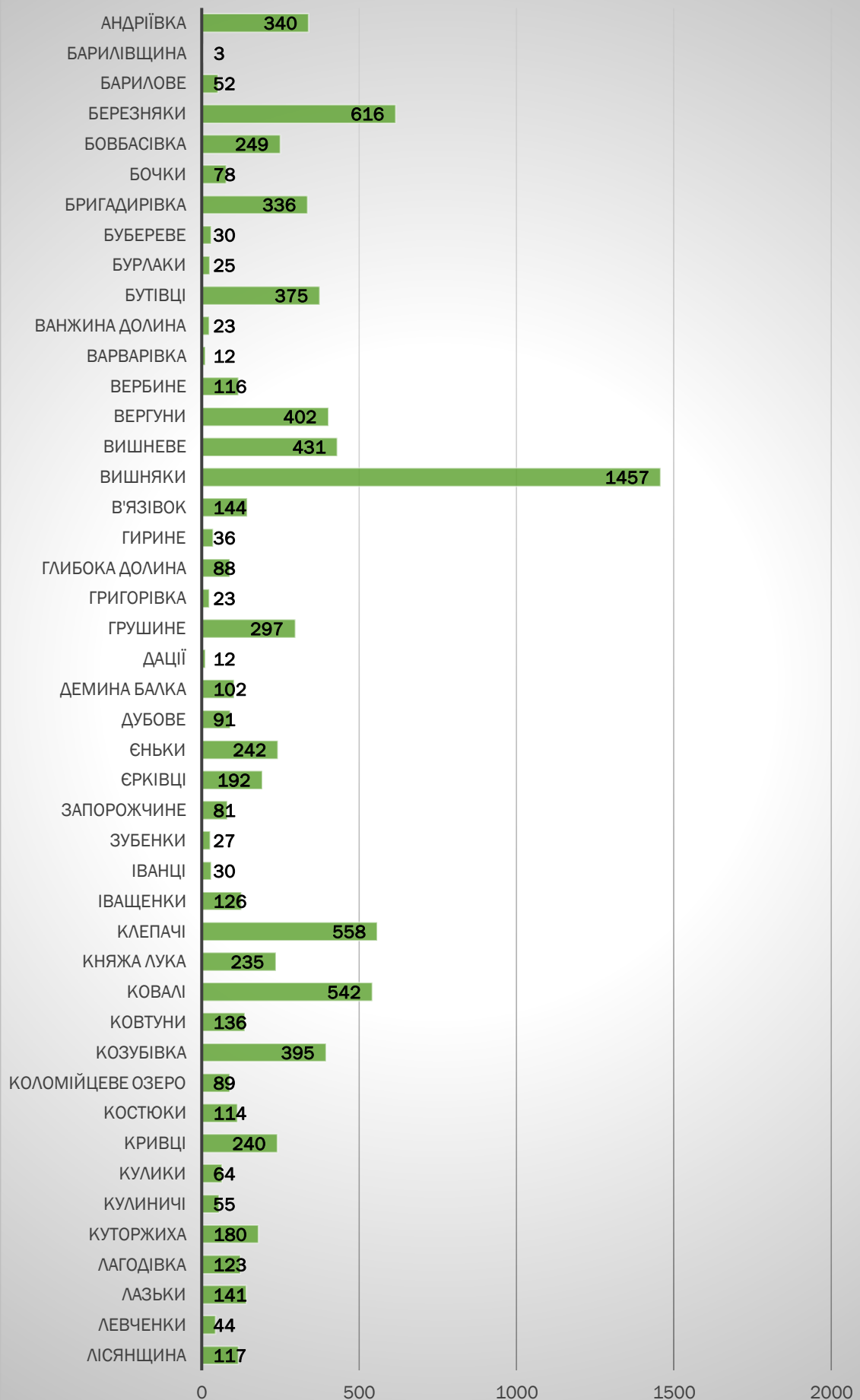
скорочення.

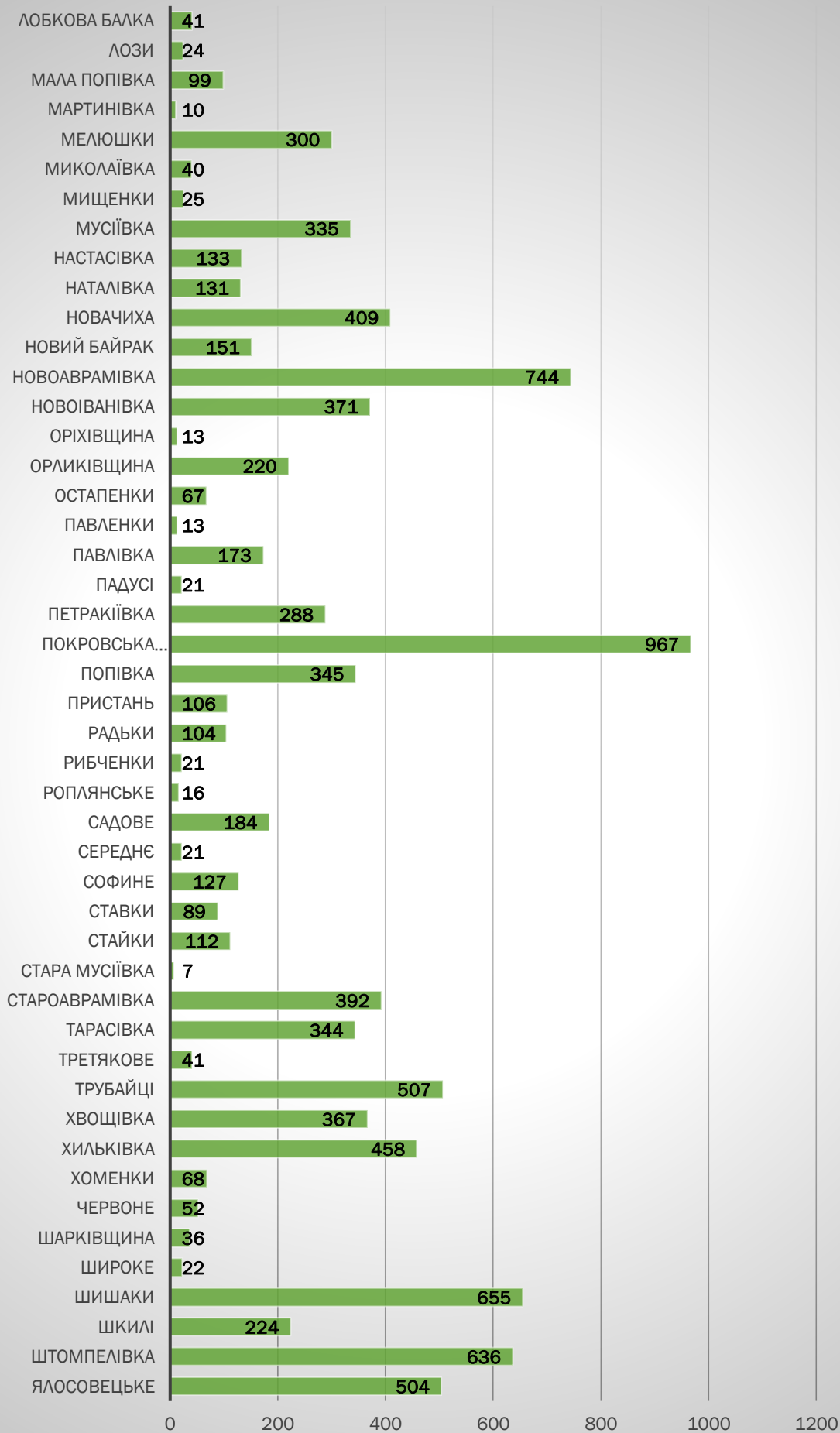
Діаграма 3. Розподіл населення у громаді за віком, 2022 рік

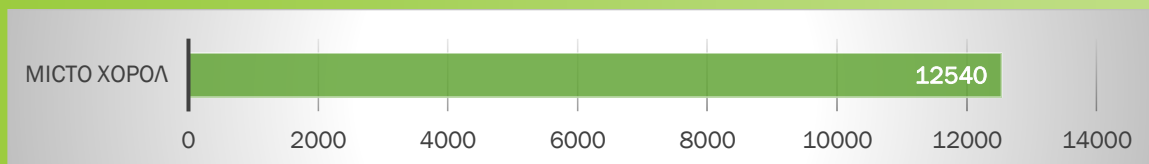
Показники	2020	2021	2022
Народжені	167	161	158
Померлі	678	729	643
Природний приріст	-511	-568	-485
Прибулі	412	343	84
Вибулі	415	458	140
Сальдо міграції	-3	-115	-56
Загальний рух населення	-508	-453	429

Таблиця 2. Природний та міграційний рух населення у громаді, осіб

В громаді спостерігається зменшення народжуваності, що негативно впливає на відтворення населення. Збільшилася чисельність мешканців (жінки та діти) громади, які виїхали за кордон у зв'язку з початком повномасштабної війни у 2022 році.

Діаграма 4. Чисельність мешканців у Хорольській громаді, 2022 рік

Кількість облікованих внутрішньо переміщених осіб по населених пунктах Хорольської міської територіальної громади станом на 01.01.2023 року становить 4485 осіб. З них 1063 дитини.

Через російську агресію на нашу країну чекає величезний виклик — масштабна демографічна криза. Допомогти подолати масштабну демографічну кризу у майбутньому може міграція населення інших країн та підвищення народжуваності.

4.2. ЗАЙНЯТИСТЬ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗРОБІТТЯ

В основному населення зайняте в галузі сільського господарства, органах місцевого самоврядування, освіти, здоров'я. Крім того, певна кількість населення – приватні підприємці, фермери, зайняті в особистих господарствах, самозайняті.

Таблиця 3. Структура зайнятості населення

<i>№</i>	<i>Показник</i>	<i>Всього (осіб)</i>
1	Сільське господарство, лісове господарства та рибне господарство	2390
2	Промисловість	822
3	Будівництво	251
4	Оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів та мотоциклів	642
5	Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	165
6	Тимчасове розміщення та організація харчування	112
7	Інформація та телекомунікації	14
8	Фінансова та страхова діяльність	21
9	Операція з нерухомим майном	119
10	Професійна, наукова та технічна діяльність	9
11	Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	183
12	Державне управління та оборона обов'язкове соціальне страхування	531
13	Освіта	913
14	Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	593
15	Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	82
16	Надання інших видів послуг	149

Протягом січня – грудня 2022 року послугами Хорольської філії Полтавського обласного центру зайнятості скористалися 1081 громадян, що на 447 менше, ніж у 2021 році, з яких статус безробітного мали 931 (60,9 % до 2021 року) осіб.

Із загальної чисельності безробітних громадян, що перебували на обліку 473 осіб – жінки (51%), 236 - молодь у віці до 35 років (25,3%).

Таким чином, за останні 2 роки спостерігається тенденція до зменшення загальної кількості осіб, що звернулися до центру зайнятості, при цьому кількість жінок, що звернулися, зменшилась на 30%, а кількість – на 142.

У структурі безробітного населення за рівнем освіти найбільшу питому вагу складають безробітні з професійно-технічною освітою 406 осіб (43,6%), з повною середньою освітою – 253 особи (27%).

Протягом 2022 року допомогу по безробіттю отримали 847 осіб, загальний розмір допомоги станом на кінець року сягав 6 800 гривень.

У 2022 році до місцевого центру зайнятості надійшла інформація про наявність 386 вільних робочих місць, з яких 329 укомплектовано.

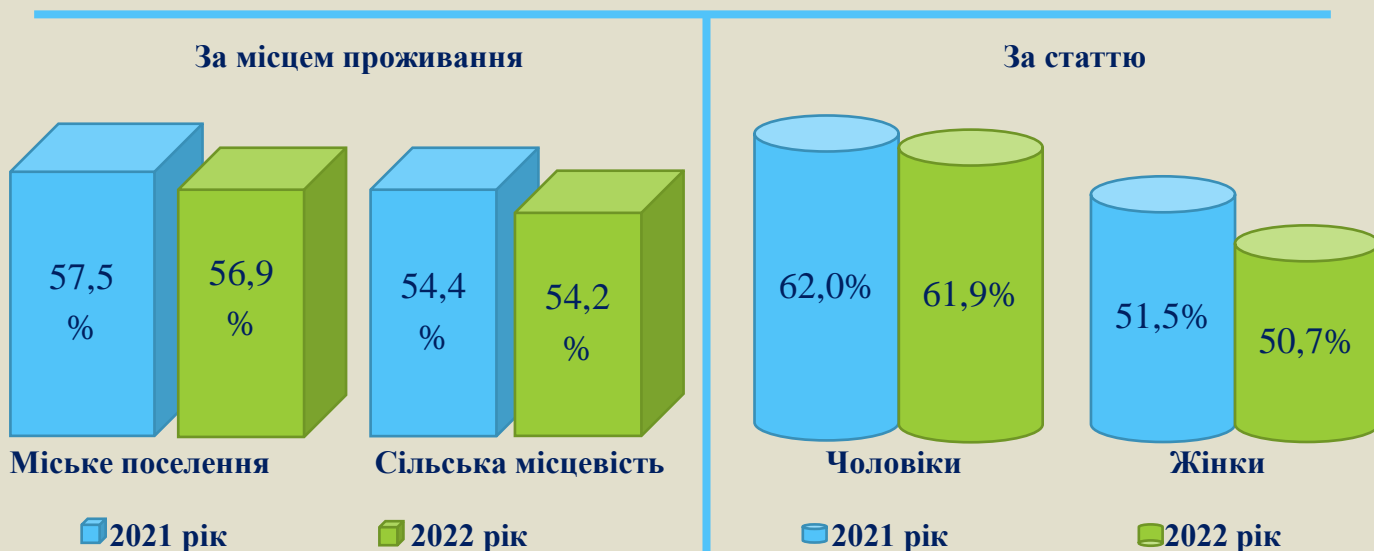
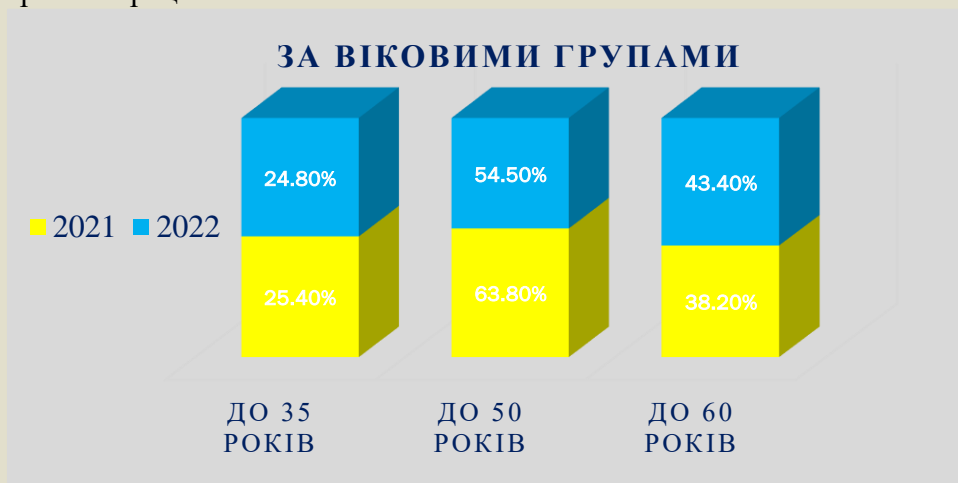
У загальній кількості вакансій переважають вакансії для робітників – 44%. Значно менше надійшло вакансій для службовців – 26% та для осіб без кваліфікації – 18%.

Протягом 2022 року 85% вакансій були укомплектовані, при чому найбільше працевлаштовано працівників за спеціальністю: тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва – 68 осіб; водій автотранспортних засобів – 59 осіб, оператор котельні – 21 особа.

Основними проблемами, що існують на місцевому ринку праці, є:

- певний дисбаланс попиту та пропонування робочої сили;
- недостатні можливості підвищення кваліфікаційного рівня працівників;
- недостатній рівень працевлаштування неконкурентоспроможних на ринку праці верств населення;
- існування випадків виплати заробітної плати «в конвертах», тіньової зайнятості.

Вжиття заходів щодо збереження трудового потенціалу громади, розвитку цивілізованого ринку праці, надання підтримки зайнятості неконкурентоспроможним на ринку праці верствам населення дадуть змогу забезпечити створення умов для повного здійснення громадянами прав на працю.

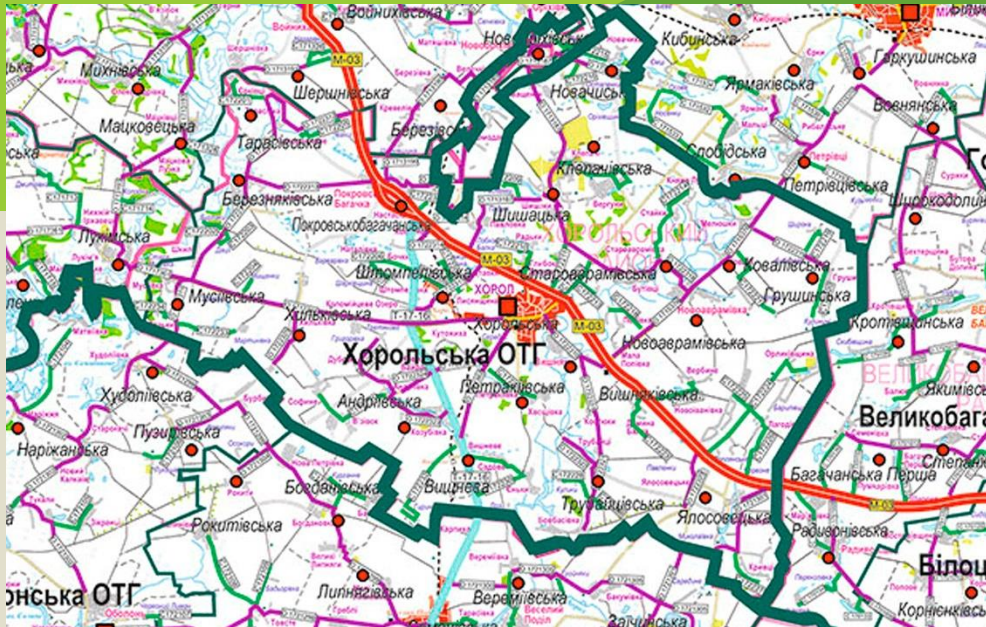

V. НАЯВНА ІНФРАСТРУКТУРА ХОРОЛЬСЬКОЇ ГРОМАДИ

5.1. ТРАНСПОРТНЕ СПОЛУЧЕННЯ

На території адміністративного центру громади проходить європейський транспортний маршрут міжнародного значення М03 «Київ-Харків-Довжанський», що забезпечує зручне сполучення з містами-мегаполісами: як з Києвом, так і з Харковом (242 та 286 км відповідно), та найдовший європейський автошлях Е40 «Франція – Казахстан» (у зв'язку із воєнними діями на сході України автошлях тимчасово заблокований). Відстань до обласного центру – Полтави – становить 103 км.

Автомобільний транспорт займає одну із провідних ролей як у внутрішніх, так і у зовнішніх зв'язках громади. Сполучення з обласним центром здійснюється кількома перевізниками (ТОВ «Зелений слон 7», приватними особами-підприємцями).

Послуги з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування по місту Хорол за двома напрямками здійснює КП «Комунсервіс». Вивчаються додаткові маршрути міжміського сполучення по громаді. Розвинута мережа міжнародного і загальнодержавного вантажного автомобільного перевезення.

Загальна протяжність автомобільних доріг по Хорольській громаді складає 310 км.

У цілому по громаді мережа доріг з твердим покриттям забезпечує транспортне сполучення між всіма населеними пунктами громади. Дорожнє покриття – переважає асфальт, гравій та ґрунтове покриття.

Проблема доріг – найбільш гостра у Хорольській громаді. Вирішувати її досить складно через високу вартість ремонтних робіт та обмеження фінансових ресурсів. Руйнування асфальтного покриття відбувається передусім через рух великогабаритного та великовагового транспорту.

На території адміністративного центру розташовані, але не працюють 2 автобусні станції.

Автостанція Хорол-1 (знаходиться в центрі міста) має можливість приймати автобуси за 45 напрямками в межах громади та Полтавської області. В загальному через автостанцію проходить 72 маршрутів. Найбільш популярні маршрути дозволяють дістатись до населених пунктів всієї Хорольської громади, адміністративних центрів всіх громад в Полтавській області та безпосередньо до обласного центру.

Автостанція Хорол-2 (розташована безпосередньо на трасі «Київ-Харків-Довжанський») має можливість приймати автобуси за 60 напрямками в межах громади та Полтавської області. В загальному через автостанцію проходить 117 маршрутів. Найбільш популярні маршрути дозволяють дістатись до багатьох обласних центрів України.

Автостанція Хорол-1

Автостанція Хорол-2

№п/п	Код автошляху	Назва
1	E40	Франція-Казахстан
2	M03	Київ-Харків-Довжанський
3	O1717361	Хорол-Оржиця
4	T 1716	Кременчук-Семенівка-Хорол
5	O-1715376	Миргород-Хорол

Таблиця 4. Автомобільні шляхи, що проходять через територію Хорольської громади

В місті Хорол розташована проміжна залізнична станція на ділянці залізничного маршруту «Ромодан-Кременчук» (відстань до Кременчука – 87 км, до Ромодану - 27 км).

Будівля станції Хорол до другої світової війни

Сучасна залізнична станція Хорол

Приміське сполучення

Ромодан — Крюків-на-Дніпрі

Кременчук — Ромодан

Кременчук — Хорол

Хорол — Кременчук

Дальнє сполучення

Кременчук — Ворохта

Ворохта — Кременчук

Кременчук — Бахмач

Бахмач — Кременчук

5.2. ПОШТОВА ІНФРАСТРУКТУРА ТА ЗВ'ЯЗОК

На теренах громади працюють ПАТ «Укртелеком», а також всі наявні в Україні оператори мобільного зв'язку: «Lifecell», «Київстар», «Vodafone Україна». Розвинута послуга кабельного (дротового) інтернету ПАТ «Укртелеком», швидкісного Інтернету (оптоволокну): ТОВ «Аватор», Нomenet, ТОВ «Судафон».

Хорольська поштова дільниця відноситься до Полтавської дирекції АТ «Укрпошти». На території громади розташовані 19 сільських поштових відділень, які працюють в режимі «віїздних», і одне міське відділення. Крім того, поштовий зв'язок здійснюють відділення «Нової пошти» (3 відділення), «DELIVERY», «Ін Тайм».

Варто відмітити, що в місті Хорол Олександром Родзянком, головою земської управи в ХІХ ст. побудована поштова кінна станція і відома хорольчанам як «стара пошта». Будинок поштової станції, якому більше 200 років, розташований на вулиці 8-го Березня (бувшому Поштовому провулку). Він є унікальною пам'яткою України. Це найстаріша будівля у Хоролі, що чекає своїх дослідників та реставраторів.

В рамках бюджетної програми «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення доступності ширококуткового доступу до Інтернету в сільській місцевості», затвердженої постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення доступності ширококуткового доступу до Інтернету в сільській місцевості», Хорольська МТГ отримала державну субвенцію на підвищення доступності ширококуткового доступу до Інтернету в сільській місцевості в розмірі 3915,190 тис. гривень. У 2021-2022 роках на території Хорольської громади здійснено підключення 65 закладів соціальної інфраструктури до ширококуткового інтернету з використанням волоконно-оптичних технологій в сільській місцевості.

5.3. ЦЕНТР НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Відділ ЦНАП Хорольської громади долучений до онлайн моніторингу та оцінки якості послуг Міністерства цифрової трансформації України, а також зовнішньої оцінки рівня задоволеності громадян якістю надання адміністративних послуг. Рейтинг Цнапу 263 місце з 3158 ЦНАПів які взяли участь даному проєкті, місце керівника у загальному рейтингу 64 з 8305.

За 2022 рік Відділом надано 11033 послуг, зокрема 1028 послуг надано Адміністратором на віддаленому робочому місці у Новоаврамівському старостаті.

В приміщенні Центру є можливість оплатити за адмінпослуги через мобільний додаток

Приват 24, є місце для самообслуговування суб'єктам звернення для отримання адмінпослуг, які надаються в електронній формі, працює шеринг документів через Дію, надаються консультації щодо надання послуг через мобільний застосунок та вебпортал «Дія».

На сьогоднішній день ЦНАП виконавчого комітету Хорольської міської ради не відповідає вимогам Постанови КМУ від 01.08.2013 року № 588 «Про затвердження примірного регламенту центру надання адміністративних послуг» в частині вимог

до приміщення, в якому розміщується центр. Тому було виділено нежитлову будівлю, яка потребує значного капітального ремонту, для забезпечення першочергових завдань ЦНАПу - комфорт та зручність, комплексний підхід до обслуговування, економія часу громадян, територіальна доступність.

5.4. ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА

Створення комфортних умов на території Хорольської громади є важливим завданням для забезпечення якісного життя мешканців та підвищення їхнього рівня задоволеності.

У трьох комунальних підприємствах громади «Комунсервіс», «Господар» та «Добробут» наявні певні технічні та людські ресурси, від яких залежить стан об'єктів та мереж інфраструктури.

В місті Хорол налічується 55 зареєстрованих АОСББ та ОСББ, з яких: 8 п'ятиповерхових, 7 чотириповерхових, 1 трьохповерховий, 21 двохповерховий та 18 одноповерхових будинків.

Кількість споживачів, які користуються послугами з централізованого водопостачання та водовідведення – 5 029 абонентів.

На балансі та обслуговуванні КП «Комунсервіс» знаходиться 4 водозабори та 25,7 км водопровідних мереж, 8 свердловин, 4 каптажні колодязі та 2 споруди для зберігання води. Дві каналізаційні насосні станції та 12,3 км каналізаційних мереж.

Подача води здійснюється цілодобово. Кількість піднятої води за 2022 рік склала 279,0 тис. куб. метрів та подано споживачам 220,0 тис. куб. метрів. Обсяг отриманих від споживачів стічних вод та їх пропуск через очисні споруди за 2022 рік склав 155,0 тис.куб. метрів. Показники кількості наданих послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у порівнянні з минулими роками наведені нижче.

Таблиця 5. Показники наданих послуг з централізованого водопостачання та водовідведення

№ п/п	Найменування	тис. куб.метрів				
		2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік
ВОДОПОСТАЧАННЯ						
1	Обсяг I підйому води, усього, у т. ч.:	320,9	295,2	290,8	320,8	279,0
2	Обсяг реалізації централізованого водопостачання, усього, у т. ч.:	237,2	225,4	213,9	213,9	220,0
2.1	населенню (на випуску з індивідуальних житлових будинків)	204,6	192,3	185,4	185,4	191,0
2.2	іншим споживачам	32,6	33,1	28,5	28,5	29,0
ВОДОВІДВЕДЕННЯ						
1	Обсяги стічних вод через очисні споруди, усього, у т.ч.:	118,9	131,0	154,7	152,3	155,0
2	Обсяг реалізації централізованого водовідведення, усього, у т. ч.:	118,9	131,0	138,7	134,9	145,5
2.1	населенню (на випуску з індивідуальних житлових будинків)	85,3	94,0	103,2	99,9	100,9
2.2	іншим споживачам	33,6	37,0	35,5	35,0	44,6

Діаграма 5. Показники наданих послуг з централізованого водопостачання та водовідведення

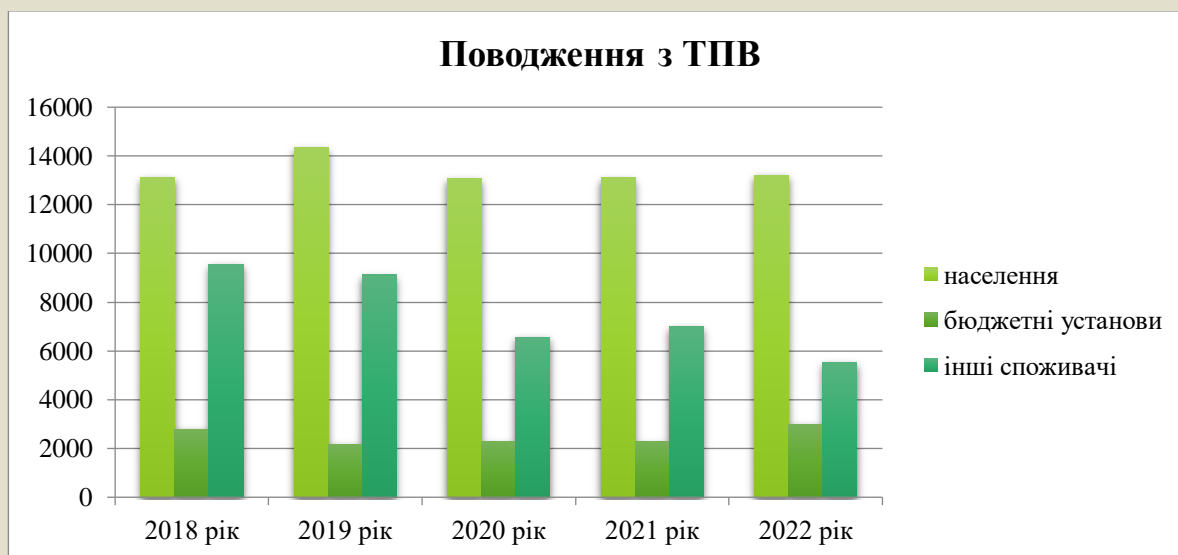
На території Хорольської громади Лубенського району Полтавської області є міське звалище твердих побутових відходів (далі – ТПВ). Під звалище ТПВ відведена земельна ділянка площею 6,4160 га. Ситуаційно територія звалища ТПВ знаходиться з південно-західної сторони міста Хорол, між селищами Лісянщина, Середнє та містом Хорол.

Для санітарної очистки міста комунальним підприємством «Комунсервіс» використовується 3 автомобіля, з них 2 контейнеровоза та 2 асенізаційних автомобіля. На протязі року підприємство обслуговувало 161 підприємств, установ, приватних підприємців та населення у кількості 3 524 абонента. Кількість відходів за 2022 рік склала 21,7 тис. куб. метрів., з них: населення – 13,2 тис. куб. метрів; інші споживачі – 8,5 тис. куб. метрів.

Кількість наданих послуг з поводження з ТПВ у порівнянні з минулими роками:

№ з/п	Найменування	Одиниця виміру	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік
Календарних днів							
ВИВІЗ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ		м ³	20598	21299	19654	19670	20120
1	1 група споживачів, населення а саме:	м ³	13380	14338	13079	13099	13204
багатоквартирні та одноквартирні будинки (3456 чол.)		м ³	7316	7840	6932	6943	6994
приватний сектор (3069 чол.)		м ³	6064	6498	6147	6156	6210
2	2 група споживачів, бюджетні установи	м ³	3220	2004	2215	2140	2906
3	3 група споживачів, всі інші споживачі	м ³	3998	4957	4360	4431	4010
ЗАХОРОНЕННЯ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ		м ³	25476	25628	21911	22357	21730
1	1 група споживачів, населення а саме:	м ³	13132	14338	13079	13099	13204
багатоквартирні та одноквартирні будинки (3456 чол.)		м ³	7181	7840	6932	6943	6994
приватний сектор (3069 чол.)		м ³	5951	6498	6147	6156	6210
2	2 група споживачів, бюджетні установи	м ³	2798	2170	2273	2273	2980
3	3 група споживачів, всі інші споживачі	м ³	9546	9120	6560	6985	5546

Таблиця 6. Показники наданих послуг з поводження ТПВ

Діаграма 6. Показники наданих послуг з поводження ТПВ

На території міста виставлено та обслуговується 255 контейнерів. З яких 18 місць розташування по 3 контейнера для роздільного збирання відходів (папір, скло, пластик). На даний час діє 6 графіків збирання відходів для населення, і біля багатоповерхівок встановлені контейнера для відходів. Окрім того, з року в рік комунальне підприємство пресує пластикові пляшки та реалізує у пункти прийому вторинної сировини міста Лубни. За 2022 рік вторинної сировини (пет-пляшки) реалізовано 13,811 тонн.

Для реалізації послуг з поводження з рідкими побутовими відходами (далі-РПВ) для споживачів міста Хорол використовуються 2 асенізаційних автомобіля. Кількість наданих послуг з РПВ за період останніх 5 років наведений в таблиці нижче.

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік
ЗБИРАННЯ РІДКИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ		м ³	4184	3916	4309	4870	4082
1	1 група споживачів, населення а саме:	м ³	75	74	36	51	215
2	2 група споживачів, бюджетні установи	м ³	68	113	147	112	27
3	3 група споживачів, всі інші споживачі	м ³	4041	3730	4126	4707	3840

Таблиця 7. Показники наданих послуг з вивезення РПВ

Діаграма 7. Показники наданих послуг з поводження РП

Місцева влада приділяє значну увагу забезпеченню комунальних підприємств спецтехнікою. Оновлення машинно-тракторного парку є актуальною проблемою для господарників. У кінці 2021 року було придбано екскаватор провідної американської фірми Bobcat, який відмінно зарекомендував себе на практиці. У 2022 році до цього навантажувача придбано навісне обладнання: ківш з п'яльцями, грейферний ківш з механічним пристроєм для їх заміни та гідравлічний відвал. Також у 2022 році для КП «Комунсервіс» придбано міні-навантажувач Bobcat за кошти бюджету громади. Для покращення матеріально-технічної бази комунальних підприємств придбано мотокосяки, ротаційні косарки та бензопили.

5.5. СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА ГРОМАДИ

5.5.1. ЗАКЛАДИ ОСВІТИ

Робота відділу освіти, молоді та спорту Хорольської міської ради Лубенського району Полтавської області, педагогічних колективів установ, закладів освіти спрямована на практичну реалізацію завдань щодо забезпечення продовження переходу на новий зміст і структуру навчання, реалізацію Концепції «Нова українська школа», оптимізацію мережі закладів освіти в громаді та створення опорних шкіл, забезпечення системи підвищення якості освіти на інноваційній основі, подальше формування здоров'я збережувального середовища, формування національного свідомого громадянина та патріота України.

У 2023 році в підпорядкуванні відділу освіти, молоді та спорту Хорольської міської ради функціонує 20 закладів загальної середньої освіти та 3 філії, 22 заклади дошкільної освіти, 2 заклади позашкільної освіти.

На території Хорольської МТГ функціонує 22 заклади дошкільної освіти, з них: 3 заклади у місті та 19 сільських закладів, в яких працює 95 педагогічних працівників. Загалом, дошкільною освітою охоплено 640 дітей в 43 групах. Організовано роботу 5 інклюзивних груп у 3-х закладах дошкільної освіти. Освітній процес здійснюється українською мовою за програмами «Українське дошкілля» та «Впевнений старт».

У 2022-2023 навчальному році в Хорольській громаді надає загальну середню освіту 20 закладів, з них:

5 опорних закладів загальної середньої освіти I-III ступенів з філіями;

1 спеціалізована школа I-III ступенів;

3 навчально-виховних комплекси;

6 закладів загальної середньої освіти I-III ступенів;

1 гімназія;

3 заклади загальної середньої освіти I-II ступенів;

1 початкова школа.

У закладах загальної середньої освіти громади здобувають освіту 2 969 учнів. Навчальний процес забезпечують 453 педагогічних працівників. Всі заклади загальної середньої освіти забезпечені висококваліфікованими спеціалістами.

Профільним навчанням охоплено 100 % учнів 10-11 класів. На базі опорного закладу «Хорольська гімназія» учні закладів загальної середньої освіти

мають можливість здобувати професійну освіту оператора комп'ютерного набору та водія категорії С1.

З метою забезпечення підвезення учнів, які проживають за межами пішохідного доступу та у віддалених населених пунктах, задіяно чотири одиниці підвідомчого транспорту (шкільні автобуси).

На території громади у підпорядкуванні відділу освіти, молоді та спорту Хорольської міської ради Лубенського району Полтавської області перебуває 2 позашкільні навчальні заклади: *Хорольський центр дитячої та юнацької творчості* та *Хорольська дитячо-юнацька спортивна школа*. Усього позашкільною освітою у громаді охоплено 1 124 учні, що становить 38% від загальної кількості дітей шкільного віку.

У центрі дитячої та юнацької творчості навчається 814 вихованців в 25 гуртках різного профілю (39 груп). У закладі працює 10 педагогічних працівників та 7 - за сумісництвом.

У дитячо-юнацькій спортивній школі 310 вихованців, що займаються у 7 відділеннях - греко-римської боротьби, настільного тенісу, баскетболу, легкої атлетики, футболу, кікбоксингу, спортивного орієнтування. Працює 7 тренерів-викладачів та 4 - за сумісництвом.

Позашкільна освіта – це один з ефективних шляхів розвитку творчої особистості учнів і дозвілля. Проте в Хорольській громаді існує гостра проблема відсутності єдиного повноцінного приміщення для тренувань та проведення гуртків. Позашкільні навчальні заклади на сьогодні функціонують на базі міських закладів загальної середньої освіти.

Комунальна установа «Хорольський інклюзивно-ресурсний центр» - це установа, що забезпечує право осіб з особливими освітніми потребами на здобуття дошкільної і загальної середньої освіти, шляхом проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи та забезпечує системний супровід. Системний супровід в інклюзивно-ресурсному центрі здійснюють фахівці (консультанти): 2 вчителі-логопеди, 2 практичні психологи, 1 вчитель-дифектолог і 1 вчитель-реабілітолог.

Комунальна установа «Хорольський центр професійного розвитку педагогічних працівників» (3 консультанти, 1 психолог) сприяє підвищенню професійного розвитку педагогічних працівників закладів дошкільної, позашкільної, загальної середньої освіти, інклюзивно-ресурсного центру Хорольської МТГ.

Також у громаді функціонує 2 заклади з фахової професійної підготовки молоді.

Відокремлений структурний підрозділ «Хорольський агропромисловий фаховий

коледж» – найбільший структурний підрозділ сільськогосподарського напрямку **Полтавської державного аграрного університету**, який був заснований у 1930 році як технікум механізації сільського господарства. У навчальному закладі є два відділення, навчання ведеться за 6 спеціальностями. Станом на 19.08.2022 року в коледжі навчається 681 студентів, в т.ч. 141 студентів на заочній формі та 540 на денній формі навчання. Навчальний процес проводять 87 викладачів. Загальна кількість

працюючих коледжу складає 196 чоловік. До матеріально-технічної бази коледжу належить 2 навчальні корпуси, їдальня (200 місць), 3 гуртожитки, бібліотека (загальна площа 300 м²), музей, машино-тракторний парк (загальна площа 9000 м²) та навчально-виробничі майстерні (загальна площа яких становить 8923 м²). До навчального комплексу входить стадіон (міський), новий футбольний майданчик та тренажерний майданчик.

Щороку ВСП Хорольський АФК ПДАУ проводиться набір слухачів за наступними 6 спеціальностями:

1. Спеціальність 208 «Агроінженерія»;
2. Спеціальність 201 «Агрономія»;
3. Спеціальність 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»;
4. Спеціальність 073 «Менеджмент»;
5. Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»;
6. Спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія».

Музей історії ВСП «Хорольський агропромисловий фаховий коледж ПДАУ» створений в 1977 році і відкритий як кімната-музей Бойової та трудової слави. У 2007 році була проведена реконструкція музею. Він займає 1 кімнату «Історія створення і розвитку коледжу». Музей має сучасний дизайн, вся експозиція має багато натурних знаків і макетів.

Хорольський міжрегіональний центр професійної перепідготовки звільнених у запас військовослужбовців Міністерства освіти і науки України, історія якого бере початок

з далекого 1950 року, коли у виділених міською радою трьох житлових будинках було організовано школу механізації сільського господарства з підготовки механізаторських кадрів для сіл Полтавщини. У Центрі функціонують два напрямки підготовки: громадське харчування та сфера обслуговування, сільське господарство та автомобільний транспорт. Навчання ведеться за 8 напрямками. Міжрегіональний центр здійснює ступеневу підготовку робітників високого рівня кваліфікації на базі 9 класів:

1. Кухар, кондитер;
2. Траторист-машиніст сільськогосподарського виробництва категорії «А1», «А2», «В1». Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування. Водій автотранспортних засобів категорії «С».

На базі 11 класів:

1. Кухар, майстер ресторанного обслуговування;
2. Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів. Водій автотранспортних засобів категорії «С»;
3. Траторист-машиніст сільськогосподарського виробництва категорії «А1», «А2». Водій автотранспортних засобів категорії «С».

Станом на 01.01.2023 року в навчальному закладі на денній формі навчання навчається 247 студентів. Викладацький штат складається із 36 чоловік. Загальна кількість працюючих в Центрі складає 93 особи. Навчальний заклад володіє земельною ділянкою загальною площею 204,8 га, на якій розташовані два навчальних корпуси загальною площею 3818,4 м², гуртожиток на 300 місць, площа якого становить 3434 м², їдальня із навчальними лабораторіями загальною площею 614 м², спортивний майданчик площею 5948 м², тренажерна зала, навчально-виробничі майстерні площею 1380 м². Загальна кількість кабінетів, лабораторій та майстерень налічує 32 одиниці, із них кабінетів – 23, лабораторій – 9, майстерень – 2. До складу навчального господарства входять: навчальний полігон площею 6200 м², підсобне господарство, майданчики для установки тракторів, сільськогосподарських машин, устаткування, пункт технічного обслуговування тракторів. У наявності 20 навчальних тракторів, 8 навчальних автомобілів, 4 зернозбиральних та 4 спеціальних комбайни, більше 100 одиниць сільськогосподарської техніки. Ще в 80-ті роки минулого століття у навчальному закладі (тоді ще СПТУ-45) був створений музей бойової та трудової слави. Але час не стоїть на місці. У 2015 році змінено назву на військово-історичний музей. На базі музею організовано роботу краєзнавчого гуртка, пошукових загонів, груп екскурсиводів, музейної ради, якими проводиться значна просвітницька робота, масові заходи з підготовки та відзначення різних дат.

Хорольська автомобільна школа Товариства сприяння обороні України – це високий рівень викладання державних стандартів професійно-технічної освіти з навчання водіїв транспортних засобів на автомобільних дорогах Хорольщини. Матеріально-технічна база закладу та викладацький рівень дозволяють проводити підготовку на категорії «А1», «А», «В», «СЕ», «Д». Навчальні аудиторії обладнані стендами, наочними посібниками, макетами світлофорів, макетами вузлів та механізмів, навчальною літературою, комп'ютерами та мультимедійними пристроями. Уроки водіння надають 2 досвідчені водії-вчителі. Для початкового практичного керування мототранспортними засобами облаштовано майданчик з асфальтовим покриттям, також є окремих автодром для навчання водіїв легкових та вантажних автомобілів. Додатково отримати водійське посвідчення можна в філії приватної Полтавської «Автошколи на Подолі», ВСП «Хорольський агропромисловий фаховий коледж» і Хорольському міжрегіональному центру професійної перепідготовки звільнених у запас військовослужбовців.

5.5.2. МЕДИКО-САНІТАРНА ДОПОМОГА

Комунальне некомерційне підприємство «Хорольський центр первинної медико-санітарної допомоги» Хорольської міської ради Лубенського району Полтавської області здійснює свою діяльність на території Хорольської територіальної громади та складається з 10 амбулаторій загальної практики – сімейної медицини та 31 фельдшерсько-акушерського пункту в місті Хорол.

Первинну медико-санітарну допомогу населенню громади надають 16 лікарів загальної практики – сімейної медицини. 25 194 жителів громади уклали декларації з лікарями підприємства, що становить 82 % від чисельності жителів громади. Загальна штатна чисельність працівників закладу становить 154,5 штатних одиниць.

Матеріально-технічна база підприємства протягом 2022 -2023 року поповнилася на 2 гематологічних аналізатори, 2 сечових аналізатори, 2 трьохканальні електрокардіографи, 1 електрокардіограф ЮКАРД, 10 кисневих концентраторів, 40 пульсоксиметрів, 50 тонометрів, 26 інфрачервоних термометрів, 3 глюкотестери, 2 холодильники, 2 спеціалізовані санітарні автомобілі, 2 скутери, 16 велосипедів, 3 оглядові кушетки, 43 бактерицидних опромінювачі, 20 бактерицидних ламп. Завдяки співфінансуванню з місцевого бюджету були придбані 8 комплектів телемедичного обладнання.

Завершено реконструкцію зовнішньої мережі постачання кисню у відділення лікарні. Керівництвом закладу систематично проводиться робота із залучення молодих фахівців – лікарів та середнього медичного персоналу, особливо в сільській місцевості.

Послуги вторинного рівня медицини мешканці громади отримують у **Комунальному некомерційному підприємстві «Хорольська міська лікарня» Хорольської міської ради Лубенського району Полтавської області** та її поліклінічному відділенні. Хорольська міська лікарня має 7 відділень, які налічують 140 місць-ліжок:

- Терапевтичне відділення (для дорослих) – 35 ліжок;
- Хірургічне відділення (для дорослих) – 30 ліжок;
- Травматологічне відділення (для дорослих) – 15 ліжок;
- Пологове відділення (для вагітних і породіль) – 15 ліжок;
- Неврологічне відділення (для дорослих) – 15 ліжок ;
- Дитяче відділення (соматичні) – 15 ліжок;
- Інфекційне відділення (для дорослих) – 15 ліжок.

Штатна чисельність працівників лікарні налічує 298 осіб (65,75 шт. од. лікарів, 122,5 шт. од. середнього медичного персоналу, 65,75 шт. од. молодшого медичного персоналу та 44 шт. одиниць інших працівників).

На сьогоднішній день вдалося реалізувати грандіозний в масштабах Хорольської громади проєкт по реконструкції відділень КНП «Хорольська міська лікарня», яка надає послуги вторинної медичної допомоги. Капітально відремонтовано та оснащено сучасним дороговартісним обладнанням відділення невідкладних станів з травматологічними ліжками та інтервенційно-радіологічне (кардіологічне) відділення з неврологічними ліжками. Приміщення лікарняних палат укомплектовані новими ліжками, санвузлами, кварцовими лампами та всіма можливими зручностями. Внутрішні приміщення стали не лише естетично привабливими, а й оснащені новими системами електро-, тепло-, водопостачання, водовідведення, вентиляції та пожежної сигналізації. Оснащено їдальню, підсобні господарські приміщення, побудовано спецприміщення для зберігання криоциліндрів, від яких буде постачатися кисень у палати відділення невідкладних станів. Тяжкохворих пацієнтів у пологовому, реанімаційному, хірургічному, інфекційному відділеннях на сьогоднішній день забезпечено прямим постачанням кисню з балонів та циліндричних криогенних резервуарів.

Все продумано до найменших дрібниць, аби перебування пацієнтів у стінах лікарні було максимально комфортним. Придбано та встановлено дизельний генератор електричного струму та потужний блок безперебійного живлення, які дозволять системі електропостачання працювати в автономному режимі. Тож проведення операційних втручань на випадок аварійного відключення від зовнішньої енергомережі забезпечені надійністю та безпекою.

Відділення майже повністю умебльовані й оснащені комп'ютерним томографом, ангиографом, а рентген-апарат 1984 року випуску нарешті замінено на новий, мультифункціональний, з можливістю

проводити високоточну цифрову діагностику.

У поліклінічному приміщенні міської лікарні працює лабораторія, яка визнана однією з найкращих в Полтавській області за якістю та спектром лабораторних послуг. Міська рада вирішила одне з найгостріших проблем міської лікарні, виділивши кошти на капітальний ремонт покрівлі поліклінічного відділення.

Хорольська міська лікарня увійшла до переліку опорних закладів охорони здоров'я по госпітальних округах на період до 2023 року.

На жаль, на загальнодержавному рівні невирішеною залишається проблема фінансового забезпечення лікування громадян. Вартість лікування компенсується пацієнтам лише частково у межах державних програм: близько 1/3 витрат на лікування відшкодовує Національна служба здоров'я України. Проблемним залишається і кадрове забезпечення. Молодих лікарів після закінчення інтернатури не приваблюють міські лікарні з невисоким рівнем зарплати, матеріальної мотивації та відсутністю житлової площі. Для вирішення проблеми забезпечення житлом молодих фахівців спільно з міською радою планується реконструювати приміщення по вулиці Козацькій, 38. Згідно з виготовленою проєктно-кошторисною документацією в будинку буде облаштовано одну однокімнатну та 7 двокімнатних квартир з окремими входами.

На території надає медичні послуги філія приватної мережі медичних лабораторій «INVITO» - «Медичний центр «Сімейний», який надає послуги по проведенню лабораторних досліджень, УЗД-діагностиці. Додатково консультації надають кваліфіковані лікарі. Різний спектр лабораторних досліджень можна замовити і в філії Приватної медичної компанії «Діасервіс», яка розташована в приміщенні поліклінічного відділення. Працює 1 приватна УЗД-клініка.

Стоматологічні послуги надають 1 державний та 7 приватних стоматологічних кабінети. Послуги офтальмології в громаді надають 4 спеціалізовані магазини та 1 приватний лікар-офтальмолог.

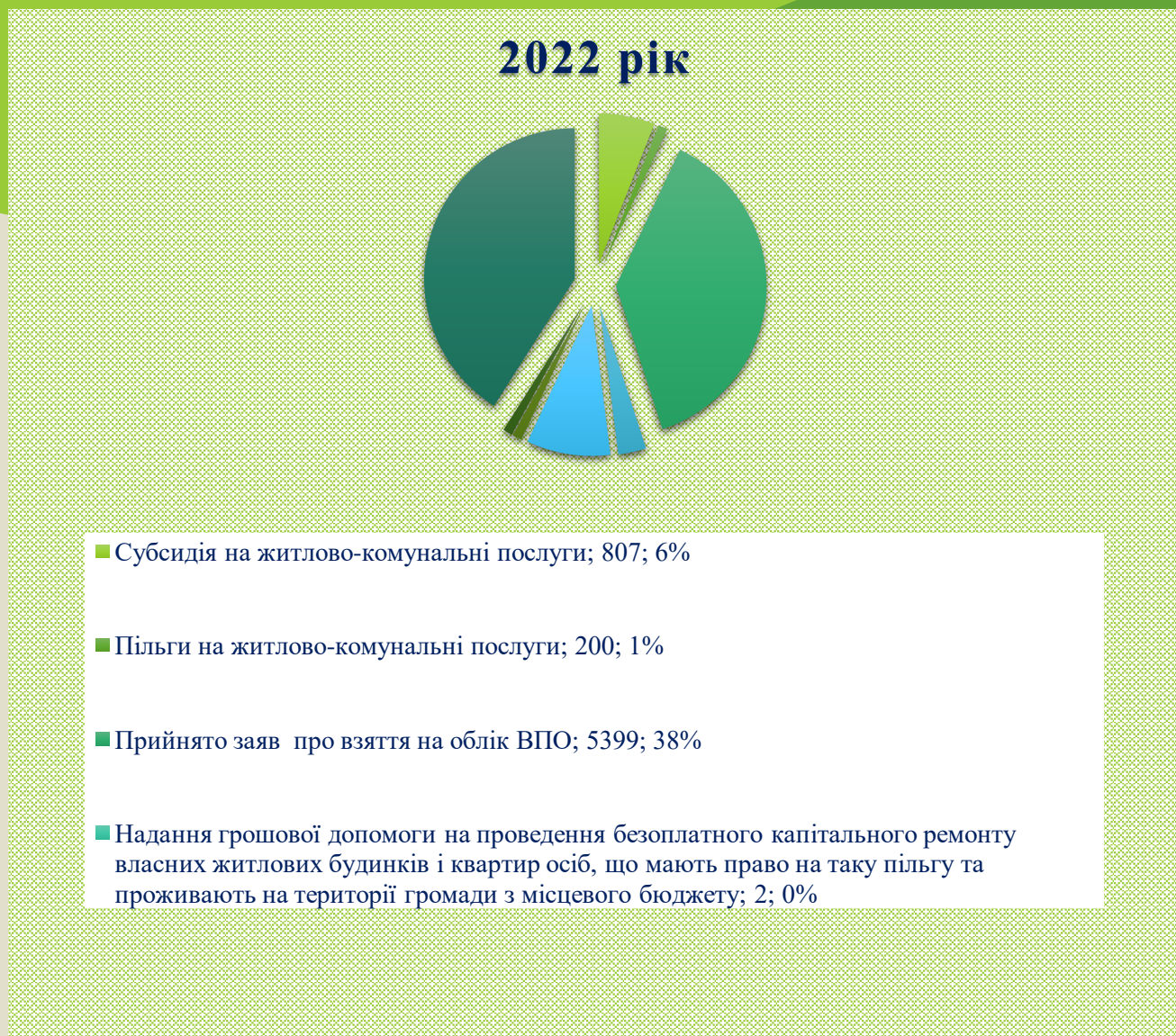
В місті Хорол розвинута мережа аптечних пунктів – 8 приватних аптек (з них – 1 цілодобова): «Подорожник», «Шар@», «Аптека оптових цін», «Малина» та інші. В сільській місцевості наявні аптечні пункти при амбулаторіях.

Метою діяльності *Хорольського відокремленого підрозділу «Полтавського обласного центру контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України»* є нагляд за забезпеченням санітарного та епідемічного благополуччя на підконтрольних об'єктах на території Хорольської МТГ, профілактикою інфекційних і професійних хвороб та отруень, радіаційних уражень людей, запобіганню шкідливого впливу на стан здоров'я населення.

5.5.3. СФЕРА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ

Відділом соціального захисту населення Хорольської міської ради Лубенського району Полтавської області в 2022 році приймалися та опрацьовувалися документи з усіх видів соціальних допомог, компенсацій, субсидій та пільг, а саме:

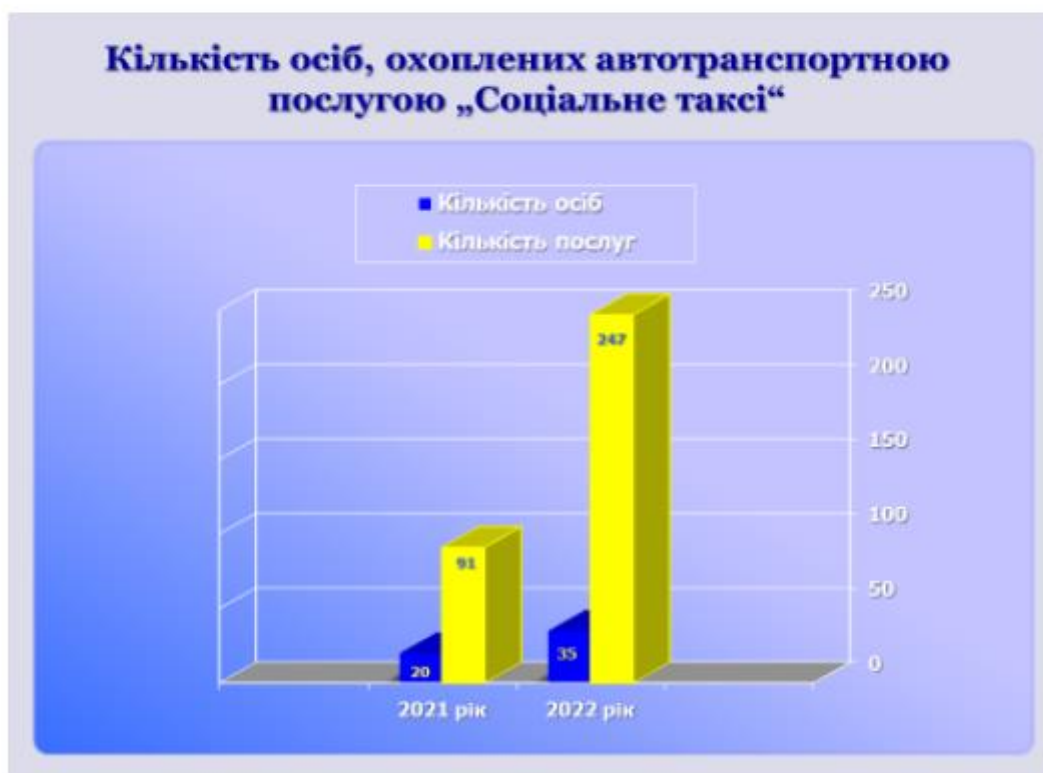

Діаграма 8. Види соціальних допомог

У територіальному центрі працює 67 соціальних робітників відділення соціальної допомоги вдома, які забезпечують надання соціально – побутових послуг самотнім та самоткожителям громадянам Хорольської міської територіальної громади.

На даний час на обліку перебуває 602 особи, в тому числі 2 особи на паліативному догляді, які отримують послуги згідно графіка відвідування та умов договору.

Територіальним центром соціального обслуговування Хорольської міської ради
Лубенського району Полтавської області

Діаграма 9. Кількість осіб охоплених соц.послугами

Центр соціальних служб Хорольської міської ради Лубенського району Полтавської області здійснює соціально-профілактичну роботу, спрямовану на запобігання потраплянню у складні життєві обставини осіб та сімей з дітьми, надавав їм комплекс соціальних послуг, забезпечував соціальний супровід сімей, в яких виховуються діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, надавав соціально-психологічну підтримку внутрішньо переміщеним особам, учасникам антитерористичної операції/ ООС і членам їх сімей та інше.

Протягом 2022 року Центром здійснено 448 початкових оцінок потреб в сім'ях вразливих категорій, в яких виховується 1071 дитина з метою раннього виявлення сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Були оглянуті соціально-побутові умови проживання в сім'ях, наявність документів, пілг, соціальних допомог, забезпеченість речами першої необхідності та продуктами харчування.

На обліку Центру перебували 121 родина, в яких виховується 289 дітей. Під соціальним супроводом перебуває 100 сімей, в яких виховується 245 дітей.

Однією із першочергових задач, особливо в період реформування інституційного виховання дітей в бік розвитку родинного виховання, є пошук кандидатів на створення прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу. На даний момент в громаді функціонує 4 прийомні родини, в яких виховується 5 прийомних дітей: 2 прийомні родини на території міста і 2 родини с. Вергуни. Всього у громаді функціонує 2 патронатні родини.

Ведеться робота по забезпеченню житлом 4 осіб із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Основним завданням **служби у справах дітей виконавчого комітету Хорольської міської ради Лубенського району Полтавської області** є реалізація на території громади державної політики з питань соціального захисту дітей, запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності, вчиненню дітьми правопорушень, своєчасного виявлення дітей, які залишилися без батьківського піклування та влаштування їх до сімейних форм виховання.

На обліку служби перебуває на сьогодні 21 дитина-сирота та дитина, позбавлена батьківського піклування, які підлягають усиновленню. Забезпечується доступність до інформаційних матеріалів та надання відповідних послуг особам з числа громадян України, які мають бажання усиновити дитину чи взяти на виховання у прийомну сім'ю.

5.5.4. ВОЛОНТЕРСТВО ТА ПІДПРИМКА ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ

Додаткові функції, які довелось вирішувати місцевій владі з перших днів війни, стосувалися великого напливу внутрішньо переміщених осіб. Уже з початку березня 2022 року міській раді спільно з старостами, небайдужими активістами громади був налагоджений процес розселення та організації харчування внутрішньо переміщених осіб, які масово прибували у громаду з тимчасово окупованих територій. А це понад 10 тис. громадян, із яких значна частина – діти. Розселяли людей у гуртожитках ВСП «Хорольський агропромисловий фаховий коледж Полтавського державного аграрного університету», у школах, дитячих садках, нежитлових приміщеннях та приватних садибах.

Через ЦНАП і відділ соціального захисту населення міська рада організувала реєстрацію відповідного статусу громадян та видачу довідок. Протягом 2022 року прийнято 5514 заяв від осіб, яких взято на облік ВПО. Станом на 1 січня 2023 року в нашій громаді налічується 4844 осіб з відповідним статусом.

Спільними зусиллями вдалося організувати потужний волонтерський рух на Хорольщині. Для вирішення багатьох складних соціально-гуманітарних проблем, зокрема забезпечення ВПО продуктами харчування, засобами гігієни, речами першої необхідності та іншим, на базі базового будинку культури міської ради створено гуманітарний штаб з поширення та розповсюдження гуманітарної допомоги для жителів нашої громади. У ньому організовано централізований збір та розподіл гуманітарної допомоги для ВПО, соціально незахищених верств населення та військовослужбовців ЗСУ.

Війна об'єднала нас усіх в одну єдину родину і спільними зусиллями нам вдалося вирішувати проблемні питання не лише в межах громади, а й надавати суттєву підтримку жителям тимчасово окупованих територій та захисникам на передовій.

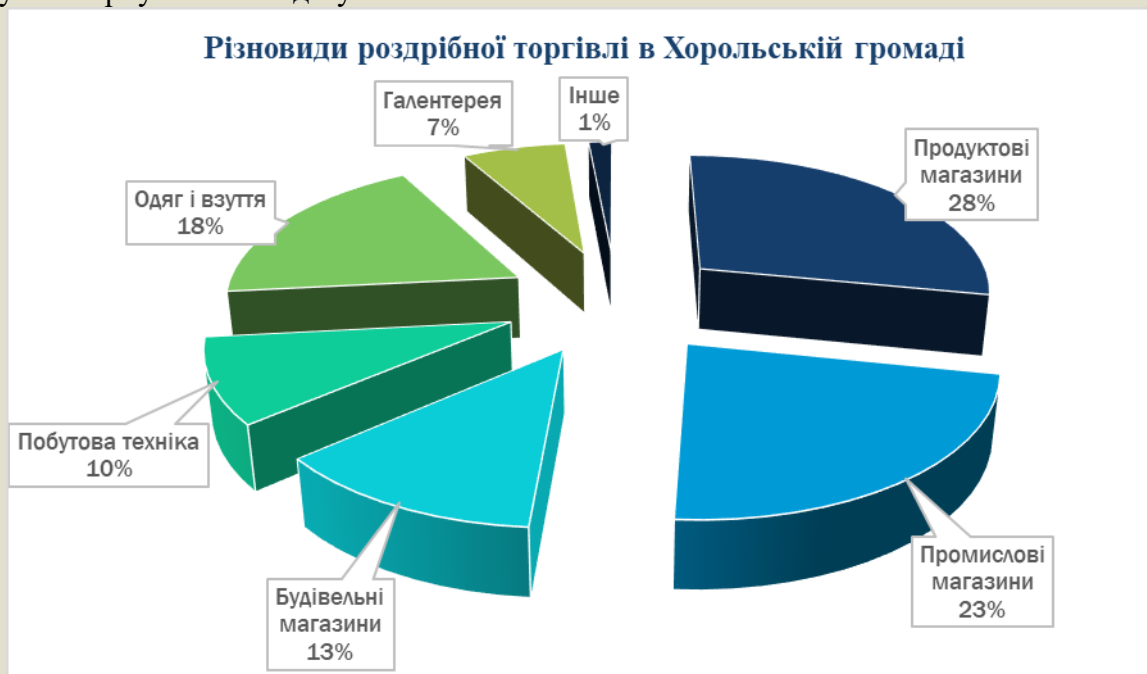
Міська рада спільно із 10-ма старостатами створили потужний механізм гумдопомоги, цілодобово і без вихідних займаючись пакуванням, розвантажуванням, розподілом та видачею багатотонної гуманітарки. Після деокупації Херсонщини зібрано і доставлено херсонцям 10-тонний вантаж з с/г продукцією, консервами, макаронними виробами, теплими речами тощо. Волонтерами нашої громади здійснено понад 100 виїздів на тимчасово окуповані території, закуплено запасні частини, амуніцію та багато іншого для потреб військових. За рахунок благодійних внесків придбано 27 автомобілів та передано військовим частинам для виконання оперативно-бойових завдань. У тому числі 3 власні автівки передано від родин Хорольщини, а 6 – від українців, які мешкають в Америці, Канаді та Великій Британії.

Великий вклад у волонтерську діяльність зробили навчальні та загальноосвітні заклади громади, на базі яких виготовлялися напівфабрикати, випічка, готувалися консерви, овочеві салати та багато іншого із продовольчого асортименту для харчування ВПО, роти охорони військкомату, добровольчих формувань територіальної громади та військових у лавах ЗСУ. З початку війни 10 шкільних автобусів було задіяно для евакуації населення із зон бойових дій, а згодом – для перевезення мобілізованих військовослужбовців до пунктів прийому.

5.5.5. ЗАКЛАДИ ТОРГІВЛІ ТА РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

На території Хорольської міської територіальної громади станом на 01.01.2023 року діють 343 об'єкти роздрібної торгівлі, з них: в місті –189 заклади, в старостинських округах – 154.

В Хорольській громаді доволі розвинута мережа внутрішньої торгівлі. Працюють мережеві торгівельні підприємства «АТБ-маркет», «Маркет-опт», «Аврора», «Алло», «Золотий вік», «АЯ», «Оптовичок», «Жук», МК «М'ясний», «ТаДа», «Prostor». Місцевими підприємцями відкрито маркети: «Мегаполіс», «Молоток», «БудМаркет», «Вікна, двері», «Будівельник», «Огородник», «Тарус». Велика кількість підприємців займається роздрібною торгівлею продуктів харчування та одягу.

Діаграма 10. Види роздрібної торгівлі

На території адміністративного центру розташований центральний ринок, який складається з продуктового, промислового та речового відділів.

На Хорольщині різноманітний вибір закладів ресторанного господарства з широким асортиментом страв нескладного приготування, кондитерських виробів і напоїв, у якому застосовується самообслуговування/обслуговування офіціантами, - кафе, кав'ярні. Популярні послуги ведучих свят, весільного тамади та «живого» вокалу.

№ п/п	Назва	Місцерозташування
1	Кафе «Муравейник»	м. Хорол, вул. 1 Травня, 21
2	Кафе «Coffe»	м. Хорол, вул. Незалежності, 78/9
3	Кафе «Гості»	м. Хорол, вул. Миргородська, 69
4	Кав'ярня «Love coffe»	м. Хорол, вул. 1 Травня, 5а
5	Кав'ярня	м. Хорол, вул. Незалежності, 74
6	Кафе «Ірис»	м. Хорол, вул. Небесної Сотні, 116
7	Кафе «Барва»	м. Хорол, вул. Кременчуцька
8	Паб «Магніт»	м. Хорол, вул. Незалежності, 70/1
9	Кафе «У Танюші»	м. Хорол, вул. Небесної Сотні, 116
10	Кафе-бар «Піраміда»	м. Хорол, вул. Небесної Сотні, 54
11	Кафе-магазин «1+1»	с. Вишняки, Шевченка, 10
12	Кафе «Медуза»	м. Хорол, вул. Юрченка, 31а
13	Кафе «Корефан»	м. Хорол, вул. Небесної Сотні, 124
14	Кафе-магазин «Рудий кіт»	м. Хорол, вул. Небесної Сотні, 60
15	Кафе «Венеція»	м. Хорол, вул. 8 Березня, 22а
16	Кафе «Coca Cola»	м. Хорол, вул. Небесної Сотні
17	Кав'ярня «Березка»	с. Староаврамівка, вул. Глибокодолинська
18	Кафе-магазин «Круасанчик»	м. Хорол, вул. Небесної Сотні, 50
19	Кафе «Шалена піцерія»	м. Хорол, вул. Небесної Сотні, 95
20	Кав'ярня «Art love coffee»	м. Хорол, вул. 1 Травня, 9А
21	Кафе «Капуста»	с.Ковтуни, вул Центральна 15а
22	Кафе «Каспій»	с.Лобкова Балка, вул.Шляхова,52
23	Кафе «Наталка Полтавка»	с.Лобкова Балка , вул.Шляхова 19в
24	Кафе «Утеці»	с.Лобкова Балка, вул.Шляхова,20
25	Кафе « У сестер»	с.Лобкова Балка, вул.Шляхова,4
26	Кафе «Лілея»	с. Новоаврамівка, вул.Центральна,6с
27	Кафе «Водолій»	с.Клепачі, вул.Перемоги,1
28	Кав'ярня «Справа в каві»	м. Хорол, вул. Небесної Сотні, 39

Таблиця 8. Перелік закладів ресторанного господарства громади

5.5.6. КУЛЬТУРНА ТА ТУРИСТИЧНА СФЕРА

На території Хорольської міської територіальної громади знаходяться 63 заклади культури:

Хорольська мистецька школа – заснована в 1960 році, як Хорольська дитяча музична школа. На сьогодні вихованцями музичної школи є 240 учнів.

Хорольська центральна публічна бібліотека – заснована, як районна бібліотека в 1933 році. На сьогодні бібліотека має на обслуговуванні 13720 читачів та загальний фонд 299177 примірників книг. В її підпорядкуванні знаходяться Хорольська публічна бібліотека для дітей, 23 бібліотеки-філії та 20 пунктів видачі літератури у сільській місцевості. Для користувачів бібліотек діє 17 клубів за інтересами. Серед них яскравим прикладом є діяльність літературно-

мистецького об'єднання «Хорольські дивоцвіти». Об'єднання налічує більше 40 місцевих поетів, художників та композиторів різного віку.

Хорольський краєзнавчий музей відновив свою діяльність в 1995 році. В музеї діють відділи етнографії, природи, історії, а також «Зал Звитяги», історична секція «Від Київської Русі до Незалежності України». Однією із найяскравіших в експозиції музею є експозиція «Мотобол», присвячена легендарній команді «Нива» із села Вишняки.

Новоаврамівський краєзнавчий музей – філію було створено в 1969 році у селі Новоаврамівка. Музей має величезне зібрання речей побуту, одягу, пам'яток етнографії, пов'язаних із Хорольщиною.

Хорольський базовий будинок культури був створений на базі колишнього районного будинку культури в лютому 2021 року. При будинку культури діють 9 народних колективів. В 2022 році в будинку культури відкрив свої двері хаб гуманітарної допомоги Хорольської МТГ. Більше 4000 внутрішньо-переміщених осіб стали постійними відвідувачами закладу.

Невід'ємною складовою туристичної сфери в громаді є задоволення туристичних потреб гостей громади у вигляді комфортних умов перебування. Враховуючи вдале географічне розташування на європейському транспортному маршруті міжнародного значення М03 «Київ-Харків-Довжанський», в сільських населених пунктах Хорольської громади розвинена мережа ресторано-готельних комплексів – 10. Туристичними магнітами цього напрямку є смачна українська народна кухня.

Кафе «У сестер», с. Лобкова Балка

Одним із найвідоміших в Україні є справжній символ української кухні – **кафе «У сестер»**, який є засновником цілого «сестринського» комплексу: Мотель «Замок», ресторани української кухні «Гарбузик» і «Глечик» в місті Київ, піцерія «У сестер» в місті Полтава, садиба «У сестер» - курорт в Карпатах, ресторан «U sióstr» у Варшаві. Власниками організовано власне виробництво та реалізацію заморожених готових страв і напівфабрикатів. Гостинне кафе відвідало багато відомих особистостей та артистів України.

ТУРИСТИЧНІ МАГНІТИ ХОРОЛЬЩИНИ

Приватний музей «Етнографічна збірка «Древо» - це унікальне зібрання строжитностей, більше 1500 експонатів стародавнього українського одягу, побутових речей: посуд, інвентар, церковні речі, ікони, які залишилися з церков Хорольщини, що були зруйновані на початку ХХ століття (зокрема дзвін, що лишився після руйнування церкви в с. Андріївка), старовинних фото, картин художників-примітивістів. Постійна експозиція музею побувала у Лубнах, Полтаві, Яремчі – наївний живопис місцевих художників примітивістів і твори сакрального живопису. У

воєнний час стіни музею стали прихистком для ВПО.

Садиба зеленого туризму «Омелькова хата», яка розташована неподалік музею «Древо» в с. Козубівка. Тут можна зробити фотосесію в українському стилі, спробувати смачні страви Хорольського повіту, взяти участь в мастер-класах етно-майстрині.

Відомі далеко за межами міста, ввійшли в легенди життєдайні ключові джерела

хорольської води. Такими є криниця в приміському селі Глибока Долина та **Зубанівська криниця** в місті Хорол. Джерело Зубанівської криниці знаходиться в південній частині міста Хорол, займає територію площею 1590 м², яка частково забудована одноповерховими житловими будинками. Більше сотні років Зубанівська Криниця була для хорольчан святиною, цілительницею, символом щедрості, чистоти і духовності. Зубанівське джерело (бувша Дошова Продуха) існує і дотепер. Воно і сьогодні

відіграє свою визначну роль ландшафтної доміанти міста. Воно наповнює каскад ставків, які не тільки підсилюють мальовничість цієї місцевості, але і значно поліпшують мікроклімат.

Церква Різдва Христового розташована на найвищому місці в селі Вергуни. У 1801-07 роках, на кошти Івана Базилевського, в пам'ять про загиблих родичів, була побудована ця прекрасна церква - шедевр класицистичної архітектури. При цьому, стара дерев'яна церква була розібрана. У 19 столітті новий храм прикрасили живописом. А в 1911р. майстри Петербурзької Академії мистецтв виконали нові монументальні розписи купола і стін. У пошуку додаткових коштів на ці роботи було використано оригінальне рішення. Художники виконували портрети всіх ктиторів храму. Потім, з цих портретів малювали лики янголів, пророків і святих. Чим більше було пожертвування, тим більш вищий чин Небесного Воїнства отримував портретну схожість з дарувальником. Після революції храм було осквернено, склеп Базилевських пограбовано. За спогадами старожилів, селяни грали черепом пана Базилевського у футбол.

Фрески і розписи знищувалися цілеспрямовано. У 1936р. більшовики скинули дзвони і зруйнували вежі-дзвіниці. У церкві розмістили колгоспний склад, потім - зерносховище. В кінці 1980-х почалася реставрація, встигли перекрити покрівлю. Але, роботи були перервані розпадом СРСР. Храм досі стоїть в руїні. Обсипається прекрасний класичний декор. В середині глядача охоплюють постапокаліпсичні почуття. Посеред ротонди зяє провал в склеп. Від провалу в темряву йдуть коридори.. Зверху, ніби з докором, дивляться Христос і ангели. Між колон літають стрижі. Але, церква Різдва Христового – найвидатніший ротондальний храм Полтавщини, офіційно визнаний пам'яткою архітектури національного значення (№596). Це храм-мавзолей. Частково збереглася монументальний розпис барабана купола - Стрітєння, Благовіщення, Хрещення, Преображення... В апсиді вціліло зображення Розп'яття. Перекриття прибудов частково провалилися, але майстерно викладений 16-метровий купол ще тримається. Так і стоїть покинутий храм-пантеон, прекрасний навіть в руїні. Пам'ятнику архітектури потрібно терміново рятувати, виконати грамотну реставрацію.

Цегельний завод на тому місці, де він є зараз був заснований ще на початку XIX ст. Він перебував у володінні місцевих підприємців: Мількевича (1803 р.), К.Я. Монти, потім був у власності міської управи. Від нього до наших днів збереглася піч типу Гофмана, збудована на початку XX ст. З 1919 р. завод з виробничими приміщеннями перейшов у державну власність. Випал цегли продовжувався з маркуванням «ХАП» - Хорольська артіль «П'ятирічка», «АП» - артіль «П'ятирічка». У роки окупації краю на території цегельні діяв табір смерті «Хорольська яма» з 20 вересня по листопад 1941 р. З весни 1942 р. випал цегли відновився, працювали

полонені, цеглу маркували свастикою. Піч під час звільнення міста, була частково зруйнована.

Після окупації відновлена, продовжувала свою діяльність. В роки незалежності України піч використовувалася за призначенням: цегельний завод ДП «Керамсервіс», МП «Будівельник». Цегла не маркувалася. Останній випал цегли був 2013 року. Завод припинив існування. Піч Гофмана для випалювання цегли, як унікальну архітектурну пам'ятку XIX століття, передано у власність громади у 2018 році.

Свято-Успенський собор - відома архітектурна пам'ятка міста Хорол, його візитна картка. Цей собор є центральним храмом Хоролу.

Перша дерев'яна церква на честь Успіння Пресвятої Богородиці була збудована на місці теперішнього собору у 1715 році. Вона згоріла у 1778 році. У 1808 році на її місці збудували нову муровану церкву з прибудованою дзвіницею. Для її побудови виділив кошти купець на прізвище Чеботарьов. У 1930 році церкву закрили, а у 1934 році її демонтували військові. Цеглою зі стін церкви були вимощені міські тротуари. У 1940–1950-х роках богослужіння проводили у приміщенні комбінату комунальних підприємств. У 1953 році парафіяни купили глиняний будинок. Його обмуровали цеглою і перетворили у молитовний будинок. Протягом майже 70 років собор залишався зруйнованим, а богослужіння проводилися у молитовному будинку. У 2002 почалося будівництво нового храму на попередньому місці. Споруда була відбудована за архівними фотографіями. У 2007 році будівництво завершилося, собор освятили.

Свято-Успенський собор побудований з цегли. У плані він має хрестоподібну форму. На ньому встановлено два невеликих куполи з хрестами. Вікна мають аркоподібну форму. Дах металевий. На фасадних стінах собору встановлені декоративні карнизи, а перед головним входом – муровані сходи. Фасад пофарбовано у темно-коричневий колір. В середині храму стіни покриті розписами на біблійну тематику, встановлений дерев'яний іконостас. Навколо території храму встановлена огорожа. Зараз собор належить парафії Української православної церкви.

В с. Вишняки вціліла одна з небагатьох панських садиб на Полтавщині – **садиба Котляревських**. Садибу збудував у 1805 році полковник та корабельний інженер Родіон Пламенець, за яким Катерина II закріпила землю у Вишняках. За припущеннями, проект садиби розробив архітектор Микола Львов. В с. Вишняки розташована ще одна пам'ятка архітектури – **Троїцька церква**, яку збудував Родіон Пламенець або його дружина Надія честь померлого чоловіка, за іншою — генерал-майор Половцев. За деякими свідченнями, будівля поєднана підземним ходом із садибою Котляревських.

5.5.7. ІНШІ ПОСЛУГИ

Мережа побутових послуг в громаді зосереджена в адміністративному центрі та представлена приватним сектором. Різноманітний вибір закладів побуту – розвинута мережа перукарень, салонів краси, послуг із ремонту побутової техніки, ремонту взуття, пошиву та ремонту одягу, ритуальних послуг, фото послуг, транспортних послуг та інші.

Засоби масової інформації в місті представляють газети «Вісті Хорольщини» і «Наш Хорол».

В громаді розгалужена мережа автозаправних станцій – 25 (ТОВ «WOG RETAIL», ПАТ «Avias plus», ТОВ «ТД Автотранс-ОЙЛ», ТОВ «Оріон»), у місті діє приватна служба таксі – «Таксі Люкс».

За оперативними даними в громаді працюють близько 13 станцій технічного обслуговування автомобілей і 3 авто-мийки.

В адміністративному центрі громади наявні дитячий розважальний цент «Bambini» і фітнес студія «BURN», 2 спортивні клуби.

Безоплатні консультації та роз'яснення з правових питань (сімейних, спадкових; земельних, житлових, соціальних, трудових, договірних та ін.) надає Хорольське бюро правової допомоги. Нотаріальні послуги в громаді надають 1 державна установа і 3 приватних нотаріуси, адвокатські послуги – 4 адвокати.

Державний технічний облік і технічну інвентаризацію об'єктів нерухомості на території Хорольщини проводять 1 державне бюро та 4 приватних.

5.5.8. ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

Комплекс заходів щодо профілактики захворювань тварин, їх лікування, попередження та боротьбу з хворобами, спільними для людей і тварин, на території Хорольської МТГ здійснюють одна державна та дві приватні ветеринарні лікарні: *Хорольська дільниця ветеринарної медицини Лубенської районної дільничої лікарні ветеринарної медицини Полтавської обласної державної лікарні ветеринарної медицини* та *Приватна клініка «Промінь життя»* і *ТОВ «Фірма БІО-ВЕТ»* відповідно. На території адміністративного центру громади розташовано 3 ветеринарні аптеки, в старостинських округах забезпечення ліками тварин забезпечує 2 ветеринарні пункти.

Кожного року за ініціативи *Громадської організації «Дружок»* та сприяння органів місцевого самоврядування здійснюється безкоштовна біостерилізація безпритульних тварин в громаді.

5.5.9. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ

За цією аркою свого часу був розташований стадіон «Колхозник». На сьогоднішній день історична арка залишилася лише в якості декоративного елемента. Стадіон «Зоря» входить до комплексу матеріально-технічної бази ВСП Хорольський АФК ПДАУ. В 2023 році власними силами адміністрація коледжу розпочала капітальний ремонт стадіону. На території стадіону розташоване сучасне футбольне поле, вуличні тренажери та скейт-парк.

Село Вишняки відоме своїми всеукраїнськими чемпіонатами з мотоболу. Ще в далекі 60-ті роки, після мотобольного буму, Хорольський автотоклуб ДТСААФ отримав мотоцикли. Перші мотоболісти почали

тренування. На початку листопада 1965 році відбувся перша товариська гра хорольської мотобольної команди «Супутник» із спортсменами м. Кременчука. В 1972 році мотобольна команда «Супутник» перейшла із впорядкування ДТСААФ м. Хорол до колгоспу «Ленінський шлях» (с. Вишняки) та дістала назву «Нива». Гравці команди «Нива» - неодноразові золоті призери як Полтавської області, так і незалежної України.

На території Хорольської міської територіальної громади збудовано три сучасних футбольних поля, розташовано близько 20 стадіонів.

VI. МІСТОБУДІВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

6.1. ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН

Генеральними планами в громаді забезпечено 30 населених пунктів з 93 існуючих. Виготовлено та затверджено актуальні генеральні плани та зонінги сіл: Андріївка, Барилівщина, Бовбасівка, Бутівці, Вергуни, Вишняки, Глибока Долина, Клепачі, Княжа Лука, Козубівка, Куторжиха, Лагодівка, Лобкова Балка, Настасівка, Новий Байрак, Новоіванівка, Орликівщина, Петраківка, Покровська Багачка, Пристань, Радьки, Середнє, Стайки, Староаврамівка, Третьякове, Трубайці, Хвощівка, Штомпелівка, Ялосовецьке.

Наразі триває робота по розробленню та оновленню містобудівної документації на місцевому рівні. Розроблено топографічний план міста Холрол М 1:2000 та історико-архітектурний опорний план міста Хорол.

6.2. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ

На обліку перебуває 32 протирадіаційні укриття. За формами власності вищезазначені захисні споруди перебувають:

- у державній власності – 8 споруд (25 %);
- у комунальній власності – 12 споруд (37,5 %);
- у приватній власності – 12 споруд (37,5 %).

З початку введення воєнного стану робота у сфері цивільного захисту громади стала найбільш актуальною. У всіх захисних спорудах різних форм власності проводилася і триває робота по їх облаштуванню: проведення освітлення, водопроводу, водовідведення, встановлення місць для сидіння тощо. Особлива увага приділялася облаштуванню захисних споруд у загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладах, що забезпечило організацію навчального процесу в змішаній формі.

Одним із важливих питань у сфері цивільного захисту є вчасне оповіщення населення про загрозу виникнення надзвичайних ситуацій. Тому, з цією метою придбано комплект обладнання системи інформування населення про загрозу «Повітряна небезпека». Окрім того, на території громади уведено в експлуатацію 9 електросирен автономного запуску для оповіщення населення про повітряні тривоги.

VII. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ХОРОЛЬСЬКОЇ ГРОМАДИ

7.1. СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Підприємницьку діяльність у 2023 році на території Хорольської громади здійснюють 1295 суб'єктів господарювання, в тому числі 526 юридичних та 769 фізичних осіб-підприємців. В структурі юридичних осіб-підприємців переважають малі підприємства, всього їх налічується 153 одиниці, що становить 29 % від загальної кількості юридичних осіб.

Галузева структура малого підприємництва свідчить, що найпоширенішими організаційно-правовими формами господарювання на сьогодні є: товариства з обмеженою відповідальністю (63%), фермерські (21%) та приватні підприємства (16%).

Таблиця 9. Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності (сумарно по всіх населених пунктах, що увійшли до складу ТГ)

А. Юридичні особи

Показник	2020 рік	2021 рік	2022 рік
1	2	3	4
Полтавська область	33410	34608	39263
Хорольська МТГ	573	587	526

Б. Фізичні особи-підприємці

Показник	2020 рік	2021 рік	2022 рік
1	2	3	4
Полтавська область	57913	58340	58470
Хорольська МТГ	987	823	769

7.2. ФІНАНСОВА ІНФРАСТРУКТУРА ТА МЕРЕЖА ПІДТРИМКИ БІЗНЕСУ

В місті Хорол досить розвинуте банківське обслуговування як юридичних, так і фізичних осіб.

Таблиця 10. Фінансова інфраструктура

№ п/п	Назва відділення	Місцерозташування	Наявність банкоматів
1	Відділення ПАТ «Державний ощадний банк України»	м. Хорол, вул. Небесної Сотні, 95	2
2	Відділення АТ «Райффайзен банк «Аваль»	м. Хорол, вул. Небесної Сотні, 59	2
3	Відділення ПАТ КБ «Приватбанк»	м. Хорол, вул. Незалежності, 29	13
4	Відділення АТ «Полтавабанк»	м. Хорол, вул. Незалежності, 23	1
5	Відділення АТ «Креді Агрокіль банк»	м. Хорол, вул. Небесної Сотні, 42	1
6	Відділення АТ «Ідеа-банк»	м. Хорол, вул. Небесної Сотні, 50	-

На території найбільших торговельних площадок міста приймають поповнення платіжні термінали мережі ІВох (7 одиниць).

Діють відділення страхових компаній - НАСК «Оранта», СК «Княжа. Vienna Insurance Group», СГ «ТАС» (2 відділення).

7.3. АГРАРНИЙ СЕКТОР ГРОМАДИ

Аграрний сектор є провідною галуззю економіки і має значний потенціал для розвитку Хорольської територіальної громади. Хорольщина – унікальна аграрна громада, з часткою сільського населення понад 55% і проєвропейськими тенденціями в аграрній галузі.

Ведення сільськогосподарського виробництва в Хорольській громаді здійснюється сільськогосподарськими та індивідуальними господарствами, яких станом на початок 2023 року функціонує на території громади 121, з них за організаційно-правовою формою:

- 78 фермерських господарств
- 13 товариств з обмеженою відповідальністю
- 12 фізичних осіб-підприємців
- 7 приватних підприємств
- 5 сільсько-господарських кооперативів
- 2 державних підприємств дослідних господарств
- 1 селянське (фермерське) господарство
- 2 відкритих акціонерних товариств
- 1 приватне акціонерне товариство

Найбільшими сільськогосподарськими підприємствами громади є:

Державне підприємство Дослідне господарство «Імені 9 Січня» Інституту свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України (с. Ялосовецьке) – базове господарство, яке створене в 1960 році з метою організаційно-господарського забезпечення умов для проведення виробничої перевірки і впровадження наукових розробок у виробництво. Господарство має у користуванні 7 772,6 га сільськогосподарських угідь. У господарстві утримується 2 534 голів ВРХ, з них: 600 корів, 1 261 голів свиней, в тому числі 100 основних свиноматок, 156 голів овець.

Господарство має мінікомбикормовий завод, що забезпечує корбикормами власного виробництва годівлю тварин. Працює крупорушка та олійниця, цех по виготовленню екструдату.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Астарта Прихоролля» (с. Староаврамівка) - підприємство, створене в 2010 році, основною діяльністю якого є вирощування зернових та технічних культур, тваринництво. Входить до складу агропромхолдингу «Астарта-Київ». Підприємством за 2022 рік сплачено 113,95 млн. гривень податків та зборів. Середньооблікова чисельність працівників становить 450 осіб. Підприємство експортує свою продукцію за межі України.

Сільськогосподарський виробничий кооператив «Андріївський» (с. Андріївка) - підприємство, яке займається вирощуванням зернових культур (пшениця, соя, соняшник) та тваринництвом (свині та ВРХ). Колгосп ім.Ілліча було створено ще 1958 році, але у 2000 році його було реорганізовано в СВК «Андріївський». На сьогодні кооператив є одним із найсучасніших молочно-товарних комплексів України, адже там запроваджено нові методи утримання великої рогатої худоби, сучасні методи годівлі тварин, технологія закладки кормової бази та змішування і роздача кормів, ведення селекційно-плеємної роботи та новітня технологія доїння корів.

Сільськогосподарський виробничий кооператив «Перемога» (с. Клепачі) - господарство, засноване у 2000 році. Основними напрямками діяльності є: вирощування зернових культур (пшениця, ячмінь, кукурудза, соя, соняшник), молочне скотарство, бджільництво. Господарство має 2700 голів ВРХ, з них 1200 — молочне стадо. Також господарство вирощує свиней та овець, має власну пасіку. Утримання тварин зосереджено на

4-х молочно-товарних фермах. Молоко продають на Пирятинський сирзавод, точніше – на Новооріхівський молокоприймальний пункт цього підприємства. Господарство вкладає значні кошти у розвиток тваринницької галузі, модернізацію приміщень та обладнання молочнотоварних ферм. Загалом у тваринницькій галузі сільгоспкооперативу працюють понад 120 осіб.

Основним видом діяльності **Товариства з обмеженою відповідальністю «ОРІОН МОЛОКО»** (с. Штомпелівка) є розведення великої рогатої худоби молочних порід. Проте вирощують і зернові культури такі, як соняшник, пшениця, ячмінь, жито, овес. Підприємство створене в 2008 році і є правонаступником прав та обов'язків Дочірнього підприємства «Агрофірма Оріон». На підприємстві орієнтовно вирощують 500 голів ВРХ. Продукція, яка реалізовується підприємством, - це молоко, м'ясо ВРХ, мед, картопля та зернові культури.

Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Мусіївське» (с. Мусіївка) включає в себе вирощування зернових та технічних культур та розведення великої рогатої худоби. Підприємство забезпечує роботою більше 220 мешканців громади.

Вирощуванням, розведенням та реалізацією свійської птиці (курей) на території громади займаються два потужних підприємства – **Сільськогосподарський виробничий кооператив «Трубайцівський»** (с. Трубайці) та **Товариство з обмеженою відповідальністю «Екоагропрод»** (с. Кривці).

Фермерські господарства громади займаються вирощуванням зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур, розведенням великої рогатої худоби молочних порід.

Діаграма 11. Фермерські підприємства громади

7.4. КОМУНАЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА

Підприємства, які належать до комунальної власності Хорольської міської ради:

∇ *поліграфічні послуги*

Комунальне підприємство Хорольська друкарня – підприємство, яке виготовляє паперові канцелярські вироби та надає поліграфічні послуги в межах Хорольської громади.

∇ *архівна справа*

Комунальна організація «Трудовий архів» - підприємство, в якому зберігаються справи з особового складу ліквідованих установ та організацій, що вели діяльність на території колишнього Хорольського району.

У освіта

Комунальна установа «Хорольський центр професійного розвитку педагогічних працівників» - центр можливостей для розвитку педагогічної майстерності та реалізації творчої ініціативи на території Хорольської територіальної громади.

Комунальна установа «Хорольський інклюзивно-ресурсний центр» - це установа, яка створена при ДНЗ «Веселка» з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами віком від 2 до 6 років на здобуття дошкільної освіти.

Комунальна установа «Хорольський початковий спеціалізований мистецький навчальний заклад» - музичний навчальний заклад, у якому діти шкільного віку у вільний від уроків у загальноосвітніх школах час додатково отримують початкові музичні знання і навички.

У медицина

Комунальне некомерційне підприємство «Хорольський центр первинної медико-санітарної допомоги» - підприємство первинної ланки медичної допомоги мешканцям Хорольської територіальної громади.

Комунальне некомерційне підприємство «Хорольська міська лікарня» - підприємство вторинної ланки медичної допомоги мешканцям Хорольської територіальної громади.

У культура

Комунальна установа «Хорольська центральна публічна бібліотека» - це культурно-освітній заклад, основний елемент бібліотечної системи Хорольської територіальної громади та її центральним книгосховищем.

У житлово-комунальне господарство

Комунальне підприємство «Комунсервіс» - підприємство, яке надає житлово-комунальні послуги (послуги з прибирання та благоустрою, водопостачання і водовідведення, вивезення та захоронення твердих побутових відходів, автопослуги, ритуальні послуги і інші господарські послуги) на території адміністративного центру Хорольської територіальної громади.

Комунальне підприємство «Добробут» - підприємство, яке створене з метою благоустрою Вишняківського, Ялосовецького, Новоаврамівського, Староаврамівського та Клепачівського старостинських округів Хорольської територіальної громади.

Комунальне підприємство «Господар» - підприємство, яке створене з метою благоустрою Андріївського, Покровсько-Багачанського, Вишневого, Мусіївського та Штомпелівського старостинських округів Хорольської територіальної громади.

7.5. ЛЕГКА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Підприємства легкої промисловості Хорольщини працюють для забезпечення потреб населення в дитячому і дорослому одязі, спецодязі, постільної білизни.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Подоланочка» - представник легкої промисловості на Хорольщині. Швацьке підприємство здійснює пошиття одягу, спецодягу, постільної білизни, виготовлення матраців, ковдр та ін. Продукція користується попитом на всій території України.

«Дитячий трикотаж» (ФОП Кузуб) – пошиття якісного трикотажного дитячого одягу від народження в асортименті.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Силует» надає послуги із ремонту та пошиття одягу.

7.6. ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Харчова промисловість є однією з важливих сфер економіки Хорольщини, яка і в цей складний час продовжує задовольняти потреби як населення громади, так і інші регіони України, у продуктах харчування.

Зокрема, харчова промисловість громади представлена наступними потужними підприємствами.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Хорольський завод дитячих продуктів харчування» - це єдине підприємство в Україні, що вже понад 49 років спеціалізується на виробництві сухих молочних сумішей для малюків з перших днів життя – «Малютка» і «Малиш».

Виробництво на підприємстві зосереджено також на виготовленні масла вершкового та негазованої питної води «Малиш». На підприємстві впроваджена сертифікована система менеджменту якістю та безпечністю харчових продуктів на відповідність вимогам міжнародних стандартів ISO 9001 та ISO 22000, котра постійно підтримується та відновлюється. Щороку продукція сертифікується на відповідність вимогам стандарту Халяль. Всього асортимент продукції налічує 24 позиції.

Обсяг реалізованої продукції підприємства за січень 2022 рік склав 580 206,8 тис. гривень, що на 5,7% менше, ніж за відповідний період в 2021 році – 614 769,7 тис. гривень. За даними 2021 року обсяг виготовленої продукції склав 4 262,1 тонни сухих молочних сумішей, 29 тонн вершкового масла та 6 462 тонн дитячої питної води; в 2022 році: сухих молочних сумішей – 3 041,5 тонн, вершкового масла – 31,8 тонн, дитячої питної води – 393,9 тонн. Станом на 01.01.2023 року на заводі працює 311 осіб. У 2021 році до місцевого бюджету заводом сплачено податків на суму 5 360 128,2 гривень, до районного – 7 681 283,9 гривень та більше 43 мільйони в державний бюджет.

Підприємство має власні очисні споруди, задіяні для очистки стічних вод всього міста, та забезпечує питною водою мешканців найближчих мікрорайонів адміністративного центру громади.

Ще до початку воєнних дій продукція заводу мала налагоджене постачання до Молдови, Узбекистану, Азербайджану та Сирії. Об'єднавшись разом з «Наша ряба», «Biosphere Corporation, Bob Snail Равлик Боб, Нова пошта і Фонд Маша в рамках благодійного проекту Паунок «МА!ЛЯ!» зібрано бокси з найнеобхіднішими товарами власного виробництва для сімей, які опинилися в скрутному становищі під час воєнної агресії РФ.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Віденський млин» (колишній МПД ДП «УКРСПІРТ» «Вишняківський спиртовий завод») розташований в селі Вишняки. Його було засновано ще 1776 року й модернізовано 2015-го. У 2021 році власність Вишняківського спиртзаводу (станція річкової води, трансформаторна підстанція, станція брудних стоків,

матеріальний склад, вуглекислотний цех, адмінбудівля, основний виробничий корпус, мехмайстерня, плотницька майстерню, мазутна насосна станція, побутові приміщення, сарай підсобного господарства, мазутні станції, вагові, спирто-, зерно- та матеріальні склади, автогаражі, автомобілі тощо) перейшла до ТОВ «Віденський млин». Наявне виробництво ґрунтується на технологіях 1940-х років, тому в планах нового керівництва підвищувати рентабельність і вихід готової продукції. Отримана ліцензія на оптову

реалізацію спирту етилового.

Приватне підприємство «Хорольська механізована пекарня» - на сьогоднішній день входить до числа кращих товаровиробників не тільки громади, але й всієї Полтавщини.

З теплом людських рук на пекарні випікається апетитна здоба із житнього і пшеничного борошна: хліб різних видів, булочки, пампушки, батони, паляниці, перепічки, плетінки, коржі, завиванці, кулеб'яки, сайки, калачі, ріжки, рулети, ватрушки, пироги та шикарні короваї – всього асортимент продукції складається із більше 75 найменувань. Любителі хорольського хліба охоплюють широку географію Полтавської області та за її межами.

Товариство з обмеженою відповідальністю «ФІРМА «ЖАДАНА» - виробництво і реалізація по всій території України соняшникової олії та кондитерських виробів — халва в асортименті (6 видів), грильж, козинаки, печиво. Весь асортимент продукції можна придбати в магазині, який знаходиться при виробничій потужності в адміністративному центрі.

7.7. МАШИНОБУДІВНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Приватне акціонерне товариство «Хорольський механічний завод» - підприємство,

одне із провідних в Україні, яке спеціалізується на випуску машин і обладнання для харчової промисловості. Більше 80 років досвіду у виробництві машин для очищення зерна, для приготування комбікорму, для борошномельного та круп'яного виробництва, транспортного, аспіраційного і самоплинного обладнання. Протягом 2022 року товарний випуск продукції склав 275 097,8 тис. гривень, за 2021 рік - 344 960,7 тис. гривень, за 2020 рік – 204 521,4 тис. гривень. За 2020 рік виготовлено 557 одиниць основної продукції,

за 2021 рік – 756 одиниць, 2022 рік – 382 одиниці. На заводі працює 282 працівника. Техніка заводу експортується в ряд країн: Казахстан, Литву, Польщу, Латвію.

7.8. БУДІВЕЛЬНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Товариство з обмеженою відповідальністю «Новоаврамівський цегельний завод» – провідний виробник керамічної цегли, яка широко використовується в будівництві житлових та виробничих приміщень.

Товариство з обмеженою відповідальністю «АЛЬБАТРОС» – приватне підприємство, що здійснює будівництво житлових і нежитлових приміщень, капітальний ремонт і реконструкцію.

Також виготовленням керамічної цегли, облицювальної цегли та тротуарної плитки на території громади займаються фізичні особи-підприємці.

В Хорольській громаді здійснює свою діяльність єдине в Лубенському районі **Приватне підприємство «Сівуч»** з будівництва дерев'яних човнів для рибальства та полювання.

На території міста Хорол також розташовані складські приміщення **Хорольської ділянки Кононівського елеватора**, потужність одночасного зберігання якого становить 50,5 тис. тон. Діляниця забезпечує сушіння, очистку, автоприймання, авто- та залізничне відвантаження культур: пшениця, ячмінь, кукурудза, соняшник, соя.

VIII. БЮДЖЕТ ГРОМАДИ

Бюджет Хорольської міської територіальної громади відповідно до законодавства України відноситься до місцевих бюджетів. Загальний обсяг надходжень до бюджету за 2022 рік становить 310031,4 тис. грн., що менше надходжень 2021 року на 7,8% (-26396,7 тис. грн).

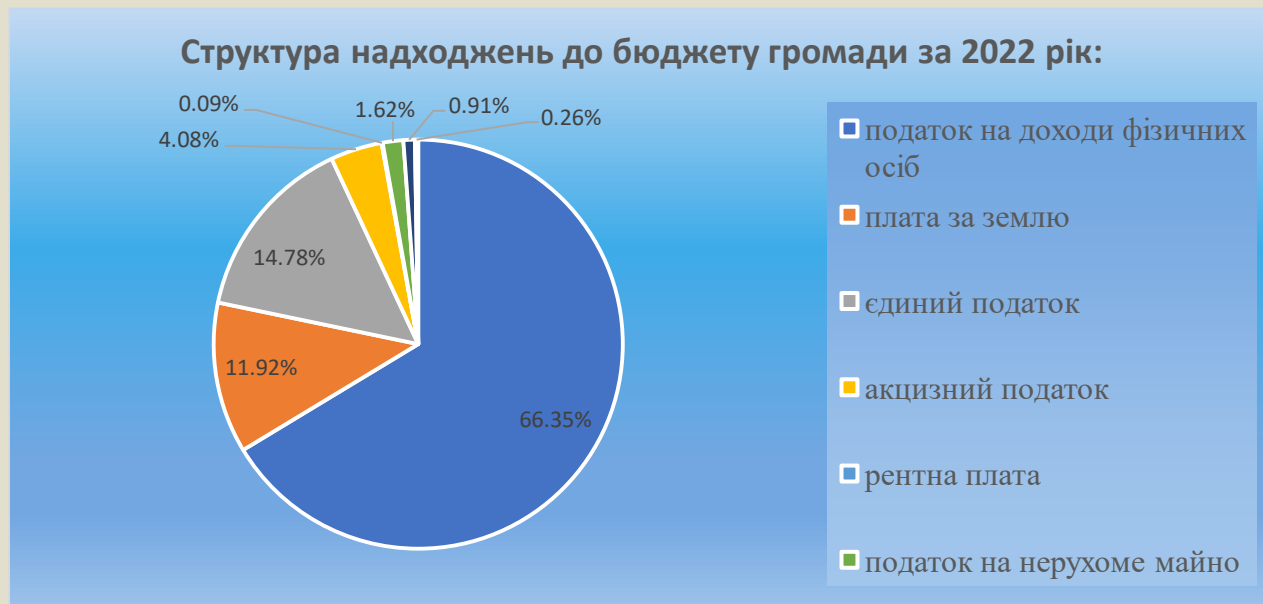
Доходів загального фонду без врахування міжбюджетних трансфертів отримано в сумі 215302,3 тис. грн., що в порівнянні з показниками виконання доходної частини бюджету 2021 року складає 99,6%, або – 908,9 тис. грн.

Таблиця 11. Доходи загального фонду без врахування міжбюджетних трансфертів

	2021 рік	2022 рік
Доходи загального фонду без врахування міжбюджетних трансфертів, тис. грн.	216211,2	215302,3
Ріст до попереднього року, %	-	-0,4%
Обсяг зростання (зменшення) до попереднього року, тис. грн.	-	-908,9

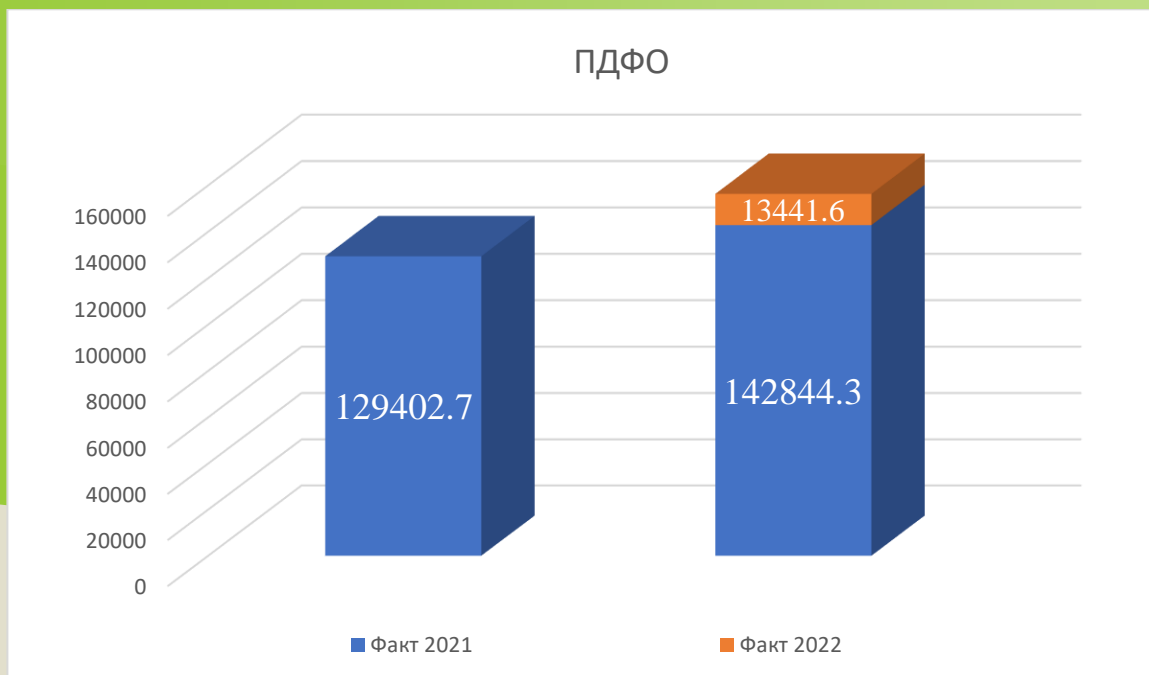
Структура надходжень до бюджету громади за 2022 рік:

- У податок на доходи фізичних осіб 142844,3 тис. грн.;
- У плата за землю 25665,7 тис. грн.;
- У єдиний податок 31823,4 тис. грн.;
- У акцизний податок 8783,9 тис. грн.;
- У рентна плата 184,4 тис. грн.;
- У податок на нерухоме майно 3496,0 тис. грн.;
- У плата за надання адміністративних послуг 1950,9 тис. грн.;
- У інші надходження 553,7 тис. грн.

Діаграма 12. Структура доходів без трансфертів за 2022 рік

Найбільшою складовою доходів бюджету Хорольської громади є **податок на доходи фізичних осіб** (ПДФО). У 2022 році до бюджету зараховувалось 64% проти 60% у 2021 році, всього надійшло 142844,3 тис. грн. Питома вага надходжень ПДФО складає 66,3% в загальній сумі надходжень загального фонду бюджету територіальної громади.

Діаграма 13. Надходження ПДФО

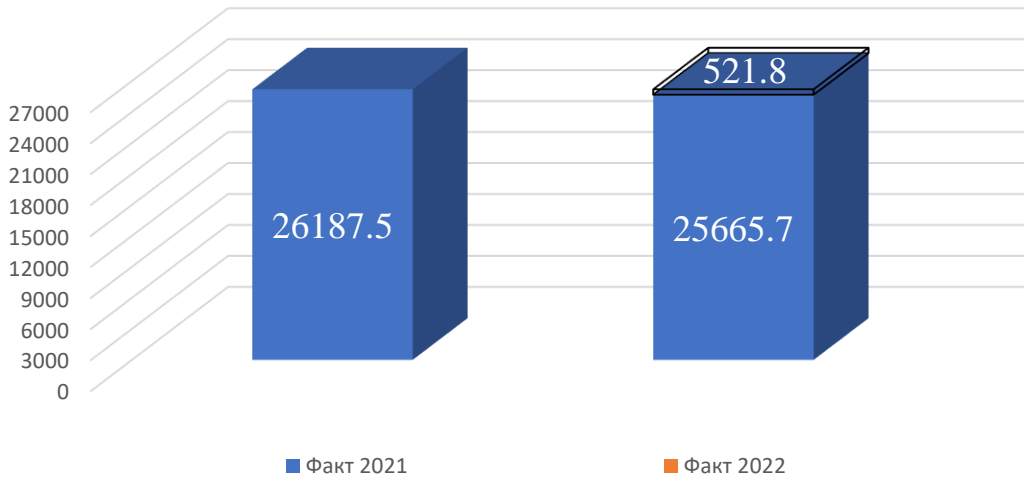
Наступним за величиною надходжень до бюджету громади є **єдиний податок**. За 2022 рік від платників податку до бюджету було отримано 31823,4 тис. грн., що менше минулорічного показника на 3 399,7 тис. грн., через введені податкові обмеження. В структурі надходжень його питома вага склала 14,8%.

Діаграма 14. Надходження єдиного податку

Земельний податок та надходження орендної плати стовідсотково зараховуються до бюджету громади і в структурі надходжень займають 11,9%. В 2022 році в зв'язку із введенням на території України воєнного стану, надходження цих податків до бюджету громади в порівнянні до 2021 року зменшились майже на два відсотки (-521,8 тис. грн) та склали 25665,7 тис. грн., з них надходження земельного податку 5009,4 тис. грн., а орендної плати 20656,3 тис. грн.

Плата за землю

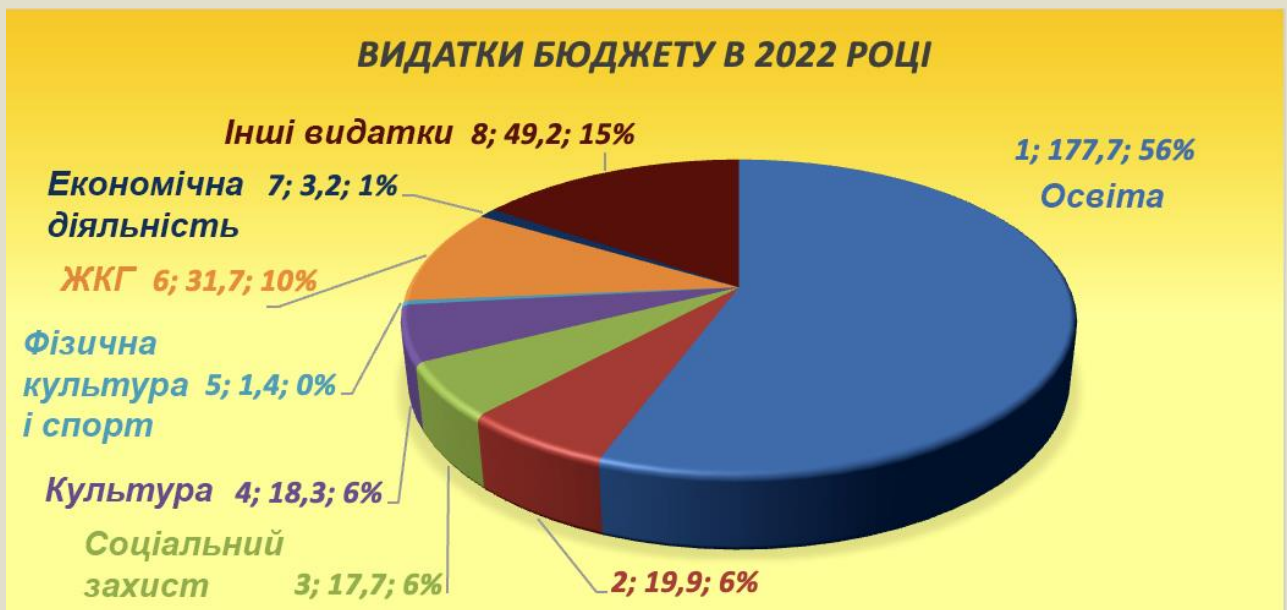

Діаграма 15. Надходження земельного податку

Важливою складовою соціально-економічного розвитку території є надходження до бюджету розвитку. На сьогоднішній день він відіграє незначну роль в економічних процесах, які відбуваються в Хорольській громаді, проте в перспективі очікується змінити таке становище. За 2022 рік надходження до бюджету розвитку склали 88,5 тис. грн. Капітальні видатки з бюджету розвитку було здійснено на суму 7491,5 тис. грн., за рахунок переданих до бюджету розвитку коштів із загального фонду бюджету громади.

До місцевого бюджету зараховуються надходження акцизного податку від реалізації пального та акцизного податку від продажу підакцизних товарів. Питома вага цих надходжень в структурі доходної частини бюджету, без врахування міжбюджетних трансфертів, складає 4,1%. У 2022 році до бюджету отримано 8783,9 тис. грн., тоді як у 2021 році цей показник був на рівні 19705,1 тис. грн.

Видатки по всіх основних галузях, які фінансуються з бюджету, склали 319 млн. 100 тис. гривень.

ІХ. ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ ХОРОЛЬСЬКОЮ ГРОМАДОЮ

Організація та функціонування системи місцевого самоврядування в Хорольській територіальній громаді здійснюється відповідно до положень Конституції та законів України.

Система місцевого самоврядування громади включає:

- ✦ раду – представницький орган місцевого самоврядування, що представляє громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією та законами України – Хорольська міська рада Лубенського району Полтавської області;
- ✦ виконавчі органи ради (виконавчий комітет, управління, відділи, служби тощо) – Виконавчий комітет Хорольської міської ради Лубенського району Полтавської області;
- ✦ старости – 10 старост;
- ✦ органи самоорганізації населення та неурядові громадські організації.

Розмежування повноважень між складовими системи місцевого самоврядування ради здійснюється згідно із законодавством України та рішеннями, прийнятими на сесії ради.

Система місцевого самоврядування ради організовується та функціонує на принципах, передбачених Конституцією України та Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні». У своїй діяльності складові системи місцевого самоврядування ради додатково дотримуються таких принципів:

- ✦ ефективності - рішення, що готуються чи ухвалюються ними мають бути максимально ефективними серед можливих альтернативних рішень;
- ✦ сталості - використання ресурсів ради не може шкодити наступним поколінням;
- ✦ екологічності - при прийнятті рішення має забезпечуватися його мінімальний негативний вплив на навколишнє природне середовище;
- ✦ системності – кожне рішення розглядається у взаємозв'язку з іншими рішеннями в просторі та часі;

✦ відкритості - рішення готуються та розглядаються відкрито, не може бути жодного рішення, закритого для громадськості;

✦ громадської участі - підготовка проектів та прийняття рішень, особливо тих, що стосуються планування та використання ресурсів громади мають відбуватись за умов широкого громадського обговорення та врахування інтересів громади, рішення, що стосуються окремих населених пунктів громади – також і інтересів їхніх жителів.

Міський голова, або за його дорученням інша посадова особа, відповідає за організацію взаємодії територіальної громади з органами судової влади і прокуратури.

Взаємовідносини органів і посадових осіб ради з підприємствами, установами і організаціями, що перебувають на її території, базуються на суворому дотриманні визначених законодавством прав суб'єктів господарської діяльності і визначаються формою власності підприємств, установ і організацій, джерелами фінансування і характером їхньої діяльності.

По відношенню до підприємств, установ і організацій, що перебувають у комунальній власності ради, відповідні органи і посадові особи ради мають повноваження по повному управлінню такими підприємствами, установами та організаціями в межах відповідних посадових чи колегіальних повноважень.

З підприємствами, установами і організаціями, які не перебувають у комунальній власності ради, органи і посадові особи ради будують свої відносини на договірній та податковій основі.

Взаємовідносини ради, її органів і посадових осіб з іншими територіальними громадами, їхніми органами і посадовими особами базуються на принципах добросусідства, солідарності та взаємної вигоди.

Рада та її органи місцевого самоврядування і їхні посадові особи можуть брати участь у міжмуніципальному та міжнародному співробітництві на основі відповідної нормативно-правової бази, наприклад, Закону України «Про співробітництво територіальних громад».

Представниками влади Хорольської міської ради є міський голова та секретар ради.

До Хорольської міської ради обрано 26 депутатів. Ситуативна більшість формується політичними силами, представленими наступними політичними партіями:

1. Полтавська обласна організація політичної партії «Довіра» - 7
2. Полтавська обласна організація Всеукраїнського об'єднання «Батьківщина» - 5
3. Полтавська обласна організація політичної партії «За майбутнє» - 6
4. Полтавська обласна організація політичної партії «Слуга народу» - 3
5. Політична територіальна організація політичної партії «Європейська солідарність» - 2
6. Позапартійні - 3

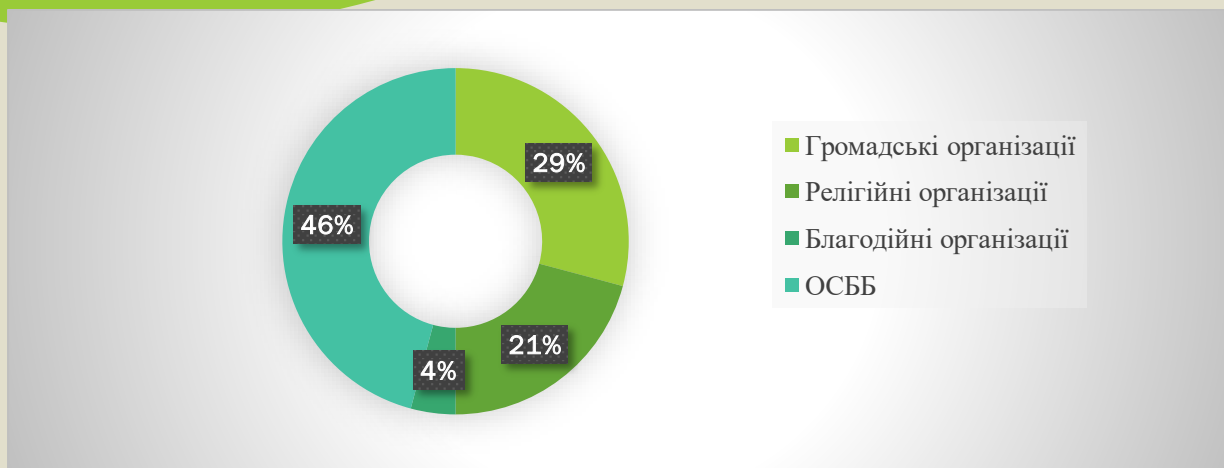
Виконавчий комітет працює у складі міського голови, заступника з питань діяльності виконавчих органів, керуючого справами (секретаря виконкому), членів виконкому у кількості 28 чоловік, які здійснюють свої повноваження у різних сферах діяльності – забезпечення законності, правопорядку, охорони прав і свобод громадян, у сфері соціально – економічного розвитку, підприємництва, будівництва, транспорту і зв'язку, регулювання земельних відносин, охорони навколишнього природного середовища, охорони здоров'я та соціального захисту.

X. ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ТА ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ

Стратегічною метою України після здобуття незалежності є побудова демократичної соціальної держави, що забезпечує реалізацію прав громадян і піклується про добробут всього суспільства і кожної людини. Необхідними умовами демократизації державного управління і місцевого самоврядування, врахування і задоволення інтересів різноманітних категорій населення у місцевій політиці є активна участь громадян і їх об'єднань у суспільному житті, наявність постійного діалогу та ефективної співпраці органів влади і громадськості у вирішенні суспільно важливих питань.

На території Хорольської міської територіальної громади станом на 01.01.2023 року діють 118 громадських об'єднань, з них: громадські об'єднання – 35, релігійні організації – 23, благодійні організації – 5, об'єднання співвласників багатоквартирних будинків – 55.

Діаграма 16. Органи самоорганізації

Члени громадських організацій займають активну позицію в повсякденному житті Хорольської міської територіальної громади та вносять пропозиції щодо покращення умов та якості життя мешканців міста і старостатів. До прикладу, переможець обласного конкурсу «SMART REGION» у 2021 році, голова ОСББ за сприяння обласного та місцевого бюджету реалізував громадську ініціативу «Безпека мікрорайону в об'єктиві»: для мешканців мікрорайону «Сонячний» в місті Хорол встановлено систему відеоспостереження з метою запобігання крадіжок.

Діти та молодь теж не залишаються осторонь проблем громади. На території міського парку міста розташована огорожена танцювальна зона, яка потребує відновлення і капітального ремонту. В 2023 році на волонтерських засадах молодь міста здійснила її оформлення в патріотичному стилі.

XI. ЕКОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ В ГРОМАДІ

Систематичні спостереження за вмістом забруднюючих речовин в атмосферному повітрі на території Хорольської територіальної громади проводиться Хорольським АП ДУ «Полтавський ОЦКПХ МОЗ України» на восьми постах спостереження по трьох речовинах.

Таблиця 12. Моніторинг рівнів забруднення атмосферного повітря міст та інших населених пунктів, у т.ч. від викидів автомобільного транспорту (за даними лабораторних досліджень) за 2022 рік

№ п/п	Номер поста спостереження	Перелік речовин, контрольованих на посту спостереження	Середньорічна концентрація (мг/м ³)	Мінімальна концентрація (мг/м ³)	Максимальна концентрація (мг/м ³)	Нормативне значення (мг/м ³)
1.	м. Хорол (житлова забудова по вул. Небесної Сотні, 135, зона можливого впливу АЗС ПАТ «Полтавський агропостач»)	азоту двоокис сірки двоокис тверді частки (ТЧ 2,5/ТЧ10)	0,05 0,270 0,244	0,029 0,180 0,053	0,066 0,41 0,487	до 0,2 до 0,5 до 0,5
2.	м. Хорол (житлова забудова по вул. Незалежності, 76)	азоту двоокис сірки двоокис тверді частки (ТЧ 2,5/ТЧ10)	0,082 0,245 0,222	0,034 0,186 0,062	0,135 0,400 0,465	до 0,2 до 0,5 до 0,5
3.	с. Штомпелівка, центр села	азоту двоокис сірки двоокис тверді частки (ТЧ 2,5/ТЧ10)	0,047 0,210 0,246	0,031 0,192 0,053	0,07 0,42 0,487	до 0,2 до 0,5 до 0,5
4.	с. Вишняки, центр села	азоту двоокис сірки двоокис тверді частки (ТЧ 2,5/ТЧ10)	0,052 0,273 0,232	0,025 0,174 0,059	0,094 0,39 0,494	до 0,2 до 0,5 до 0,5
5.	с. Вишневе, центр села	азоту двоокис сірки двоокис тверді частки (ТЧ 2,5/ТЧ10)	0,046 0,272 0,186	0,029 0,183 0,062	0,065 0,417 0,477	до 0,2 до 0,5 до 0,5
6.	с. Новоаврамівка, центр села	азоту двоокис сірки двоокис тверді частки (ТЧ 2,5/ТЧ10)	0,055 0,188 0,057	0,030 0,188 0,057	0,060 0,454 0,480	до 0,2 до 0,5 до 0,5
7.	с. Хильківка, центр села	азоту двоокис сірки двоокис тверді частки (ТЧ 2,5/ТЧ10)	0,056 0,270 0,237	0,032 0,187 0,058	0,071 0,455 0,460	до 0,2 до 0,5 до 0,5
8.	с. Мусіївка, центр села	азоту двоокис сірки двоокис тверді частки (ТЧ 2,5/ТЧ10)	0,049 0,271 0,050	0,033 0,184 0,050	0,063 0,469 0,469	до 0,2 до 0,5 до 0,5

Показники забруднення атмосферного повітря міста Хорол та інших населених пунктів Хорольської територіальної громади, у тому числі від викидів автомобільного транспорту (за даними лабораторних досліджень) за 2022 рік

Середньорічні концентрації викидів в атмосферне повітря від забруднюючих речовин по території не перевищують гранично допустимі концентрації (ГДК) забруднення атмосферного повітря.

Максимально разові концентрації визначуваних інгредієнтів у 2022 році не перевищували ГДК і не викликали загрозу для життєдіяльності людини.

За результатами моніторингових вимірювань потужності поглиненої у повітрі дози гамма-випромінювання, проведених за період 2022 року на відкритій місцевості у контрольних точках вимірів встановлено, що середні показники мкР/годину не перевищують величину природного радіаційного фону для території України. Максимальний показник доз гамма випромінювання становить 15 мкР/годину за адресами м. Хорол, вул. 1 Травня, 1, (територія МВПЛД), перехрестя вул. 1 Травня м. Хорол, вул. Небесної Сотні, 60, м. Хорол, міський парк та м. Хорол, звалище ТПВ, що не перевищує величину природного радіаційного фону для території України (10-25 мкР/год.)

Таблиця 13. Результати вимірювань потужності поглиненої в повітрі дози гамма випромінювання на відкритій місцевості, мкР/год

№ п/п	Населений пункт	Середнє	Мінімальне	Максимальне
1.	Територія МВПЛД м. Хорол, вул. 1 Травня, 1, двір	11,25	9	15
2.	Територія ХАПК ПДАА м. Хорол, вул. Небесної Сотні, 102; двір	12,5	11	14
3.	Перехрестя 1 Травня м. Хорол, вул. Небесної Сотні, 60	13	10	15
4.	м. Хорол, вул. Кременчуцька, ботанічний сад	13,25	11	13,5
5.	м. Хорол, міський парк	11,75	10	15
6.	м. Хорол, КП «Комунсервіс», звалище ТПВ, на межі СЗЗ	12,25	10	15

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ГРОМАДИ

Забруднення води і повітря через роботу сільськогосподарських підприємств, зменшення рівня ґрунтових вод, не налагоджений вивіз сміття – це найактуальніші екологічні проблеми, які турбують мешканців Хорольської громади.

Проте на сьогоднішній день в нашій громаді склалася катастрофічна ситуація з санітарно-екологічним станом річки Хорол. Водообмін в річці практично припинився, берегова зона захащена, русло річки висохло. Терміново необхідно вжити першочергові заходи по розчищенню русла річки, облаштуванню прибережної території, а також по оздоровленню водних мас у відповідності до санітарно-екологічних норм. Питання розчищення та

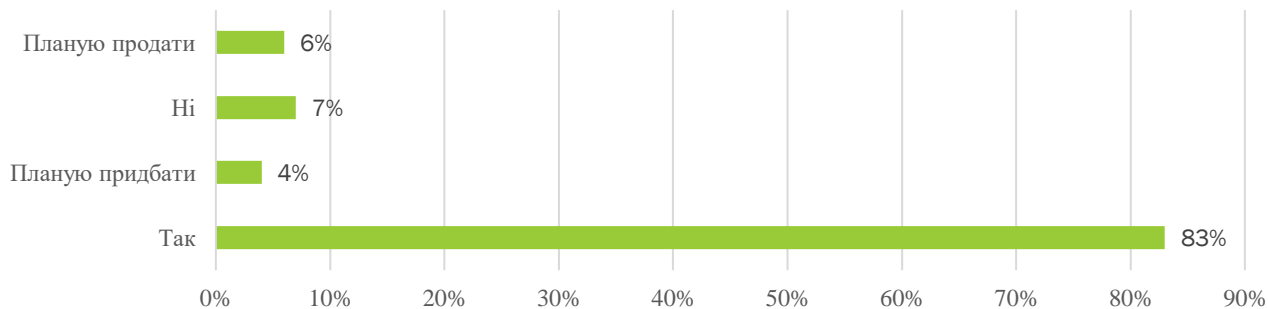
відновлення русла річки Хорол в громаді є надзвичайно важливим та критично необхідним.

Проблема збирання, накопичення, переробки, утилізації, видалення, знешкодження та захоронення ТПВ є однією з гострих проблем функціонування громади. На окраїні міста розташований полігон, який введений в експлуатацію в 1960 році, і на сьогодні переповнений на 118%. В громаді існує нагальна потреба в будівництві нового полігону та сортувальної лінії для ТПВ. В 2023 році планується реалізація проекту-переможця обласного конкурсу «Громадські екологічні ініціативи Полтавської області» - «Збережи довкілля – подаруй пластиковій пляшці «друге життя», який передбачає облаштування на базі КП «Комунсервіс» комплекс подрібнення, мийки та сушки ПЕТ-пляшок.

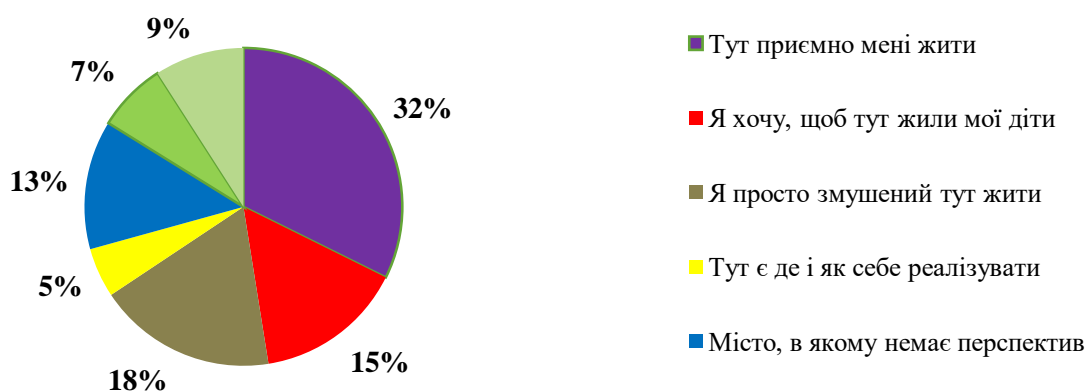
XII. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

12.1 РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

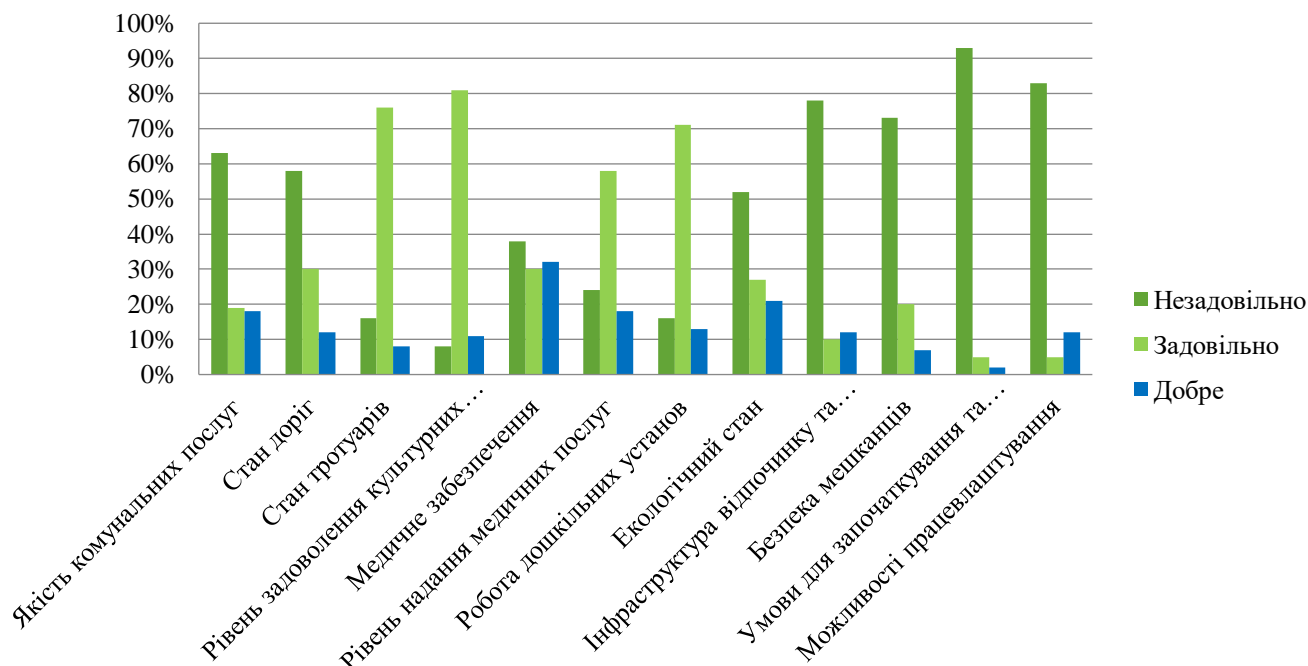
2. Чи маєте ви тут власну нерухомість?

1. Яким із нижче запропонованих тверджень Ви б охарактеризували Вашу громаду:

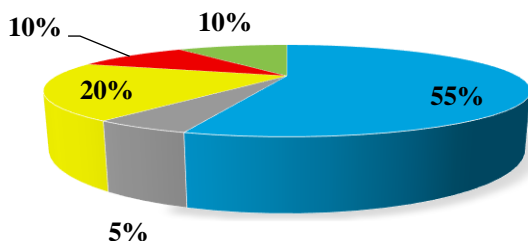

3. Як би Ви оцінили рівень нинішнього стану показників стану громади, які представлені в цій таблиці:

4. Що, на Вашу думку, заважає розвитку громади?

- Безробіття
- Відсутність можливості для самореалізації, забезпечення змістовного дозвілля
- Зношеність інженерних мереж (водопостачання, каналізація)
- Відсутність зовнішніх інвестицій
- Низька якість (відсутність) дорожнього покриття між населеними пунктами громади

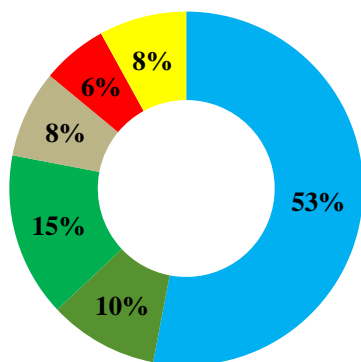
5. В якій послідовності (перше, друге, третє ітд) Ви б розмістили нижче представлені завдання, які необхідно здійснити для розвитку громади

6. Чи вірите Ви у реалізацію завдань, вказаних в пункті 5?

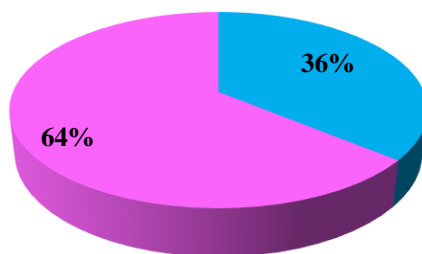

7. Яким є, на Вашу думку, основний ресурс громади для подальшого розвитку?

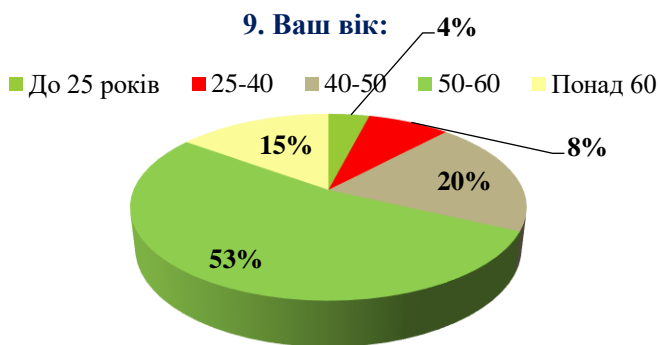
- Вигідне географічне становище
- Активність/підприємливість мешканців громади
- Хороша доступність до основних міст та ринків
- Місцеві підприємства і підприємці
- Вільні земельні ділянки
- Цікаві туристичні об'єкти

8. Вкажіть, будь-ласка, Вашу стать:

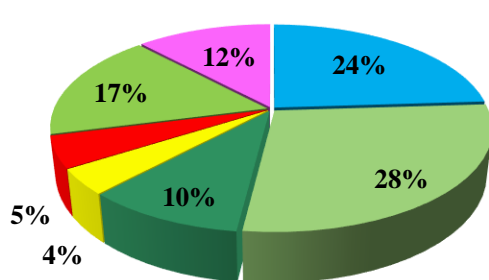
- Чоловіча
- Жіноча

9. Ваш вік:

- До 25 років
- 25-40
- 40-50
- 50-60
- Понад 60

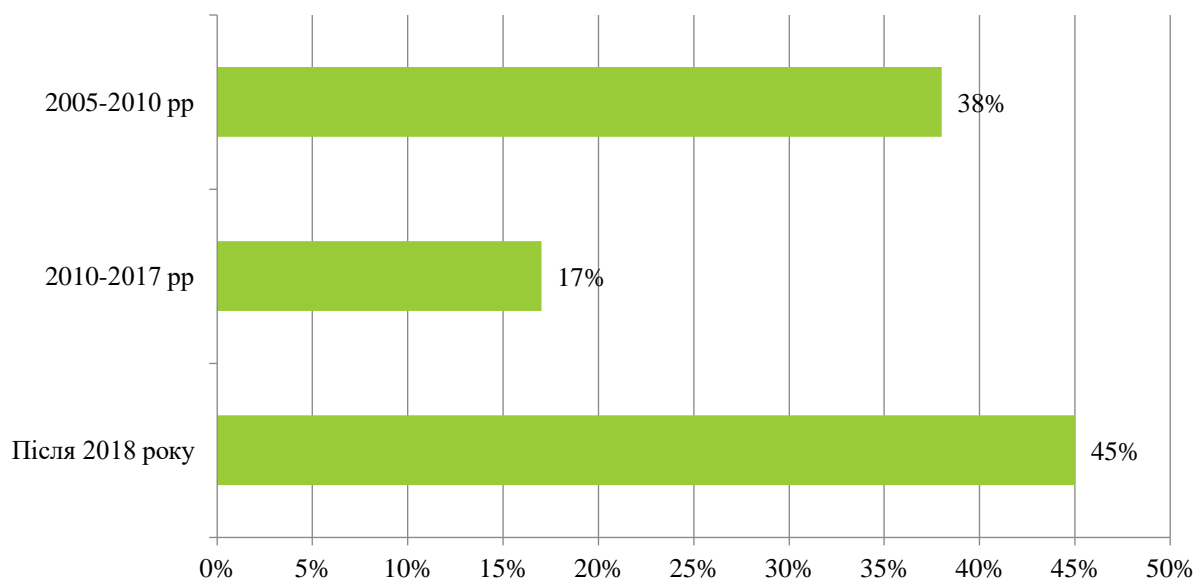
10. Ваш рід занять:

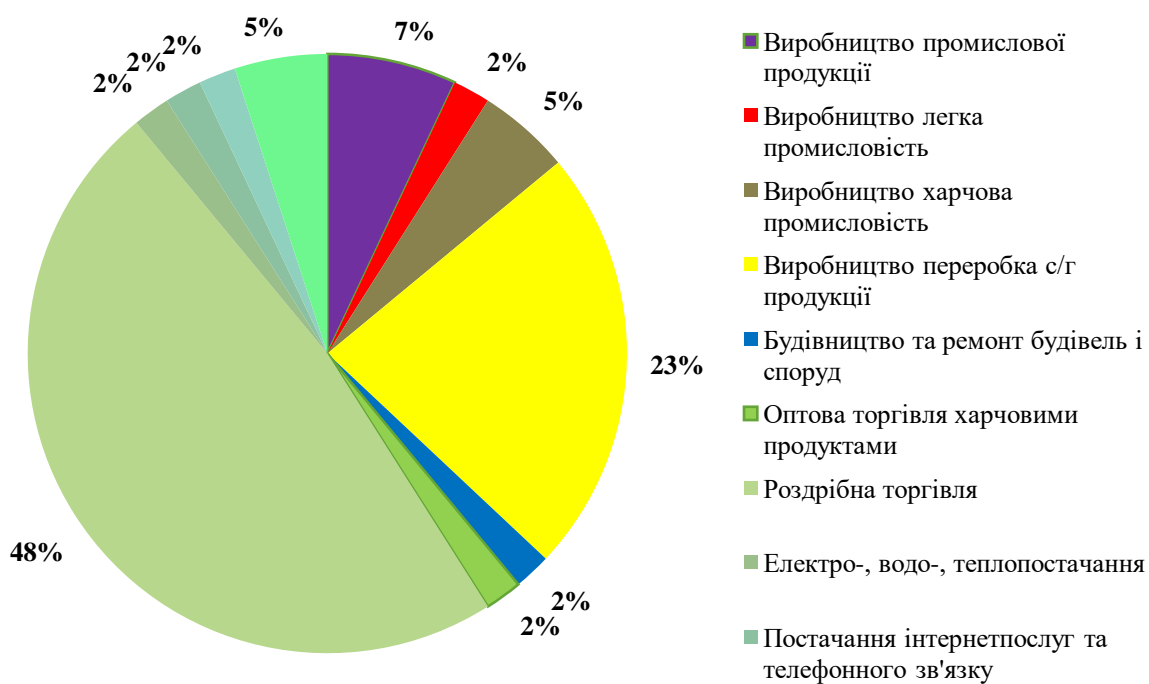
- Підприємець
- Найманий працівник
- Службовець
- Студент
- Керівник
- Пенсіонер
- Безробітний

12.2 РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ТА ФІЗИЧНИХ ОСІБ-ПІДПРИЄМЦІВ

1. Коли було створено Ваше підприємство?

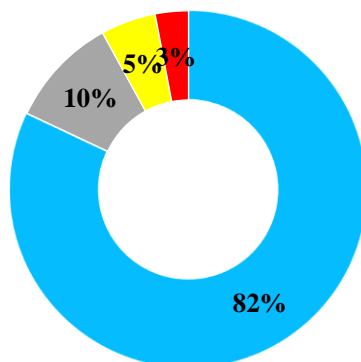
2. Який характер має Ваш бізнес:

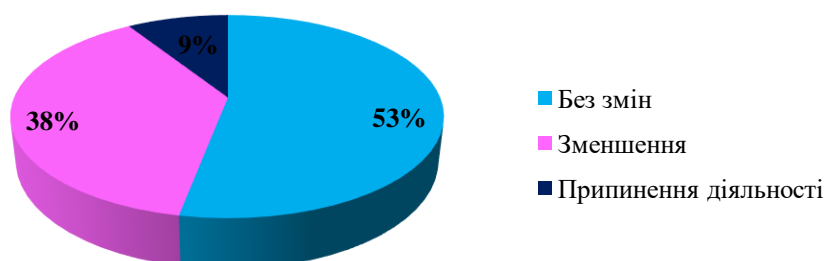

3. Зазначте регіон основного обсягу збуту (товару і послуги) Вашого підприємства, який припадає на покупців у таких зонах:

■ В межах громади   ■ В межах району   ■ В межах області   ■ Інші області України

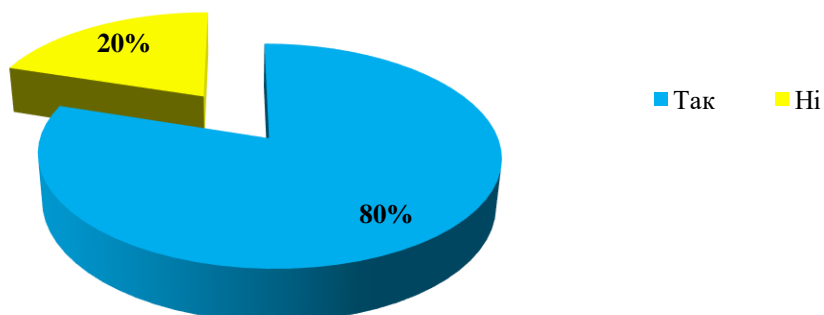
4. Які зміни у збуті Ви очікуєте в 2022 році?

5. Чи є у Вашому регіоні:

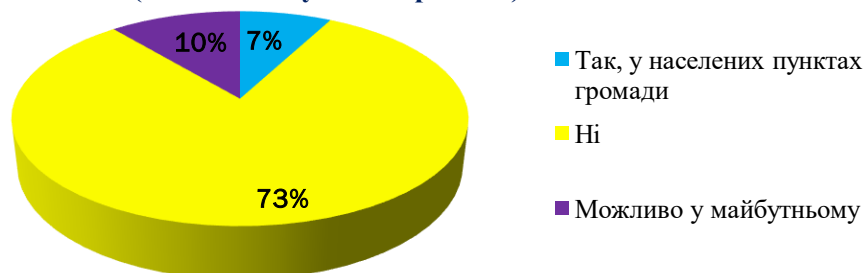
6. Чи Ви відчуваєте нестачу спеціалістів певних специфічних професій, навичок персоналу, які є важливими для майбутнього розвитку Вашого підприємства?

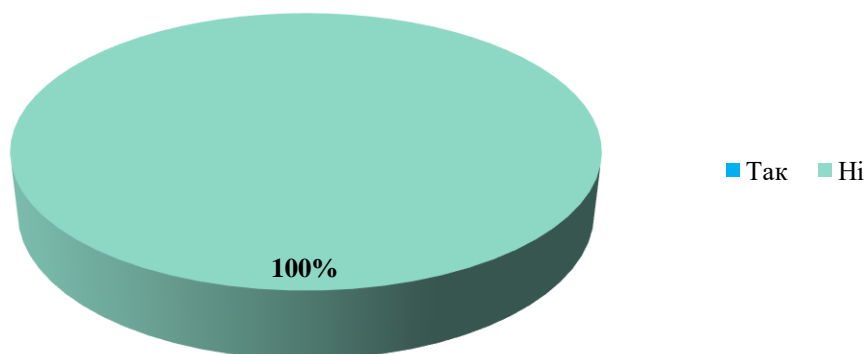
7. Ви плануєте інвестувати у збільшення виробництва продукції (послуг) громад?

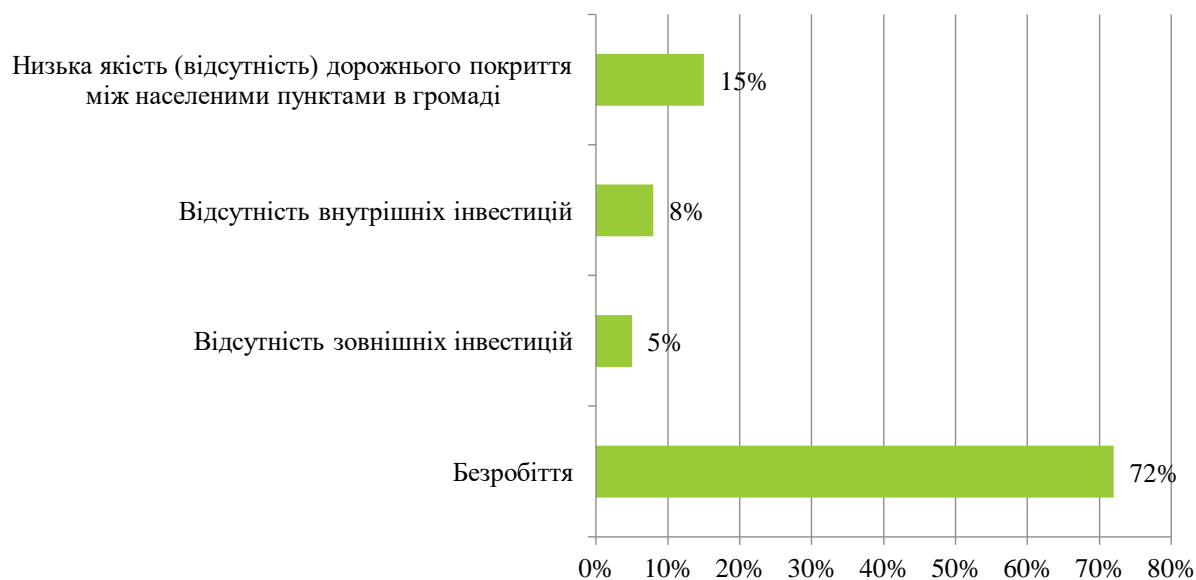
8. Чи плануєте Ви розширення виробництва зі створенням додаткових потужностей в інших адміністративно-територіальних одиницях району (населених пунктах громади)?

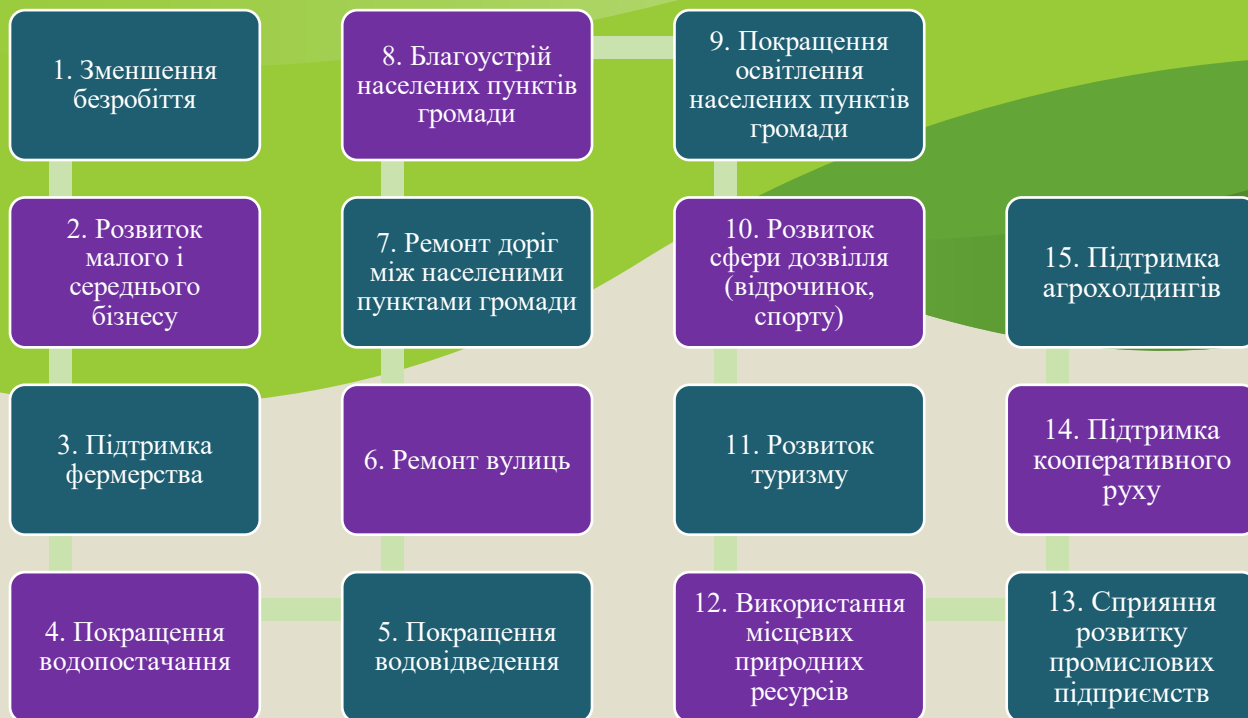
9. Ви плануєте (негайно або в майбутньому) перенести всю чи частину своєї діяльності до іншої громади?

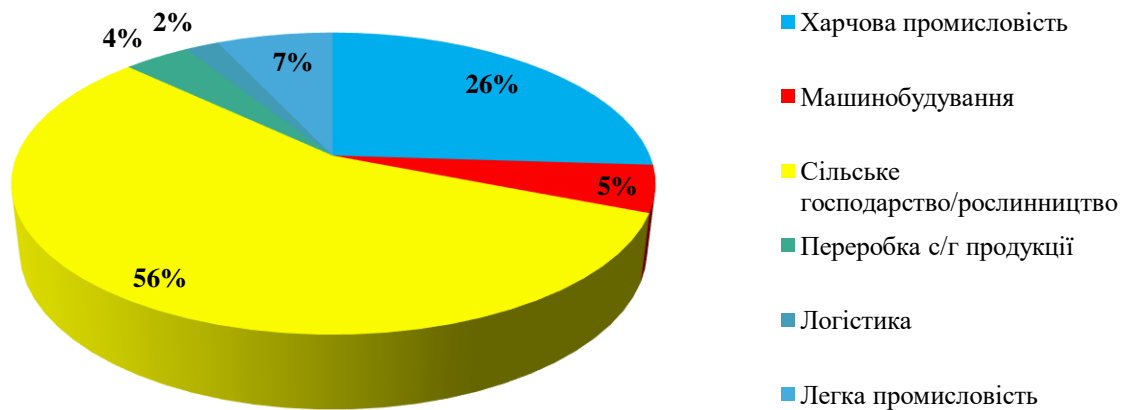
10. Що, на Вашу думку, заважає розвитку громади?

11. В якій послідовності (перше, друге, третє ітд) Ви б розмістили нижче представлені завдання, які необхідно здійснити для розвитку громади?

12. Які види економічної діяльності є, на вашу думку, пріоритетними для майбутнього розвитку громади?

РЕЗУЛЬТАТИ SWOT- АНАЛІЗУ

Сильні сторони	Слабкі сторони
<p>1. Вдале географічне розташування. На території адміністративного центру громади проходить європейський транспортний маршрут міжнародного значення М03 «Київ-Харків-Довжанський», що забезпечує зручне сполучення з містами-мегаполісами: як з Києвом, так і з Харковом (242 та 286 км відповідно).</p> <p>2. Сприятливі природно-кліматичні умови: помірний клімат, змішані ліси, річки, родючі чорноземні ґрунти, рівнинна місцевість, що сприяє розвитку сільського господарства.</p> <p>3. Наявність вільних ділянок та споруд, доступних для ведення господарської діяльності, реалізації інвестиційних проєктів.</p> <p>4. Наявність вільних сегментів ринку, привабливих для інвесторів – переробка сільськогосподарської продукції, розвинена харчова та машинобудівна промисловість, культурна та історична спадщина.</p> <p>5. Наявність кваліфікованих трудових ресурсів для забезпечення потреб потенційних інвесторів у промисловій та аграрній сферах..</p> <p>6. Стабільне функціонування закладів охорони здоров'я, забезпечення кваліфікованими працівниками та широкий спектр надання медичних послуг.</p> <p>7. Наявність 2-х закладів з фахової професійної підготовки населення.</p> <p>8. Розвиток ботанічного саду. Наявність історико – архітектурних пам'яток.</p>	<p>1. Відсутність дієвої системи комунікації з внутрішніми та зовнішніми інвесторами, як наслідок – зниження інвестиційного попиту.</p> <p>2. Неналежні пасажирські перевезення, низький рівень забезпеченості внутрішнім громадським транспортом.</p> <p>3. Незадовільна демографічна ситуація.</p> <p>4. Зниження кількості учнів у сільській місцевості, що збільшує витрати на утримання сільських шкіл.</p> <p>6. Низький рівень перероблення сільськогосподарської продукції.</p> <p>7. Низький рівень впровадження енергоефективних технологій.</p> <p>8. Нестача якісних високооплачуваних робочих місць та низький рівень заробітної плати.</p> <p>9. Зношеність мереж комунального господарства міста та неналежна матеріально-технічна база.</p> <p>10. Проблема утилізації побутових відходів: не завершений процес утилізації, відсутність сортування, неплатежі населення, неефективна система взаємовідносин між споживачами та надавачами послуг, недостатня кількість автомобілів ТПВ.</p> <p>11. Зниження економічної активності у сільській місцевості та занепад сіл.</p>
Можливості	Загрози
<p>1. Покращення бізнес-клімату завдяки впровадженню реформ в країні та залученню інвестицій в розвиток мікро і малого бізнесу.</p> <p>2. Зростання попиту на продовольство на світовому ринку, що стимулюватиме розвиток основних галузей економіки громади – сільське господарство, харчове в промислове виробництво.</p> <p>3. Державна підтримка та міжнародна допомога для проєктів розвитку, що реалізуються в громаді.</p> <p>4. Зростання зацікавленості населення до внутрішнього туризму.</p>	<p>1. Війна в Україні.</p> <p>2. Відтік трудового населення, молоді та кваліфікованих фахівців у розвинені міста України та за кордон.</p> <p>3. Недосконале законодавство – тіньовий бізнес та відсутність контролю над сплатою місцевих податків та зборів.</p> <p>4. Погіршення рівня життя громадян, зниження рівня купівельної спроможності населення.</p> <p>5. Перекладення на місцеве самоврядування державних фінансових зобов'язань щодо забезпечення соціальних стандартів для населення.</p>

SWOT-МАТРИЦЯ

SWOT-матриця дозволяє виявити взаємозв'язки між «внутрішніми» (сильні та слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості та загрози) факторами, які мають стратегічне значення для Хорольської територіальної громади.

Суцільна лінія символізує сильний взаємозв'язок, пунктирна – слабкий. Саме ці взаємозв'язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги, виклики та ризики, які є основою для стратегічного вибору – формування стратегічних та оперативних цілей розвитку громади на довгострокову перспективу.

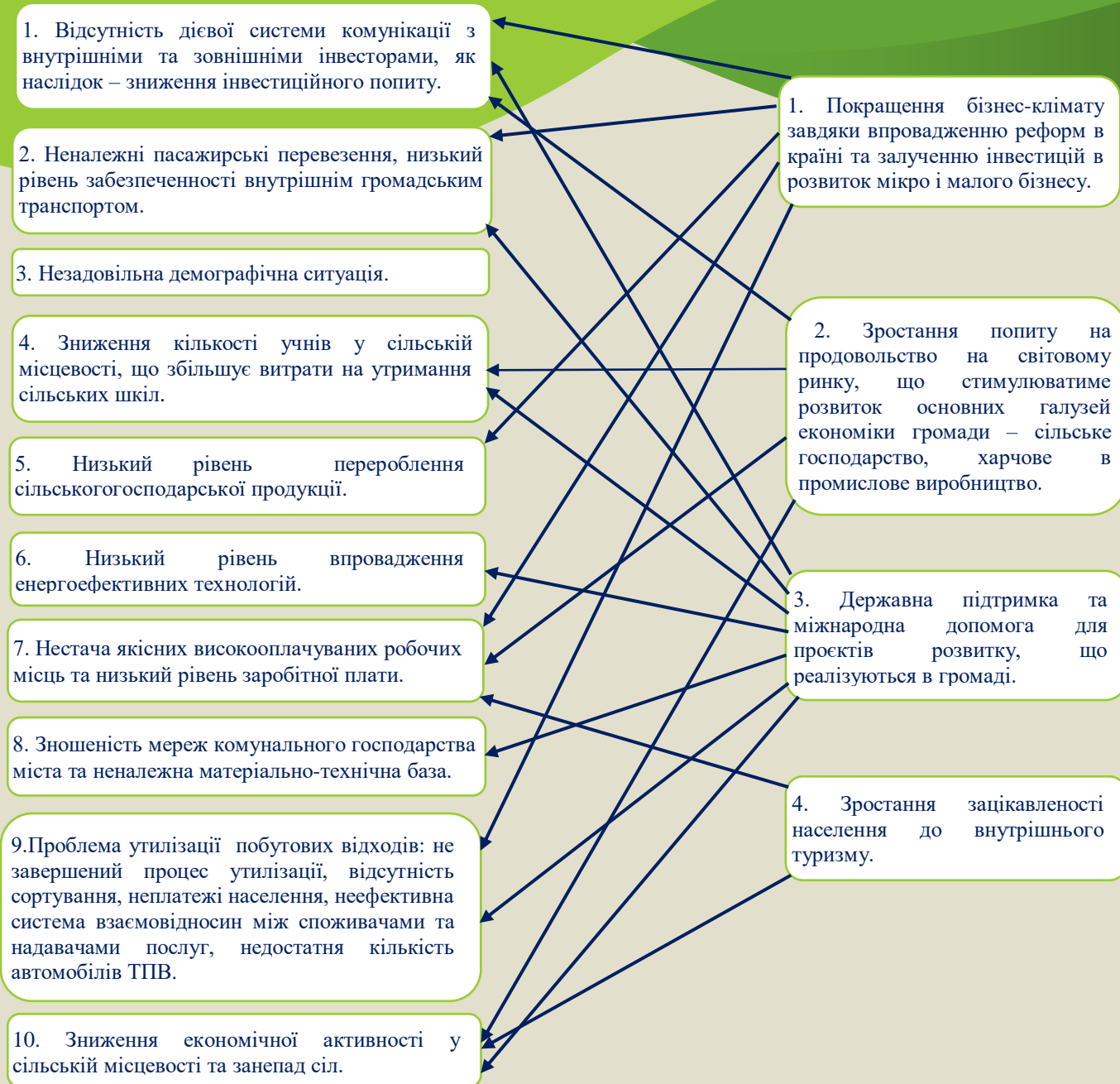

**ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ФАКТОРІВ SWOT У СЕКТОРІ
«ПОРІВНЯЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ»
ВИКЛИКИ (ДИНАМІЧНА, КОНКУРЕНТНА СТРАТЕГІЯ)**

СЛАБКІ СТОРОНИ

ЗМЕНШУЮТЬ

МОЖЛИВОСТІ

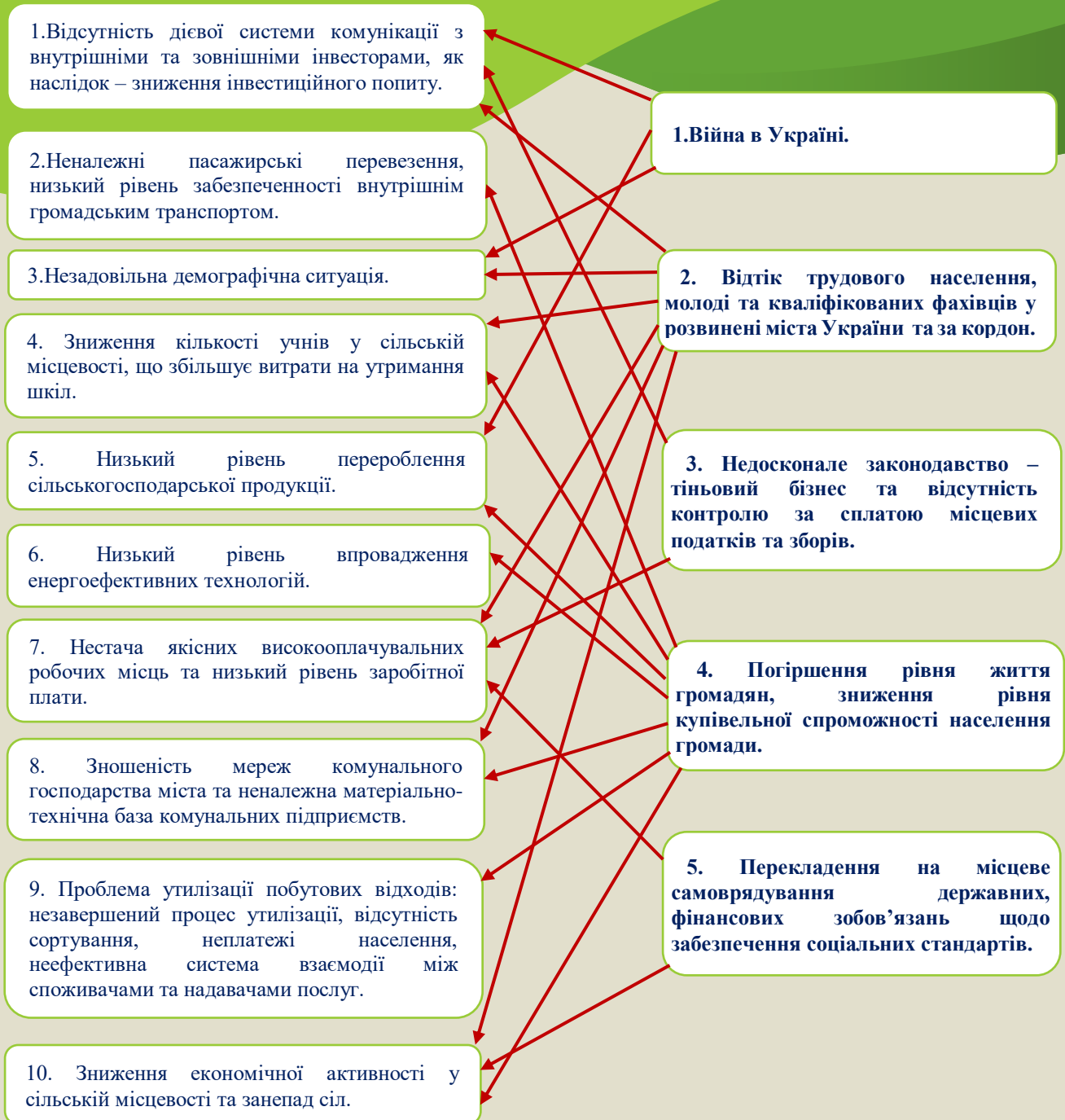

**ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ФАКТОРІВ SWOT У СЕКТОРІ
«ВИКЛИКИ»
РИЗИКИ (ОБОРОННА СТРАТЕГІЯ)**

СЛАБКІ СТОРОНИ

ПОСИЛЮЮТЬ

ЗАГРОЗИ

СЦЕНАРІЙ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Сценарне моделювання є важливою методологічною базою стратегічного вибору. **Сценарій** – це послідовність подій, які із значною долею ймовірності можуть відбутися в майбутньому за певних умов. Такі умови, або фактори, можуть бути як зовнішні, так і внутрішні. Іншими словами, в основі кожного сценарію повинні бути покладені базові сценарні припущення, за яких можуть виникати ті чи інші фактори впливу.

Наведені нижче елементи сценарного моделювання відображають, передусім вплив на громаду зовнішніх факторів. Основними сценаріями розвитку є: інерційний (песимістичний) та модернізаційний (реалістичний).

Інерційний сценарій розвитку

Інерційний (песимістичний), сценарій розвитку громади формується за комплексу припущень, що тривкий у часі (горизонті планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним, тобто послідовність станів системи змінюється за інерцією: громада рухається по інерції, суспільно-економічний стан країни не сприяє розвитку.

Базові припущення інерційного сценарію національний рівень:

1. Війна, яка відволікає значні фінансові, людські ресурси, що стримуватиме зростання і залишатиме регіони, близькі до зони конфлікту малопривабливими для інвестицій.
2. Перебіг виборчих кампаній посилюватиме спроби використовувати кошти на регіональний розвиток для популістичних проєктів, які не мають довготривалого впливу на місцевий та регіональний розвиток.
3. Збільшується тінізація та зарегульованість економіки, малий і середній бізнес підтримуються недостатньо.
4. Внаслідок низької народжуваності, відтоку населення в обласні міста України та закордон, стрімко знижується кількість сільського населення.
5. Стабільність національної валюти підтримується виключно траншами міжнародних фінансових установ, збільшується інфляція, доходи зростають неадекватно темпам інфляції.
6. Держава спрямовує недостатньо інвестицій в модернізацію інфраструктури.

місцевий рівень:

1. Згуртованість і формування регіональної ідентичності в громадах проходить кволими повільними темпами.
2. Питання поводження та утилізації твердих побутових відходів не вирішується, знижується якість питної води, малі річки заболочуються, підприємства не зменшують екологічні ризики від своїх викидів.
3. Освітня і медична сфери оптимізуються мляво, на бюджет громади зберігається значне соціальне навантаження, що суттєво обмежує можливості спрямовувати кошти на енергомодернізацію та інновації, основна увага зосереджена на вирішенні поточних проблем (комунальних, соціальних).
4. Рівень купівельної спроможності мешканців громади знижується.
5. Населення інертне, безініціативне, заполітизоване, мало залучене до розвитку громади.
6. Дозвіллева сфера, спорт і культура занепадають, молодь відчуває себе непотрібною в громаді.
7. Бізнесова активність на низькому рівні, діючі підприємства не планують розширюватись, кількість підприємств скорочується, високий рівень безробіття.

Модернізаційний сценарій розвитку

Модернізаційний (реалістичний) сценарій розвитку будується на припущеннях, за яких формуються найсприятливіші зовнішні (глобальні та національні) та внутрішні (ті, які громада здатна створити самостійно) фактори впливу: громада активно використовує можливості в умовах швидкого суспільно-економічного розвитку країни.

Базові припущення модернізаційного (реалістичного) сценарію національний рівень:

1. Певна стабілізація економічної ситуації, деяке зростання ВВП та поживлення окремих галузей економіки України.
2. Україна має стійке зростання ВВП. В структурі ВВП зростає частка заробітної плати, що, разом із зміною структури зарплат по їх розміру може свідчити про певну детінізацію зарплат, а отже й економіки в цілому.
3. Масовий відтік іноземних інвесторів припинився і намітилась тенденція до нового зростання іноземних інвестицій.
4. Зростання світового попиту на перероблену с/г продукцію.
5. Видатки на оборону країни та розбудову ЗСУ стабілізуються, а наявні кошти ефективно використовуються.
6. Інфляція стабілізується (не більше 10% на рік), відсутні валютні коливання.
7. Бізнес детінізується.
8. ДФРР активно реформується і ефективно працює.
9. Розвиток інфраструктури дозволяє суттєво покращити стан доріг, освітлення, збільшується рівень безпеки пішоходів та підвезення дітей до опорних закладів збільшується кількість велосипедистів.
10. Цілеспрямовано впроваджуються системні реформи (децентралізації, судова, освітня, медична).

місцевий рівень:

1. Громада проводить інвентаризацію своїх активів, розробляє інвестиційний паспорт та схему просторового планування території всієї територіальної громади, реалізовує намічену Стратегію розвитку, створює та просуває бренд громади.
2. Розширюється виробництво на місцевих підприємствах, залучаються нові інвестори і ресурси, збільшується кількість робочих місць і відповідно, зменшується відтік людей працездатного віку.
3. Громада займається навчанням проектних менеджерів для написання заявок наДФРР, інших фондів з метою якомога більшого залучення державного і приватного ресурсу.
4. Проводиться оптимізація сфер освіти, охорони здоров'я, культури. В результаті вивільняються кошти на впровадження електронних сервісів, благоустрій, енергомодернізацію, ремонт доріг, чищення малих річок тощо.
5. Учні демонструють гарні показники у навчанні відповідно до порівняння їхніх поточних оцінок і результатів ЗНО.
6. Зростає підприємницька активність населення, в громаді розвивається кооперація, зростає самозайнятість населення, розвивається малий і середній бізнес.
7. Громада бере активну участь в розвитку співробітництва з іншими територіальними громадами, як на обласному, так і міжрегіональному рівні, активно шукає громад-партнерів в країнах ЄС та іноземних країнах з наявною українською діаспорою.
8. Започатковує розвиток рекреаційно-лікувальна сфера, активний і зелений туризм, активно просувається наявна культурна спадщина, виробли місцевих майстрів, художні колективи.
9. Запроваджується регулярний конкурс для молоді на розвиткові ідеї для втілення в громаді, запроваджуються стипендії для молодих спортсменів та найкращих учнів.
10. Громада стає привабливою для інвестування.

МІСІЯ ТА СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Місія – це основне призначення та сенс її існування, місце в економічній системі регіону (держави), його унікальні особливості (пов'язані з причиною його появи у минулому, сукупність унікальних історичних і сучасних особливостей та конкурентних переваг громади, які у громаді вже є, та які громада хотіла б зберегти, або здобути у свідомому процесі розвитку громади.

Стратегічне бачення – це консолідоване ідеалізоване уявлення мешканців щодо того, як їхня громада має виглядати в майбутньому. Стратегічне бачення має бути реалістичним, специфічним, достатньо амбітним та бажаним для територіальної громади. Воно повинно відбивати ту унікальність території, яка не може бути скопійована іншими територіями, і досягнення саме його дасть змогу бути конкурентоспроможним у майбутньому. Часто місію і стратегічне бачення об'єднують в одну категорію, інколи вони співвідносяться, як мрія і кроки по її досягненню.

МІСІЯ

ХОРОЛЬСЬКА МІСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА – це мальовничий край, багатий на славні історичні події, непересічних особистостей, власні народні традиції і звичаї, край з родючими ґрунтами та працелюбними жителями.

СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ

ХОРОЛЬСЬКА МІСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА ДО 2027 РОКУ - ЦЕ ТЕРИТОРІЯ З КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЮ ТА ІНВЕСТИЦІЙНО-ПРИВАБЛИВОЮ ЕКОНОМІКОЮ, БАГАТОГАЛУЗЕВИМ АГРАРНИМ ВИРОБНИЦТВОМ Й РОЗВИНЕНОЮ ТРАНСПОРТНОЮ ІНФРАСТРУКТУРОЮ, МІСЦЕ КОМФОРТНОГО І БЕЗПЕЧНОГО ПРОЖИВАННЯ ЗДОРОВИХ, ОСВІЧЕНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ ЛЮДЕЙ.

СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання
1. Сталий економічний розвиток громади	1.1. Сприяння розвитку малого та середнього бізнесу	1.1.1. Створення сприятливих умов для розвитку бізнес-середовища. 1.1.2. Підвищення конкурентоспроможності агропромислового комплексу 1.1.3. Стимулювання розвитку малих форм господарювання та кооперації на селі. 1.1.4. Створення бази даних комунального майна громади
	1.2. Залучення інвестицій у громаду	1.2.1. Створення переліку інвестиційних пропозицій 1.2.2. Інформаційна підтримка інвестиційної привабливості громади 1.2.3. Розробка Інвестиційного паспорту громади.
	1.3. Розвиток туризму та культурної спадщини	1.3.1. Визначення туристичних об'єктів, створення туристичних продуктів. 1.3.2. Збереження та поширення культурної спадщини громади.

2. Створення комфортних умов для проживання на території громади	2.1. Розвиток транспортної та комунальної інфраструктури	2.1.1. Створення належної та якісної дорожньої інфраструктури громади. 2.1.2. Сприяння покращенню транспортного сполучення між населеними пунктами громади 2.1.3. Покращення матеріально-технічної бази комунальних підприємств. 2.1.4. Забезпечення належного водопостачання та водовідведення.
	2.2. Створення енергоефективної та екологічної громади	2.2.1. Енергоефективне комунальне господарство та бюджетна сфера. 2.2.2. Впровадження енергоефективного освітлення вулиць. 2.2.3. Удосконалення системи роздільного збору сміття. 2.2.4. Відновлення та підтримання санітарного стану річок.
	2.3. Інтегрована система соціального захисту населення	2.3.1. Підвищення рівня комплексного надання адміністративних та соціальних послуг в громаді. 2.3.2. Створення сприятливих умов для проживання внутрішньо-переміщених осіб.
	2.4. Забезпечення високої якості життя громадян	2.4.1. Комфортний та конкурентноспроможний заклад освіти 2.4.2. Досягнення високого рівня надання медичних послуг
	2.5. Цифрова трансформація громади	2.5.1. Сприяння ефективному впровадженню цифрових інструментів управління ресурсами. 2.5.2. Розвиток цифрової грамотності.
	2.6. Розвиток рекреаційної сфери громади	2.3.1. Створення та відновлення місць проведення дозвілля та зон відпочинку.
3. Свідома, активна та безпечна громада	3.1. Розширення можливостей для забезпечення культурних потреб, здорового способу життя	3.1.1. Оновлення матеріально-технічної бази закладів культури. 3.1.2. Проведення широкого кола культурних заходів, фестивалів, виставок, ярмарок, тощо. 3.1.3. Розвиток сучасної спортивної інфраструктури. 3.1.4. Організація спортивно-оздоровчих таборів.
	3.2. Охорона законних прав та вдосконалення системи безпеки жителів громади	3.2.1. Забезпечення правопорядку, публічності безпеки та цивільного захисту 3.2.2. Розширення мережі камер відеонагляду та їх функціонування.

ДЕРЕВО СТРАТЕГІЧНИХ ЦІЛЕЙ

Сталий економічний розвиток громади

Сприяння розвитку малого та середнього бізнесу

Завдання 1.1.1.

Завдання 1.1.2.

Завдання 1.1.3.

Завдання 1.1.4.

Залучення інвестицій у громаду

Завдання 1.2.1.

Завдання 1.2.2.

Завдання 1.2.3.

Розвиток туризму та культурної спадщини

Завдання 1.3.1.

Завдання 1.3

Створення комфортних умов для проживання на території громади

Розвиток транспортної та комунальної інфраструктури

Завдання 2.1.1.

Завдання 2.1.2.

Завдання 2.1.3.

Завдання 2.1.4.

Створення енергоефективної та екологічної громади

Завдання 2.2.1.

Завдання 2.2.2.

Завдання 2.2.3.

Інтегрована система соціального захисту населення

Завдання 2.3.1.

Завдання 2.3.2.

Забезпечення високої якості життя громадян

Завдання 2.4.1.

Завдання 2.4.2.

Цифрова трансформація громади

Завдання 2.5.1.

Завдання 2.5.2.

Свідома, активна та безпечна громада

Розширення можливостей для забезпечення культурних потреб, здорового способу життя

Завдання 3.1.1.

Завдання 3.1.2.

Завдання 3.1.3.

Завдання 3.1.4.

Охорона законних прав та вдосконалення системи безпеки жителів громади

Завдання 3.2.1.

Завдання 3.2.2.

Розвиток рекреаційної сфери громади

Завдання 2.6.1.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. Сталий економічний розвиток громади

Оперативні цілі	Завдання
1.1. Сприяння розвитку малого та середнього бізнесу	1.1.1. Створення сприятливих умов для розвитку бізнес-середовища. 1.1.2. Підвищення конкурентоспроможності агропромислового комплексу. 1.1.3. Стимулювання розвитку малих форм господарювання та кооперації на селі. 1.1.4. Створення бази даних комунального майна громади.
1.2. Залучення інвестицій у громаду	1.2.1. Створення переліку інвестиційних пропозицій. 1.2.2. Інформаційна підтримка інвестиційної привабливості громади. 1.2.3. Розробка Інвестиційного паспорту громади.
1.3. Розвиток туризму та культурної спадщини	1.3.1. Визначення туристичних об'єктів, створення туристичних маршрутів. 1.3.2. Збереження та поширення культурної спадщини громади.

Оперативна ціль 1.1. Сприяння розвитку малого та середнього бізнесу

Завдання 1.1.1. Створення сприятливих умов для розвитку бізнес-середовища.

Оптимізація нормативно-правової бази, зокрема ставок єдиного податку, оренди землі, земельного податку, зменшення пайового внеску на час відкриття та становлення бізнесу спрощення процедур реєстрації підприємств.

Постійне оновлення бази даних про вільні виробничі потужності, об'єкти торгівлі, побутового обслуговування, водні ресурси та земельні ділянки, які можуть бути продані або передані в оренду суб'єктам господарювання для здійснення підприємницької діяльності Створення можливостей для релокації підприємств.

Проведення різних заходів для забезпечення оперативної взаємодії підприємницьких структур з органами влади, сприяння в організації громадських об'єднань малого та середнього бізнесу, залучення суб'єктів підприємництва до участі у бізнес форумах, круглих столах, до участі у ярмаркових та виставкових заходах, оперативна інформація в ЗМІ про діяльність органів з підтримки підприємництва, про досвід розвитку малих та середніх підприємств.

Конкурси та гранти для соціального підприємництва.

Завдання 1.1.2. Підвищення конкурентоспроможності агропромислового комплексу.

Сприяння будівництву молочних комплексів.

Сприяння практичному впровадженню на території громади ресурсозберігаючих, екологічно чистих технологій виробництва сільськогосподарської продукції.

Впровадження у виробництво перспективних та більш продуктивних сортів, ліній та гібридів сільськогосподарських культур, оптимізація структури посівних площ, структури кормів, розширення площ багаторічних плодкових насаджень (садів, ягідників), забезпечення раціонального використання мінеральних добрив та застосування засобів захисту.

Завдання 1.1.3. Стимулювання розвитку малих форм господарювання та кооперації на селі.

Сприяння створенню рівних умов для функціонування різних організаційно-правових форм господарювання в аграрному секторі.

Проведення інформаційних заходів щодо створення сімейних фермерських господарств, як повноцінних учасників організованого аграрного ринку.

Стимулювання в сільській місцевості зайнятості населення у сфері сільськогосподарського товарного виробництва.

Створення умов доступу власно вирощеної аграрної продукції на локальні аграрні ринки.

Завдання 1.1.4. Створення бази даних комунального майна.

Для активізації підприємницької діяльності потрібно в першу чергу провести інвентаризацію майна яке є власністю громади. Виявити наявні ресурси та перевірити ефективність їх використання. На основі цього створити базу комунального майна. Майно яке не використовується ефективно передати в оренду підприємцям. А саме провести інвентаризацію комунального майна, сформувати базу даних та оприлюднити на сайті міської ради. Сформувати базу даних для релокованого бізнесу.

Оперативна ціль 1.2. Залучення інвестицій у громаду

Завдання 1.2.1. Створення переліку інвестиційних пропозицій.

Проведення аудиту земельних та майнових ресурсів у громаді допоможе знайти інвестиційно привабливі території та приміщення, які будуть виставлені на продаж для залучення інвестицій. Доцільно створити спеціалізовані організації з професійними та мотивованими спеціалістами, що можуть суттєво активізувати процеси економічного розвитку на території громади. Їх ключовими функціями є:

- Формування інвестиційних пропозицій громади;
- Просування інвестиційних пропозицій на інвестиційні ринки;
- Пошук, залучення та супровід інвестора;
- Промоція та маркетинг інвестиційного потенціалу громади;
- Підтримка малого і середнього бізнесу;
- Координація заходів з реалізації Стратегії розвитку громади.

Завдання 1.2.2. Інформаційна підтримка інвестиційної привабливості громади.

Хорольська міська територіальна громада, як одна із найбільших громад області, повинна працювати над своєю інвестиційною привабливістю, зокрема не тільки на сайті громади, але і на інших інформаційних ресурсах, які працюють у даному напрямку. Для цього доцільно розробити інвестиційний паспорт громади, налагодити міжнародну співпрацю із територіальними громадами інших держав. Визначення основних просторових, містобудівних та соціально-економічних пріоритетів. Розробка місцевих програм розвитку.

Завдання 1.2.3. Розробка Інвестиційного паспорта громади.

Формування інвестиційного паспорта громади з використанням системи візуальної ідентифікації (фірмового стилю) громади та з використанням оцифровки об'єктів (нанесення на мапу google); в подальшому розробку цільових варіантів інвестиційного паспорта, у тому числі іноземними мовами.

Оперативна ціль 1.3. Розвиток туризму та культурної спадщини.

Завдання 1.3.1. Визначення туристичних об'єктів, створення туристичних маршрутів.

Створення унікальної пропозиції нових туристичних продуктів (у тому числі тих, що мають історичну складову), об'єктів, які задовольняють потреби туристів та якісної інфраструктури, яка забезпечує максимальне використання цільових туристичних продуктів (прогулянки по території громади, туристичні маршрути, вело маршрути, еко-туризм, екстремальний туризм), тощо. Створення туристичної локації «Зелені криниці».

Формування бази проєктів, зокрема з розвитку екологічного туризму, створення етнографічного села-музею з використанням сучасних інноваційних або мультимедійних технологій тощо.

Підготовка фахівців, екскурсоводів, що мають творчий потенціал для демонстрації туристичних продуктів.

Розробка мапи громади та цільових мап туристичних об'єктів громади, інформаційних листів та схем маршрутів, організація виготовлення сувенірної продукції.

Створення сучасного web-порталу, каталогу рекреаційних та туристичних об'єктів з можливістю подальшого розширення розділів.

Завдання 1.3.2. Збереження та поширення культурної спадщини громади.

Створення програми по збереженню культурної спадщини.

Збереження та реставрація пам'яток матеріальної історико-культурної спадщини.

Відновлення та збереження елементів нематеріальної культурної спадщини.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. Створення комфортних умов для проживання на території громади

Оперативні цілі	Завдання
2.1. Розвиток транспортної та комунальної інфраструктури	2.1.1. Створення належної та якісної дорожньої інфраструктури громади. 2.1.2. Сприяння покращенню транспортного сполучення між населеними пунктами громади. 2.1.3. Покращення матеріально-технічної бази комунальних підприємств. 2.1.4. Забезпечення належного водопостачання та водовідведення.
2.2. Створення енергоефективної та екологічної громади	2.2.1. Енергоефективне комунальне господарство та бюджетна сфера. 2.2.2. Впровадження енергоефективного освітлення вулиць. 2.2.3. Удосконалення системи роздільного збору сміття. 2.2.4. Відновлення та підтримання санітарного стану річок.
2.3. Інтегрована система соціального захисту населення	2.3.1. Підвищення рівня комплексного надання адміністративних та соціальних послуг у громаді. 2.3.2. Створення сприятливих умов для проживання внутрішньо-переміщених осіб.
2.4. Забезпечення високої якості життя громадян	2.4.1. Комфортний та конкурентноспроможний заклад освіти. 2.4.2. Досягнення високого рівня надання медичних послуг.
2.5. Цифрова трансформація громади	2.5.1. Сприяння ефективному впровадженню цифрових інструментів управління ресурсами. 2.5.2. Розвиток цифрової грамотності.
2.6. Розвиток рекреаційної сфери громади	2.6.1. Створення та відновлення місць проведення дозвілля та зон відпочинку.

Оперативна ціль 2.1 Розвиток транспортної інфраструктури

Завдання 2.1.1. Створення належної та якісної дорожньої інфраструктури громади.

Розробка проєктів ремонту доріг та тротуарів по всій території громади, подальше будівництво доріг та тротуарів, пішохідних переходів, місць для паркування автотранспорту, дорожніх знаків, зупинок з навісами.

Приведення у належний стан автомобільних доріг, якими здійснюється перевезення учнів до закладів загальної середньої освіти, а також громадян до закладів охорони здоров'я.

Завдання 2.1.2. Сприяння покращенню транспортного сполучення між населеними пунктами громади.

Вивчення попиту населення на пасажирські перевезення на автобусних маршрутах в населені пункти громади. Забезпечення підтримкою суб'єктів господарювання, проведення прозорих конкурсів на перевезення пасажирів по маршрутах загального користування.

Завдання 2.1.3. Покращення матеріально-технічної бази комунальних підприємств

Зміцнення матеріально - технічної бази трьох комунальних підприємств КП «Комунсервіс»; КП «Добробут»; КП «Господар», це збільшення технічної та виробничої

потужності для забезпечення стабільної роботи підприємств відповідно до їх функціональних призначень, шляхом придбання спеціалізованої техніки – сміттєзбирачі, трактори, крани, екскаватори, автобуси для пасажирських перевезень. Матеріали та різні приладдя в тому числі контейнера для роздільного збору сміття. Майже вся спеціалізована техніка, яка знаходиться на балансі комунальних підприємств 80-90 років випуску, є застарілою та морально зношеною, потребує значних коштів на капітальний ремонт.

Завдання 2.1.4. Забезпечення належного водопостачання та водовідведення.

Водопостачання громади питною водою належної якості (висновки фахівців, розробка проєктів, приєднання до існуючих мереж, будівництво і розробка свердловин питної води, водовідведення стічних вод).

Розробка перспективного проєкту нової системи водозабезпечення громади. Дослідження можливості та доцільності альтернативного водозабезпечення. Провести моніторинг забезпеченості якісною питною водою закладів соціальної інфраструктури міста, з метою подальшого улаштування свердловин.

Реконструкція та капітальні ремонти існуючих мереж, будівництво нових інженерних мереж (вода, каналізація). Забезпечення громади системою очистки стічних фекальних вод, ремонт мережі водовідведення (обстеження мережі, висновки фахівці, проєкти).

Оперативна ціль 2.2. Створення енергоефективної та екологічної громади

Завдання 2.2.1. Енергоефективне комунальне господарство та бюджетна сфера.

Впровадження енергоефективних технологій та обладнання на об'єктах комунальної власності, забезпечення енергомодернізації об'єктів комунальної власності, бюджетних установ та організацій, оптимізація схеми теплопостачання, використання альтернативних джерел енергії, впровадження систем енергоменеджменту та енергомоніторингу, розробка та реалізація енергозберігаючих проєктів.

Завдання 2.2.2. Впровадження енергоефективного освітлення вулиць.

Розробка та впровадження на території громади енергоефективного зовнішнього освітлення (за попередньо погодженим з громадою графіком), а також з використанням альтернативних джерел енергії. Розпочати роботу щодо встановлення енергозберігаючого освітлення.

Завдання 2.2.3. Удосконалення системи роздільного збирання сміття.

Системними рішеннями у цій сфері можуть бути запровадження роздільного збирання ТПВ на території громади та збут відсортованої сировини на переробні підприємства області.

На першому етапі завдання передбачено запровадження системи роздільного збирання ТПВ на спеціально побудованих майданчиках. Для потреб роздільного збирання ТПВ громаді необхідно близько 100 євроконтейнерів, а також сміттєзбирач.

Завдання 2.2.4. Відновлення та підтримання санітарного стану річок

Розчищення, поліпшення санітарного стану річок громади.

Проведення робіт з очищення водних ресурсів (громадських колодязів) від забруднення та невідповідності санітарно-хімічних показників.

Проведення робіт з попередження підтоплення земель.

Оперативна ціль 2.3. Інтегрована система соціального захисту населення

Завдання 2.3.1. Підвищення рівня комплексного надання адміністративних та соціальних послуг у громаді.

Децентралізація адміністративних послуг на сьогодні є пріоритетним напрямком реформування системи надання адміністративних послуг, як на державному, так і на місцевому рівнях. У першу чергу суб'єкту звернення надається можливість отримувати послуги органів

влади через центри надання адміністративних послуг та за місцем їх проживання. Створення умов для надання мешканцям громади необхідних адміністративних послуг у зручний та доступний спосіб, мінімізувати корупційні ризики та підвищити результативність та ефективність функціонування виконавчих органів міської ради.

Основними завданнями ЦНАП є: розширення переліку адміністративних послуг, створення віддалених робочих місць адміністраторів у населених пунктах громади, розширення інформаційно-технологічних сервісів в роботі ЦНАП, облаштування приміщення ЦНАП, забезпечення належних матеріально-технічних умов для якісного надання адміністративних послуг.

Моніторинг потреб у соціальних послугах, створення їх реєстру, та пошук джерел фінансування для їх задоволення, розробка нормативно-правової бази для регламентацій та організації соціальних послуг в територіальній громаді (у тому числі для організації роботи альтернативних фахівців). Проведення моніторингу щодо наявності та необхідності встановлення пандусів та поручнів біля адміністративних будівель та закладів соціальної сфери.

Підвищення кваліфікації фахівців, які надають соціальні послуги. Проведення комплексу заходів, спрямованих на адресну підтримку пенсіонерів, інвалідів, дітей загиблих військовослужбовців, багатодітних сімей, інших соціально незахищених категорій громадян.

Подолання дитячої безпритульності і бездоглядності, запобігання сирітству, створення умов для всебічного розвитку та виховання дітей, покращення якості життя соціально вразливих груп.

Завдання 2.3.2. Створення сприятливих умов для проживання внутрішньо-переміщених осіб.

Хорольська МТГ з початку вторгнення РФ до України прийняла до 5000 внутрішньо-переміщених осіб, тому головним завданням стало надання соціальних послуг для покращення соціального самопочуття осіб, які потрапили в скрутні життєві ситуації, це першочергово забезпечення житлом (переоснащення громадських будівель під житло ВПО), забезпечення належних умов для підтримки здоров'я, стимулювання зайнятості, забезпечення права на освіту. Важливим напрямком підтримки внутрішньо-переміщених осіб є забезпечення продуктами харчування, яке здійснюється через пункт видачі гуманітарної допомоги.

Розв'язання соціальних проблем ВПО дозволить застосовувати принципи системності та адресності, скоординувати взаємодію виконавчих органів міської ради, об'єднає громадськість.

Оперативна ціль 2.4. Забезпечення високої якості життя громадян

Завдання 2.4.1. Комфортний та конкурентноспроможний заклад освіти

Робота відділу освіти, молоді та спорту Хорольської міської ради, педагогічних колективів установ, закладів освіти спрямована на практичну реалізацію завдань щодо забезпечення продовження переходу на новий зміст і структуру навчання, реалізацію Концепції Нова українська школа, оптимізацію мережі закладів освіти та створення опорних шкіл, забезпечення системного підвищення якості освіти на інноваційній основі, подальше формування здоров'я збережувального середовища, формування національно свідомого громадянина та патріота України.

Комфортний освітній простір передбачає облаштування та технічне забезпечення шкіл та наповнення освітнього процесу через проведення будівельних робіт (реконструкція, капітальний ремонт із запровадженням енергоефективних заходів), встановлення обладнання та програмного забезпечення, проведення швидкісного інтернету, ремонт під'їзних доріг до навчальних закладів.

Проведення повної комп'ютеризації закладів середньої освіти із залученням різних джерел фінансування, навчання педагогічних працівників цифрової грамотності. Нова українська школа буде співпрацювати з позашкільними закладами освіти, враховувати індивідуальні здібності дитини, уникатиме гендерних стереотипів.

Освітній процес базуватиметься на заохоченні і підтримці обдарованих дітей, запровадженні сучасних методик навчання і виховання, наданні дітям допомоги у підготовці до участі у Всеукраїнських учнівських олімпіадах з базових дисциплін, участі в творчих та інтелектуальних конкурсах, залучення обдарованої молоді до науково-дослідницької, експериментальної, творчої діяльності, популяризації здобутків, поширенні досвіду роботи педагогічних працівників.

Досягнення завдань передбачається шляхом проведення реконструкції та капітального ремонту закладів освіти з облаштуванням дошкільних підрозділів та капітального ремонту дитячих садочків.

Організація безпечного підвозу учнів та педагогічних працівників шляхом реалізації програми «Шкільний автобус» (забезпечення у повному обсязі сільських населених пунктів шкільними автобусами, які відповідають необхідним технічним вимогам).

Завдання 2.4.2. Досягнення високого рівня надання медичних послуг.

Вдосконалення та зміцнення матеріально-технічної бази КНП «Хорольський центр первинної медико-санітарної допомоги», це збереження, капітальні ремонти та розвиток міських і сільських сімейних лікарських амбулаторій та ФАПів.

Оснащення сімейних амбулаторій згідно з табелем оснащення, включаючи забезпечення сімейних лікарів лабораторними швидкими тест-системами для діагностики основних небезпечних гострих та хронічних захворювань.

Створення умов для кадрового забезпечення закладів медицини шляхом запровадження системи стимулювання роботи лікарів на селі та в місті. Забезпечення їх службовим автотранспортом, широкодіагональним доступом до мережі Інтернет, можливостями для отримання освіти і підвищення кваліфікації.

Досягнення завдання передбачається шляхом проведення таких заходів:

- Максимальне наближення медичного обслуговування до населення з урахуванням потреб вразливих груп населення, жінки, діти, пенсіонери;
- Забезпечення сучасними технічними та інформаційно-програмними засобами для функціонування електронної системи охорони здоров'я та медичного обладнання, зокрема з використанням системи телеметричних послуг, особливо коли відстань є критичним чинником для надання допомоги;
- Забезпечення закладів спеціальними санітарними транспортними засобами, спеціалізованим автомобілем для організації роботи мобільної амбулаторії з можливістю телемедичного консультування сільського населення.

Діяльність КНП «Хорольська МЛ», це збереження та покращення здоров'я населення шляхом підвищення якості та доступності медичних послуг, більш ефективного використання наявних ресурсів (кадрових, матеріальних, фінансових), зміцнення репутації КНП, як надійного медичного закладу, який гарантовано надає медичну допомогу відповідно сучасним стандартам і принципам доказової медицини.

Лікувальний заклад постійно працює над зміцненням матеріально-технічної бази КНП «Хорольська МЛ». Утримання приміщень та обладнання в належному стані, створення та підтримка комфортних умов для перебування пацієнтів і громадян у лікувальному закладі. Підвищення ефективності роботи закладу охорони здоров'я, покращення матеріально-технічного оснащення, поліпшення умов перебування хворих.

На 2023-2027 роки КНП «Хорольська МЛ» планує стати ведучою, конкурентоспроможною, доступною для населення лікарнею, що здійснює комплексну кваліфіковану медичну допомогу, шляхом впровадження інноваційних технологій і міжнародних стандартів на засадах доказової медицини.

Забезпечити широкий спектр якісних медичних послуг, спрямованих на зміцнення здоров'я населення, профілактику, точну діагностику і ефективне лікування захворювань для зміцнення і відновлення здоров'я населення.

Оперативна ціль 2.5. Цифрова трансформація громади

Завдання 2.5.1. Сприяння ефективному впровадженню цифрових інструментів управління ресурсами.

Ціль розширити можливості доступу населення громади до цифрових технологій через їх впровадження та популяризацію у процесі взаємодії громадськості та місцевих органів влади. Довести до користувачів інформацію про вже наявні цифрові технології, які існують в громаді в зрозумілий для них спосіб, надати можливість користуватися інструментами, що спрощують комунікацію, а також розвивати та покращувати цифрові послуги та інструменти для «вразливих» громадян.

Впровадження інформаційних систем в галузях освіти, культури медицини, соціального захисту, особливо в сільській місцевості.

Завдання 2.5.2. Розвиток цифрової грамотності.

Періодичне проходження працівниками місцевого самоврядування, світи, культури, медицини, соціального захисту та інших сфер життєдіяльності громади курс з цифрової грамотності на порталі Дія Цифрова освіта.

Участь у тренінгах та онлайн семінарах щодо підвищення кваліфікації посадових осіб ОМС з кібербезпеки/кібергігієни.

Оперативна ціль 2.6. Розвиток рекреаційної сфери громади

Завдання 2.6.1. Створення та відновлення місць проведення дозвілля та зон відпочинку.

Визначення території громади екологічного та рекреаційного призначення. Створення локацій для проведення фестивалів.

Розробка єдиного узгодженого з мешканцями громади плану благоустрою громади, централізованого дизайну простору громади для насичення його «брендовими» спорудами, створення майданчиків для молоді, розважальних центрів та інших місць громадського відпочинку (вуличні дискотеки, комп'ютерний клуб, кінотеатр «під відкритим небом», дитячі, спортивні майданчики) з дотриманням безпеки дітей, компактне розміщення послуг відпочинку у громадському просторі, належний вигляд малих архітектурних форм.

Створення місць громадського відпочинку (зокрема пляжі) на берегах водойм (річок ставків) на території громади.

Створення бази відпочинку (зокрема дитячі бази) на рекреаційно-привабливих об'єктах громади.

Виготовлення та встановлення вказівників, інформаційних щитів та знаків до основних природоохоронних, туристично-екскурсійних об'єктів, санітарних місць, закладів розміщення і харчування, транспортних вузлів.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. Свідома, активна та безпечна громада

Оперативні цілі	Завдання
3.1. Розширення можливостей для забезпечення культурних потреб, здорового способу життя	3.1.1 Оновлення матеріально-технічної бази закладів культури. 3.1.2. Проведення широкого кола культурних заходів, фестивалів, виставок, ярмарок, тощо. 3.1.3. Розвиток сучасної спортивної інфраструктури. 3.1.4. Організація спортивно-оздоровчих таборів.
3.2. Охорона законних прав та вдосконалення системи безпеки жителів громади	3.2.1. Забезпечення правопорядку, публічності безпеки та цивільного захисту 3.2.2. Розширення мережі камер відеонагляду та їх функціонування.

Оперативна ціль 3.1. Розширення можливостей для забезпечення культурних потреб, здорового способу життя

Завдання 3.1.1. Оновлення матеріально-технічної бази закладів культури

Одним із важливих завдань розвитку Хорольської міської територіальної громади є зміцнення української свідомості та виховання патріотизму, а також створення умов для задоволення культурних потреб і розкриття творчого потенціалу мешканців громади, що буде відбуватися через підтримку закладів культури та розвиток мистецтв.

Поліпшення матеріально-технічного оснащення закладів культури в обсязі, необхідному для дотримання мінімальних стандартів забезпечення населення якісними і доступними послугами у сфері культури та перетворення їх у центри культурного розвитку територіальної громади, що позитивно впливають на формування місцевої та загальноукраїнської ідентичності.

Досягнення завдання передбачається шляхом проведення капітальних ремонтів покрівлі та приміщень СБК, проведення та реконструкції опалення сільських закладів культури, поточні ремонти бібліотек, реконструкція міського скверу культури та відпочинку. Облаштування «вуличного кінотеатру» та придбання мікроавтобуса для відділу культури.

Завдання 3.1.2. Проведення широкого кола культурних заходів, фестивалів, виставок, ярмарок, тощо.

Участь творчих колективів закладів культури громади у регіональних, обласних, Всеукраїнських, Міжнародних конкурсах, фестивалях, виставка народної творчості. Проведення заняття інструментальної групи ББК, дитячого вокального гуртка, драматичного та танцювального гуртків. Регулярно проводити благодійні концерти на підтримку ЗСУ, запрошувати артистів України та області.

Завдання 3.1.3. Розвиток сучасної спортивної інфраструктури.

Профілактика захворювань – це створення сприятливих умов для заняття різноманітними формами оздоровлення, фізичною культурою і видами спорту. Для цього необхідно створити умови для залучення мешканців громади до регулярних занять фізичною культурою, спортом. При цьому особливої уваги потребують діти, учнівська молодь, жінки, люди поважного віку, люди з особливими фізичними потребами. Для розширення можливостей щодо забезпечення здорового способу життя варто вивчити реальний потенціал використання існуючої спортивної інфраструктури та створення нових спортивних міні-комплексів, спортивних майданчиків, тощо.

Досягнення завдання передбачається шляхом реконструкції та будівництва, облаштування спортивних майданчиків для розвитку різноманітних спортивних дисциплін та занять з фізичної культури, футбольних полів зі штучним покриттям, капітального ремонту спортивної інфраструктури, облаштування вуличних спортивних тренажерів, придбання спортивного обладнання та інвентаря. Проведення просвітницької компанії серед населення

щодо здорового способу життя, реалізація молодіжних ініціатив, молодіжних акцій щодо здорового способу життя.

Завдання 3.1.4. Організація спортивних-оздоровчих таборів.

Здійснення своєчасної підготовки до проведення відпочинку та оздоровлення дітей, розроблення і затвердження відповідних заходів, передбачення необхідних видатків, організація якісного медичного обслуговування і харчування, створення належних умов для культурно-виховної, фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи на базі навчальних закладів та закладів позашкільної освіти громади, надасть можливість забезпечити дітей в тому числі ефективній реалізації державної політики з питань оздоровлення та відпочинку дітей.

Оперативна ціль 3.2. Охорона законних прав та вдосконалення системи безпеки жителів громади

Завдання 3.2.1. Забезпечення правопорядку, публічності безпеки та цивільного захисту.

Відновлення громадських формувань для охорони громадського порядку та патрулювання території громади.

Обмін досвідом з регіонами, де налагоджена робота з охорони громадського порядку громадськими формуваннями та залучення молоді до даного виду робіт (за рахунок грантових коштів, зокрема ПРООН).

Проведення заходів із взаємодії поліції, ДСНС, ДМС з громадою на партнерських засадах, проведення публічних зустрічей з правоохоронними органами, муніципальними підрозділами охорони порядку, створення цілодобової системи відеоспостереження.

Покращення роботи поліції на території громади, запровадження проєкту «Поліцейський офіцер громади».

Завдання 3.2.2. Розширення мережі камер відеонагляду та їх функціонування.

В співробітництві з правоохоронними органами проводиться постійна робота щодо протидії та профілактики правопорушень, забезпеченню суспільного порядку при проведенні публічних та масових заходів, захисту життя та здоров'я громадян.

Для реалізації завдань забезпечення належної безпеки використовуються засоби відеоспостереження, зв'язку, оповіщення, контролю, обмеження доступу, пожежної безпеки.

Першочерговим завданням влади є затвердження Програми «Безпечна громада», закупівля та встановлення камер відеоспостереження при в'їздах в громаду та в місто Хорол.

Проведення технічного нагляду за встановленими камерами відеоспостереження.

**XVII. ЗВ'ЯЗОК СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
ХОРОЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
ІЗ СТРАТЕГІЄЮ РОЗВИТКУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Стратегії	Стратегічні цілі		
Державна стратегія регіонального розвитку України на 2021-2027 роки	1. Формування згуртованої країни в соціальному, економічному, екологічному та просторовому вимірах	2. Підвищення рівня конкурентноспроможності регіонів	3. Ефективне людиноцентричне багаторівневе врядування
Стратегія регіонального розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки	3. Ефективне управління просторовим розвитком забезпечення балансу екосистем та охорони довкілля	2. Збалансована інноваційна конкурентноспроможна економіка	1. Висока якість життя, комфортні умови та добробут
Стратегія розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки	3. Свідома активна та безпечна громада	1. Сталий економічний розвиток громади	2. Створення комфортних умов для проживання на території громади.

XVIII. Перелік проєктів місцевого (регіонального) розвитку Плану заходів на 2023-2027 роки.

Оперативна ціль на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого (регіонального) розвитку	Період реалізації проєкту	Орієнтовна вартість в тис. грн.	Джерело фінансування	Виконавці	Індикатори (показники Результативності)
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. Сталий економічний розвиток							
1.1. Сприяння розвитку малого та середнього бізнесу	1.1.1. Створення сприятливих умов для розвитку бізнесу	Затвердження Програми підтримки малого та середнього бізнесу	2024	500,0	Місцевий бюджет	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Сприяння розвитку малого та середнього бізнесу
		Розробка комплексного плану території Хорольської міської територіальної громади	2024	7000,0	Державний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавством	Відділ з питань містобудування, архітектури та цивільного захисту населення	Сприяння розвитку та будівництву малих архітектурних форм та інших об'єктів
	1.1.2. Підвищення конкурентно-спроможності агропромислового комплексу	Сприяння участі представників аграрної сфери громади в державних та міжнародних грантових проєктах розвитку	Постійно	Не потребує коштів	Без фінансування	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Підтримка агропромислового комплексу

	1.1.3. Підтримка розвитку малих форм господарювання на селі	Проведення інформаційних заходів, щодо розвитку малого та середнього бізнесу на селі.	постійно	Не потребує коштів	Без фінансування	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Налагодження співпраці бізнесу та влади
	1.1.4. Створення бази даних комунального майна	Провести інвентаризацію комунального майна, сформувати базу даних та оприлюднити на сайті міської ради	2023	Не потребує коштів	Без фінансування	Відділ з питань комунальної власності, житлово-комунального господарства та благоустрою	Ефективне використання майна комунальної власності, підтримка бізнесу в тому числі релокованого
1.2. Залучення інвестицій у громаду	1.2.1. Розробка Інвестиційного паспорту громади	Розробка та затвердження інвестиційного паспорту громади	2023-2024	Не потребує коштів	Без фінансування	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Сприяння залученню інвестицій у громаду
	1.2.2. Інформаційна підтримка інвестиційної привабливості громади	Висвітлення у засобах масової інформації та інших інформаційних ресурсах інформацію про інвестиційну привабливість громади	Постійно	Не потребує коштів	Без фінансування	Відділ інформаційної діяльності, комунікацій з громадськістю та організаційної роботи	Сприяння інвестиційній привабливості громади

	1.2.3. Створення переліку інвестиційних пропозицій	Формування, просування інвестиційних пропозицій громади на ринки, пошук та залучення інвесторів	постійно	Не потребує коштів	Без фінансування	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Сприяння залученню інвестицій у громаду
1.3. Розвиток туризму та культурної спадщини	1.3.1. Визначення туристичних об'єктів, створення туристичних маршрутів	Максимальне використання цільових туристичних продуктів, розробка туристичної мапи громади	2024	Не потребує коштів	Без фінансування	Відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини	Ознайомлення з культурною та історичною спадщиною громади
	1.3.2. Збереження та поширення культурної спадщини громади	Реставрація пам'ятки культури національного значення Церкви Різдва у с. Вергуни та відкриття її на основі церкви-музею за адресою: вул. Вишнева, 9а с. Вергуни, Лубенський район Полтавська область	2023-2025	25000,0	Державний, обласний, місцевий бюджет, інші бюджетні не заборонені чинним законодавством	Відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини	Збереження пам'ятки культури національного значення, не використовувалась за призначенням з 1937 року
		Реставрація Троїцької церкви в с. Вишняки	2024-2025	15000,0	Державний, обласний, місцевий бюджет, інші бюджетні не заборонені чинним	Відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини	Збереження української православної церкви 1799 року будівництва, охоронний номер - 598

					законодавством		
		Капітальний ремонт садибного будинку де відпочивав Т.Г.Шевченко в с. Вишняки.	2025-2026	10000,0	Державний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавством	Відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини	Збереження пам'ятки національного значення, дата будівництва 1805 рік, охоронний номер - 597

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. Створення комфортних умов для проживання на території громади

2.1. Створення транспортної та комунальної інфраструктури	2.1.1. Створення належної та якісної дорожньої інфраструктури громади	Капітальний ремонт дорожнього покриття вулиць Миргородська, Небесної Сотні, Київська.	2024	50000,0	Обласний бюджет	Виконавчий комітет Хорольської міської ради	Приведення в належний стан центральних вулиць міста
		Поточний (ямковий ремонт) дорожнього покриття вулиць, провулків в населених пунктах громади	Постійно	20000,0	Місцевий бюджет	Виконавчий комітет Хорольської міської ради	Приведення в належний, якісний стан доріг загального користування громади в кількості 310 км.
		Виготовлення проектно-кошторисної документації по капітальному ремонту тротуарів громади	2024	500,0	Місцевий бюджет	Відділ з питань містобудування, архітектури та цивільного захисту	Сприяння покращенню пішохідних доріжок

		Капітальний ремонт тротуарів в населених пунктах громади	2024-2025	20000,0	Місцевий бюджет	Виконавчий комітет Хорольської міської ради	Поновлення тротуарного покриття кількості 23 км
		Капітальний ремонт тротуару у Дубовому гаю у місті Хорол Полтавської області	2024-2026	1500,0	Державний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавством	Виконавчий комітет Хорольської міської ради	Створення умов для комфортного перебування у Дубовому гаю
	2.1.2. Сприяння покращенню транспортного сполучення між населеними пунктами громади	Придбання автобусів для здійснення пасажирських перевезень у громаді	2024-2025	6000,0	Державний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавством	Виконавчий комітет Хорольської міської ради	Відновлення пасажирських перевезень до населених пунктів громади, придбання двох автобусів
		Проведення конкурсів на пасажирські перевезення загального користування	2025	Не потребує коштів	Без фінансування	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Забезпечення конкуренції при перевезенні

2.1.3. Покращення матеріаль – технічної бази комунальних підприємств	Придбання сміттезбиральної машини з боковим завантаженням	2024	3000,0	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Виконав - чий комітет Хороль - ської міської ради	Запровадження системи якісного збирання ТПВ по населених пунктах громади
	Придбання вишки автомобільної	2024	3000,0	Держав ний, місцевий бюджети	Виконав - чий комітет Хороль - ської міської ради	Проведення робіт по кронуванні дерев.
	Придбання бульдозера	2025	3000,0	Держав ний, місцевий бюджети	Виконав - чий комітет Хороль - ської міської ради	Проведення комунальними підприємствами земляних робіт
	Придбання машини асенізатор (вакуумний)	2025	3000,0	Держав ний, місцевий бюджети	Виконав - чий комітет Хороль - ської міської ради	Якісне надання послуг по водовідведенню
	2.1.4.	Виготовлення проєктно-кошторисної документації на реконструкцію каналізаційно-насосної станції по	2023-2024	479,0	Місцевий бюджет	Виконав - чий комітет Хороль -

Забезпечення належного водопостачання та водовідведення	вул.Берегова,72 м. Хорол Лубенського району Полтавської області				ської міської ради	
	Реконструкція каналізаційно-насосної станції по вул.Берегова,72 м. Хорол Лубенського району Полтавської області	2024	2580,0	Державний, обласний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Хорольської міської ради	Забезпечення громади системи очистки стічних фекальних вод
	Придбання обладнання для каналізаційно-насосної станції по вул.Берегова,72 м.Хорол Полтавської області	2024	999,86	Державний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавством	Виконавчий комітет Хорольської міської ради	
	Придбання обладнання центрального водогону по вул. Небесної Сотні, 102 в м. Хорол, Полтавської області	2023-2024	2576,642	Державний, обласний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Хорольської міської ради	Забезпечення питною водою належної якості
	Реконструкція системи керування, захисту та моніторингу технологічним процесом на центральному водогоні в м. Хорол Полтавської області	2024-2025	1499,514	Державний, обласний, місцевий бюджети	Виконавчий комітет Хорольської міської ради	Дослідження можливості та доцільності альтернативного водозабезпечення

		Реконструкція водопровідно та каналізаційної мережі міста Хорол	2024-2026	5000,0	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Виконав - чий комітет Хороль - ської міської ради	Заміна водопровідної та каналізаційної мережі 10,5 км.
		Реконструкція водопровідної мережі по вулиці Центральна в с. Штомпелівка Лубенського району, Полтавської області	2024-2026	2500,0	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Виконав - чий комітет Хороль - ської міської ради	
		Будівництво очисних споруд в м. Хорол	2024-2026	20000,0	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Виконав - чий комітет Хороль - ської міської ради	Забезпечення належного водовідведення Комунальної власності

2.2. Створення енергоефективної та екологічної громади	2.2.1. Енергоефективне комунальне господарство та бюджетна сфера	Впровадження та реалізація енергоефективних проєктів житлово-комунального господарства	2024-2026	5000,0	Державний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавством	Виконавчий комітет Хорольської міської ради	Забезпечення безбиткового функціонування житлово-комунального господарства
		Проведення круглих столів для публічного обговорення питання енергозбереження у рамках проєкту «Енергоефективні школи: нова генерація»	2024-2026	Не потребує коштів	Без фінансування	Відділ освіти молоді та спорту	Ефективне використання тепла в приміщеннях, поліпшення умов для навчання
	2.2.2. Впровадження енергоефективного освітлення вулиць	Діспетчеризація керування вуличним освітленням в місті Хорол	2023-2024	2918,22	Державний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавством	Виконавчий комітет Хорольської міської ради	
	2.2.3. Удосконалення системи роздільного сміття	Придбання смітєвих баків	2024	1000,0	Місцевий бюджет	Виконавчий комітет Хорольської міської ради	Придбання смітєвих баків для роздільного смітєзбирання в населені пункти громади

		Будівництво звалища твердих побутових відходів в Хорольській територіальній громаді	2024-2026	17000,0	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Виконав - чий комітет Хороль - ської міської ради	Вирішення питання зберігання та захоронення ТПВ
	2.2.4 Відновлення та підтримання санітарного стану річок	Розчистка ділянки річка Рудка в м. Хорол Полтавської області	2024	2902,692	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Виконав - чий комітет Хороль - ської міської ради	Розчищення, санітарного стану річок громади поліпшення
		Розчистка річки Хорол з облаштуванням зони відпочинку в межах населеного пункту с.Вишняки	2025	3000,0	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Виконав - чий комітет Хороль - ської міської ради	

2.3. Інтегрована система соціального захисту	2.3.1. Підвищення рівні комплексного надання адміністративних та соціальних послуг у громаді	Капітальний ремонт нежитлового приміщення з облаштуванням центру надання адміністративних послуг на вул.Незалежності,19а в м.Хорол Лубенського району Полтавської області	2023-2024	8354,713	Державний, обласний, місцевий інші бюджети не заборонені чинним законодавством	Виконавчий комітет Хорольської міської ради	Розширення переліку адміністративних послуг, облаштування приміщення ЦНАП
	2.3.2. Створення сприятливих умов для проживання внутрішньо-переміщених осіб	Капітальний ремонт громадського будинку (двох поверховий малосімейний гуртожиток) на вул. Небесної Сотні,104/1 в м. Хорол Лубенського району Полтавської області	2023-2024	27610,3101	Державний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавством	Виконавчий комітет Хорольської міської ради	Забезпечення житлом 60 внутрішньо-переміщених осіб .
2.4. Забезпечення високої якості життя громадян	2.4.1. Комфортний та конкурентно спроможний заклад освіти	Капітальний ремонт частини покрівлі Петракіївського навчально-виховного комплексу Хорольської міської ради Лубенського району Полтавської області по вул.Новій,3 в с. Петракіївка Лубенського району Полтавської області	2023-2024	1262,843	Державний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавством	Відділ освіти молоді та спорту	Забезпечення безпечного перебування учасників освітнього процесу у навчальному закладі

		Капітальний ремонт опорного закладу «Хорольської гімназії» Хорольської міської ради Лубенського району, Полтавської області за адресою вул. Небесної Сотні,33 м. Хорол	2023-2025	56000,0	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Відділ освіти та молоді та спорту	Забезпечення якісного та безпечного перебування учасників освітнього процесу у навчальному закладі та забезпечення цілісності будівлі
		Встановлення системи пожежної сигналізації в філії «Трубайцівський заклад загальної середньої освіти І-ІІ ступенів» Хорольської міської ради Лубенського району Полтавської області опорного закладу «Вишняківський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів» Хорольської міської ради Лубенського району Полтавської області	2023-2025	191,505	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Відділ освіти та молоді та спорту	Забезпечення якісного та безпечного перебування учасників освітнього процесу у навчальному закладі
		Встановлення системи пожежної сигналізації в Мусіївській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів Хорольської міської ради по вул.Молодіжна,78 с. Мусіївка Лубенського району Полтавської області	2023-2025	195,561	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Відділ освіти та молоді та спорту	Забезпечення якісного та безпечного перебування учасників освітнього процесу у навчальному закладі

		Встановлення системи пожежної сигналізації, системи оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей в опорному закладі «Ялосовецький заклад середньої освіти I-III ступенів Хорольської міської ради Лубенського району Полтавської області по вул.Центральна,127 с. Ялосовецьке Лубенського району Полтавської області	2023-2025	564,874	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Відділ освіти та молоді та спорту	Забезпечення якісного та безпечного перебування учасників освітнього процесу у навчальному закладі
		Монтаж автоматичної системи пожежної сигналізації з оповіщенням про пожежу на об'єкті Штомпелівська загальноосвітня школа I-III ступенів Хорольської міської ради по вул. Центральна, 38 с. Штомпелівка Лубенського району Полтавської області	2023-2025	664,811	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Відділ освіти та молоді та спорту	Забезпечення якісного та безпечного перебування учасників освітнього процесу у навчальному закладі
		Встановлення системи пожежної сигналізації, системи оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей в Хорольському навчально-виховному комплексі (загальноосвітній навчальний заклад) Хорольської міської ради по вул.Молодіжна,7А м. Хорол Лубенського району Полтавської області	2023-2025	561,510	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Відділ освіти та молоді та спорту	Забезпечення якісного та безпечного перебування учасників освітнього процесу у навчальному закладі

		Встановлення системи пожежної сигналізації, системи оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей в Хорольській спеціалізованій школі I-III ступенів №3 Хорольської міської ради по вул. Миргородська, 70 Лубенського району Полтавської області	2023-2025	212,825	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Відділ освіти та молоді та спорту	Забезпечення якісного та безпечного перебування учасників освітнього процесу у навчальному закладі
		Монтаж автоматичної системи пожежної сигналізації з оповіщенням про пожежу на об'єкті Хильківської загальноосвітня школа I-III ступенів Хорольської міської ради по вул. Шевченка,61 в с. Хильківка Лубенського району Полтавської області	2023-2025	156,823	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Відділ освіти та спорту	Забезпечення якісного та безпечного перебування учасників освітнього процесу у навчальному закладі
		Монтаж автоматичної системи пожежної сигналізації з оповіщенням про пожежу на об'єкті Андріївська загальноосвітня школа I-III ступенів Хорольської міської ради по вул. Шевченка,62 с. Андріївка Лубенського району Полтавської області	2023-2025	513,503	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Відділ освіти та спорту	Забезпечення якісного та безпечного перебування учасників освітнього процесу у навчальному закладі

		Встановлення системи пожежної сигналізації, системи оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей в Староаврамівському закладі загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів Хорольської міської ради по вул. Шевченка, 17 с. Староаврамівка Лубенського району Полтавської області	2023-2025	126,958	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Відділ освіти та молоді та спорту	Забезпечення якісного та безпечного перебування учасників освітнього процесу у навчальному закладі
		Встановлення системи пожежної сигналізації, системи оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей в Покровськобагачанському ліцею Хорольської міської ради по вул. Шкільна буд.19 с. Покровська Багачка Лубенського району Полтавської області	2023-2025	477,009	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Відділ освіти та молоді та спорту	Забезпечення якісного та безпечного перебування учасників освітнього процесу у навчальному закладі
		Встановлення системи пожежної сигналізації, системи оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей в в Новоаврамівському ліцею Хорольської міської ради по вул. Шкільна 39А в с. Новоаврамівка Лубенського району Полтавської області	2023-2025	345,134	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Відділ освіти та молоді та спорту	Забезпечення якісного та безпечного перебування учасників освітнього процесу у навчальному закладі

		Встановлення пожежної сигналізації в Вишневому навчально-виховному комплексі заклад загальної середньої освіти, заклад дошкільної освіти Хорольської міської ради Лубенського району Полтавської області по вул. Вокзальна,4 с. Вишневе Лубенського району Полтавської області	2023-2025	148,083	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Відділ освіти та молоді та спорту	Забезпечення якісного та безпечного перебування учасників освітнього процесу у навчальному закладі
		Встановлення системи пожежної сигналізації, системи оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей в в ЗДО «Веселка»	2023-2025	340,356	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Відділ освіти та молоді та спорту	Забезпечення якісного та безпечного перебування дітей у дошкільному закладі
		Встановлення системи пожежної сигналізації, системи оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей в Хорольській гімназії	2023-2025	923,147	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Відділ освіти та молоді та спорту	Забезпечення якісного та безпечного перебування учасників освітнього процесу у навчальному закладі

		Капітальний ремонт приміщення ДНЗ «Яблунька» (переобладнання групової кімнати під актовий зал) за адресою: вул. Михайла Полонського, 19 м.Хорол Полтавської області	2024-2025	800,0	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Відділ освіти та молоді та спорту	Забезпечення якісного та безпечного перебування дітей у дошкільному закладі
		Будівництво модульних укриттів	2024-2025	1500,0	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Відділ освіти та спорту	Забезпечення якісного та безпечного перебування учасників освітнього процесу у навчальному закладі
2.4.2.	Досягнення високого рівня надання медичних послуг	Капітальний ремонт покрівлі поліклінічного відділення КНП «Хорольська міська лікарні» Хорольської міської ради Лубенського району Полтавської області по вул. Михайла Полонського, 11/1 в м. Хорол Полтавської області»	2023-2024	2069,552	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	КНП «Хорольська міська лікарні»	Забезпечення безпечних, нормальних умов праці медичних працівників, збереження дороговартісного обладнання

		Реконструкція нежитлової будівлі по вул. Козацька, 38 в м. Хорол Полтавської області під багатоквартирний житловий будинок для медичних працівників	2023-2024	11534,04768	Держав - ний, обласний, місцевий бюджету, інші бюджету не заборонені чинним законодавс твом	КНП «Хорольсь ка міська лікарні»	Забезпечення житлом кваліфікованих медичних працівників
		Капітальний ремонт споруди цивільного захисту Комунального не комерційного підприємства «Хорольська міська лікарня» по вул. Михайла Полонського, 34 в м. Хорол Лубенського району Полтавської області	2023-2024	9197,416	Держав - ний, обласний, місцевий бюджету, інші бюджету не заборонені чинним законодавс твом	КНП «Хорольсь ка міська лікарні»	Забезпечення укриттям персоналу та пацієнтів лікарні
2.5 Цифрова трансформація громади	2.5.1. Сприяння ефективному впровадженню цифрових інструментів управління ресурсами	Впровадження інформаційних систем в галузях освіти, культури, медицини, соціального захисту.	Постійно	Не потребує коштів	Без фінансування	Виконав - чий комітет Хорольсь - кої міської ради	Розширення доступу населення громади до цифрових технологій

	2.5.2. Розвиток цифрової грамотності	Проходження працівниками місцевого самоврядування, освіти, культури, медицини, соціального захисту та інших сфер життєдіяльності громади курс з цифрової грамотності .	Періодично	Не потребує коштів	Без фінансування	Структурні підрозділи міської ради	Підвищення кваліфікації
	2.6.1. Створення та відновлення місць проведення дозвілля та зон відпочинку	Реконструкція приміщення Центру дитячо – юнацької творчості під Центр дозвілля молоді за адресою: вул. Небесної Сотні, 33А м. Хорол Полтавської області	2024-2025	9086,532	Державний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавством	Відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини	Створення місць для відпочинку молоді
Реконструкція літнього майданчику для відпочинку та створення на його базі літнього кінотеатру за адресою вул. Небесної Сотні, 35 м. Хорол		2024-2025	5000,0	Державний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавством	Відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини	Створення умов для задоволення культурних потреб населення громади	
Облаштування літнього табору для креативного відпочинку на березі річки Грибиха		2024-2025	500,0	Державний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети	Відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини	Встановлення дерев'яних павільйонів, будиночків для птахів, кабінок для переодягання.	

					не заборонені чинним законодавством		
		Облаштування «Амфітеатр українського слова»	2025	400,0	Місцевий бюджет та інші бюджети	Відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини	Облаштування міні сцени для проведення масових заходів на відкритому повітрі
		Облаштування музей дерев'яної скульптури	2024-2025	300,0	Місцевий бюджет та інші бюджети	Хорольський ботанічний сад	Виготовлення та встановлення фігур з дерева на території ботанічного саду
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. Свідома, активна та безпечна громада							
3.1. Розширення можливостей для забезпечення культурних потреб здорового способу життя	3.1.1. Оновлення матеріально – технічної бази закладів культури	Капітальний ремонт базового будинку культури у м.Хорол	2024-2025	15000,0	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавством	Відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини	Створення умов для задоволення культурних потреб населення громади
		Капітальний ремонт частини приміщення Хорольської центральної публічної бібліотеки	2024-2025	1500,0	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені	Відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини	Створення умов для задоволення культурних потреб населення громади

					чинним законодавством		
		Придбання мікроавтобусу	2024	2000,0	Державний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавством	Відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини	Створення умов для якісної роботи працівників закладів культури
3.1.2.	Проведення широкого кола культурних заходів, фестивалів, виставок, ярмарок, тощо.	Проведення фестивалів народної творчості «Барви Хорольщини»; «Зорепади Чумацького шляху», та інші.	Щорічно	30,0	Місцевий бюджет	Відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини	Організація культурного дозвілля населення громади
		Проведення свят «Родинна веселка», Поетична весна Хорольщини», «Смугасті чарівниці», «День міста», «Вино в міхах грає, а козак співає», «Гостя новорічна вогниками сяє, всіх малят на свято до себе гукає», та інші.	Щорічно	30,0	Місцевий бюджет	Відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини	Організація культурного дозвілля населення громади
		Відзначення пам'ятних дат	Щорічно	10,0	Місцевий бюджет	Відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини	Організація культурного дозвілля населення громади
3.1.3.	Придбання спортивного обладнання та інвентаря	2024	450,0	Місцевий бюджет	Відділ освіти	Створення належних умов для	

	Розвиток сучасної спортивної інфраструктури	Облаштування спортивних майданчиків ЗЗСО, ЗДО	2024-2025	500,0	Місцевий бюджет	Відділ освіти молоді та спорту	оздоровлення та заняття спортом Створення належних умов для заняття спортом
		Створення спортивно-оздоровчого комплексу на базі НВК в м. Хорол по вул. Молодіжна, 7А	2025-2026	20000,0	Держав - ний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавс твом	Відділ освіти молоді та спорту	Створення належних умов для оздоровлення та заняття спортом
	3.1.4. Організація спортивно-оздоровчих таборів	Розвиток мережі пришкольніх таборів	2024-2025	1000,0	Місцевий та інші бюджети	Відділ освіти молоді та спорту	Створення умов для відпочинку дітей під час канікул
3.2. Охорона законних прав та вдосконалення системи безпеки жителів громади	3.2.1. Забезпечення правопорядку публічності безпеки та цивільного захисту	Відновлення громадських формувань для охорони громадського порядку та патрулювання територій	2024-2025	30,0	Місцевий бюджет	Виконав чий комітет Хороль ської міської ради	Забезпечення безпечного життя громадян
		Запровадження проекту «Поліцейський офіцер громади»	2024-2025	300,0	Місцевий бюджет	Виконав чий комітет Хороль	Охорона громадського порядку

						ської міської ради	
		Розробка місцевої, автоматизованої системи центрального оповіщення	2023-2024	2000,0	Державний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавством	Виконавчий комітет Хорольської міської ради	Забезпечення цивільного захисту населення громади
		Капітальний ремонт укриття за адресою м. Хорол, вул. Незалежності, 21	2023-2024	2000,0	Державний, обласний, місцевий бюджети, інші бюджети не заборонені чинним законодавством	Виконавчий комітет Хорольської міської ради	
3.2.2.	Розширення мережі камер відеонагляду та їх функціонування	Затвердження Програми «Безпечна громада»	2024-2025	500,0	Місцевий бюджет	Виконавчий комітет Хорольської міської ради	Забезпечення належної безпеки, застосування камер відеоспостереження.

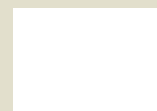
Замовник: Виконавчий комітет Хорольської міської ради

***ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ –
Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на
2023-2027 роки***

Виконавці _____ ***д.с.-г.н., проф., еколог Писаренко П.В.***

_____ ***д.е.н., проф., інженер-еколог Самойлік М.С.***

Полтава 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	4
МЕТОДОЛОГІЯ СЕО	6
НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ПРОВЕДЕННЯ СЕО	6
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ТА ВРАХУВАННЯ ДУМКИ ГРОМАДСЬКОСТІ ПІД ЧАС РОЗРОБЛЕННЯ ДДП ТА ЗДІЙСНЕННЯ СЕО	7
1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ХОРОЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2023-2027 РОКИ, ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	8
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО	17
3. ХАРАКТЕРИСТИКУ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ).....	44
3.1. SWOT- АНАЛІЗ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ	48
3.2 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ.....	52
4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ).....	58
5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ...	61

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегія розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки (далі – Стратегія) ґрунтується на аналізі прогностичних тенденцій соціально-економічного розвитку Хорольської міської територіальної громади з урахуванням екологічних імперативів, враховує стратегічні орієнтири регіонального розвитку з урахуванням наслідків для довкілля, вплив зовнішніх та внутрішніх загроз і ризиків, включає завдання і заходи економічної та соціальної політики влади на 2023-2027 роки з урахуванням пріоритетів сталого розвитку, індикатори ефективності її реалізації та основні прогностичні показники економічного і соціального розвитку на плановий період.

Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування. Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм для забезпечення збалансованого (сталого) розвитку. В Україні створені передумови для імплементації процесу СЕО, пов'язані з розвитком стратегічного планування та національної практики застосування екологічної оцінки. З 12 жовтня 2018 р. в Україні вступив в дію Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№2354-VIII від 20 березня 2018 року). Відповідно до ст. 2 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» цього закону з 1 січня 2020 року стратегічна екологічна оцінка може здійснюватися для програм економічного і соціального розвитку областей, районів, міст, сіл та селищ на короткостроковий період на добровільній основі.

Відповідно статті 2, п.1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», даний Закон регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування та поширюється на документи державного планування, які стосуються сільського

господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, поводження з відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі (далі - території з природоохоронним статусом), крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

МЕТОДОЛОГІЯ СЕО

Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року» (від 28 лютого 2019 року №2697-VIII). У цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії.

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 р. № 659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище». 21 лютого 2017 р. у Верховній Раді України було зареєстровано нову редакцію законопроекту «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний № 6106). Метою законопроекту є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля. Законопроект, розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року. Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, повинні, в першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

Забезпечення доступу та врахування думки громадськості під час розроблення ДДП та здійснення СЕО

Задля попереднього вивчення думки жителів Хорольської міської територіальної громади, було проведено попередні збори, в ході яких мешканці, а саме представники підприємств, бізнесу, науки та громадськості висловили підтримку на розробку Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки та, відповідно для цього, необхідної екологічної документації. У ході розробки Стратегії розвитку громади проведено опитування мешканців та представників бізнесу Хорольської міської територіальної громади <http://horol.com.ua/page/strategichne-planuvannja-ta-pidtrimka-biznesu/strategija-rozvitku-horolskoji-miskoji-teritorialnoji-gromadi-na-2022-2027-roki>

У рамках проведення процедури Стратегічної екологічної оцінки документу державного планування - Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки, було складено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та розміщено на офіційному сайті Хорольської громади <http://horol.com.ua/notice/strategichna-ekologichna-otsinka-projektu-strategiji-rozvitku> з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості та у трьох публічних місцях (на дошках оголошення, фотозвіт у додатку 2) та внесені ним до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

Протягом громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегії екологічної оцінки (10 календарних днів) звернень, зауважень та пропозицій від громадськості не надходило.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ХОРОЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2023- 2027 РОКИ, ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Стратегія розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки (далі – Стратегія) зорієнтована на зміни внутрішньої організації життя населення, модернізацію об'єктів комунальної власності, створення сучасної системи управління громадою, дотримання в діяльності селищної ради принципів сталого розвитку, підвищення якості життя, зміцнення конкурентних позицій на регіональному та національному рівнях.

Концепцією формування Стратегії є імплементація екологічних імперативів у соціально-економічний розвиток Хорольської міської територіальної громади, що відповідає Основним засадами (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року (затвердженої Законом України від 28.02.2019 № 2697-VIII). Головною метою розробки Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки (далі – Стратегія) є забезпечення динамічного, збалансованого розвитку населених пунктів Хорольської міської територіальної громади, підвищення конкурентоспроможності громади та рівня життя населення.

Стратегія розвитку Хорольської міської територіальної громади – це довгостроковий прогнозний і програмний документ її розвитку. Стратегія є основою для розробки короткотермінових та середньострокових програм економічного і соціального розвитку Хорольської міської територіальної громади.

Очікується, що реалізація основних положень Стратегії дасть можливість створити реальні умови для підвищення життєвого рівня населення, розв'язання соціальних проблем на основі підвищення ефективності роботи господарського комплексу, використання наявних природних, трудових, матеріальних, фінансових ресурсів, забезпечення екологічної та техногенної безпеки.

Зокрема очікуваними результатами втілення Стратегії мають стати:

- підвищення бізнесової та туристичної привабливості громади через поширення бренду громади серед інвесторів та туристів;
- підвищення рівня комфортності життєвого середовища населених пунктів громади та якості надання побутових і адміністративних послуг;
- зростання зайнятості та підвищення рівня доходів домогосподарств;
- забезпечення екологічної і громадської безпеки;
- поліпшення соціальної захищеності громадян.

Сьогоднішня екологічна ситуація в громаді зумовлена як проблемами, які породжені десятиками років тому, так і сучасними. Значною мірою на стан довкілля

Хорольської міської територіальної громади впливають об'єкти інфраструктури населених пунктів, підприємства та автотранспорт, методи ведення сільського та лісового господарства. Тому головною задачею Стратегії є формування позитивних тенденцій збалансованого розвитку Хорольської міської територіальної громади, а саме створення сприятливих передумов для нових світоглядних цінностей і нових екологоорієнтованих підходів вирішення найбільш актуальних екологічних питань задля гідних умов життя та загального підвищення добробуту населення Хорольської громади.

Розроблялася Стратегія у відповідності до вимог Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про засади державної регіональної політики», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій», постанови Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року №932 «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів», постанови Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки», та «Стратегії розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки», наказу Міністерства розвитку громад та територій України 21 грудня 2022 року № 265 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад», Регіональної програми охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області на 2022-2027 роки (програма «Довкілля-2022»).

При підготовці Стратегії враховані завдання інших документів державного планування, а саме: Цілей сталого розвитку України до 2030 року (Указ Президента України від 30.09.2019 № 722); Стратегії з питань екологічної збалансованості розвитку територіальних громад Асоціації міст України на період до 2030 року (затверджено рішенням Правління Асоціації міст України 21 березня 2017 року № 4), Національних програм «Плану відновлення України». Методологічною основою розроблення Стратегії також є: постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету» (із змінами); постанова Кабінету Міністрів України від 31.05.2021 № 586 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки». При розробленні Стратегії враховано дотримання вимог Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про відходи», «Про охорону атмосферного повітря», «Про природно-заповідний фонд України», «Про рослинний світ», «Про тваринний світ», «Про рибне

господарство, промислове рибальство та охорону водних ресурсів» щодо охорони, відтворення та використання природних рослинних ресурсів, тваринного світу та водних біоресурсів, а також «Про охорону земель» щодо забезпечення раціонального використання та охорони земель.

Також Стратегія включає положення, які стосуються охорони довкілля та сталого використання природних ресурсів, передбачає виконання зобов'язань та заходів у відповідній сфері, визначених програмами, стратегіями, програмами та іншими документами загальнодержавного рівня, а також міжнародними угодами, Стороною яких є Україна, у тому числі: Основними засадами (стратегією) державної екологічної політики України на період до 2030 року, затвердженої Законом України від 28.02.2019 № 2697-VIII; Національним планом дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабнету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р; Планом заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 932-р; Національним планом дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 № 271-р; рішенням Координаційної ради з питань боротьби з деградацією земель та опустелюванням згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 №20, зокрема стосовно схвалення представлених НААН добровільних національних завдань щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель за напрямом «Підтримання вмісту органічної речовини (гумусу) у ґрунтах» (до 2020 року передбачалося досягнення стабільного рівня органічного вуглецю (гумусу) у ґрунтах сільськогосподарських угідь не нижче за базову лінію станом на 2010 рік (3,14 % в середньому по Україні, у т.ч. у розрізі зон: Полісся - 2,2%; Лісостеп - 3,19 %; Степ - 3,40 %), а до 2030 року - планується збільшення не менше ніж на 0,1 %), а також допоміжних заходів щодо досягнення НРДЗ за напрямками «Відновлення зрошення і поліпшення еколого-меліоративного стану зрошуваних земель» та «Відновлення та стале використання торфовищ»; Стратегією зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р; Планом заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1567-р; Національною економічною стратегією, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179; Цілями Сталого Розвитку, затвердженими у 2015 році 70-ю сесією Генеральної асамблеї ООН (резолюція від 25.09.2015 70/1), з урахуванням розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 686-р «Питання збору даних для моніторингу реалізації цілей сталого розвитку»; Ріо - Конвенціями та міжнародними угодами природоохоронного спрямування.

Стратегія ґрунтується на аналізі прогностичних тенденцій соціально-економічного розвитку Хорольської міської територіальної громади та враховує:

основні стратегічні напрямки та актуальні виклики соціально-економічного розвитку з урахуванням екологічних пріоритетів; вплив зовнішніх та внутрішніх чинників і ризиків; завдання і заходи економічної та соціальної політики влади на 2023-2027 роки; індикатори ефективності її реалізації та основні прогнозні показники економічного і соціального розвитку на плановий період. Тому у проекті Стратегії враховано: 1) аналіз тенденцій соціально-економічного розвитку Хорольської міської територіальної громади; 2) сценарії розвитку територіальної громади до 2027 року; 3) стратегічні та операційні цілі розвитку територіальної громади; 4) основні завдання, заходи та механізми реалізації Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки 5) план заходів на 2023-2025 роки з реалізації Стратегії.

Основні принципи, які покладені в основу Стратегії:

✦ об'єктивності – розробка документів на основі даних органів державної статистики, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, результатів опитувань громадської думки, з урахуванням реальних цілей та індикаторів (показників), яких можливо досягти та оцінити;

✦ обґрунтованості та доцільності – розроблення документів на основі чітко визначених цілей розвитку та економічно обґрунтованих заходів та проєктів, що сприяють їх досягненню із використанням кращого світового досвіду у сфері прогнозування економічного і соціального розвитку;

✦ координації – взаємозв'язку та узгодженості довгострокових стратегій, планів і програм розвитку на державному, регіональному та місцевому рівнях;

✦ відкритості та прозорості – забезпечення доступу громадськості, що передбачає інформування про цілі, завдання та очікувані результати та показники виконання стратегічних та програмних документів, а також забезпечує всіх суб'єктів господарської діяльності необхідними орієнтирами для планування власної виробничої діяльності;

✦ паритетності – створення рівних можливостей для висловлення позицій всіх сторін під час розроблення та реалізації відповідних документів;

✦ недискримінації та рівного доступу – створення можливості для висловлення позицій всіх сторін під час розроблення та реалізації відповідних документів;

✦ ефективності – визначення та забезпечення функціонування механізму досягнення цілей, виконання завдань, заходів у встановлені терміни;

✦ історичної тяглості – врахування та збереження позитивних надбань попереднього розвитку громад;

✦ сталого розвитку – забезпечення розвитку громади для задоволення потреб нинішнього покоління з урахуванням інтересів майбутніх поколінь.

У проєкті Стратегії визначено місію територіальної громади, відповідно до якої Хорольська міська територіальна громада – це мальовничий край, багатий на славні історичні події, непересічних особистостей, власні народні традиції і звичаї, край з родючими ґрунтами та працелюбними жителями. Відповідно до Стратегії, стратегічне бачення розвитку громади до 2027 року полягає в наступному: Хорольська міська територіальна громада - це територія з конкурентоспроможною та інвестиційно-привабливою економікою, багатогалузевим аграрним виробництвом й розвиненою транспортною інфраструктурою, місце комфортного і безпечного проживання здорових, освічених та соціально-забезпечених людей.

Виходячи з цього, а також враховуючи принципи та цілі Стратегії регіонального розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки, у Стратегії визначені стратегічні та операційні цілі розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 рр.:

Стратегічна ціль 1.

Сталий економічний розвиток громади

Операційна ціль 1.1.

1.1. Сприяння розвитку малого та середнього бізнесу

Завдання:

1.3.3. Створення сприятливих умов для розвитку бізнес-середовища.

1.3.4. Підвищення конкурентоспроможності агропромислового комплексу.

1.3.5. Стимулювання розвитку малих форм господарювання та кооперації на селі.

1.1.4 Створення бази даних комунального майна громади.

Операційна ціль 1.2.

Залучення інвестицій у громаду

Завдання:

1.2.1. Створення переліку інвестиційних пропозицій.

1.2.2. Інформаційна підтримка інвестиційної привабливості громади.

1.2.3. Розробка Інвестиційного паспорту громади.

Операційна ціль 1.3.

Розвиток туризму та культурної спадщини

Завдання:

1.3.1. Визначення туристичних об'єктів, створення туристичних продуктів.

1.3.2. Збереження та поширення культурної спадщини громади.

Стратегічна ціль 2.

Створення комфортних умов для проживання на території громади
Операційна ціль 2.1.

Розвиток транспортної та комунальної інфраструктури

Завдання:

2.1.1. Створення належної та якісної дорожньої інфраструктури громади.

2.1.2. Сприяння покращенню транспортного сполучення між населеними пунктами громади.

2.1.3. Покращення матеріально-технічної бази комунальних підприємств.

2.1.4. Забезпечення належного водопостачання та водовідведення.

Операційна ціль 2.2.

Створення енергоефективної та екологічної громади

Завдання:

2.2.1. Енергоефективне комунальне господарство та бюджетна сфера.

2.2.2. Впровадження енергоефективного освітлення вулиць.

2.2.3. Удосконалення системи роздільного збору сміття.

2.2.4. Відновлення та підтримання санітарного стану річок.

Операційна ціль 2.3.

Інтегрована система соціального захисту населення

Завдання:

2.3.1. Підвищення рівня комплексного надання адміністративних та соціальних послуг в громаді.

2.3.2. Створення сприятливих умов для проживання внутрішньо-переміщених осіб.

Операційна ціль 2.4.

Забезпечення високої якості життя громадян

Завдання:

2.4.1. Комфортний та конкурентноспроможний заклад освіти.

2.4.2. Досягнення високого рівня надання медичних послуг.

Операційна ціль 2.5.

Цифрова трансформація громади

Завдання:

2.5.1. Сприяння ефективному впровадженню цифрових інструментів управління ресурсами.

2.5.2. Розвиток цифрової грамотності.

Операційна ціль 2.6.

Розвиток рекреаційної сфери громади

Завдання:

2.6.1. Створення та відновлення місць проведення дозвілля та зон відпочинку.

Стратегічна ціль 3.

Свідома, активна та безпечна громада

Операційна ціль 3.1.

3.1. Розширення можливостей для забезпечення культурних потреб, здорового

способу життя

Завдання:

3.1.1 Оновлення матеріально-технічної бази закладів культури.

3.1.2. Проведення широкого кола культурних заходів, фестивалів, виставок, ярмарок, тощо.

3.1.3. Розвиток сучасної спортивної інфраструктури.

3.1.4. Організація спортивно-оздоровчих таборів.

Операційна ціль. 3.2.

3.2 Охорона законних прав та вдосконалення системи безпеки жителів громади

Завдання:

3.2.1. Забезпечення правопорядку, публічності безпеки та цивільного захисту.

3.2.2. Розширення мережі камер відеонагляду та їх функціонування.

Відповідно до Основних засад (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року (затвердженої Законом України від 28.02.2019 № 2697-VIII), державна екологічна політика спрямована на досягнення таких стратегічних цілей:

Ціль 1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва.

Ціль 2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України.

Ціль 3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України.

Ціль 4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення.

Ціль 5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки* стратегічним цілям державної екологічної політики, визначених Основними засадами (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року** (далі - стратегічні цілі державної екологічної політики), приведено в таблиці 1.

Таблиця 1 - Аналіз відповідності цілей Стратегії стратегічним цілям державної екологічної політики визначених «Основними засадами (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року»

Пріоритетні напрямки Стратегії*	Цілі державної екологічної політики**				
	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5

1. Сталий економічний розвиток громади	++	++	+	+	
<u>Операційна ціль 1.1.</u> Сприяння розвитку малого та середнього бізнесу	+	++	+	+	
<u>Операційна ціль 1.2.</u> Залучення інвестицій у громаду	+	+			
<u>Операційна ціль 1.3.</u> Розвиток туризму та культурної спадщини	++	++	+	+	
Стратегічна ціль 2. Створення комфортних умов для проживання на території громади	++	++	++	++	++
<u>Операційна ціль 2.1.</u> Розвиток транспортної та комунальної інфраструктури	++	++	+	++	+
<u>Операційна ціль 2.2.</u> Створення енергоефективної та екологічної громади	++	++	+	++	
<u>Операційна ціль 2.3.</u> Інтегрована система соціального захисту населення	+				+
<u>Операційна ціль 2.4.</u> Забезпечення високої якості життя громадян			++		+
<u>Операційна ціль 2.5.</u> Цифрова трансформація громади					++
<u>Операційна ціль 2.6.</u> Створення та відновлення місць проведення дозвілля та зон відпочинку.		++		++	
Стратегічна ціль 3. Свідома, активна та безпечна громада	++		+	++	+
<u>Операційна ціль 3.1.</u> Розширення можливостей для забезпечення культурних потреб, здорового способу життя	++		+		
<u>Операційна ціль 3.2.</u> Охорона законних прав та вдосконалення системи безпеки жителів громади				++	+

"++" - цілі Програми добре узгоджені з стратегічними цілями державної екологічної політики;

"+" - цілі Програми та стратегічні цілі державної екологічної політики принципово узгоджуються.

Мета та пріоритетні напрямки Стратегії узгоджуються із Цілями сталого розвитку України на період до 2030 року (проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1 та

адаптовані з урахуванням специфіки розвитку України, викладені у Національній доповіді "Цілі сталого розвитку: Україна") і відповідними завданнями щодо їх досягнення, у частині охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини.

Моніторинг реалізації Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки здійснюватиметься щорічно у форматі звіту про виконання стратегічних цілей та заходів, шляхом його публікації на офіційному сайті, інформаційних ресурсах Хорольської міської територіальної громади та представлення його на сесії міської ради. Фінансування заходів і проектів Стратегії планується здійснювати за рахунок коштів ДФРР, державного бюджету, обласного бюджету, місцевого бюджету та інші джерела фінансування, у тому числі за рахунок коштів інвесторів, які залучаються до реалізації конкретних інвестиційних проектів та виконання програм, міжнародних фінансових організацій, інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

До сфери охоплення СЕО документа державного планування відноситься оцінка наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, від реалізації проектних рішень. Стратегічна екологічна оцінка документа державного планування – Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки, здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проекті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Альтернатива відсутня. Якщо документ державного планування не буде затверджено, це створить умови для невиконання Стратегії розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки та Плану заходів з її реалізації на 2021-2023 роки, Регіональної програми охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області на 2022-2027 роки (програма «Довкілля-2022»).

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСТІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

Для підготовки даного розділу використовувались дані Екологічного паспорту Полтавської області за 2021 рік, Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Полтавської області у 2021 році та дані Головного управління статистики у Полтавській області, моніторингові спостереження з різних джерел. Крім того, використовувалася інформація з офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій.

Хорольська міська територіальна громада Лубенського району Полтавської області утворена відповідно до Постанови Верховної Ради України «Про утворення та ліквідацію районів» від 17 липня 2020 року №807-ІХ. До складу Хорольської громади увійшли 3 сільських громади і 10 сільських рад (1 адміністративний центр і 10 старостинських округів: Клепачівський, Андріївський, Покровськобагачанський, Вишневий, Новоаврамівський, Староаврамівський, Ялосовецький, Вишняківський, Мусіївський, Штопелівський). З січня 2021 року територія Хорольської громади, згідно з адміністративно-територіальним устроєм України, входить до складу Лубенського району Полтавської області. Склад громади налічує 92 села та 1 місто – адміністративний центр Хорол.

Старостати Хорольської громади містять такі населені пункти:

Клепачівський старостинський округ поєднує села Левченки, Новачиха, Зубенки, Остапенки, Іващенки, Вергуни, Оріхівщина, Клепачі, Рибченки, Падусі, Павлівка, Шишаки.

До складу Андріївського старостинського округу входять села: Андріївка, Третьякове, Новий Байрак, Дубове, Козубівка, В'язівок, Софине.

До складу Покровськобагачанського старостинського округу входять села Покровська Багачка, Настасівка, Іванці, Запорожчине, Березняки, Тарасівка, Єрківці.

До складу Вишневого старостинського округу входять села: Середнє, Куторжиха, Хвощівка, Петракіївка, Вишневе, Садове, Єньки, Лози, Гирине.

До складу Новоаврамівського старостинського округу входять села: Мелюшки, Широке, Грушине, Бубереве, Ковалі, Кулиничі, Барилове, Новоаврамівка, Попівка, Мала Попівка.

До складу Староаврамівського старостинського округу входять села: Староаврамівка, Глибока Долина, Княжа Лука, Стайки, Радьки, Бутівці, Пристань.

До складу Ялосовецького старостинського округу входять села: Орликівщина, Лагодівка, Новоіванівка, Роплянське, Ялосовецьке, Бригадирівка, Миколаївка, Кривці, Червоне, Барилівщина.

До складу Вишняківського старостинського округу входять села: Вербине, Демина Балка, Павленки, Костюки, Вишняки, Трубайці, Кулики, Бовбасівка.

До складу Мусіївського старостинського округу входять села: Мусіївка, Стара Мусіївка, Шкилі, Бурлаки, Григорівка, Дації, Мищенки, Лазьки, Мартинівка, Хоменки, Хильківка.

До складу Штомпелівського старостинського округу входять села: Штомпелівка, Ставки, Ванжина Долина, Лобкова Балка, Ковтуни, Бочки, Наталівка, Варварівка, Шарківщина, Лісянщина, Коломійцеве Озеро.

Хорольська міська територіальна громада розташована у західній частині Полтавської області в лісостеповій зоні в межах Полтавської рівнини. Ландшафт території громади включає в себе лівобережну заплаву низького рівня та декілька підвищень, які вкриті лісом або трав'янистим покривом природного походження. Територією громади протікає 15 річок протяжністю понад 10 км, загальна довжина яких становить 263 км. Найбільші річки – Хорол (протяжністю по громаді 40 км), Рудка (протяжністю 22 км), Сула (протяжністю – 20 км), Єньківка (16 км). Загальна площа водного дзеркала: ставків – 524,8 га, річок – 197 га. Експертні запаси підземних вод становлять 176,4 млн. куб. м., з них – випробуваних і затверджених – 41,8 млн. куб. м.

Загальна площа земель Хорольської міської територіальної громади становить 106233 га, або 3,7% території Полтавської області. З них 89648,62 га сільськогосподарських угідь, у тому числі: рілля – 73309,43 га, сіножаті – 6485, 24 га, пасовища – 5895,97 га, інші угіддя – 3957,97 га; лісогосподарські землі – 4759,05 га; забудовані землі – 4374,71 га, з них: житлова забудова – 990,65 га, землі промисловості – 151,80 га, землі транспорту – 1227, 28 га, інші землі – 2004,96 га; землі водного фонду – 1273,84 га; інші – 6176,76 га.

У структурі домінують сільськогосподарські землі, які займають 84,4% території. Більша їх частина надана в установленому порядку товариствам,

підприємствам та фермерським господарствам для здійснення відповідної діяльності.

Згідно фізико-географічного районування України, територія громади розташована на території Лівобережнодніпровського краю, Північнополтавської височинної області. Територіальна громада Хорольської міської територіальної громади розташована у межах Східноєвропейської полігенної рівнини, Придніпровської області пластово-акумулятивних рівнин, у межах Полтавської пластово-акумулятивної рівнини на палеогенових і неогенових відкладах.

Згідно агрогрунтового районування України, територія громади відноситься до зони лісостепу, Лівобережної високої провінції (воднольодовикова рівнина і схили Середньоросійської височини). Природно-кліматичні умови Хорольської міської територіальної громади оптимальні для життя людини і господарської діяльності. Клімат помірно-континентальний, достатньо вологий, з помірно-холодною зимою і теплим літом. Стан навколишнього природного середовища на території громади залишається відносно стабільним.

На території громади є корисні копалини – пісок, глина, торф, мінеральна вода. На території громади також розміщені багаті запаси мергелю і діабазу, кварцових пісків і гіпсу, а також будівельні піски і суглинки, які використовуються для виробництва цегли.

Стан атмосферного повітря

Відповідно до Екологічного паспорту Полтавської області за 2021 р. [6] на території Хорольської міської територіальної громади відсутні екологічно небезпечні об'єкти.

Середньорічні концентрації викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря по території населених пунктів громади не перевищують їх гранично допустимі концентрації (ГДК). За результатами моніторингу, проведеного Хорольським АП ДУ «Полтавський ОЦКПХ МОЗ України», максимально разові концентрації забруднюючих у 2022 році не перевищували ГДК і не викликали загрозу для життєдіяльності людини (табл. 2)

Доля викидів від пересувних джерел забруднення складає більше половини від загального обсягу викидів в атмосферне повітря громади. Основними причинами забруднення атмосферного повітря пересувними джерелами є: використання палива, яке не відповідає сучасним екологічним нормам; навантаження головних магістралей транзитним транспортом; відсутність нейтралізаторів в основній масі автомобілів вітчизняних і старих іномарок.

Серед стаціонарних джерел найбільшими забруднювачами атмосферного повітря на території громади є сільськогосподарські підприємства (найбільшими є ТОВ «Астарта Прихоролля», Сільськогосподарський виробничий кооператив

«Андріївський», Сільськогосподарський виробничий кооператив «Перемога», ТОВ «ОРІОН МОЛОКО», ТОВ «Мусіївське», ТОВ «Екоагропрод» та ін.). На території Хорольської міської територіальної громади також розміщені підприємства легкої промисловості (найбільші ТОВ ««Подoliaчка», ТОВ «Силует»), харчової промисловості (найбільші ТОВ «Хорольський завод дитячих продуктів харчування», ТОВ «Віденський млин», ПП «Хорольська механізована пекарня»), підприємства машинобудівної промисловості (ПАТ «Хорольський механічний завод»), підприємства будівельної промисловості (найбільші ТОВ «Новоаврамівський цегельний завод», ТОВ «АЛЬБАТРОС»), які теж здійснюють вклад в забруднення атмосферного повітря. Крім того, на території громади розташовані автозаправні та газозаправні станції, що в своїй роботі продукують викиди в повітря шкідливих речовин.

№ п/п	Номер поста спостереження	Перелік речовин, контрольованих на посту спостереження	Середньорічна концентрація (мг/м ³)	Мінімальна концентрація (мг/м ³)	Максимальна концентрація (мг/м ³)	Нормативне значення (мг/м ³)
9.	м. Хорол (житлова забудова по вул. Небесної Сотні, 135, зона можливого впливу АЗС ПАТ «Полтавський агропостач»)	азоту двоокис сірки двоокис тверді частки (ТЧ 2,5/ТЧ10)	0,05 0,270 0,244	0,029 0,180 0,053	0,066 0,41 0,487	до 0,2 до 0,5 до 0,5
10.	м. Хорол (житлова забудова по вул. Незалежності, 76)	азоту двоокис сірки двоокис тверді частки (ТЧ 2,5/ТЧ10)	0,082 0,245 0,222	0,034 0,186 0,062	0,135 0,400 0,465	до 0,2 до 0,5 до 0,5
11.	с. Штомпелівка, центр села	азоту двоокис сірки двоокис тверді частки (ТЧ 2,5/ТЧ10)	0,047 0,210 0,246	0,031 0,192 0,053	0,07 0,42 0,487	до 0,2 до 0,5 до 0,5
12.	с. Вишняки, центр села	азоту двоокис сірки двоокис тверді частки (ТЧ 2,5/ТЧ10)	0,052 0,273 0,232	0,025 0,174 0,059	0,094 0,39 0,494	до 0,2 до 0,5 до 0,5

13.	с. Вишневе, центр села	азоту двоокис сірки двоокис тверді частки (ТЧ 2,5/ТЧ10)	0,046 0,272 0,186	0,029 0,183 0,062	0,065 0,417 0,477	до 0,2 до 0,5 до 0,5
14.	с. Новоавраїмка, центр села	азоту двоокис сірки двоокис тверді частки (ТЧ 2,5/ТЧ10)	0,055	0,030 0,188 0,057	0,060 0,454 0,480	до 0,2 до 0,5 до 0,5
15.	с. Хильківка, центр села	азоту двоокис сірки двоокис тверді частки (ТЧ 2,5/ТЧ10)	0,056 0,270 0,237	0,032 0,187 0,058	0,071 0,455 0,460	до 0,2 до 0,5 до 0,5
16.	с. Мусіївка, центр села	азоту двоокис сірки двоокис тверді частки (ТЧ 2,5/ТЧ10)	0,049 0,271	0,033 0,184 0,050	0,063 0,469 0,469	до 0,2 до 0,5 до 0,5

Таблиця 2 - Результати спостереження за вмістом забруднюючих речовин в атмосферному повітрі на території Хорольської територіальної громади (проведено Хорольським АП ДУ «Полтавський ОЦКПХ МОЗ України»), 2022 рік

За даними Головного управління статистики у Полтавській області від стаціонарних джерел у 2021 році на 12,6% надійшло більше забруднюючих речовин у порівнянні з 2020 роком. Із загальної кількості забруднюючих речовин, що надійшли в атмосферу, викиди метану та оксиду азоту, які належать до парникових газів, становили відповідно 13,9% загальних викидів. Крім цих речовин, у 2021 році в атмосферу було викинуто на 19,3% більше діоксиду вуглецю, який також впливає на зміну клімату, ніж у попередньому 2020 році.

За даними Головного управління статистики у Полтавській області у 2021 р. усереднені обсяги викидів в розрахунку на особу на території області склали 38,77 кг на одну особу. Щільність викидів від стаціонарних джерел забруднення у розрахунку на квадратний кілометр території області становила 1,824 т шкідливих речовин.

Фонові концентрації забруднюючих речовин в приземному шарі атмосфери на території Хорольської міської територіальної громади (згідно Наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 30.07.2001 № 286 «Порядок визначення величин фонових концентрацій забруднюючих речовин в атмосферному повітрі», із змінами Наказу Міністерства екології та природних ресурсів [№ 485 від 08.12.2016](#)) наведені в таблиці 3.

Таблиця 3 - Величини фонових концентрацій для Хорольської міської територіальної громади

Код речовини	Найменування забруднюючої речовини	Клас небезпеки	Фонові концентрації, мг/м ³	Концентрації в долях по ГДК
2902	Пил	3	0,05	0,1
301	Діоксид азоту	2	0,008	0,09
304	Оксид азоту	3	0,002	0,03
330	Діоксид сірки	3	0,02	0,04
337	Оксид вуглецю	4	0,4	0,08

За результатами моніторингових вимірювань потужності поглиненої у повітрі дози гамма-випромінювання, проведених за період 2022 року на відкритій місцевості у контрольних точках вимірів встановлено, що середні показники мкР/годину не перевищують величину природного радіаційного фону для території України. Максимальний показник доз гамма випромінювання становить 15 мкР/годину за адресами: м. Хорол, вул. 1 Травня, 1, (територія МВПЛД), перехрестя вул. 1 Травня; м. Хорол, вул. Небесної Сотні, 60; м. Хорол, міський парк; м. Хорол, звалище ТПВ, що не перевищує величину природного радіаційного фону для території України (10-25 мкР/год.), табл. 4.

Таблиця 4 - Результати вимірювань потужності поглиненої в повітрі дози гамма випромінювання на відкритій місцевості, мкР/год

№ п/п	Населений пункт	Середнє	Мінімальне	Максимальне
7.	Територія МВПЛД м. Хорол, вул. 1 Травня, 1, двір	11,25	9	15
8.	Територія ХАПК ПДАА м. Хорол, вул. Небесної Сотні, 102; двір	12,5	11	14
9.	Перехрестя 1 Травня м. Хорол, вул. Небесної Сотні, 60	13	10	15
10.	м. Хорол, вул. Кременчуцька, ботанічний сад	13,25	11	13,5
11.	м. Хорол, міський парк	11,75	10	15
12.	м. Хорол, КП «Комунсервіс», звалище ТПВ, на межі СЗЗ	12,25	10	15

Загалом, існуючий стан атмосферного повітря у межах Хорольської міської територіальної громади можна визначити як задовільний. У той же час, досягнення пріоритетів проєкту Стратегії сприятиме зменшенню викидів забруднюючих

речовин та зменшенню впливу на клімат, у тому числі парникових газів, зокрема за рахунок наступних заходів:

- ліквідація стихійних звалищ та приведення санкціонованих звалищ ТПВ громади до норм екобезпеки;

- заходи, пов'язані з озелененням території громади з метою відновлення якості повітря громади (при реалізації операційної цілі 2.6 - «Розвиток рекреаційної сфери громади»);

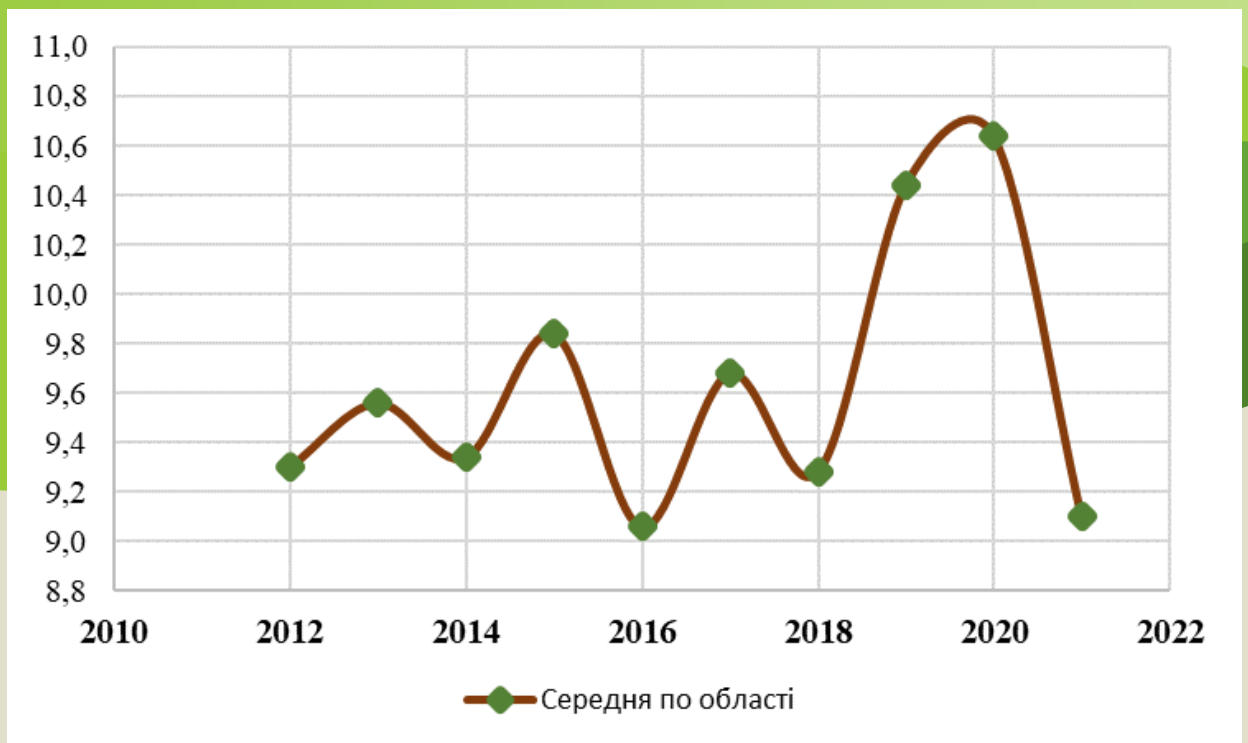
- заходи по впровадженню енергозберігаючих технологій, альтернативних джерел енергії (при реалізації операційної цілі 2.2 - «Створення енергоефективної та екологічної громади»);

- забезпечення належного рівня готовності органів управління цивільного захисту та підпорядкованих їм сил і засобів до дій, спрямованих на ліквідацію можливих наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, у тому числі внаслідок аварійного (внаслідок воєнних дій) забруднення атмосфери (при реалізації операційної цілі 3.2 - «Охорона законних прав та вдосконалення системи безпеки жителів громади»);

- екологічне виховання населення, підвищення екологічної культури та популяризація відновлювальних джерел енергії опосередковано сприятиме зменшенню викидів забруднюючих речовин від населення (при реалізації операційної цілі 3.1 - «Розширення можливостей для забезпечення культурних потреб, здорового способу життя»).

Зміна клімату

За агрокліматичними умовами територія громади відноситься до зони недостатнього зволоження, ГТК від 1,0 до 1,3. Метеорологічні умови є основним фактором для оцінки зміну клімату. Короткий метеорологічний огляд території, до якої віднесений даний проєкт ДДП (дані Полтавського обласного центру з гідрометеорології) у 2021 році наведений по найбільш репрезентативній МС (МС Веселий Поділ) [5]. Середня річна температура повітря, за даними МС Веселий Поділ, склала +9,2° тепла, що нижче минулого року на 1,5° (+10,7° у 2020 році) та вище норми на 0,3°. Річна сума опадів по МС склала 547,6мм, (102% норми), що більше ніж у попередньому році (2020р. – 449,9мм). Середня вологість повітря, яка визначена МС за 2021 рік, становила 77%.

Рис.1 - Хід середньорічної температури повітря на території Полтавської області [5] за період 2012 - 2021 років.

Аналізуючи вищенаведений графік (рис. 1), можна зробити висновки про тенденцію поступового підвищення температурних умов для Хорольської міської територіальної громади, як і загалом для Полтавщини.

Скорочення споживання природного газу, впровадження новітніх енергоефективних технологій спалювання палива, зменшення викидів від звалищ ТПВ, збільшення зелених насаджень на території громади, передбачення та ліквідація пожеж – є необхідний та пріоритетний напрямок розвитку Хорольської міської територіальної громади. Пріоритетність напрямків, пов'язаних з використанням місцевих видів твердого палива, енергозбереженням та енергоефективністю в першу чергу обумовлено економічними факторами, але кінцевим результатом їх впровадження буде ефективне скорочення викидів парникових газів. Тому у проєкті Стратегії визначена необхідність: впровадження альтернативних джерел енергії; проведення заходів, спрямованих на зменшення втрат теплової та електричної енергії об'єктів комунальної власності та благоустрою; екологічного виховання населення, підвищення екологічної культури та популяризації відновлювальних джерел енергії, що опосередковано сприятиме зменшенню викидів забруднюючих речовин від населення; озеленення населених пунктів Хорольської міської територіальної громади з метою відновлення якості атмосферного повітря громади. Реалізація даних заходів дозволить значно зменшити викиди оксиду вуглецю.

Ще одним важливим заходом є ліквідація несанкціонованих звалищ та приведення міського звалища ТПВ (ситуаційно територія звалища ТПВ знаходиться з південно-західної сторони міста Хорол, між селищами Лісянщина, Середнє та містом Хорол) до норм екобезпеки. Це сприятиме зменшенню викидів звалищного газу, а отже - метану, від нестаціонарних джерел викиду, що є одним із важливих моментів Паризької кліматичної угоди.

Враховуючи реалії сьогодення важливим аспектом також є забезпечення належного рівня готовності органів управління цивільного захисту та підпорядкованих їм сил і засобів до дій, спрямованих на ліквідацію можливих наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, у тому числі внаслідок аварійного (внаслідок воєнних дій) забруднення атмосфери. Тому у Стратегії в рамках операційної цілі 3.2. «Охорона законних прав та вдосконалення системи безпеки жителів громади» визначено завдання, пов'язані із забезпеченням громадської безпеки, а також операційної цілі 2.1. «Розвиток транспортної та комунальної інфраструктури» визначено заходи щодо удосконалення роботи комунальних підприємств в напрямку зниження ризиків і пом'якшення надзвичайних ситуацій, а також підвищення ефективності заходів з їх усунення.

Відповідно до постанови Уряду від 4 березня 2004 р. №256 та вимог Монреальського протоколу, Програма припинення виробництва та використання озоноруйнівних речовин знаходиться на контролі Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. У 2020 році [5] викиди озоноруйнівних речовин від стаціонарних джерел забруднення на Полтавщині становили: фреони – 1,782т (незначне збільшення проти попереднього року на 4,4% або на 0,079т); хлор та сполуки хлору (у перерахунку на хлор) – 7,354т (на рівні 2019 року).

Національна система оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів - це система організаційно-технічних заходів щодо спостереження, збирання, оброблення, передачі і збереження інформації, необхідної для оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів. Найбільшу частину парникових газів прямої дії, що викидаються в атмосферу Полтавської області техногенними джерелами, складає двоокис вуглецю. За інформацією Головного управління статистики у Полтавській області, що побудована на даних форми 2-ТП (повітря), протягом 2020 року 406 підприємствами області викинуто в атмосферу 1,589 млн.т двоокису вуглецю, що менше ніж у попередньому році на 19,4% (у 2019 р. – 406 підприємств викинули у повітря 1,971 млн.т; у 2018 р. 389 підприємствами – 3,342 млн.т; у 2017 році 388 підприємствами – 3,554 млн.т). Із загальної кількості викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел підприємств 5,833 тис.т (12,7%) належать до парникових газів, зокрема, метан (5,781 тис.т) та оксид азоту (0,052 тис.т). Тому, відповідно до Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища у 2021 році [5], досить важливо постійно залучати активні верстви населення до участі у програмах захисту озонового шару, зокрема за

допомогою: запровадження використання інформаційних етикеток та екологічного маркування озоноруйнівних та озонобезпечних речовин і продукції, що їх містить, відповідно до вимог Глобальної гармонізованої системи класифікації і маркування хімічних речовин; організації пропаганди та інформування населення стосовно екологічної небезпеки руйнування озонового шару та його наслідків.

Відповідно до цього, у проєкті Стратегії передбачається реалізація заходів щодо підвищення рівня суспільної екологічної свідомості населення, екологічне виховання населення, підвищення екологічної культури в закладах освіти громади, висвітлення в засобах масової інформації питань щодо стану довкілля. Тому реалізація запланованих заходів проєкту Стратегії сприяє зменшенню викидів парникових газів у атмосферне повітря у порівнянні із існуючою ситуацією та відповідає Плану заходів щодо виконання Конвенції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 року №932-р.

Водні ресурси

Відповідно до карти гідрологічного районування України (<https://geomap.land.kiev.ua/zoning-7.html>) територія Хорольської міської територіальної громади відноситься до Сульсько-Ворсклинської підобласті достатньої водності. Відповідно до карти ландшафтно-геохімічного районування України (<https://geomap.land.kiev.ua/zoning-13.html>) геохімічні ландшафти з різною здатністю до міграції і накопичення забруднюючих речовин на даній території зустрічаються з переважаючою здатністю до акумуляції.

До земель водного фонду Хорольської міської територіальної громади належать землі, зайняті річками, озерами, водосховищами, ставками, болотами, прибережними захисними смугами уздовж річок та навколо водойм. Площа водного фонду - 1273,84 га. Джерелом водних ресурсів є річкова мережа, яка включає 15 річок протяжністю понад 10 км, загальна довжина яких становить 263 км. Найбільші річки – Хорол (протяжністю по громаді 40 км), Рудка (протяжністю 22 км), Сула (протяжністю –20 км), Єньківка (16 км). Місто Хорол безпосередньо розташоване на річці Рудка, що через 4 км впадає в річку Хорол. Річка Хорол є перлиною Полтавщини.

Проте на сьогоднішній день в громаді склалася катастрофічна ситуація з санітарно-екологічним станом річки Хорол. Водообмін в річці практично припинився, берегова зона захаращена, русло річки висохло. Терміново необхідно вжити першочергові заходи по розчищенню русла річки, облаштуванню прибережної території, а також по оздоровленню водних мас у відповідності до санітарно-екологічних норм. Питання розчищення та відновлення русла річки Хорол в громаді є надзвичайно важливим та критично необхідним.

Загалом оцінка поточного екологічного стану поверхневих водних об'єктів громади свідчить, що на водних об'єктах тривають негативні процеси. Значна територія річкового фонду замулилася, заросла болотною рослинністю та чагарниками, втратила своє природне значення, а тому об'єкти потребують регулювання та розчистки русел, відновлення водності. Особливо гостро дана проблема стосується малих річок громади та вимагає якнайшвидшого вирішення. Проблемним питанням залишається укріплення берегів річок, шляхом створення захисних лісових насаджень, а також виокремлення прибережних захисних смуг водоєм.

За результатами оцінювання якості річкових вод Полтавської області (за інтегральним показником забруднення (ІЗВ) з урахуванням вмісту азоту амонійного, азоту нітритного і нітратного, фосфатів, БСК₅, заліза загального) [5] їх рівень забруднення коливається від III класу «помірно забруднена вода» до V класу «брудна». Значну частку в забрудненні поверхневих джерел громади вносить змив із урбанізованих територій. Із зливовими стічними водами до водних об'єктів надходять завислі речовини, органіка, азот, фосфорні та інші речовини.

Відповідно даних О.Г. Васенко [11] якість поверхневих вод у межах Хорольської міської територіальної громади можна класифікувати наступним чином: за мінералізацією - III клас – слабо забруднені (4); за вмістом сульфатів - II клас – добрі (3); за вмістом хлоридів - II клас – дуже добрі (2); за хімічними трофосапробіологічними критеріями - слабо забруднені (4); за критеріями вмісту специфічних речовин токсичної та радіаційної дії - добрі (3). Визначено, що якість води даної території (у межах Хорольської міської територіальної громади) відноситься до II класу – досить чисті (3), мезотрофні, α -олігосапробні.

У той же час потрібно відзначити негативні зміни, що відбуваються у річках басейну р. Хорол та р. Сула даної території, особливо малих річках, що обумовлено замуленістю, як наслідок - евтрофікацією у теплий період водоєм. Отже однією із головних проблем річок даної території, зокрема малих річок, є їх захаращення. Тому у проєкті Стратегії у межах 2-ї стратегічної цілі «Створення комфортних умов для проживання на території громади», а саме операційної цілі 2.2 «Створення енергоефективної та екологічної громади» визначено завдання 2.2.4 «Відновлення та підтримання санітарного стану річок».

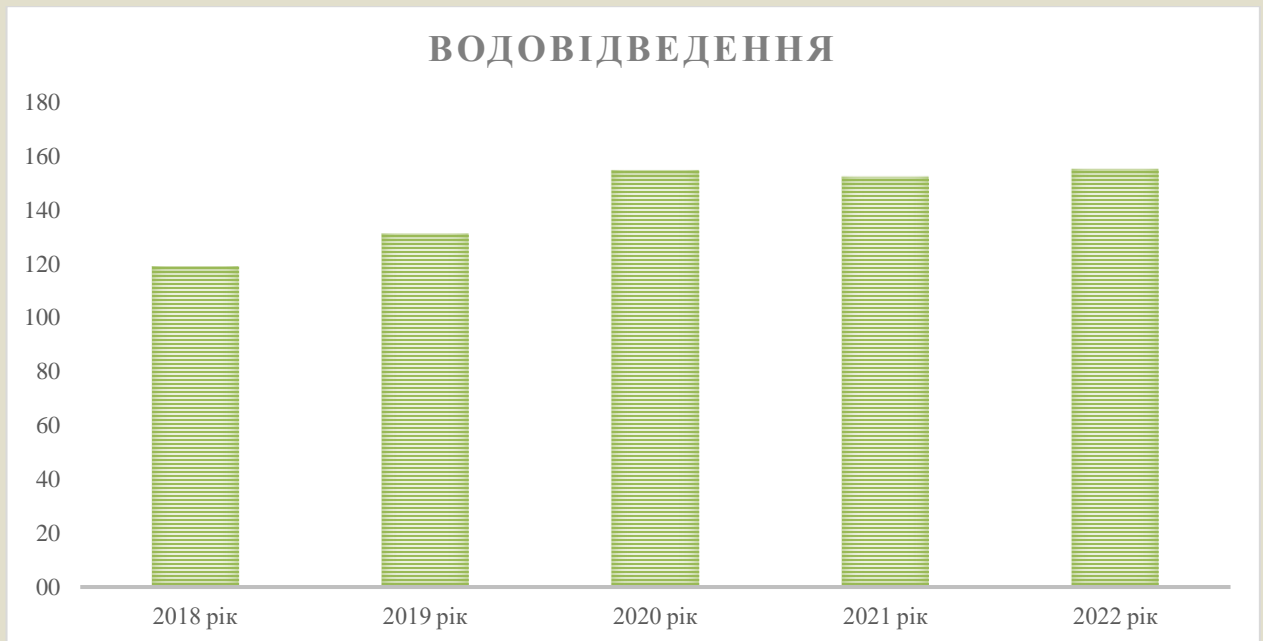
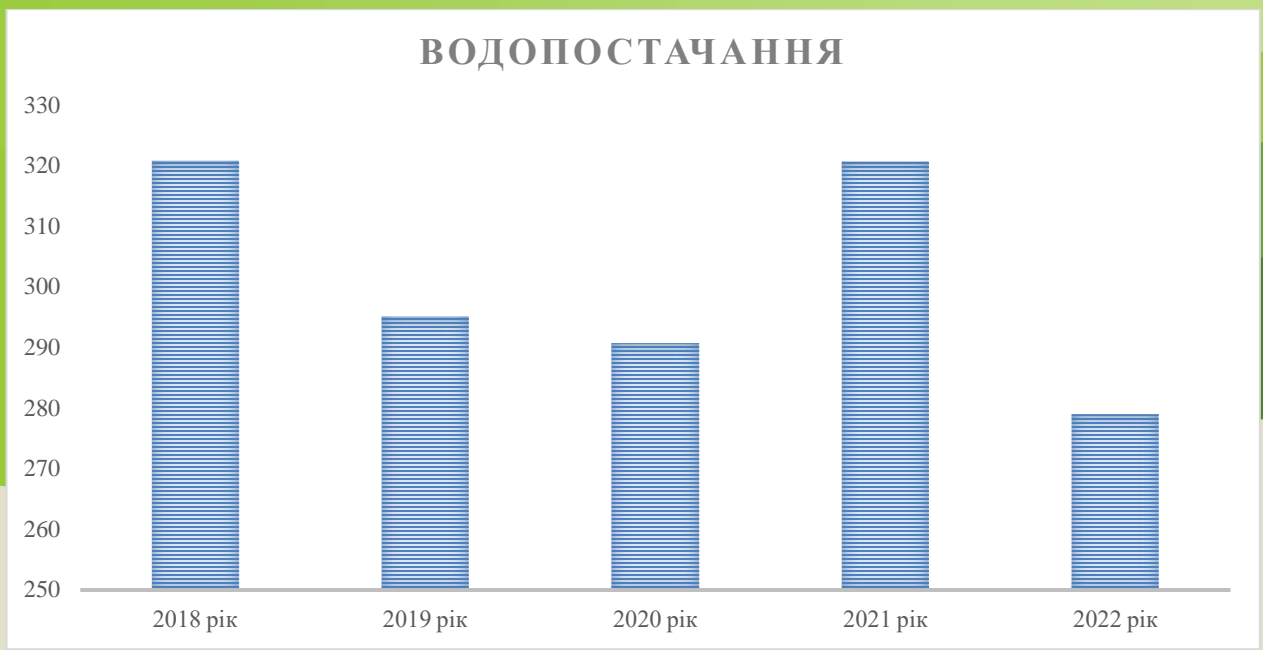
На даний час на території Хорольської міської територіальної громади кількість споживачів, які користуються послугами з централізованого водопостачання та водовідведення – 5029 абонентів. На балансі та обслуговуванні КП «Комунсервіс» знаходиться 4 водозабори та 25,7 км водопровідних мереж, 8

свердловин, 4 каптажні колодязі та 2 споруди для зберігання води. Дві каналізаційні насосні станції та 12,3 км каналізаційних мереж.

Подача води здійснюється цілодобово. Кількість піднятої води за 2022 рік склала 279,0 тис. куб. метрів та подано споживачам 220,0 тис. куб. метрів. Обсяг отриманих від споживачів стічних вод та їх пропуск через очисні споруди за 2022 рік склав 155,0 тис.куб. метрів. Показники кількості наданих послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у порівнянні з минулими роками наведені у табл. 5 та на рис. 2.

Таблиця 5 - Показники надних послуг з централізованого водопостачання та водовідведення

№ п/п	Найменування	тис. куб.метрів				
		2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік
ВОДОПОСТАЧАННЯ						
1	Обсяг I підйому води, усього, у т. ч.:	320,9	295,2	290,8	320,8	279,0
2	Обсяг реалізації централізованого водопостачання, усього, у т. ч.:	237,2	225,4	213,9	213,9	220,0
2.1	населенню (на випуску з індивідуальних житлових будинків)	204,6	192,3	185,4	185,4	191,0
2.2	іншим споживачам	32,6	33,1	28,5	28,5	29,0
ВОДОВІДВЕДЕННЯ						
1	Обсяги стічних вод через очисні споруди, усього, у т.ч.:	118,9	131,0	154,7	152,3	155,0
2	Обсяг реалізації централізованого водовідведення, усього, у т. ч.:	118,9	131,0	138,7	134,9	145,5
2.1	населенню (на випуску з індивідуальних житлових будинків)	85,3	94,0	103,2	99,9	100,9
2.2	іншим споживачам	33,6	37,0	35,5	35,0	44,6

Рис.2. Показники надних послуг з централізованого водопостачання та водовідведення

За даними моніторингу [5] якості питної води, 5,5% проб води централізованого водопостачання та 9% проб води децентралізованого водопостачання не відповідали гігієнічним вимогам. Основна причина виникнення хімічного та мікробного забруднення води являється зношеність водопровідних мереж, що призводить до аварійних ситуацій на мережі та вторинного забруднення питної води.

У Хорольській міській територіальній громаді питання щодо водопостачання та водовідведення відноситься до першочергових, тому у Стратегії у межах реалізації операційної цілі 2.1. – «Розвиток транспортної та комунальної інфраструктури» передбачено заходи щодо забезпечення належного водопостачання та водовідведення.

Інформації щодо осередків забруднення підземних вод в 2021 році у межах Хорольської міської територіальної громади до Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської облдержадміністрації не надходило.

Земельні ресурси

Ґрунти громади відносяться до таких основних типів: чорноземи, сірі лісні, піщані, заплавні, болотні. Найбільш розповсюджені – чорноземи, найродючіші види ґрунтів. Вони займають більшу частину території громади серед орних земель і сільськогосподарських угідь. Разом з тим, ґрунти тут легко піддаються механічному руйнуванню внаслідок ерозії. Площа ерозійно небезпечних сільськогосподарських земель доволі велика. Висока активність ерозії пов'язана з надмірною розораністю земель.

Незважаючи на значні площі, зайняті чорноземами, та високий вміст гумусу в ґрунтах, мають місце процеси, що негативно позначаються на стані ґрунту та зменшують його родючість. Основним процесом є втрата гумусу ґрунту. Через високий рівень господарської, в тому числі сільськогосподарської, освоєності території, природні ландшафти на Хорольщині майже не збереглися. Більша частина – змінені господарською діяльністю людини, тому ландшафти Хорольщини відносяться до антропогенних.

Відповідно до карти агроґрунтового районування України (<https://geomap.land.kiev.ua/zoning-2.html>) територія Хорольської міської територіальної громади відноситься до Лівобережної високої провінції, Воднольодовикової рівнини і схил Середньоросійської височини. Відповідно до карти ґрунтів Полтавської області (рис. 3) на даній території переважають чорноземи середньо та малогумусовані, лучно-чорноземні ґрунти.

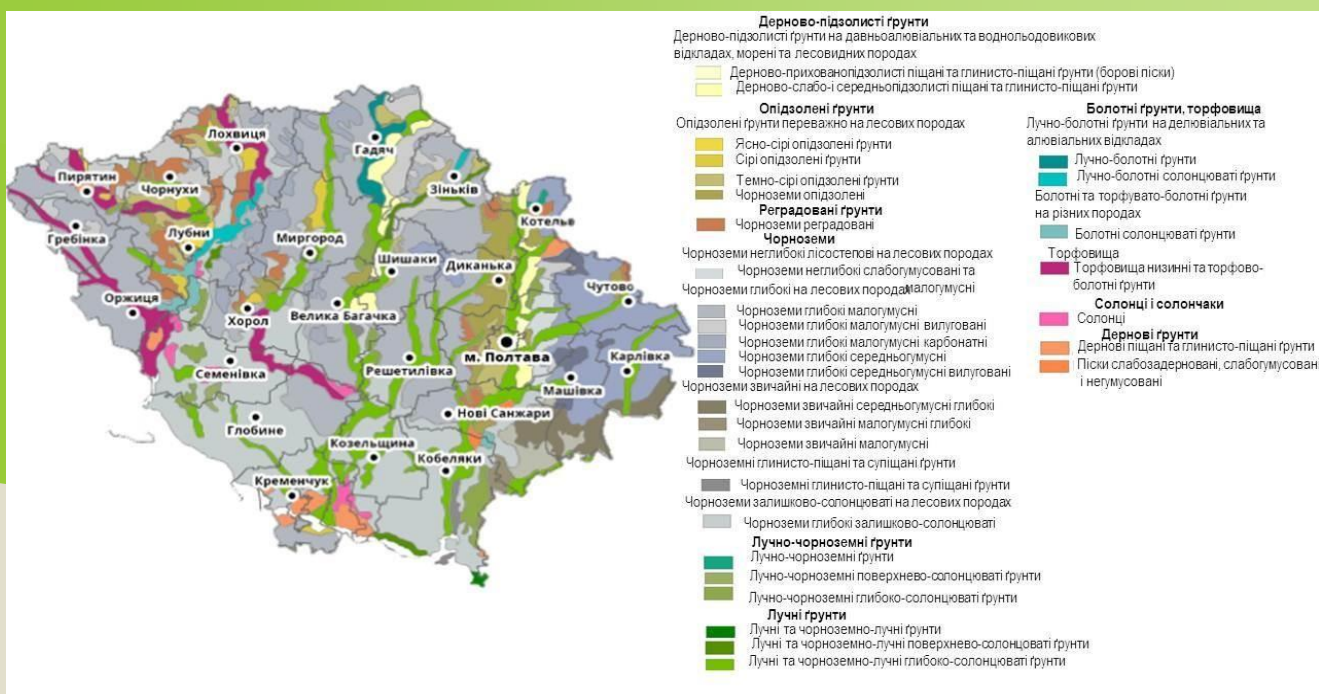

Рис. 3 - Ґрунти Полтавської області

В Полтавській області розорано близько 64% території, більше, ніж в середньому по Україні (до 60%). Подібне використання земельних ресурсів не відповідає вимогам раціонального природокористування. Співвідношення площ ріллі, природних кормових угідь, лісових насаджень, що склалося, негативно впливає на стійкість агроландшафту. Серед основних чинників негативного впливу на земельні ресурси сільськогосподарського виробництва є: значна розораність земель і, що найбільш небезпечно, на схилах; порушення і не дотримання сівозмін; застосування важкої техніки; недостатність внесення органічних та мінеральних добрив; надмірна насиченість структури посівних площ технічними культурами і, особливо, соняшником. Негативним чинником є також збільшення кількості деградованих земель під впливом природних і антропогенних чинників.

Тому одним із важливих напрямків, зазначених у проєкті Стратегії є всебічний розвиток сільських територій, у тому числі органічного виробництва, що сприятиме зменшенню техногенного навантаження на ґрунти. Зокрема у межах операційної цілі 1.1 – «Сприяння розвитку малого та середнього бізнесу» передбачено реалізацію завдання 1.1.2 – «Підвищення конкурентоспроможності агропромислового комплексу» та визначені заходи щодо створення умов для розвитку екологоорієнтованого аграрного бізнесу задля раціонального використання і збереження земельного фонду.

Одним із важливих завдань, зазначених у проєкті Стратегії, є поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки, що включає заходи щодо охорони земель, у тому числі: заходи, пов'язані з відтворенням лісів, озеленням території громади (у межах операційної цілі 2.6 – «Розвиток

рекреаційної сфери громади»); впровадження комплексного просторового планування територій громади. Важливим завданням є ліквідація несанкціонованих звалищ ТПВ на території громади (у межах реалізації операційної цілі 2.2 – «Створення енергоефективної та екологічної громади»), а також приведення існуючого звалища ТПВ до норм екобезпеки, що сприятиме зменшенню техногенного навантаження на прилеглі земельні ресурси.

Природно-заповідний фонд та екологічна мережа

Станом на 01.01.2022 природно-заповідний фонд (ПЗФ) Полтавської області налічує 393 одиниці територій та об'єктів загальною площею 142486,5562 га, що складає 4,955 % від загальної площі області. З них 30 мають статус загальнодержавного значення: 2 національні природні парки, 20 заказників, 1 ботанічна пам'ятка природи, 1 ботанічний сад, 2 дендрологічних парки, 4 парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва.

Кількість територій та об'єктів ПЗФ місцевого значення становить 363, з яких: 5 – регіональні ландшафтні парки, 159 – заказники (53 ландшафтних, 3 лісових, 38 ботанічних, 7 загальнозоологічних, 2 орнітологічних, 4 ентомологічних та 52 гідрологічних), 137 – пам'ятки природи (13 комплексних, 110 ботанічних, 2 зоологічних, 3 гідрологічних, 9 геологічних), 48 заповідних урочищ, 1 дендрологічний парк та 13 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва.

Складові структурних елементів екологічної мережі в розрізі одиниць адміністративно-територіального устрою регіону у 2021 році: об'єктів ПЗФ – 142,789 га, водно-болотні угіддя – 233,53 га; відкриті заболочені землі – 85,099 га; водоохоронні зони – 0,36 га; прибережні захисні смуги – 3,480 га; ліси та інші лісовкриті площі – 286,033 га; курортні та лікувально-оздоровчі території – 0,442 га; рекреаційні території – 1,202 га; землі під консервацією – 37,1 га; відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом – 12,924 га; пасовища, сіножаті – 359,53 га.

На території Хорольської міської територіальної громади зареєстровано 18 заказників і заповідних урочищ, 5 пам'яток природи місцевого значення. На тернах громади виділено також землі природоохоронного значення – Хорольський ботанічний сад, який створено Указом Президента України №1041 від 11.12.2009 року. Територія Хорольського ботанічного саду належить до Північної області Придніпровської рівнини Лівобережно-Дніпровської лісостепової провінції лісостепової зони та займає площу у 18 га. Природоохоронна територія використовується для проведення просвітницької роботи, яка підвищує рівень екологічної освіти. При цьому, увага приділяється налагодженню співпраці з учнями шкіл і студентами навчальних закладів. Проводяться навчальні екскурсії. Створений екологічний маршрут, на якому міститься інформація щодо збереження та відтворення видів рослин.

До складу території ботанічного саду загальнодержавного значення входить

пам'ятка природи місцевого значення «Дубовий гай». На території природоохоронного об'єкту представлено понад 100 видів різних дерев та кущів. Зростають дуби, вік яких перевищує сто років. Збережені дерева – липа серцелиста і груша лісова. На території саду розташована березова алея. Представлено 6 видів кущів і 19 видів леревних порід. Трав'яний покрив добре розвинений, в ньому переважає різнотрав'я.

Вагомий внесок у відтворенні, збереженні та примноженні лісів Хорольщини здійснено колективом одного із структурних підрозділів філії «Миргородське лісове господарство» ДП «Ліси України» - Хорольське лісництво, загальна площа якого складає 5 036,6 га. Основними лісоутворюючими породами території лісництва є дуб і сосна.

Найбільшими заповідними урочищами місцевого значення на території Хорольської міської територіальної громади є:

- Заповідне урочище місцевого значення «Гринцеве» (с. Ставки, Хорольська МТГ, Хорольське лісництво, кв. 42);
- Заповідне урочище місцевого значення «Довжек» (с. Глибока Долина, Хорольська МТГ, Хорольське лісництво, кв. 12-13);
- Заповідне урочище місцевого значення «Радьки» (с. Радьки, Хорольська МТГ, Хорольське лісництво, кв. 27);
- Заповідне урочище місцевого значення «Мелюшки» (с. Мелюшки, Хорольська МТГ, Хорольське лісництво, кв. 25, 26);
- Заповідне урочище місцевого значення «Заяр'є» (околиці м. Хорол, вул. Заяр'є, Хорольська МТГ, Хорольське лісництво, кв. 43);
- Заповідне урочище місцевого значення «Середнє» (с. Середнє, Хорольська МТГ, Хорольське лісництво, кв. 47);
- Заповідне урочище місцевого значення «Куторжиха» (с. Куторжиха, Хорольська МТГ, Хорольське лісництво, кв. 46).

Найбільшими гідрологічними заказниками місцевого значення на території Хорольської міської територіальної громади є:

- Гідрологічний заказник місцевого значення «Хвощівка» (с. Хвощівка, Хорольська МТГ, Хорольське лісництво, кв. 50);
- Гідрологічний заказник місцевого значення «Костюки» (с. Костюки, Хорольська МТГ, Хорольське лісництво, кв. 52-55);
- Гідрологічний заказник місцевого значення «Комишитовий» (між с. Трубайці, Єньки та Бовбасівка).

Основними проблемами розвитку заповідної справи в області є: недостатнє охоплення заповіданням екологічно стійких природних комплексів; загальний показник заповідності в області 4,96% є нижчим за національний (6,05%) і європейський (12-15%); нерівномірність розвитку заповідної справи в межах області та як наслідок в окремих адміністративних районах – низький відсоток заповідності (1-2% при середньообласному 4,96%); недостатнє сприяння місцевих

органів самоврядування розширенню площ ПЗФ на місцевому рівні. Тому у Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки у межах операційної цілі 2.6 – «Розвиток рекреаційної сфери громади» визначена необхідність підвищення рівня екологічної культури населення з залученням якомога більшої кількості жителів громади до різних екологічних акцій та заходів щодо збереження об'єктів екомережі, біорізноманіття тощо; відновлення екомаршрутів.

Рослинний та тваринний світ

Рослинний світ Полтавської області багатий і різноманітний. Рослинний покрив представлений угрупованнями степів, лук, заплавних і соснових лісів, широколистяних лісів (здебільшого дібров), прибережно-водних і водних фітоценозів. Сучасний рослинний покрив регіону має трансформований характер. Напівприродні ценози збереглися переважно на заплавах річок, іноді – на їх терасах, хоча останнім часом також зазнали значних змін.

Зональні типи рослинності, широколистяні ліси та лучні степи, займають незначні площі. Ліси трапляються переважно на терасах річкових долин. Їх поширенню, крім антропогенного впливу, заважає засолення ґрунтів, яке є характерним для області. Степова рослинність займає схили балок і річкових долин, нерозорані кургани. Лучні степи області характеризуються найбільшою флористичною різноманітністю.

Рослинний та тваринний світ на території громади досить різноманітний, окремі види яких занесені до Червоної книги. Флора представлена чагарниками, дубом, сосною, ясенем, кленом, берестом; фауна - дикими кабанам, зайцями сірими, лисицями. Загальна кількість видів флори на території Полтавського регіону складає 1514 одиниць (вищих судинних, голонасінних, хвоців, папоротей, плавунів). Це 33,5% до загальної чисельності видів України. Усього видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України - 66 екз.

На території Хорольської міської територіальної громади лісові фітоценози громади представлені листяними та хвойними лісами, в яких з дерев переважають: сосна звичайна, дуб черешчатий, липа дрібнолиста, клен гостролистий, клен польовий, клен-явір, в'яз дрібнолистий, в'яз шорстколистий, верба біла, тополя біла, тополя чорна, горобина звичайна, робінія (акація) біла, граб звичайний, черемха звичайна, черешня лісова, груша лісова, крушина ламка, жостір проносний, осика, вільха чорна; з чагарників: ліщина звичайна, ожина сиза, спірея зубчата, калина звичайна, бузина чорна, бузина червона, шипшина, глід. За переважаючими породами ліси громади діляться на хвойні з переважанням сосни (43,0%), твердолистяні з переважанням дуба (41,3%), м'яколистяні з переважанням вільхи, тополі, верби (15,7%). Найбільш типовими лісовими масивами громади є сосняки та дубові ліси (діброви).

Фауністичний список Полтавської області представлений: 66 видами ссавців;

307 видами птахів, 150 видів з яких постійно гніздяться; 10 видами земноводних та 11 видами плазунів; 38 видами риб та великим різновидом комах. Серед загальної кількості видів найбільш вразливими є степові зооценози, з них більше половини потребують особливої охорони.

Щодо мисливських тварин – у 2021 році збільшення щодо кількості основних видів спостерігалось у: оленів благородних – на 27%; оленів плямистих – 26%; кабанів – майже на 11%; куликів – 6,3%; фазанів звичайних – на 38,6% та борсуків – на 36,0%. Зменшилася чисельність перепелів – на 18%; куниць – на 8%; єнотоподібного собаки – на 12%; ондатри – на 7,5%; лосів – на 6%; лисиць – на 12%. Чисельність інших види мисливських тварин залишалася (приблизно) на рівні попередніх років.

Основні проблемні питання у сфері охорони використання та відтворення тваринного світу на території громади: браконьєрство на суходолі та на воді; пошкодження місць проживання тварин; збіднення екосистем. Фактична лісистість на території громади, як і загалом у Полтавській області, є недостатньою, а тому потребує збільшення. Тому у Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки передбачені заходи, пов'язані з озелененням території громади, відтворенням та збереженням лісів, а також підвищення рівня суспільної екологічної свідомості щодо збереження флори та фауни громади.

Поводження з відходами

На території Хорольської міської територіальної громади спостерігається тенденція до зростання обсягу утворення ТПВ при урізноманітненні їх складу, фізичних та хімічних характеристик, а також щорічне зростання кількості ТПВ на душу населення, що є загальною тенденцією, характерною як для Полтавської області, так і України загалом.

Підприємствами громади, які належать до комунальної власності Хорольської міської ради, та надають послуги у сфері благоустрою громади, зокрема щодо збору та вивезення ТПВ, є:

- комунальне підприємство «Комунсервіс» - підприємство, яке надає житлово-комунальні послуги (послуги з прибирання та благоустрою, водопостачання і водовідведення, вивезення та захоронення твердих побутових відходів, автопослуги, ритуальні послуги і інші господарські послуги) на території адміністративного центру Хорольської територіальної громади;

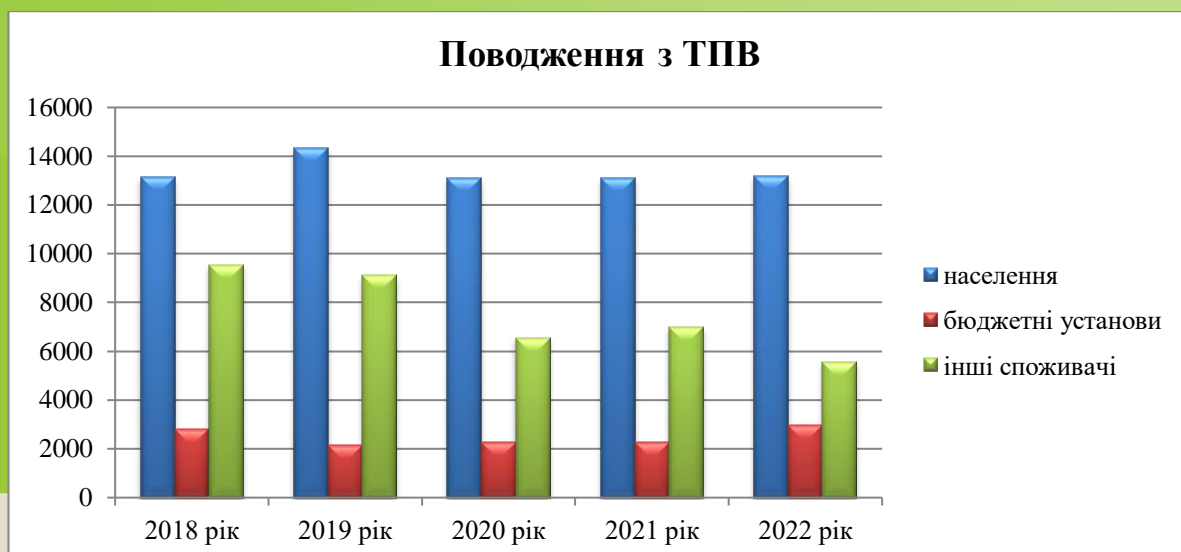
- комунальне підприємство «Добробут» - підприємство, яке створене з метою благоустрою Вишняківського, Ялосовецького, Новоаврамівського, Староаврамівського та Клепачівського старостинських округів Хорольської територіальної громади;

- комунальне підприємство «Господар» - підприємство, яке створене з метою благоустрою Андріївського, Покровсько-Багачанського, Вишневого, Мусіївського та Штомпелівського старостинських округів Хорольської територіальної громади.

Для санітарної очистки міста Хорол комунальним підприємством «Комунсервіс» використовується 3 автомобіля, з них 2 контейнеровоза та 2 асенізаційних автомобіля. На протязі року підприємство обслуговувало 161 підприємств, установ, приватних підприємців та населення у кількості 3524 абонента. Кількість відходів за 2022 рік склала 21,7 тис. куб. метрів., з них: населення – 13,2 тис. куб. метрів; інші споживачі – 8,5 тис. куб. метрів. Кількість наданих послуг з поводження з ТПВ у порівнянні з минулими роками приведена у табл. 6 та на рис.4.

Таблиця 6 - Показники надних послуг з поводження ТПВ КП «Господар»

№ з/п	Найменування	Одиниця виміру	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік
Календарних днів							
ВИВІЗ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ		м³	20598	21299	19654	19670	20120
1	1 група споживачів, населення а саме:	м ³	13380	14338	13079	13099	13204
багатоквартирні та одноквартирні будинки (3456 чол.)		м ³	7316	7840	6932	6943	6994
приватний сектор (3069 чол.)		м ³	6064	6498	6147	6156	6210
2	2 група споживачів, бюджетні установи	м ³	3220	2004	2215	2140	2906
3	3 група споживачів, всі інші споживачі	м ³	3998	4957	4360	4431	4010
ЗАХОРОНЕННЯ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ		м³	25476	25628	21911	22357	21730
1	1 група споживачів, населення а саме:	м ³	13132	14338	13079	13099	13204
багатоквартирні та одноквартирні будинки (3456 чол.)		м ³	7181	7840	6932	6943	6994
приватний сектор (3069 чол.)		м ³	5951	6498	6147	6156	6210
2	2 група споживачів, бюджетні установи	м ³	2798	2170	2273	2273	2980
3	3 група споживачів, всі інші споживачі	м ³	9546	9120	6560	6985	5546

Рис. 4 - Показники надних послуг з поводження ТПВ

На території міста Хорол виставлено та обслуговується 255 контейнерів, з яких 18 місць розташування по 3 контейнера для роздільного збирання відходів (папір, скло, пластик). На даний час діє 6 графіків збирання відходів для населення, і біля багатоповерхівок на спеціально облаштованих контейнерних майданчиках встановлені контейнери для ТПВ. Окрім того, комунальне підприємство пресує пластикові пляшки та реалізує у пункти прийому вторинної сировини міста Лубни. За 2022 рік вторинної сировини (пет-пляшки) реалізовано 13,811 тонн.

Для реалізації послуг з поводження з рідкими побутовими відходами (РПВ) для споживачів міста Хорол використовуються 2 асенізаційних автомобіля. Кількість наданих послуг з РПВ за період останніх 5 років наведений в таблиці 7.

Таблиця 7. Показники надних послуг з вивезення РПВ

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік
ЗБИРАННЯ РІДКИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ		м³	4184	3916	4309	4870	4082
1	1 група споживачів, населення а саме:	м ³	75	74	36	51	215
2	2 група споживачів, бюджетні установи	м ³	68	113	147	112	27
3	3 група споживачів, всі інші споживачі	м ³	4041	3730	4126	4707	3840

Місцева влада приділяє значну увагу забезпеченню комунальних підприємств спецтехнікою. Оновлення машинно-тракторного парку є актуальною проблемою для господарників. У кінці 2021 року було придбано екскаватор провідної американської фірми Bobcat, який відмінно зарекомендував себе на практиці. У 2022 році до цього навантажувача придбано навісне обладнання: ківш

з п'яльцями, грейферний ківш з механічним пристроєм для їх заміни та гідравлічний відвал. Також у 2022 році для КП «Комунсервіс» придбано міні-навантажувач Bobcat за кошти бюджету громади. Для покращення матеріально-технічної бази комунальних підприємств придбано мотокосяки, ротаційні косарки та бензопили.

На території Хорольської громади Лубенського району Полтавської області є міське звалище твердих побутових відходів (далі – ТПВ). Під звалище ТПВ відведена земельна ділянка площею 6,4160 га. Ситуаційно територія звалища ТПВ знаходиться з південно-західної сторони міста Хорол, між селищами Лісянщина, Середнє та містом Хорол. Ступінь заповнення даного звалища більше 100%. Термін експлуатації – більше 62 роки. Орієнтовний обсяг видалених відходів – 604100 т. За результатом дослідження Середи М.С. (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/visnyk/2021/03/11.pdf>) звалище ТПВ Хорольського ВУЖКГ має кризовий стан: зона загрозового стану звалища ТПВ для прилеглих територій.

Із щорічного обсягу утворених відходів, лише близько 2-5 % знаходить подальше застосування як вторинні сировинні ресурси. У зв'язку із вищевикладеним, виникає нагальна потреба удосконалення роботи у напрямку організації вторинної переробки відходів.

У рамках проєкту GIZ «Субрегіональна стратегія поводження з твердими побутовими відходами» було визначено узагальнюючий морфологічний склад ТПВ для населених пунктів Полтавської області. Відповідно досліджень [14], значну частину ТПВ на території громади складають ресурсоцінні фракції: папір (9%), пластик (11%), скло (14%), метали (2%). При вилученні даних фракцій можливо отримувати додатковий дохід та зменшувати техногенне навантаження (до 40%) на місця видалення відходів. Тому у проєкті Стратегії визначені заходи підвищення екологічної свідомості населення щодо роздільного збору відходів. Також у проєкті Стратегії у межах операційної цілі 2.2 - «Створення енергоефективної та екологічної громади», передбачено заходи щодо організації роздільного збору ТПВ. На першому етапі завдання передбачено запровадження системи роздільного збирання ТПВ на спеціально побудованих майданчиках. Для потреб роздільного збирання ТПВ громаді передбачено близько 100 євроконтейнерів, а також сміттєзбирач.

На території Хорольської міської територіальної громади утворюються також промислові відходи. Загальний обсяг утилізації промислових відходів складає близько 3-6%. Для передбачення негативного впливу промислових відходів підприємства проводять постійну інвентаризацію та паспортизацію відходів, відходи 1 і 2 класу заборонено вивозити на звалище ТПВ. У той же час деяка частина промислових відходів 3 і 4 класу небезпеки потрапляє на звалище ТПВ, збільшуючи техногенне навантаження. Тому також важливим є питання

роздільного збору відходів і їх максимальної утилізації для промислових підприємств громади.

Відповідно до досліджень, проведених професором Писаренком П.В. [14] економічний збиток за забруднення довкілля від місць видалення відходів МВВ на території Хорольської міської територіальної громади складає 1740996,74 грн. Реалізація запланованих заходів проекту Стратегії сприятимуть покращенню екологічного стану даної території та зменшенню економічного збитку за забруднення довкілля на 30-40%.

Здоров'я населення

Населення Хорольської міської територіальної громади (за даними Головного управління статистики в Полтавській області) на 01.01.2022 р. складало 31 622 осіб, з них 12540 осіб населення міста, або 2,41% від всього населення області. Чисельність населення у Хорольській громаді за останні три роки зменшилась. Зменшення відбувається в основному за рахунок природного скорочення населення всієї громади (смертність перевищила народжуваність). В гендерній структурі переважають жінки. Основні демографічні тенденції в громаді типові для країни під час воєнного часу: міграція, зменшення кількості чоловіків та старіння.

Частка населення громади у працездатному віці 18-60 років є найбільшою (17 130 осіб). Розподіл населення у громаді за віком у 2022 році приведено на рис. 5. Усі вікові категорії мають тенденції щорічного скорочення (табл. 8).

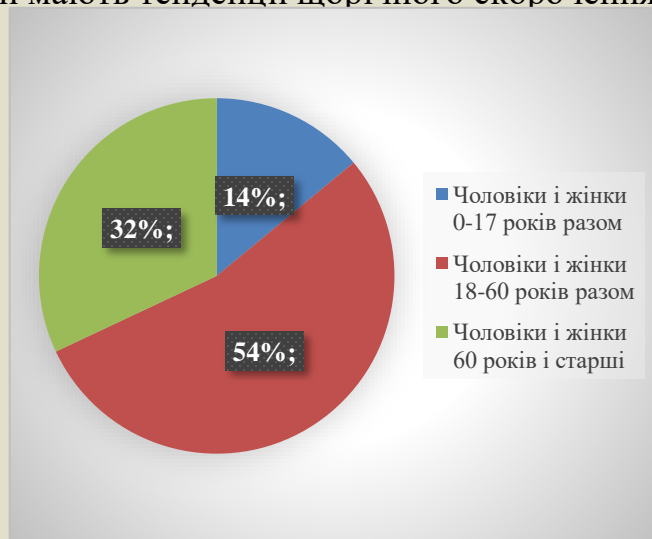

Рис. 5 - Розподіл населення у громаді за віком, 2022 рік

В громаді спостерігається зменшення народжувальності, що негативно впливає на відтворення населення. Збільшилася чисельність мешканців (жінки та діти) громади, які виїхали закордон у зв'язку з початком повномасштабної війни у

2022 році.

Таблиця 8 - Природний та міграційний рух населення у громаді, осіб

Показники	2020	2021	2022
Народжені	167	161	158
Померлі	678	729	643
Природний приріст	-511	-568	-485
Прибулі	412	343	84
Вибулі	415	458	140
Сальдо міграції	-3	-115	-56
Загальний рух населення	-508	-453	429

Кількість облікованих внутрішньо переміщених осіб по населених пунктах Хорольської міської територіальної громади станом на 01.01.2023 року становить 4485 осіб. З них 1063 дитини.

Більшість факторів, які впливають на демографічну ситуацію в громаді, формуються на загальнодержавному рівні і залежать від фінансово-економічного стану та добробуту населення. Подолання фінансової кризи та поліпшення економічного стану населення, що в свою чергу призведе до досягнення сталого демографічного розвитку, є тривалим і складним процесом. Внаслідок воєнних дій однією із найбільших загроз для України є масштабна демографічна криза. Допомогти подолати масштабну демографічну кризу у майбутньому може підвищення народжувальності.

Показники захворюваності населення і смертності залежать від великої кількості факторів – соціальних, економічних і, не в останню чергу, екологічних. Головними причинами смерті населення в області, як і у попередні роки, залишаються хвороби системи кровообігу (69,5% від загальної кількості померлих), новоутворення (12,8%) та зовнішні причини смерті (4,3%).

Одним з факторів, який впливає на здоров'я та тривалість життя населення є екологічний, а саме стан повітря, води, ґрунту, особливості клімату. Тому питання збереження населення, в тому числі запобігання негативного впливу на нього факторів навколишнього середовища, знаходиться на постійному контролі Виконавчого комітету Хорольської міської ради. Всі завдання проекту Стратегії направлені на створення екологічно привабливого та комфортного середовища проживання для мешканців, сприятливе для бізнесу та цікаве для туристів, у тому числі на підвищення рівня екологічної безпеки території, підвищення рівня суспільної екологічної свідомості, удосконалення місцевої екологічної політики, які в кінці кінців відображаються на покращенні добробуту населення та як наслідок – покращення демографічної ситуації та здоров'я населення.

Також, враховуючи сучасні умови, у рамках стратегічної цілі 3. «Свідома, активна та безпечна громада» визначено завдання, пов'язані із забезпеченням громадської безпеки, зокрема заходи щодо забезпечення цивільного захисту,

спрямованих на захист населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, забезпечення техногенної та пожежної безпеки.

Соціальний ризик реалізації заходів проекту Стратегії визначається як ризик для групи людей, на яку може вплинути впровадження об'єкта господарської діяльності з урахуванням особливостей природно-техногенної системи.

Значення соціального ризику (R_s), для оцінювання, розраховується за формулою [15]:

$$R_s = CR_a V(1 - N_p) \quad 2.1$$

де: $CR_a = 1 \cdot 10^{-6}$ – прийнятий канцерогенний ризик комбінованої дії декількох канцерогенних речовин, забруднюючих атмосферу;

V_u – уразливість території від прояву забруднення атмосферного повітря, $V_u = 0,48$ часток;

N = кількість населення Хорольської міської територіальної громади;

$T = 70$ років – середня тривалість життя, (визначається для даного регіону або приймається 70 років);

$N_p = 0$ – коефіцієнт, що визначається відношенням кількості додаткових робочих місць до чисельності населення.

Класифікація рівнів соціального ризику представлена у таблиці 9.

Таблиця 9 - Класифікація рівнів соціального ризику

<i>№</i>	<i>Рівень ризику</i>	<i>Ризик протягом життя</i>
1	Неприйнятний для професійних контингентів і населення	Більший ніж 10^{-3}
2	Прийнятний для професійних контингентів і неприйнятний для населення	$10^{-3}-10^{-4}$
3	Умовно прийнятний	$10^{-4}-10^{-6}$
4	Прийнятний	Менший ніж 10^{-6}

Розрахований соціальний ризик без реалізації заходів Стратегії становить 0,000940 одиниць та характеризується як умовно прийнятний.

Розрахований соціальний ризик від реалізації заходів Стратегії становить 0,00000884 одиниць та характеризується як прийнятний.

Попередні висновки

1. Реалізація цілей проекту Стратегії сприятиме зменшенню викидів забруднюючих речовин та зменшенню впливу на клімат, у тому числі парникових газів. Для цього у проекті Стратегії визначені наступні завдання: впровадження альтернативних джерел енергії, енергозберігаючих технологій на території Хорольської міської територіальної громади (зокрема при реалізації операційної цілі 2.2. «Підвищення рівня екологічної безпеки та охорона довкілля»). До важливих завдань Стратегії щодо зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря також можна віднести ліквідацію несанкціонованих звалищ, зменшення обсягів видалення ТПВ, збільшення лісистості території громади. Це

сприятиме зменшенню викидів звалищного газу, а отже - метану, від нестационарних джерел викиду, що є одним із важливих моментів Паризької кліматичної угоди.

У проєкті Стратегії передбачається реалізація заходів щодо підвищення рівня суспільної екологічної свідомості населення, підвищення екологічної культури та популяризація відновлювальних джерел енергії, що опосередковано сприятиме зменшенню викидів забруднюючих речовин від населення, а також заходів, пов'язаних з озелененням населених пунктів громади з метою відновлення якості атмосферного повітря громади. Тому реалізація запланованих заходів проєкту Стратегії сприяє зменшенню викидів парникових газів у атмосферне повітря у порівнянні із існуючою ситуацією та відповідає Плану заходів щодо виконання Конвенції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 року №932-р.

2. На території Хорольської міської територіальної громади протікають 15 річок протяжністю понад 10 км, загальна довжина яких становить 263 км. Найбільші річки – Хорол (протяжністю по громаді 40 км), Рудка (протяжністю 22 км), Сула (протяжністю –20 км), Єньківка (16 км). Однією із головних проблем даних річок є їх захаращення. Тому у проєкті Стратегії у межах 2-ї стратегічної цілі «Створення комфортних умов для проживання на території громади», а саме операційної цілі 2.2 «Створення енергоефективної та екологічної громади» визначено завдання 2.2.4 - відновлення та підтримання санітарного стану річок. Питання щодо водопостачання та водовідведення відноситься до першочергових, тому у Стратегії у межах реалізації операційної цілі 2.1. – «Розвиток транспортної та комунальної інфраструктури» передбачено заходи щодо збільшення обсягу централізованого водопостачання та водовідведення на території громади, забезпечення належного водопостачання та водовідведення.

3. Незважаючи на значні площі, зайняті чорноземами, на території громади, як і загалом у Полтавській області, мають місце процеси, що негативно позначаються на стані ґрунту та зменшують його родючість. Тому одним із важливих напрямків, зазначених у проєкті Стратегії є всебічний розвиток сільських територій, у тому числі органічного виробництва, що сприятиме зменшенню техногенного навантаження на ґрунти (зокрема при реалізації операційної цілі 1.1 «Сприяння розвитку малого та середнього бізнесу» одним із головних завдань є підвищення конкурентоспроможності агропромислового комплексу на засадах органічного землеробства, що передбачає створення умов для розвитку аграрного бізнесу задля раціонального використання і збереження земельного фонду. Також одним із важливих пріоритетів, зазначених у проєкті Стратегії, є поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки, що включає заходи щодо охорони земель; заходи, пов'язані з озелененням території громади; підвищенням рівня екологічної свідомості населення. Також важливим завданням є ліквідація

несанкціонованих звалищ ТПВ на території громади, а також приведення полігону ТПВ Хорольського ВУЖКГ до норм екобезпеки, що сприятиме зменшенню техногенного навантаження на прилеглі земельні ресурси.

4. На території Хорольської міської територіальної громади виникає нагальна потреба удосконалення роботи у напрямку організації вторинної переробки ТПВ. Тому у проєкті Стратегії визначено заходи щодо забезпечення роздільного збирання ТПВ та направлення вторинної сировини на переробку, придбання баків, контейнерів для збору ТПВ (у тому числі для роздільного сортування сміття), покращення матеріально-технічного забезпечення сфери поводження з відходами.

5. На території Хорольської міської територіальної громади зареєстровано 18 заказників і заповідних урочищ, 5 пам'яток природи місцевого значення. Найвні також ПЗФ загальнодержавного значення – Ботанічний сад загальнодержавного значення «Хорольський» (розташованого у південно-західній частині м. Хорол). У Стратегії у межах реалізації операційної цілі 2.6 – «Розвиток рекреаційної сфери громади» передбачено необхідність здійснення заходів щодо облаштування рекреаційних зон на території громади, створення нових паркових зон, озеленення тощо.

У Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки у межах операційної цілі 3.1 – «Розширення можливостей для забезпечення культурних потреб, здорового способу життя» визначена необхідність підвищення рівня екологічної культури населення з залученням якомога більшої кількості жителів громади до різних екологічних акцій та заходів щодо збереження об'єктів екомережі, біорізноманіття тощо; відновлення екомаршрутів.

6. Основними проблемними питаннями у сфері охорони використання та відтворення тваринного світу на території громади є: браконьєрство на суходолі та на воді; пошкодження місць проживання тварин, збіднення екосистем. Тому у Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки передбачені заходи, пов'язані з озелененням території громади, відтворенням та збереженням лісів, а також підвищення рівня суспільної екологічної свідомості щодо збереження флори та фауни громади. У рамках операційної цілі 3.2. «Охорона законних прав та вдосконалення системи безпеки жителів громади» визначено завдання, пов'язані із забезпеченням громадської безпеки, зокрема заходи щодо забезпечення захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, забезпечення техногенної та пожежної безпеки.

Одним з факторів, який впливає на здоров'я та тривалість життя населення є екологічний, а саме стан повітря, води, ґрунту, особливості клімату. Всі завдання проєкту Стратегії направлені на створення екологічно привабливого та комфортного середовища проживання для населення, у тому числі на підвищення рівня екологічної безпеки території, рівня суспільної екологічної свідомості, удосконалення місцевої екологічної політики, що в кінці кінців відображається на

покращенні добробуту населення та як наслідок – покращення демографічної ситуації та здоров'я населення.

Таким чином, одними із найбільш актуальних невирішених питань сьогодення у Хорольській міській територіальній громаді є: *проблема із водопостачанням та водовідведенням* (неповне охоплення населення громади даними послугами, зношеність мереж, недостатній рівень очистки каналізаційних стоків тощо); *захащення та забруднення річок* (необхідність відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму, санітарного та екологічного стану річок); *проблема поводження з ТПВ* (недостатній рівень технічного забезпечення даної сфери, екологічна небезпека звалища ТПВ, низький рівень утилізації ресурсоцінних фракцій тощо); *необхідність енергозаощадження, енергозаміщення, що викликано реаліями часу; збільшення кількості деградованих та малопродуктивних земель; антропогенний вплив на природоохоронну зону; викиди забруднюючих речовин та вплив на клімат, у тому числі парникових газів.* Дана Стратегія враховує пріоритетні екологічні проблеми Хорольської міської територіальної громади, та визначає першочергові напрямки їх вирішення на період 2023-2027 роки з урахуванням: Стратегії регіонального розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки, Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Полтавської області на 2021-2023 роки; Регіональної програми охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області на 2022-2027 роки (програма «Довкілля-2022»). Все це актуалізує необхідність впровадження даної Стратегії.

3. ХАРАКТЕРИСТИКУ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Населення Хорольської міської територіальної громади (за даними Головного управління статистики в Полтавській області) у 2022 році складало 31622 осіб. Зменшення чисельності населення відбулося за рахунок природного скорочення, показник загальної смертності склав 20,3 смертей на 1000 населення. Природний приріст населення становить мінус 485 осіб у 2022 році.

Стратегія розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки визначає пріоритетні напрями розв'язання проблем економічного та соціального розвитку, а також послідовного поліпшення екологічної ситуації на території громади, створення належних умов для досягнення безпечного для здоров'я людини стану навколишнього природного середовища, що сприятиме покращенню якості життя її мешканців. Завдання Стратегії, направлені на досягнення операційних та стратегічних цілей, заплановано впроваджувати виконанням переліку заходів, які покликані привести громаду до стратегічного бачення екологоорієнтованого розвитку території та забезпечити підвищення якості життя населення. Очікуваними результатами втілення заходів Стратегії мають стати: підвищення бізнесової та туристичної привабливості громади через поширення бренду громади серед інвесторів та туристів; підвищення рівня комфортності життєвого середовища населених пунктів громади та якості надання побутових і адміністративних послуг; зростання зайнятості та підвищення рівня доходів домогосподарств; забезпечення екологічної і громадської безпеки; поліпшення соціальної захищеності громадян.

До основних проблем Хорольської міської територіальної громади можна віднести проблеми якісного водопостачання та водовідведення. Кількість споживачів, які користуються послугами з централізованого водопостачання та водовідведення – 5029 абонентів. Значна частина населення громади (більше 50%) використовує ґрунтові води через шахтні колодязі та неглибокі свердловини, створюються ризики виникнення екологообумовлених хвороб у населення громади, зрештою обумовлене перевищенням вмістом нітритів і нітратів. Дана проблема є похідною від іншої - недостатній рівень охоплення населення послугами із водовідведення та забруднення підземних вод із вигрібних ям.

На балансі та обслуговуванні КП «Комунсервіс» знаходиться 4 водозабори та 25,7 км водопровідних мереж, 8 свердловин, 4 каптажні колодязі та 2 споруди для зберігання води. Дві каналізаційні насосні станції та 12,3 км каналізаційних мереж. Значна частина водопровідних мереж потребує ремонту. Тому у Стратегії у межах реалізації операційної цілі 2.1. – «Розвиток транспортної та комунальної

інфраструктури» передбачено заходи щодо збільшення обсягу централізованого водопостачання та водовідведення на території громади, забезпечення належного водопостачання та водовідведення.

Актуальними питаннями для Хорольської міської територіальної громади є покращення якості поверхневих вод. Однією із головних проблем річок, що протікають на території громади є їх захаращення, зокрема річок Хорол та Сула, а також малих річок – Рудка, Єньківка. Оцінка поточного екологічного стану поверхневих вод громади свідчить, що на водних об'єктах тривають негативні процеси. Значна територія річкового фонду замулилася, заросла болотною рослинністю та чагарниками, втратила своє природне значення, а тому об'єкти потребують регулювання та розчистки русел, відновлення водності. Особливо гостро дана проблема стосується малих річок громади та вимагає якнайшвидшого вирішення. Проблемним питанням залишається укріплення берегів річок, шляхом створення захисних лісових насаджень, а також виокремлення прибережних захисних смуг водойм. Значну частку в забрудненні поверхневих джерел громади вносить змив із урбанізованих територій. Із зливовими стічними водами до водних об'єктів надходять завислі речовини, органіка, азот, фосфорні та інші речовини. Все це потребує комплексного вирішення даних проблем.

Тому у проєкті Стратегії у межах операційної цілі 2.2 «Створення енергоефективної та екологічної громади» визначено заходи щодо відновлення та підтримання санітарного стану річок.

У сфері поводження з відходами ситуація на території Хорольської міської територіальної громади потребує особливої уваги. Щорічно кількість відходів, що утворюється в громаді, збільшується. На даний час у громаді наявне звалище ТПВ площею 6,4160 га (знаходиться з південно-західної сторони міста Хорол, між селищами Лісянщина, Середне та містом Хорол), що заповнене більш ніж на 100%. Із щорічного обсягу утворених відходів, що складає понад 20 тис. м³, лише близько 2-5% знаходять подальше застосування, як вторинні сировинні ресурси. У зв'язку із вищевикладеним, виникає нагальна потреба удосконалення роботи у напрямку організації вторинної переробки відходів.

Тому у проєкті Стратегії визначено на першому етапі реалізації 2.2.3. «Удосконалення системи роздільного збирання сміття» передбачено запровадження системи роздільного збирання ТПВ на спеціально побудованих майданчиках. Для потреб роздільного збирання ТПВ у Стратегії передбачено близько 100 євроконтейнерів, а також сміттєзбирач.

Також важливим завданням є ліквідація несанкціонованих звалищ ТПВ на

території громади, а також приведення існуючого звалища ТПВ Хорольського ВУЖКГ до норм екобезпеки, що сприятиме зменшенню техногенного навантаження на прилеглі земельні ресурси.

Важливе значення має розвиток екологічної свідомості населення, екологічної освіти. Тому на території громади постійно здійснюються екологічні заходи у суспільних закладах, проводяться екологічні експедиції, випускається рекламна екологічна продукція.

Пріоритетним напрямком Стратегії є відновлення деградованих та малопродуктивних земель. Незважаючи на значні площі, зайняті чорноземами та високий вміст гумусу в ґрунтах, на території громади, як і загалом у Полтавській області, мають місце процеси, що негативно позначаються на стані ґрунту та зменшують його родючість. Негативним чинником є збільшення кількості деградованих земель під впливом природних і антропогенних чинників.

Тому одним із важливих напрямків, зазначених у проєкті Стратегії, є всебічний розвиток сільських територій, у тому числі органічного виробництва, що сприятиме зменшенню техногенного навантаження на ґрунти, зокрема при реалізації операційної цілі 1.1 «Сприяння розвитку малого та середнього бізнесу» одним із головних завдань є підвищення конкурентоспроможності агропромислового комплексу на засадах органічного землеробства, що передбачає створення умов для розвитку аграрного бізнесу задля раціонального використання і збереження земельного фонду. Також одним із важливих завдань, зазначених у проєкті Стратегії, є поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки, що включає заходи щодо охорони земель; заходи, пов'язані з озеленням території громади; підвищення рівня екологічної свідомості населення.

Надзвичайно актуальним питанням для Хорольської міської територіальної громади є питання екологічної ситуації та забруднення навколишнього природного середовища. Вплив людини на навколишнє середовище стає все більш помітним і дослідження характеру цього впливу – головний напрям у розв'язанні проблем охорони навколишнього природного середовища. Але при цьому є деякі питання, які необхідно вирішити, щоб не допустити погіршення стану навколишнього природного середовища громади. У Стратегії у межах реалізації операційної цілі 2.6 – «Розвиток рекреаційної сфери громади» передбачено необхідність здійснення заходів щодо облаштування рекреаційних зон на території громади, створення нових паркових зон, озеленення тощо.

У Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки у межах операційних цілей 1.3 – «Розвиток туризму та культурної спадщини» та 3.1 – «Розширення можливостей для забезпечення культурних потреб, здорового способу життя» визначена необхідність підвищення рівня екологічної культури населення з залученням якомога більшої кількості жителів громади до різних екологічних акцій та заходів щодо збереження об'єктів екомережі, біорізноманіття тощо.

Також реалізація цілей проєкту Стратегії сприятиме зменшенню викидів забруднюючих речовин та зменшенню впливу на клімат, у тому числі парникових газів. Для цього у проєкті Стратегії у межах реалізації операційної цілі 2.2 «Створення енергоефективної та екологічної громади» визначено завдання 2.2.1 – «Енергоефективне комунальне господарство та бюджетна сфера» та завдання 2.2.2 – «Впровадження енергоефективного освітлення вулиць». Зокрема передбачені заходи щодо впровадження енергоефективних технологій та обладнання на об'єктах комунальної власності, забезпечення енергомодернізації об'єктів комунальної власності, бюджетних установ та організацій, оптимізація схеми теплопостачання, використання альтернативних джерел енергії, впровадження систем енергоменеджменту та енергомоніторингу, розробка та реалізація енергозберігаючих проєктів. Також передбачено розробку та впровадження на території громади енергоефективного зовнішнього освітлення (за попередньо погодженим з громадою графіком), з використанням альтернативних джерел енергії, встановлення енергозберігаючого освітлення.

До важливих завдань Стратегії щодо зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря також можна віднести ліквідацію несанкціонованих звалищ та приведення до екологічних норм звалища ТПВ Хорольського ВУЖКГ. Це сприятиме зменшенню викидів звалищного газу, а отже - метану, від нестационарних джерел викиду, що є одним із важливих моментів Паризької кліматичної угоди.

У проєкті Стратегії передбачається реалізація заходів щодо підвищення рівня суспільної екологічної свідомості населення, підвищення екологічної культури та популяризація відновлювальних джерел енергії, що опосередковано сприятиме зменшенню викидів забруднюючих речовин від населення; заходи, пов'язані з озелененням населених пунктів Хорольської міської територіальної громади з метою відновлення якості атмосферного повітря громади.

Проблемні питання, на вирішення яких спрямована Стратегія

У разі незатвердження проєкту Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки прогнозуємо такі негативні тенденції для довкілля громади:

- у сфері поводження з відходами продовжуватиметься різнобічний хаос у потугах й діях влади, бізнесу та громадських ініціатив щодо впровадження різних заходів, спрямованих на зменшення відходів у довкіллі. При чому ці заходи можуть бути концептуально взаємовиключаючими, як наприклад, сортування відходів та принцип економіки замкнутого циклу (recycling) і їх видалення. У результаті ситуація з відходами на території не зміниться, не залучаться кошти на технічне переоснащення даної сфери, збережеться існуюча ситуація щодо незадовільного стану звалищ ТПВ, що породжуватиме нові проблеми та конфлікти в суспільстві. Тому реалізація даної Стратегії (до пріоритетних цілей якої віднесено ліквідацію несанкціонованих звалищ, впровадження сучасних підходів та технологій в сфері

поводження з відходами, зменшення негативного впливу звалища ТПВ Хорольського ВУЖКГ на довкілля і здоров'я населення, запровадження стандартів ЄС щодо впровадження роздільного збору ТПВ та сприяння у впровадженні екологічної культури населення) сприятиме вирішенню проблем у сфері поведінки з відходами;

- посилення проблеми захащення річок, зокрема річок Хорол та Сули, а також малих річок – Рудки та Єньківки, адже у Стратегії у межах операційної цілі 2.2 «Створення енергоефективної та екологічної громади» визначено завдання 2.2.4 - відновлення та підтримання санітарного стану річок.

- у сфері управління водними ресурсами й надалі будуть наявні ризики виникнення екологообумовлених хвороб у населення громади, зокрема обумовлене перевищенням вмістом нітритів і нітратів у воді децентралізованих пунктів водозабору, не буде чіткого бачення та плану покращення системи водопостачання та водовідведення. Проєкт Стратегії передбачає заходи щодо збільшення обсягу централізованого водопостачання та водовідведення на території громади, забезпечення належного водопостачання та водовідведення;

- у сфері енергозбереження без реалізації заходів Стратегії будуть відсутні проєкти щодо залучення альтернативних джерел енергії, а також заходи, спрямовані на зменшення втрат теплової та електричної енергії;

- у сфері розвитку туризму, за рахунок відсутності підтримки розвитку зеленого туризму та відновлення екологічних стежок, маршрутів;

- у сфері збереження земельних ресурсів можлива значна втрата родючості ґрунтів внаслідок відсутності підтримки підприємств, які займаються органічним землеробством, вирощуванням екологічно безпечної продукції, що є основою екологічної та продовольчої безпеки громади, сталого функціонування агроєкосистем;

- збільшення кількості деградованих земель під впливом природних і антропогенних чинників. Реалізація даної Стратегії включає заходи, пов'язані з озеленням території громади; розвитку органічного землеробства;

- у сфері розвитку об'єктів екомережі будуть нанесені втрати біорізноманіттю, адже у Стратегії передбачено заходи щодо збільшення озеленення громади, розширення рекреаційних зон, формування екологічної свідомості населення та відношення до збереження об'єктів екомережі.

Стратегія передбачає комплекс завдань, спрямованих на вирішення конкретних проблем охорони довкілля, які виникли в результаті техногенного втручання. Це відтворення якості ґрунтів на забруднених локальних територіях громади, зменшення ризиків виникнення екологообумовлених захворювань, покращення та підтримка якості компонентів довкілля та інформування громади. Якщо проєкт Стратегії не буде затвердженою, усі ці заходи не будуть комплексними, інтегрованими й ефективними.

3.1. SWOT- аналіз екологічної ситуації

Аналіз поточного стану навколишнього середовища, в тому числі здоров'я населення, дозволив виявити основні екологічні проблеми, що уповільнюють розвиток Хорольської міської територіальної громади. Для визначення найгостріших проблем та реальних можливих шляхів їх вирішення робочою групою з проведення CEO був виконаний SWOT-аналіз екологічної ситуації та виявлення взаємозв'язків між "внутрішніми" (сильні та слабкі сторони) та "зовнішніми" (можливості та загрози) факторами, що мають стратегічне значення для громади (табл. 10).

Таблиця 10 - SWOT-аналіз взаємозв'язків між "внутрішніми" (сильні та слабкі сторони) та "зовнішніми" (можливості та загрози) факторами, що мають стратегічне значення для Хорольської міської територіальної громади

Сильні сторони	Слабкі сторони
Зручне географічне розташування та розвинене транспортно-логістичне сполучення.	Обмеженість фінансових коштів на забезпечення екологічної безпеки і створення відповідної інфраструктури.
Значний розвиток агропромислового комплексу, що надає фінансові прибутки. Наявність високопродуктивних земельних ресурсів.	Висока розореність сільськогосподарських угідь, наявність деградованих, ерозійно небезпечних угідь.
Багатогалузевий промисловий комплекс. Наявність сучасних технологій у різних галузях промисловості та в сільському господарстві, а також підприємств, які реалізують свою продукцію як в Україні, так і її межами, таким чином популяризуючи та створюючи позитивний імідж громади	Забруднення поверхневих і підземних вод, захащення малих річок, наявність техногенно забруднених територій (звалищ ТПВ), викиди парникових газів.
Наявність об'єктів ПЗФ, природно-рекреаційного потенціалу, водних ресурсів, лісових масивів.	Наявність об'єктів забруднення довкілля (у т.ч. викиди пром'ягприємств, автотранспорту, як наслідків - парникових газів).
	Наявність орних земель в складі водоохоронних зон, ерозійно небезпечних та інших не придатних для розорювання угідь.
	Недостатній рівень озеленення населених пунктів громади.
Наявність потенційно вільних територій для розвитку рекреації, об'єктів туризму.	Можливі ерозійні процеси, обумовлені розореністю території.
	Обмеженість об'єктів туристичної інфраструктури; низький рівень розвитку зеленого туризму.
Наявність екологічних програм та проєктів громади, у тому числі направлених на	Недостатній захист рідких видів флори та фауни.
	Недостатній рівень забезпеченості населених пунктів громади централізованим водопостачанням та не відповідність джерел

формування екологічної свідомості населення.	питного децентралізованого водопостачання санітарним нормам. Недоочистка каналізаційних стічних вод, що скидаються у поверхневі водойми.
	Виникнення екологообумовлених захворювань, зокрема через наявність техногенно забруднених територій та забруднення питної води.
	Недостатній рівень екологічної свідомості населення, зокрема у питаннях мінімізації забруднення довкілля, а також можливості отримання прибутку від вторинних ресурсів та альтернативних джерел енергії. Недостатній рівень залучення у господарський обіг біоенергетичного потенціалу громади. Недостатнє усвідомлення населенням важливості охорони навколишнього природного середовища, збереження та відновлення природних екологічних систем.
	Наявність звалищ ТПВ, що створюють екологічні та санітарно-гігієнічні загрози населенню, яке проживає поряд. Недостатній рівень роздільного збору ТПВ.
	Недостатній рівень винесення в природу (на місцевості) водоохоронних зон і прибережних захисних смуг вздовж річок та навколо водойм, часткова відсутність проектів землеустрою території громади, паспортів водних об'єктів (ставків).
Можливості	Загрози
Модернізація виробничих потужностей промислових підприємств, встановлення новітніх технологій очистки шкідливих викидів від промислових підприємств, екологізація підприємств відповідно міжнародних стандартів.	Недостатній рівень стимулювання підприємств впроваджувати екологоорієнтовані заходи. Складна демографічна ситуація. Зростання рівня захворюваності у населення внаслідок забруднення довкілля. Низький рівень екологічної свідомості населення.
Розвиток органічного землеробства, проведення заходів, спрямованих на охорону земель, збереження і відтворення родючості ґрунтів.	Висока розораність сільськогосподарських угідь, що призводить до деградації земель та створює загрозу екологічній та продовольчій безпеці громади.
Забезпечення населення громади питною водою нормативної якості в достатній кількості.	Забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин (неочищеними / недоочищеними) промислових підприємств та підприємств житлово-комунального господарства. Наявність у джерелах децентралізованого водопостачання

	півдищеного вмісту нітритів і нітратів, бактеріологічного забруднення.
Проведення робіт із розчистки і регулювання русел річок.	Замулення річок, ставків, що призводить до підняття рівня ґрунтових вод та як наслідок - матеріальних збитків, виникнення соціальної напруги у місцях проживання людей, де мають місце падіння рівня ґрунтових вод, що пов'язано із порушеним балансовим використанням поверхневих вод.
Впровадження регіонального / місцевого Плану управління відходами.	Відсутність сучасної системи поводження з твердими побутовими відходами, накопичення великої їх кількості у місцях видалення відходів
Оновлення рухомого складу всіх видів транспорту (модернізації об'єктів міського транспорту, оновлення рухомого складу громадського транспорту), зменшення викидів парникових газів.	Значні обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від неорганізованих джерел, які сприяють загазованості житлових районів у населених пунктах громади. Збільшення викидів парникових газів, що створює загрози клімату.
Використання альтернативних джерел енергії. Збільшення частки використання енергії, що виробляється з відновлювальних джерел та інших альтернативних видів палива.	Енергетична загроза від недостатньої кількості енергетичних ресурсів та їх високої ціни. Недостатній рівень розвитку організаційно-економічного забезпечення системи використання альтернативних джерел енергії (зелених тарифів тощо). Зростання кількості аварійних ситуацій через значний ступінь зносу основних засобів об'єктів інфраструктури у галузі житлово-комунального господарства, у першу чергу систем теплопостачання, водопостачання і водовідведення.
Забезпечення належного рівня готовності органів управління цивільного захисту та підпорядкованих їм сил і засобів до дій, спрямованих на ліквідацію можливих наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.	Загрози надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру внаслідок воєнних дій.
	Наслідки буреломи, сніголомів, вітровалів. Лісові та степові пожежі і пожежі торфовищ та їх наслідки.
Зростання популярності сільського зеленого туризму, об'єктів культурної і архітектурної спадщини серед населення України та іноземних туристів.	Недостатній захист рідких видів флори та фауни, низький рівень лісистості території. Низький рівень обізнаності населення щодо цінності територій і об'єктів природно-заповідного фонду та стану довкілля.
Реалізація та фінансування заходів і проектів державних цільових та бюджетних програм, таких як Національні програми «Плану відновлення України», «Питна вода України»,	Відсутність механізмів економічного стимулювання для створення нових об'єктів природно-заповідного фонду.
	Зростання рівня захворюваності у населення внаслідок забруднення довкілля. Особлива

«Розвиток автомобільних доріг України» тощо.	загроза - виникнення екологообумовлених захворювань в зоні впливу техногенно забруднених територій.
Розвиток ринку вторинної переробки відходів. Можливості отримання додаткового прибутку від використання відходів як вторинних ресурсів.	Забруднення довкілля викидами та скидами санкціонованих та несанкціонованих звалищ ТПВ, на яких відсутня система захисту довкілля від забруднення, виникнення екологічних ризиків здоров'ю населення, що проживає поруч.

На основі здійсненого аналізу поточного стану довкілля Хорольської міської територіальної громади, у тому числі здоров'я населення (атмосферне повітря, водні та земельні ресурси, ґрунти, кліматичні фактори, рівня забруднення довкілля та здоров'я населення) та SWOT-аналізу сукупний вплив від реалізації проєкту Стратегії є екологічно допустимим та обґрунтованим.

Реалізація пріоритетних напрямків Стратегії буде спрямована на покращення екологічних характеристик якості довкілля та передбачає впровадження заходів щодо удосконалення системи поводження з твердими побутовими відходами, розвитку альтернативної енергетики, раціонального використання водних ресурсів, відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок, озеленення території громади, формування екологічної свідомості населення тощо та буде мати позитивний вплив на стан довкілля.

3.2. Аналіз стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

Забруднення атмосферного повітря викидами промислових підприємств і автотранспорту

Хорольська міська територіальна громада має розвинений агропромисловий потенціал, що зумовлює техногенне навантаження на навколишнє середовище. Також на території громади розташовані автозаправні та газозаправні станції, що в своїй роботі продукують викиди в повітря шкідливих речовин. Основними проблемами забруднення атмосферного повітря громади продовжують залишатися: низька енергоефективність, енергозбереження та енергозаміщення на промислових підприємствах та об'єктах комунальної інфраструктури; великі обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від неорганізованих джерел, які сприяють значній загазованості житлових районів (у тому числі від автотранспорту).

Зміни, які чинять шкідливі впливи на атмосферне повітря у результаті прийняття Стратегії не відбудуться. При цьому реалізація таких заходів, як впровадження енергоефективних установок, альтернативних джерел енергії, заходи з озеленення населених пунктів громади, екологічне виховання населення, підвищення екологічної культури та популяризація відновлювальних джерел

енергії, ліквідація несанкціонованих звалищ сприятиме зменшенню техногенного навантаження на атмосферне повітря.

Порушенням гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону

На річках, що протікають на території громади (Хорол, Сула, Рудка, Єньківка та ін. малі річки) спостерігається замуленість, поширення болотної рослинності, втрата дренажної спроможності, що призводить до заболоченості та підтоплення заплавлених земель. Потребують розчистки деякі ділянки річок Хорол та Сули, Рудки та Єньківки. Це сприятиме розвитку зеленого туризму, а також збереженню флори і фауни річкових екосистем. Проблемним питанням залишається укріплення берегів річок, шляхом створення захисних лісових насаджень, а також виокремлення прибережних захисних смуг водойм. Також спостерігається збідніння та зміна видового складу берегової та водної флори і фауни. Тому у проєкті Стратегії визначена необхідність відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок.

Забруднення водних об'єктів стічними водами. Недостатній рівень забезпеченості населених пунктів громади централізованим водопостачанням та невідповідність джерел децентралізованого водопостачання санітарним нормам

Значну частку в забрудненні поверхневих джерел громади вносить змив із урбанізованих територій. Через велику кількість несанкціонованих скидів забруднених вод, порушення водоохоронних заходів тощо, спостерігається високий рівень забруднення поверхневих вод біогенними речовинами.

Майже усі втрати, які мають місце у комунальному і побутовому водопостачанні та водовідведенні, через зношеність та незадовільний стан водопровідних мереж. Тому у Стратегії передбачено заходи щодо збільшення обсягу централізованого водопостачання та водовідведення на території громади, забезпечення належного водопостачання та водовідведення.

Забрудненням підземних водоносних горизонтів

Забруднення підземних вод поступово відбувається у різних місцях по всій Полтавській області. На території Хорольської міської територіальної громади через вплив місць видалення відходів, а також скиди неочищених та недоочищених стічних вод у поверхневі об'єкти забруднення підземних вод можливе через 50-300 років. Все це потребує комплексного вирішення екологічних проблем громади.

Незадовільний стан ґрунтів. Деградація земель та опустелювання

Розораність земель на території Хорольської міської територіальної громади складає більш ніж 80% від загальної площі земель сільськогосподарського призначення. Негативним чинником є збільшення кількості деградованих земель під впливом природних і антропогенних чинників. Надмірне навантаження на земельні угіддя спричинило активізацію розвитку негативних процесів, серед яких особливої сили набули ерозійні. До такого стану призвело нехтування питаннями екологічної придатності земель для використання певних сільськогосподарських

культур, зокрема необґрунтоване збільшення площ просапних культур.

Тому одним із важливих напрямків, зазначених у проєкті Стратегії є всебічний розвиток сільських територій, у тому числі органічного виробництва, що сприятиме зменшенню техногенного навантаження на ґрунти. Зокрема одним із головних завдань Стратегії є стимулювання підприємницької діяльності в громаді, у тому числі екобізнесу, що передбачає створення умов для розвитку аграрного бізнесу задля раціонального використання і збереження земельного фонду. Також проєкт Стратегії передбачає реалізацію наступних заходів: озелення території громади; ліквідація несанкціонованих звалищ ТПВ, що сприятиме зменшенню техногенного навантаження на прилеглі земельні ресурси.

З метою зменшення виснаження орних земель та збереження родючого шару ґрунту, сільськогосподарським підприємствам необхідно ретельно дотримуватися сівозмін під час вирощування сільськогосподарських культур (особливо стосується соняшнику, кукурудзи, рапсу, тощо). Тому у Стратегії до пріоритних економічних напрямків розвитку громади віднесено екологічне виховання населення, підвищення екологічної культури в закладах освіти громади, у тому числі у питаннях щодо формування екологічно стабільних агроecosystem.

Проблеми природно-заповідного фонду та біорізноманіття

Основною загрозою для біологічного та ландшафтного біорізноманіття є антропогенна діяльність. До скорочення ареалів існування різних видів флори і фауни призводить знищення природних середовищ існування тварин і місць зростання рослин, їх фрагментації та деградації (включаючи забруднення) у глобальній зміні клімату, екологічно незбалансованій експлуатації, поширенні чужерідних видів, розповсюдженні хвороб та шкідників.

На території Хорольської міської територіальної громади зареєстровано 18 заказників і заповідних урочищ, 5 пам'яток природи місцевого значення. Найвні також ПЗФ загальнодержавного значення – Ботанічний сад загальнодержавного значення «Хорольський» (розташованого у південно-західній частині м. Хорол). Важливим питанням є підвищення рівня екологічної культури населення з залученням якомога більшої кількості жителів громади до різних екологічних акцій та заходів щодо збереження об'єктів екомережі, біорізноманіття тощо. Проєкт Стратегії опосередковано сприятиме збереженню біорізноманіттю внаслідок озеленення території, розвитку зеленого туризму, збільшення лісистості, створення нових паркових зон тощо.

Поводженням з промисловими та побутовими відходами.

Відходи є одним з найбільш вагомих факторів забруднення навколишнього середовища і негативного впливу на всі компоненти довкілля та здоров'я людей. Особливо гостро на території громади залишається проблема екологічно безпечного збирання, видалення твердих побутових відходів, а також їх утилізації.

Відсутність підприємств із переробки та утилізації промислових і твердих побутових відходів, невідповідність звалищ ТПВ екологічним нормам, наявність несанкціонованих звалищ відходів, низький обсяг збору та утилізації ресурсоцінних фракцій обумовлюють значні екологічні проблеми у даній сфері. Тому проєкт Стратегії направлений на впровадження сучасних підходів та технологій в сфері поводження з відходами, зменшення негативного впливу твердих побутових відходів на довкілля і здоров'я населення, запровадження стандартів ЄС щодо впровадження роздільного збору ТПВ та сприяння у впровадженні екологічної культури громадянського суспільства. Зокрема, передбачені заходи щодо забезпечення роздільного збирання ТПВ та направлення вторинної сировини на переробку, придбання баків, контейнерів для збору ТПВ (у тому числі для роздільного сортування сміття), ліквідації несанкціонованих звалищ ТПВ на території громади, а також приведення існуючого звалища ТПВ до норм екобезпеки. Все це позитивно вплине на екологічний стан Хорольської міської територіальної громади.

Результати оцінки ймовірного впливу від прийняття документу державного планування на довкілля Хорольської міської територіальної громади наведені у табл. 11.

Таблиця 11 - Оцінка ймовірного впливу від прийняття документу державного планування на довкілля

Чи може реалізація ДДП спричинити:	Вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
<i>Атмосферне повітря</i>				
Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			+	Зменшення викидів від спалювання за рахунок розвитку системи використання альтернативних джерел енергії, енергозбереження
Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?			+	
Погіршення якості атмосферного повітря?			+	Озеленення території громади, збільшення паркових зон сприятиме очищенню атмосферного повітря від викидів автотранспорту, підприємств
Появу джерел неприємних запахів?			+	
Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
<i>Водне середовище</i>				
Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	Зменшення забруднень внаслідок ліквідації несанкціонованих звалищ ТПВ та приведення звалища ТПВ Хорольського ВУЖКГ до норм екобезпеки
Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	Передбачається реконструкція систем водопостачання, збільшення обсягу централізованого водопостачання
Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			+	

Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	
Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	У Стратегії визначені заходи щодо відновлення та підтримання санітарного стану річок
Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	
<i>Відходи</i>				
Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів?			+	Пріоритетним напрямком Стратегії є вирішення проблем у сфері поводження з відходами, стимулювання роздільного збору ТПВ, що сприятиме зменшенню обсягів відходів
Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			+	
Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			+	Ліквідація несанкціонованих звалищ ТПВ, приведення звалища ТПВ до норм екобезпеки, сприятиме зменшенню наявності техногенно забруднених територій у громаді
Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
<i>Земельні ресурси</i>				
Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			+	Підтримка органічного землеробства сприятиме формуванню сталих агроєкосистем
Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
<i>Біорізноманіття</i>				
Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	
Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	У Стратегії визначена необхідність контролю за господарською діяльністю підприємств, які можуть здійснювати негативний вплив на об'єкти ПЗФ (під час будівництва необхідним є проходження процедури ОВД, постмоніторингу)
Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	
Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			+	У Стратегії передбачені заходи щодо підтримки об'єктів історико-культурної спадщини.
<i>Населення та інфраструктура</i>				

Вплив на стан забезпечення робочими місцями населення?	+			Передбачається збільшення робочих місць за рахунок соціально-економічного розвитку громади
Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			+	Розвиток транспортної мережі відповідно державних програм, зокрема «Розвиток автомобільних доріг України»
Вплив на фінансово-економічне забезпечення району?	+			Позитивний за рахунок розвитку зеленого туризму, різних секторів економіки, у тому числі і екологоорієнтованих (утилізація відходів, використання відновлювальних джерел тощо).
Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	Опосередкованим результатом реалізації заходів Стратегії є зменшення екологообумовлених захворювань населення громади
<i>Екологічне управління та моніторинг</i>				
Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	
Погіршення екологічного моніторингу?			+	
Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	Забезпечення належного рівня готовності органів управління цивільного захисту та підпорядкованих їм сил і засобів до дій, спрямованих на ліквідацію можливих наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру
Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			+	
<i>Інше</i>				
Підвищення рівня використання будь-якого виду вторинних ресурсів?	+			Передбачено підтримку системи роздільного збору ТПВ
Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			+	

На основі здійсненого аналізу поточного стану довкілля Хорольської міської територіальної громади, у тому числі здоров'я населення (атмосферне повітря, водні та земельні ресурси, ґрунти, кліматичні фактори, рівня забруднення довкілля та здоров'я населення) та SWOT-аналізу сукупний вплив від реалізації Стратегії є екологічно допустимим.

Реалізація Стратегії буде спрямована на досягнення екологічних цілей розвитку Хорольської міської територіальної громади та передбачає реалізацію заходів щодо покращення енергопостачання та розвиток альтернативної енергетики, енергозаміщення, створення ефективної системи поводження з відходами, раціонального використання водних ресурсів, відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок, відновлення деградованих та малопродуктивних земель, зменшення антропогенного впливу на природоохоронну зону, розширення рекреаційних територій і зеленого туризму та буде мати допустимий вплив на стан довкілля.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Найгострішими екологічними проблемами Хорольської міської територіальної громади є: низький рівень централізованого водозабезпечення та водовідведення, низький рівень вторинної переробки відходів, захаращення річок та забруднення поверхневих водойм, наявність забруднень у децентралізованих джерелах водопостачання, локальні забруднення від звалища ТПВ, розореність території, наявність деградованих та малопродуктивних земель тощо. Узагальнена характеристика екологічних проблем на території Хорольської міської територіальної громади наведена в таблиці 12.

Таблиця 12 - Узагальнена характеристика екологічних проблем на території Хорольської міської територіальної громади

№	Проблема
1	Поводження з промисловими та побутовими відходами. Невідлажена система роздільного збору ТПВ. Наявність несанкціонованих звалищ ТПВ. Недостатній рівень утилізації вторсировини. Відсутня комплексна система управління сферою поводження з відходами у громаді, як і загалом у регіоні. Місця видалення відходів забруднюють прилеглі території, створюючи екологічні ризики виникнення екологообумовлених захворювань, загрози екологічної, продовольчої безпеки громади (зокрема звалище ТПВ Хорольського ВУЖКГ, яке заповнено більш ніж на 100%).
2	Забруднення поверхневих вод. Через недостатній рівень очистки стічних вод, хімізацію аграрного сектору, спостерігається високий рівень вмісту біогенних речовин у поверхневих водах, інтенсифікується процес евтрофікації водойм. Оцінка поточного екологічного стану водних джерел громади свідчить, що на водних об'єктах тривають негативні процеси. Значна територія річкового фонду замулилася, заросла болотною рослинністю та чагарниками, втратила своє природне значення, а тому об'єкти потребують регулювання та розчистки русел, відновлення водності. Особливо гостро дана проблема стосується малих рік громади та вимагає якнайшвидшого вирішення.
3	Недостатній рівень забезпеченості населених пунктів громади централізованим водопостачанням та не відповідність джерел децентралізованого водопостачання санітарним нормам. Відсутня система збору поверхневих талих та дощових вод, а також недостатній рівень очистки стічних вод. Все це спричиняє забруднення підземних і поверхневих вод, та як результат створює ризики виникнення екологічно обумовлених захворювань від забруднених джерел водопостачання.

4	Неефективне використання земельних ресурсів. Надмірне використання хімічних засобів захисту рослин при вирощуванні с/г продукції, відсутність сівозмін тощо призводять до деградації ґрунтів. Розораність земель на території Хорольської міської територіальної громади складає більш ніж 80% від загальної площі земель сільськогосподарського призначення. Негативним чинником є збільшення кількості деградованих земель під впливом природних і антропогенних чинників. Наявні техногенно забруднені землі (у тому числі внаслідок техногенного впливу звалищ ТПВ).
5	Низький рівень використання альтернативних джерел енергії, зокрема біоенергетичного потенціалу громади.
6	Недостатній рівень готовності органів управління цивільного захисту та підпорядкованих їм сил і засобів до дій, спрямованих на ліквідацію можливих наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.
7	Відсутність приросту чисельності населення, у тому числі за рахунок екологообумовлених захворювань. Низький рівень контролю якості харчових продуктів, питної води.
8	Проблеми природно-заповідного фонду та біорізноманяття. Скорочення ареалів існування різних видів флори і фауни внаслідок знищення природних середовищ існування тварин і місць зростання рослин, їх фрагментації та деградації (включаючи забруднення) у глобальній зміні клімату, екологічно незбалансованої експлуатації, поширення чужерідних видів, розповсюдження хвороб та шкідників.
9	Низький рівень екологічної культури (екологічних знань) у представників бізнесу та населення. Недостатній рівень екологічної свідомості населення, зокрема у питаннях мінімізації забруднення довкілля, а також можливості отримання прибутку від вторинних та альтернативних джерел енергії. Недостатньо відлажена система екомоніторингу та екоконтролю.
10	Забруднення атмосферного повітря ґрунту викидами автотранспорту, промислових підприємств, звалищами ТПВ (у т.ч. парниковими газами).
11	Недостатній рівень лісистості. Необхідність озеленення, збільшення біорізноманіття. Низький рівень зеленого туризму.
12	Ризики забрудненням підземних водоносних горизонтів.
13	Низький рівень впровадження енергоефективних технологій, замкнутих циклів виробництва, установок для утилізації вторсировини.

Прийняття даного документу державного планування не впливатиме негативно на екологічну ситуацію Хорольської міської територіальної громади та не посилюватиме вже наявні екологічні проблеми даної території, як і Полтавської області загалом, а навпаки, сприятиме їх вирішенню.

Території з природоохоронним статусом.

На території Хорольської міської територіальної громади зареєстровано 18 заказників і заповідних урочищ, 5 пам'яток природи місцевого значення. Наявні також ПЗФ загальнодержавного значення – Ботанічний сад загальнодержавного значення «Хорольський» (розташованого у південно-західній частині м. Хорол). Тому важливим питанням у проєкті Стратегії було формування екологічної

свідомості населення щодо збереження об'єктів ПЗФ та екомережі, біорізноманіття з метою унеможливлення негативного впливу населення громади на дані об'єкти. Також проєкт Стратегії опосередковано сприятиме збереженню біорізноманіттю внаслідок озеленення території, розвитку зеленого туризму, збільшення паркових зон на території громади, збільшення лісистості тощо.

Отже, пріоритетними заходами проєкту Стратегії є: удосконалення сфери поводження з ТПВ та зменшення негативного впливу відходів на довкілля і здоров'я населення; проведення екологічно просвітницьких заходів на території громади; сприяння залученню альтернативних джерел палива, енергоефективності та енергоощадливості; відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок; збільшення рівня централізованого водозабезпечення та водовідведення, підвищення рівня екобезпеки даних послуг; сприяння розвитку органічного землеробства, зеленого туризму; удосконалення місцевої екологічної політики, дотримання норм Законів України.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Проектні рішення ДДП розроблено згідно Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», а саме: Статті 3 «Основні принципи охорони навколишнього природного середовища».

Відповідно до нормативно-правової бази України було прийнято ряд зобов'язань при підготовці документу державного планування:

1) пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;

2) виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;

3) заплановані заходи не передбачають вилучення будь-якого невідновного ресурсу;

4) спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;

5) узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища в рамках проведення процедури Стратегічної екологічної оцінки проекту Стратегії було обґрунтовано;

6) забезпечення загальної доступності матеріалів Стратегії та самого звіту СЕО відповідно до вимог Закону України "Про доступ до публічної інформації" шляхом внесення Заяви та самого Звіту до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки для проведення консультацій з органами, зазначеними у статті 8 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», а також оприлюднення її в порядку, передбаченому частиною четвертою цієї статті, з метою одержання та врахування пропозицій і зауважень громадськості. Замовник повідомляє громадськість про оприлюднення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та проекту документа державного планування у порядку, передбаченому частиною четвертою статті 12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», та забезпечує вільний доступ громадськості до таких документів протягом усього строку громадського обговорення, визначеного частиною п'ятою цієї статті. Повідомлення про оприлюднення проекту документа

державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку розміщується на офіційному веб-сайті замовника, а у сільських населених пунктах - також не менш як у трьох публічних місцях (на дошках оголошень органів місцевого самоврядування, об'єктів соціально-культурного призначення, на стаціонарно обладнаних зупинках маршрутних транспортних засобів, у місцях, визначених та обладнаних органами місцевого самоврядування, та в інших місцях масового перебування населення), та вноситься ним до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки;

7) у звіті СЕО надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;

8) компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища;

8) оцінка ступеню антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію;

9) поєднання заходів стимулювання і відповідальності у питаннях охорони навколишнього природного середовища;

10) використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкту для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;

11) дотримання вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», зокрема у ст. 19 визначена компетенція виконавчих органів міських, селищних рад у сфері охорони навколишнього природного середовища. Виконавчі органи міських, селищних, сільських рад у галузі охорони навколишнього природного середовища в межах своєї компетенції: а) здійснюють реалізацію рішень відповідних рад; б) координують діяльність підприємств, установ та організацій, розташованих на території відповідного міста, громади, незалежно від форм власності та підпорядкування; в) організують розробку місцевих екологічних програм; д) затверджують за поданням обласних державних адміністрацій з питань охорони навколишнього природного середовища для підприємств, установ та організацій ліміти використання природних ресурсів, за винятком ресурсів загальнодержавного значення, ліміти скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище, за винятком скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів загальнодержавного значення або навколишнього природного середовища за межами відповідно села, селища, міста; е) організують управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення на своїй території; є) формують і використовують місцеві фонди охорони навколишнього природного середовища у складі місцевих бюджетів; ж) погоджують поточні та перспективні плани роботи підприємств, установ та організацій з питань охорони навколишнього природного середовища і використання природних ресурсів; з) забезпечують систематичне та оперативне інформування населення, підприємств, установ, організацій та громадян про стан

навколишнього природного середовища, захворюваності населення; и) організують екологічну освіту та екологічне виховання громадян; і) приймають рішення про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення. Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад можуть здійснювати й інші повноваження відповідно до цього та інших законів України.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (№ 2697-VIII від 28.02.2019). Закон передбачає інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку.

Відповідно до Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (№ 722/2019) має бути забезпечено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-VIII від 20.03.2018).

Юридичні засади поводження з водними ресурсами визначаються Водним кодексом України (№ 214/95-ВР від 06.06.95 р.) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Законом України від 07 лютого 2017 року № 1830-VIII "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування" внесено зміни до Водного кодексу України, згідно з якими дозволи на спеціальне водокористування видаються територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства.

На сьогодні обов'язки щодо видачі дозволів на спеціальне водокористування покладені на територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства у Полтавській області, також правові підстави щодо обмеження водокористування належать Регіональному офісу водних ресурсів у Полтавській області. Оформлення та затвердження дозволів на спеціальне водокористування має здійснюватися у

відповідності до вимог чинного законодавства України та затверджених нормативно – правових актів.

Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами:

- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування»;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується»;
- Державні санітарні норми та правила «Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами»;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів».

Правове й інституційне регулювання та ключові екологічні вимоги у сфері охорони атмосферного повітря визначаються в Законі України «Про охорону атмосферного повітря» (2707-ХІІ від 16.10.92). Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту атмосферного повітря:

- Постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично-допустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря»;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами»;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок здійснення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря», а також посібник з інвентаризації джерел викидів в атмосферне повітря, максимальні допустимі концентрації та «можливі рівні безпечного ефекту» для забруднюючих речовин в атмосферному повітрі для заселених територій.

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України «Про управління відходами» та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами.

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так Законом України «Про інвестиційну діяльність»

(№ 1560-ХІІ від 18.09.1991 р.) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). В разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» (№ 2059-VIII від 23.05.2017 р.).

При проведенні СЕО проєкту Стратегії розглядалися можливі шляхи вирішення екологічних проблем громади, що забезпечать досягнення цілей державної екологічної політики. Цілі Стратегії кореспондуються із стратегічними цілями з охорони довкілля та охорони здоров'я населення, визначені у Законі України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 р., Національним планом управління відходами до 2030 року, затвердженому Розпорядженням Кабінету Міністрів України №117-р від 20.02.2019 р., Паризькою угодою, ратифікованою Законом України №1469 від 14.07.2016 р. та іншими нормативно-правовими актами.

Відповідно Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» при реалізації Стратегії передбачається обов'язкова процедура ОВД для проєктів, планова діяльність яких підпадає під п.2 і п.3. ст.3 даного Закону.

Таблиця 13 - Екологічні проблеми Хорольської міської територіальної громади та можливі шляхи їх вирішення

<i>Екологічні проблеми</i>	<i>Цілі екологічної політики</i>	<i>Шляхи вирішення</i>
Забруднення атмосферного повітря	чисте атмосферне повітря	реалізація заходів щодо: енергозбереження, зменшення втрат теплової енергії при її транспортуванні до споживачів; зменшення витрат енергетичних ресурсів; розвитку альтернативної та відновлювальної енергетики; озеленення населених пунктів громади з метою відновлення якості повітря громади; екологічного виховання населення, підвищення екологічної культури та популяризація відновлювальних джерел енергії опосередковано сприятимуть зменшенню викидів забруднюючих речовин від населення.
Забруднення, захаращення поверхневих вод	якісні водні ресурси	передбачається: відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок; реконструкція та ремонт існуючих мереж водопостачання; підвищення екологічної культури і управління.
Накопичення твердих побутових	запровадження системи	ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ; поступове забезпечення роздільного збирання ТПВ та направлення вторинної сировини на переробку;

та промислових відходів	управління відходами	придбання баків, контейнерів для збору ТПВ (у тому числі для роздільного сортування відходів); покращення матеріально-технічного забезпечення сфери поводження з відходами; приведення звалища ТПВ Хорольського ВУЖКГ до норм екобезпеки; підвищення обізнаності мешканців громади щодо належного поводження з відходами, підвищення екологічної культури і управління.
Забруднення ґрунтів	невиснажені родючі ґрунти, зменшення деградації ґрунтів, зменшення площ техногенно забруднених територій	стале, невиснажливе використання земельних ресурсів територіальної громади, зменшення площ техногенно забруднених територій, екологізація землеробства, підвищення екологічної культури і управління.
Зменшення біологічного та ландшафтного різноманіття	відновлене біологічне та ландшафтне різноманіття	створення нових/відновлення існуючих туристичних об'єктів та рекреаційних зон; покращення туристичної привабливості громади, створення та відновлення екостежок, екомаршрутів; розвиток зеленого туризму; озеленення громади; підвищення рівня екологічної культури населення з залученням якомога більшої кількості жителів громади до різних екологічних акцій та заходів щодо збереження об'єктів екомережі, біорізноманіття.
Зменшення площі зелених насаджень	озеленення території, відновлення лісів	озеленення та збільшення рекреаційних територій населених пунктів Хорольської міської територіальної громади; відтворення лісів, підвищення рівня екологічної культури і екологічного управління.
Ризики виникнення надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру	запроваджена система попередження надзвичайних ситуацій	попередження надзвичайних ситуацій; ознайомлення населення з можливими ризиками виникнення надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру; підвищення екологічної культури і управління.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3- 5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Згідно «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування», затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, надр, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Вторинні наслідки – вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття.

Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

Підсумки по визначених ключових наслідках для довкілля та заходам по їх пом'якшенню, визначені експертною групою при проведенні Стратегічної екологічної оцінки проєкту Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки, приведені в таблиці 14.

Таблиця 14 - Підсумки по визначеним ключовим негативним (тимчасовим) наслідкам та заходам по їх пом'якшенню

Сфера охорони довкілля	Питання	Завдання / можливий потенційний вплив	Заходи по скороченню негативного впливу
Стан атмосферного повітря	1. Викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел	Заходи Стратегії (реалізація планової діяльності, що підлягає ОВД), будуть проходити процедуру оцінки впливу на довкілля відповідно до законодавства України.	Проектом Стратегії передбачається: <ol style="list-style-type: none"> 1. зниження викидів від звалищ ТПВ за рахунок ліквідації несанкціонованих звалищ, зменшення видалення відходів та залучення коштів на розвиток ринку вторсировини; 2. підвищення енергоефективності громадських будівель, заходи з енергозбереження (відповідно імплементація Директиви ЄС про енергоефективність в Україні); 3. використання альтернативних джерел енергії; 4. заходи з озеленення населених пунктів громади з метою покращення стану атмосферного повітря громади; 5. забезпечення заходів щодо захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, забезпечення техногенної та пожежної безпеки; 7. екологічне виховання населення, підвищення екологічної культури та популяризація відновлювальних джерел енергії опосередковано сприятиме
	2. Викиди забруднюючих речовин від автотранспорту	Проєкт ДДП передбачає реалізацію основних завдань, спрямованих на зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних і нестаціонарних джерел, поліпшення якості атмосферного повітря, зокрема у рамках: підтримки екологічного бізнесу; підтримки зеленого туризму; озеленення території; зменшення викидів від джерел спалювання за рахунок заходів енергоощадливості та енергоефективності, використання більш екологічних видів палива (зокрема альтернативних джерел); зменшення техногенного навантаження у зоні впливу забруднених територій звалищами ТПВ.	

			зменшенню викидів забруднюючих речовин від населення.
Стан поверхневих водних ресурсів	Забруднення поверхневих водних ресурсів. Потенційними джерелами забруднення є:	Проект Стратегії передбачає реалізацію основних завдань, спрямованих на: збільшення обсягу водопостачання та водовідведення на території громади, зменшення обсягів скиду недоочищених стічних вод, а також передбачено капітальний ремонт водопроводів. Без реалізації даних завдань проєкту ДДП продовжуватиметься існуюча ситуація щодо надходження: хімічного (нітрати, нітриту, азот амонійний, фосфати, СПАР, ХСК, БСК ₅ , зважені речовини, нафтопродукти) та бактеріального забруднення до поверхневих вод. Основна проблема існуючої ситуації - евтрофікація водоймищ, як наслідок гине біота водоймищ, втрачається здатність до самоочищення; посилюються ризики здоров'ю населення від споживання риби, рекреації (купання) тощо.	У проєкті Стратегії враховані завдання щодо збільшення чисельності населення, охопленим централізованим водопостачанням на території громади, реконструкція та ремонт водопроводів; технічне переоснащення об'єктів водопостачання тощо.
	1. скиди каналізаційних стічних вод. Особливу небезпеку створюють скинуті недоочищені / неочищені стоки;		
	2. скиди дощових і талих вод;	У проєкті передбачено необхідність розвитку органічного землеробства та зменшення хімізації аграрного сектору. При збереженні існуючої ситуації в аграрній сфері продовжуватиметься забруднення поверхневих і підземних вод, зокрема біогенними речовинами,	Заходи в проєкті ДДП визначено з урахуванням Програми розвитку та підтримки аграрного комплексу Полтавщини за пріоритетними напрямками на період до 2027 року. Першочергово це екологічне виховання населення, підвищення екологічної культури в закладах освіти громади, у
	3. потрапляння біогенних речовин та забруднюючих речовин внаслідок хімізації аграрного виробництва;		

		продуктами розпаду засобів хімізації захисту рослин.	тому числі у питаннях щодо формування екологічно стабільних агрокосистем, а також удосконалення місцевої екологічної політики.
	4. скинуті недоочищені / неочищені промислові стічні води; надходження забруднень із локальних джерел звалищ ТПВ);	У проєкті Стратегії передбачено необхідність екологізації промисловості, розвитку екобізнесу, зеленого туризму. При збереженні існуючої ситуації може збільшуватися кількість техногенно забруднених земель, що у подальшому веде до забруднення значних територій.	У проєкті ДДП визначені заходи: - обладнання та приведення до екологічних норм звалища ТПВ Хорольського ВУЖКГ; - ліквідація несанкціонованих звалищ; - покращення технічного забезпечення сфери поводження з відходами, з метою розвитку ринку вторсировини; - проведення заходів щодо екологізації свідомості населення та бізнесу.
	5. порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок внаслідок антропогенного впливу;	У проєкті ДДП для розвитку зон рекреації, туризму, передбачено розчистку рік, відновлення і підтримання гідрологічного стану річок	У проєкті Стратегії визначені заходи: - відновлення та підтримання санітарного стану річок; - екологізації свідомості населення.
	6. можливими загрозами є зміни обсягів води поверхневих водних об'єктів внаслідок продовження тенденції зростання забору води на ведення сільського господарства	У проєкті ДДП не визначені заходи, які можуть привести до зростання забору води на ведення сільського господарства.	
Стан підземних водних ресурсів	Забруднення підземних водних ресурсів. Потенційними джерелами забруднення є: 1. потрапляння забруднюючих речовин із техногенно забруднених	Проєкт ДДП передбачає реалізацію основних завдань, направлених на зменшення техногенного впливу на підземні води, у тому числі за рахунок: - зменшення площ місць видалення відходів (за рахунок збільшення обсягів утилізації ТПВ);	У проєкті ДДП визначені заходи щодо зменшення впливу звалища ТПВ; відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок; екологізації свідомості населення.

	<p>територій, зокрема місць видалення відходів;</p> <p>2. опосередковане забруднення: попадання забруднюючих речовин із поверхневих водних об'єктів;</p> <p>3. потрапляння забруднень із вигрібних ям (внаслідок наявності децентралізованого водовідведення у сільській місцевості) тощо;</p> <p>4. потрапляння забруднень при здійсненні будівельної / промислової діяльності.</p> <p>5. Падіння рівня ґрунтових вод, що пов'язано із порушеним балансовим використанням поверхневих вод.</p>	<p>- зменшення опосередкованого забруднення, зокрема поверхневих водойм (за рахунок відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок).</p> <p>Також у проєкті Стратегії не передбачено будівництва нових об'єктів, які можуть спричинити забруднення підземних вод.</p>	
Земельні ресурси	<p>Втрата родючості ґрунтів, деградація та забруднення ґрунтів. Вплив на структуру ґрунтів та ландшафт. Ерозійні процеси.</p>	<p>Проєктом ДДП передбачається розвиток органічного землеробства (з урахуванням Програми розвитку та підтримки аграрного комплексу Полтавщини за пріоритетними напрямками на період до 2027 року) та зеленого туризму (з урахуванням Програми розвитку туризму і курортів у Полтавській області на 2021–2025 роки). Визначено необхідність приведення до норм екобезпеки звалищ ТПВ, ліквідація несанкціонованих звалищ відходів.</p>	
Відходи	<p>Локальний вплив на ґрунти, поверхневі та підземні води у місцях видалення відходів, вплив МВВ на прилеглі території, створення екологічних ризиків здоров'ю населення, що проживає поряд, загрози</p>	<p>До пріоритетних цілей проєкту Стратегії віднесено впровадження сучасних підходів та технологій в сфері поводження з побутовими відходами; зменшення негативного впливу твердих побутових відходів на довкілля і здоров'я населення, залучення інвестицій у сфері поводження з</p>	<p>До основних завдань проєкту Стратегії включено:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ліквідація несанкціонованих звалищ та приведення санкціонованого звалища ТПВ Хорольського ВУЖКГ до норм екологічної та санітарно-гігієнічної безпеки;

	екологічній та та продовольчій безпеці та сталому функціонуванню агроєкосистем прилеглих територій.	відходами; запровадження стандартів ЄС щодо впровадження роздільного збору ТПВ та сприяння у впровадженні екологічної культури громадянського суспільства.	- впровадження роздільного збору ТПВ та розвиток ринку вторсировини; - покращення технічного забезпечення сфери поводження з ТПВ.
Біорізноманіття. Об'єкти ПЗФ, екомережі.	Вплив на флору та фауну, об'єкти ПЗФ, Смарагдову мережу	Вплив на ареали проживання рідкісних тварин, місця зростання рідкісних рослин при реалізації заходів Стратегії відсутній. Проект ДДП передбачає максимально зберегти існуючу флору і фауну громади. Зокрема передбачається збільшення озеленення території громади, підвищення рівня екологічної свідомості населення.	У проєкті ДДП визначені заходи: озеленення населених пунктів громади; підвищення рівня екологічної культури з залученням якомога більшої кількості жителів громади до різних екологічних акцій та заходів в до збереження заповідних територій; розширення рекреаційних зон, екостежок та зеленого туризму.
Здоров'я людей	Вплив на здоров'я людей	У проєкті ДДП визначені заходи: відновлення, охорона та раціональне використання джерел водопостачання; розширення та оновлення систем централізованого водопостачання та водовідведення; ліквідація несанкціонованих звалищ ТПВ та приведення існуючого звалища ТПВ Хорольського ВУЖКГ до норм екобезпеки; заходи з озеленення населених пунктів громади та відтворення лісів; відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок; розвиток органічного землеробства як основи продовольчої безпеки регіону; розвиток зеленого туризму з метою ведення здорового способу життя населення громади; проведення екологічних конкурсів, акцій та інших заходів для підвищення екологічної свідомості населення громади тощо. Всі ці заходи позитивно впливають як на стан навколишнього природного середовища громади, так і на здоров'я людей.	

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Перелік і стисла характеристика проектних рішень, що визначені в документі державного планування включає:

- ресурсозберігаючі заходи – збереження і раціональне використання земельних та водних ресурсів, повторне їх використання та ін.;
- планувальні заходи – функціональне зонування, організація санітарно-захисних зон та санітарних розривів, озеленення та ін.;
- відновлювальні заходи - нормалізація стану окремих компонентів навколишнього середовища тощо;
- захисні заходи - проведення постійного екологічного моніторингу стану навколишнього середовища у джерелах викидів та скидів, на границі СЗЗ;
- компенсаційні заходи (при необхідності) - компенсація незворотного збитку від планованої діяльності шляхом проведення заходів щодо рівноцінного поліпшення стану природного, соціального і техногенного середовища в іншому місці і/або в інший час, грошове відшкодування збитків.

З метою покращення стану навколишнього природного середовища у Стратегії передбачається ряд заходів, направлених для покращення екологічної безпеки на території Хорольської міської територіальної громади (табл. 15).

Таблиця 15 - Шляхи розв'язання головних проблем розвитку громади, які позитивно впливають на стан екологічної безпеки громади

Стратегічні цілі	Операційні цілі	Завдання	Заходи
Сталий економічний розвиток громади	<i>Сприяння розвитку малого та середнього бізнесу</i>	Створення сприятливих умов для розвитку бізнес-середовища.	Встановлення гнучкої системи ставок місцевих податків та зборів, реалізація гнучкої системи ставок плати за оренду землі та об'єктів нерухомого майна комунальної власності, збільшення кількості підприємців та фермерів, які здійснюють екологоорієнтовану господарську діяльність на території Хорольської ТГ; збільшення кількості робочих місць на території ТГ; участь у грантах екологоорієнтованих проєктів громади.
		Підвищення конкурентоспроможності агропромислового комплексу	Сприяння практичному впровадженню на території громади ресурсозберігаючих, екологічно безпечних технологій виробництва сільськогосподарської продукції.

		Стимулювання розвитку малих форм господарювання та кооперації на селі.	Створення умов для розвитку аграрного бізнесу задля раціонального використання і збереження земельного фонду; координація залучення селянських та фермерських господарств до участі в обласних та державних Програмах підтримки агропромислового комплексу. Створення умов доступу власно вирощеної екологічно безпечної сільськогосподарської продукції на локальні аграрні ринки.
		Створення бази даних комунального майна громади	Виявлення наявних ресурсів та перевірка ефективність їх використання.
<i>Залучення інвестицій у громаду</i>		Створення переліку інвестиційних пропозицій	Проведення аудиту земельних та майнових ресурсів у громаді. Створення спеціалізованих організацій з професійними та мотивованими спеціалістами, що можуть суттєво активізувати процеси екологоорієнтованого економічного розвитку на території громади.
		Інформаційна підтримка інвестиційної привабливості громади	Визначення основних просторових, містобудівних та соціально-економічних пріоритетів з урахуванням екологічних імперативів. Розробка місцевих екологоорієнтованих програм розвитку.
		Розробка Інвестиційного паспорту громади.	Формування інвестиційного паспорту громади з використанням системи візуальної ідентифікації громади та з використанням оцифровки об'єктів; в подальшому розробка цільових варіантів інвестиційного паспорту, у тому числі іноземними мовами. Розробка та впровадження найкращих проєктів з можливістю реалізації за кошти громади, грантові кошти, при цьому враховуючи екологічну направленість громади, акцент на екологоорієнтовані проєкти.
<i>Розвиток туризму та культурної спадщини</i>		Визначення туристичних об'єктів, створення туристичних продуктів.	Створення унікальної пропозиції нових туристичних продуктів та якісної інфраструктури, яка забезпечує максимальне використання цільових туристичних продуктів (VELO маршрути, еко-туризм), тощо. Створення туристичної локації «Зелені криниці». Формування бази проєктів, зокрема з розвитку екологічного туризму, створення етнографічного села-музею з використанням сучасних інноваційних або мультимедійних технологій тощо.
		Збереження та поширення культурної спадщини громади.	Створення програми по збереженню культурної спадщини. Збереження та реставрація пам'яток матеріальної історико-культурної спадщини. Відновлення та збереження елементів нематеріальної культурної спадщини.
Створення комфортних умов для	<i>Розвиток транспортної та комунальної</i>	Створення належної та якісної дорожньої інфраструктури громади.	Ліквідація незадовільних умов для користування дорогами пішоходами та транспортними засобами з метою

проживання на території громади	інфраструктури		забезпечення безпеки у громаді.
		Сприяння покращенню транспортного сполучення між населеними пунктами громади	Сприяння розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури населених пунктів громади та їх благоустрою.
		Покращення матеріально-технічної бази комунальних підприємств.	Покращення матеріально-технічної бази комунальних підприємств КП «Комунсервіс», КП «Добробут», КП «Господар». Збільшення їх технічної та виробничої потужності для забезпечення стабільної роботи підприємств відповідно до їх функціональних призначень, шляхом придбання спеціалізованої техніки – сміттєзбирачі, трактори, крани, екскаватори тощо, а також матеріалів, в тому числі контейнерів для роздільного збору ТПВ. Майже вся спеціалізована техніка, яка знаходиться на балансі комунальних підприємств є застарілою, потребує значних коштів на капітальний ремонт.
		Забезпечення належного водопостачання та водовідведення.	Водопостачання громади питною водою належної якості (висновки фахівців, розробка проєктів, приєднання до існуючих мереж, будівництво і розробка свердловин питної води, водовідведення стічних вод). Розробка перспективного проєкту нової системи водозабезпечення громади. Дослідження можливості та доцільності альтернативного водозабезпечення. Проведення моніторингу забезпеченості якісною питною водою закладів соціальної інфраструктури міста, з метою подальшого улаштування свердловин. Реконструкція та капітальні ремонти існуючих мереж, будівництво нових інженерних мереж (вода, каналізація). Забезпечення громади системою очистки стічних фекальних вод, ремонт мережі водовідведення (обстеження мережі, висновки фахівці, проєкти).
Створення енергоефективної та екологічної громади	Енергоефективне комунальне господарство та бюджетна сфера.	Впровадження енергоефективних технологій та обладнання на об'єктах комунальної власності, забезпечення енергомодернізації об'єктів комунальної власності, бюджетних установ та організацій, оптимізація схеми теплопостачання, використання альтернативних джерел енергії, впровадження систем енергоменеджменту та енергомоніторингу, розробка та реалізація енергозберігаючих проєктів.	
	Впровадження енергоефективного освітлення вулиць.	Розробка та впровадження на території громади енергоефективного зовнішнього освітлення (за попередньо погодженим з громадою графіком), а також з використанням альтернативних джерел енергії. Встановлення енергозберігаючого освітлення.	
	Удосконалення системи	Запровадження роздільного збирання ТПВ на	

	роздільного збору сміття.	території громади та збут відсортованої сировини на переробні підприємства області. На першому етапі завдання передбачено запровадження системи роздільного збирання ТПВ на спеціально побудованих майданчиках. Для потреб роздільного збирання ТПВ визначено близько 100 євроконтейнерів, а також сміттезбирач.
	Відновлення та підтримання санітарного стану річок.	Розчищення, поліпшення санітарного стану річок громади. Проведення робіт з очищення водних ресурсів (громадських колодязів) від забруднення та невідповідності санітарно-хімічних показників. Проведення робіт з попередження підтоплення земель.
<i>Інтегрована система соціального захисту населення</i>	Підвищення рівня комплексного надання адміністративних та соціальних послуг в громаді.	Створення умов для надання мешканцям громади необхідних адміністративних послуг у зручний та доступний спосіб, мінімізування корупційних ризиків та підвищення результативності та ефективності функціонування виконавчих органів міської ради. Надання соціальних послуг громадянам, мешканцям громади, які опинилися в складних життєвих обставинах, та внутрішньо переміщеним особам, слабо захищеним верстам населення. Важливим напрямком підтримки внутрішньо-переміщених осіб є забезпечення продуктами харчування, яке здійснюється через пункт видачі гуманітарної допомоги. Розв'язання соціальних проблем ВПО дозволить застосовувати принципи системності та адресності, скооригує взаємодію виконавчих органів міської ради, об'єднає громадскість.
	Створення сприятливих умов для проживання внутрішньо-переміщених осіб.	
<i>Забезпечення високої якості життя громадян</i>	Комфортний та конкурентноспроможний заклад освіти	Реалізація освітніх проектів, у тому числі направлених на екологічне виховання дітей та формування екологічної свідомості у населення. Забезпечення якісного харчування дітей відповідно до норм в освітніх закладах. Оновлення матеріально-технічної бази на основі сучасних технологій та енергозбереження.
	Досягнення високого рівня надання медичних послуг	Заходи щодо покращення матеріально-технічного забезпечення медичних закладів. Заходи щодо мінімізації енергетичних втрат у медичних закладах. Забезпечення широкого спектру якісних медичних послуг, спрямованих на зміцнення здоров'я населення, профілактику, точну діагностику і ефективне лікування захворювань для зміцнення і відновлення здоров'я населення.
<i>Цифрова трансформація громади</i>	Сприяння ефективному впровадженню цифрових інструментів управління ресурсами.	Розвиток системи електронного документообігу в органі місцевого самоврядування, цифрова трансформація сфери управління якістю довкілля (екологічної документації).
	Розвиток цифрової	Сприяння розвитку цифрової

		грамотності.	компетентності працівників виконавчих органів, проведення заходів для підвищення рівня цифрової грамотності громадян.
	<i>Розвиток рекреаційної сфери громади</i>	Створення та відновлення місць проведення дозвілля та зон відпочинку.	Розробка єдиного узгодженого з мешканцями громади плану благоустрою громади. Створення місць громадського відпочинку (зокрема пляжі) на берегах водойм (річок, ставків) на території громади.
Свідома, активна та безпечна громада	<i>Розширення можливостей для забезпечення культурних потреб, здорового способу життя</i>	Оновлення матеріально-технічної бази закладів культури.	Поліпшення матеріально-технічного оснащення закладів культури. Реконструкція міського скверу культури та відпочинку.
		Проведення широкого кола культурних заходів, фестивалів, виставок, ярмарок, тощо.	Проведення екологічних акцій, фестивалів, лекцій/ семінарів тощо. Проведення інформаційно-просвітницьких заходів шляхом розміщення в закладах охорони здоров'я рекламної продукції, спрямованої на підвищення рівня здоров'я молоді, популяризацію та утвердження здорового і безпечного способу життя та культури здоров'я серед молоді.
		Розвиток сучасної спортивної інфраструктури.	Створення умов для залучення мешканців громади до регулярних занять фізичною культурою, спортом. Підтримка заходів екологічного, спортивного та культурного спрямування. Проведення просвітницької компанії серед населення щодо здорового способу життя, реалізація молодіжних ініціатив, молодіжних акцій щодо здорового способу життя.
	Організація спортивно-оздоровчих таборів.	Здійснення своєчасної підготовки до проведення відпочинку та оздоровлення дітей, розроблення і затвердження відповідних заходів, передбачення необхідних видатків, організація якісного медичного обслуговування і харчування, створення належних умов для культурно-виховної, фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи на базі навчальних закладів та закладів позашкільної освіти громади, надасть можливість забезпечити повноцінне оздоровлення та відпочинок дітей.	
	<i>Охорона законних прав та вдосконалення системи безпеки жителів громади</i>	Забезпечення правопорядку, публічності безпеки та цивільного захисту	Створення матеріально-технічної бази для повноцінного функціонування добровільної пожежної команди; проведення навчання та психологічна підтримка молоді в умовах надзвичайної ситуації.
Розширення мережі камер відеонагляду та їх функціонування.		Першочерговим завданням влади є затвердження Програми «Безпечна громада».	

Під час проведення аналізу ймовірних негативних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії було виявлено ряд завдань, виконання яких потребує серйозної уваги, недопущення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення внаслідок

реалізації Стратегії (табл. 16). При необхідності розміщення і будівництво об'єктів буде здійснюватися відповідно вимог п. 5.10 ДСП 173-96 «Державних санітарних норм і правил забудови населених пунктів», а також з урахуванням процедури ОВД для об'єктів планової діяльності відповідно Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Таблиця 16 - Завдання недопущення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації Стратегії

Завдання	Механізм реалізації завдання	Умови недопущення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення
Відновлення і підтримання гідрологічного режиму та стану річок, зменшення забруднення поверхневих вод	<p>1) розчищення та регулювання русел річок і водойм, відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок і водойм;</p> <p>2) розробка відповідних проектів землеустрою винесення на місцевості водоохоронних зон і прибережних захисних смуг вздовж річок та навколо водойм, паспорти водних об'єктів.</p>	<p>- здійснення процедури ОВД для проведення робіт з розчищення і днопоглиблення русла та дна річок, берегоукріплення, зміни і стабілізації стану русел річок (друга категорія видів планованої діяльності та об'єктів згідно ЗУ «Про ОВД»)</p>
Сприяння раціональному використанню водних ресурсів	<p>1) збільшення обсягу централізованого водопостачання та водовідведення на території громади;</p> <p>2) проведення реконструкції та ремонтних робіт водопровідних мереж;</p>	<p>- розробка екологічної документації, зокрема проектів зон санітарної охорони водозаборів;</p> <p>- здійснення процедури ОВД для установки для очищення стічних вод з водовідведенням 10 тисяч кубічних метрів на добу і більше; господарської діяльності, що призводить до скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти, та забір води з водних об'єктів за умови, що водозабір підземних вод перевищує 300 кубічних метрів на добу (друга категорія видів планованої діяльності та об'єктів згідно ЗУ «Про ОВД»)</p>
Розвиток альтернативної енергетики на основі використання наявних на місцевому рівні ресурсів з метою зменшення викидів парникових газів (вплив на клімат)	<p>1) сприяння у реалізації проектів щодо виробництва енергії з нетрадиційних та відновлювальних джерел енергії, впровадження енергоефективних технологій і обладнання;</p> <p>3) впровадження енергозберігаючих і енергоефективних заходів на об'єктах соціальної інфраструктури, інших закладах, установах і підприємствах</p>	<p>- здійснення процедури ОВД для енергетичної промисловості: вітрові парки, вітрові електростанції, що мають дві і більше турбіни або висота яких становить 50 метрів і більше (друга категорія видів планованої діяльності та об'єктів згідно ЗУ «Про ОВД»)</p>

<p>Охорона і раціональне використання земель, природних рослинних ресурсів</p>	<p>1) розробка земельпорядної документації на земельні ділянки; 2) створення умов для розвитку аграрного бізнесу, зокрема органічного виробництва, задля раціонального використання і збереження земельного фонду; 3) озеленення населених пунктів громади; 4) зменшення техногенного впливу на ґрунти у зоні впливу звалищ ТПВ, місць поховань.</p>	<p>- здійснення процедури ОВД для планованої діяльності та об'єктів: сільськогосподарське та лісогосподарське освоєння, рекультивация та меліорація земель (управління водними ресурсами для ведення сільського господарства, у тому числі із зрошуванням і меліорацією) на територіях площею 20 гектарів і більше або на територіях та об'єктах</p>
<p>Збереження природно-заповідного фонду</p>	<p>1) збільшення озеленення території громади; 4) посилення контролю за охороною, використанням та відтворенням лісів; 6) охорона біорізноманіття.</p>	<p>природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше, будівництво меліоративних систем та окремих об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем (друга категорія видів планованої діяльності та об'єктів згідно ЗУ «Про ОВД»)</p>
<p>Ефективна система поводження з відходами на території громади</p>	<p>1) покращення технічного оснащення сфери поводження з відходами; 2) приведення звалищ відходів до норм екологічної безпеки; 3) ліквідація несанкціонованих звалищ відходів; 4) впровадження роздільного збирання побутових відходів; 5) проведення просвітницької кампанії, спрямованої на підвищення культури поводження з твердими побутовими відходами</p>	<p>Об'єкти оброблення відходів проектуються, споруджуються та експлуатуються відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами», законодавства у сфері містобудування та у випадках, передбачених Законом України "Про оцінку впливу на довкілля", підлягають оцінці впливу на довкілля: - здійснення процедури ОВД для планової діяльності: утилізація, видалення, оброблення, знешкодження, захоронення побутових відходів (Ст. 3, п. 3, пп.11 ЗУ Про ОВД); операції у сфері поводження з побутовими та іншими відходами (оброблення, перероблення, утилізація, видалення, знешкодження і захоронення) обсягом 100 тонн на добу або більше (Ст. 3, п. 2, пп.8 ЗУ Про ОВД) - отримання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів (ст. 42 Закону України «Про управління відходами»)</p>

Розвиток екологічної свідомості та екологічної культури, екологічне виховання населення	1) підвищення обізнаності населення з питань охорони навколишнього середовища, вторинної переробки відходів, збереження ресурсів, енергозаощадливості; 2) підвищення екологічної культури в закладах освіти громади, висвітлення в засобах масової інформації питань щодо стану довкілля.	-*
Формування екологічної політики у громаді згідно норм законодавства; адаптація органів управління до можливих надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру	Готовність органів управління цивільного захисту та підпорядкованих їм сил і засобів до дій, спрямованих на ліквідацію можливих наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру (внаслідок воєнних дій).	-*

* - відсутні умови недопущення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення.

Реалізація заходів Стратегії сприятиме покращенню стану екологічної безпеки Хорольської міської територіальної громади, у тому числі: удосконаленню сфери поводження з ТПВ та зменшенню їх негативного впливу на довкілля і здоров'я населення, залученню інвестицій у сферу поводження з відходами; відновленню і підтриманню гідрологічного стану річок Хорольської міської територіальної громади; залученню альтернативних джерел палива, енергоефективності та енергоощадливості; збільшенню рівня централізованого водозабезпечення, підвищенню рівня екобезпеки даних послуг; удосконаленню місцевої екологічної політики; підвищенню рівня суспільної екологічної свідомості; охороні і раціональному використанню земель, природних рослинних ресурсів.

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

8.1. Обґрунтування вибору

Стратегія розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки розроблена з урахуванням довгострокових пріоритетів Стратегії розвитку Полтавської області до 2027 року відповідно до:

Стратегічної цілі 1 - ВИСОКА ЯКІСТЬ ЖИТТЯ, КОМФОРТНІ УМОВИ ТА ДОБРОБУТ, зокрема *Операційній цілі 1.1.* - Здорове населення області з максимальною тривалістю активного періоду життя;

Стратегічної цілі 3. ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ПРОСТОРОВИМ РОЗВИТКОМ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БАЛАНСУ ЕКОСИСТЕМ ТА ОХОРОНА ДОВКІЛЛЯ, зокрема *Операційній цілі 3.3.* - Раціональне та екобезпечне господарювання; *Операційній цілі 3.4.* - Збереження та відтворення якості довкілля.

Заходи Стратегії, спрямовані на досягнення даних цілей, пов'язані між собою балансом економічної, соціальної та екологічної складових, але з пріоритетом - першочергового забезпечення соціального та екологічного благополуччя населення, зниження ризиків здоров'ю населення.

При обґрунтуванні вибору соціально-економічного розвитку громади акцентовано увагу на таких аспектах як: поліпшення екологічної ситуації у питанні водних ресурсів та покращення ситуації з управління твердими побутовими відходами, енергозбереження та енергозаміщення, охорони і раціонального використання земель, природних рослинних ресурсів, біорізноманіття, підвищення рівня суспільної екологічної свідомості та удосконалення місцевої екологічної політики, відповідно до стратегічних пріоритетів розвитку Хорольської міської територіальної громади.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки вказує на те, що реалізація Стратегії позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, рекреаційні зони. Це означає, що Стратегія спрямована на екологічно збалансований та інноваційний сценарій розвитку. Виконання запланованих заходів з охорони довкілля та здоров'я населення має спиратися на використання сильних сторін громади, максимальне використання зовнішніх можливостей, врахування слабких сторін та мінімізації зовнішніх загроз.

Альтернатива. Альтернативою до даного проекту ДДП є його не прийняття та збереження існуючої ситуації на території громади. Якщо документ державного планування не буде затверджено, це створить умови для невиконання Стратегії розвитку Полтавської області до 2027 року, а також законодавства України. Крім того, основний ризик при збереженні існуючої ситуації - ризики захворювань населення, можливість поширення захворювань, у тому числі екологообумовлених. Тому постає необхідність у продовженні позитивних тенденцій збалансованого розвитку

Хорольської міської територіальної громади, а отже - реалізації Стратегії. Попередня оцінка соціального ризику до і після реалізації запланованих заходів наступна:

- до реалізації заходів – 0,000940 одиниць (ризик умовно прийнятний, умовно безпечний для населення);

- після реалізації заходів – 0,00000884 одиниць (ризик прийнятний, безпечний для населення).

Крім того, реалізація запланованих заходів у сфері поводження з відходами дозволить зменшити економічний збиток за забруднення довкілля на 30-40%.

Таким чином, можна констатувати, що альтернатива відсутня.

8.2. Опис здійснення стратегічної екологічної оцінки

Під час підготовки звіту стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність проекту Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки і обґрунтування заходів щодо забезпечення екологічної безпеки на території громади, надано прогноз впливу на навколишнє з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Основним критерієм під час стратегічної екологічної оцінки проекту Стратегії є її відповідність державним будівельним нормам, санітарним нормам і правилам України, законодавству України у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Основні методи під час стратегічної екологічної оцінки:

1) аналіз слабких та сильних сторін проекту ДДП з точки зору екологічної ситуації, а саме:

- проаналізовано природні умови території Хорольської міської територіальної громади, включаючи характеристику компонентів природного середовища;
- розглянуто природні ресурси з обмеженим режимом їх використання, в тому числі забруднення атмосферного середовища та водного середовища;
- оцінено можливі зміни в природних та антропогенних екосистемах;
- проаналізовано вплив на ґрунти, підземні води;
- проаналізовано вплив на стан здоров'я населення;

2) консультації з громадськістю щодо екологічних цілей;

3) розглянуто способи ліквідації наслідків;

4) особи, які приймають рішення, ознайомлені з можливими наслідками здійснення запланованої діяльності;

5) отриманні зауваження і пропозиції до проекту Стратегії.

У ході СЕО проведено оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного та стабільного екологоорієнтованого розвитку Хорольської міської територіальної громади та підвищення якості життя населення.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

СЕО не завершується прийняттям рішення про затвердження Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки. Значущі наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації Стратегії, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» встановлює необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля. Відповідно ст.17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник (виконавчий комітет Хорольської міської ради) у межах компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію Стратегії розвитку розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що Стратегія розвитку розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Згідно з частиною першою статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті. Оцінка впливу на довкілля спрямована на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів. Тому при реалізації заходів Стратегії щодо впровадження планованої діяльності відповідно до законодавства України повинна обов'язково бути реалізована процедура ОВД.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей СЕО. Для моніторингу проекту ДДП можуть залучатися акредитовані лабораторії.

Моніторинг наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, здійснюватиметься під час реалізації Стратегії з метою забезпечення неухильного дотримання вимог законодавства та втілення всіх заходів щодо мінімізації ймовірних впливів та наслідків на навколишнє природне та соціальне середовище. Загальною метою моніторингу екологічних та соціальних аспектів даного проекту є забезпечення/гарантування того, що всі заходи пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків успішно втілюються та вони є ефективними й достатніми.

Моніторинг наслідків виконання ДДП для довкілля також передбачає своєчасне виявлення нових проблем та питань, що викликають занепокоєння. Моніторинг має відбуватись на декількох рівнях та передбачати можливі екологічні загрози та/або виявляти під час його здійснення впливи, що не були передбачені раніше.

Програма екологічного моніторингу буде працювати під час реалізації Стратегії. Вона складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету та ключові індикатори та критерії для оцінки.

Заходи, які будуть здійснюватися замовником (також визначені замовником засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення) з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання Стратегії здійснюються, але не обмежуються наступними етапами:

1. вибір параметрів навколишнього природного та соціального середовища для певних аспектів;
2. встановлення ключових параметрів моніторингу;
3. візуальний огляд;
4. регулярний аналіз показників дослідження (за участі спеціалізованих акредитованих лабораторій);
5. регулярні опитування та зустрічі із громадою, яка потенційно потрапляє в зону впливу об'єкту планованої діяльності;
6. аналіз інформації, що була отримана під час моніторингу та за необхідності розробка комплексу заходів, що усувають або максимально пом'якшують вплив об'єкту на навколишнє природне та соціальне середовище;
7. регулярний перегляд (не менше одного разу на рік) програми моніторингу та її коригування в разі необхідності.

Система запропонованих у Стратегії ключевих індикаторів включає: рівень задоволеності жителями послугами, отриманими онлайн; задоволеність жителями рівнем медичних, освітніх, соціальних послуг; забезпеченість критично-важливих сфер висококваліфікованими кадрами; кількість проектів, що отримали зовнішнє фінансування; кількість впроваджених громадських ініціатив; кількість осіб, що звернулися по допомогу в критичних ситуаціях; обсяги інвестицій; оцінка мешканцями стану житлово-комунальної інфраструктури; стан водопровідної мережі, якість питної води, доступ домогосподарств до якісної питної води; рівень поводження з ТПВ на території громади; задоволеність жителів станом дорожньої мережі громади; площа зелених насаджень; якість повітря в громаді; кількість відвідувачів музеїв та

туристичних маршрутів; кількість та якість культурних подій та ініціатив; сума податків та зборів до місцевого бюджету; рівень господарського використання та розподілу земельного фонду; коефіцієнти народжуваності, смертності та приросту населення.

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, має також включати наступні екологічні параметри, покращення яких прямо чи опосередковано передбачено у результаті реалізації Стратегії: обсяг утворених відходів; обсяг видалених відходів та утилізації ресурсоцінних фракцій; приведення місць видалення відходів до норм екобезпеки; кількість несанкціонованих звалищ; кількість населення, охопленого централізованим водозабезпеченням та водовідведенням; рівень забруднення каналізаційних стічних вод (ефективність очистки на очисних спорудах); зношеність трубопроводів водозабезпечення та водовідведення; відповідність якості питної води нормам ДСанПіН 2.2.4-171-10 (за участі акредитованих лабораторій); кількість об'єктів ПЗФ; реалізація заходів з озеленення, насадження лісосмуг; реалізація заходів покращення лісистості громади; реалізація заходів щодо підвищення екологічної свідомості населення; реалізація заходів щодо залучення альтернативних джерел палива, енергоефективності та енергоощадливості; реалізація заходів щодо розчистки русел річок; кількість господарств, що мають сертифікат з органічного виробництва; результати хіміко-токсикологічної оцінки якості ґрунтів на території громади (за участі акредитованих лабораторій); результати хіміко-токсикологічної оцінки якості поверхневих вод (за участі акредитованих лабораторій); результати хіміко-токсикологічної оцінки якості води з децентралізованих джерел водопостання (за участі акредитованих лабораторій);- результати оцінки якості атмосферного повітря, зокрема за вмістом парникових газів (за участі акредитованих лабораторій).

Узагальнені індикатори для щорічного моніторингу наслідків виконання Стратегії для довкілля приведені у табл. 17, які дозволять виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання, визначити необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громадськості про поточні ускладнення та прогностні терміни їх усунення.

Таблиця 17 - Система ключевих індикаторів для моніторингу наслідків виконання Стратегії для довкілля

<i>№ п/п</i>	<i>Ключові індикатори та їх одиниці виміру</i>
<i>Атмосферне повітря</i>	
1	Результати оцінки якості атмосферного повітря (порівняння з фоновими та нормативними значеннями)
2	Викиди парникових газів (порівняння з фоновими та нормативними значеннями)
<i>Енергетика</i>	
1	Отримання енергії з нетрадиційних джерел енергії (% до попереднього року)
2	Частка відновлювальних джерел у структурі споживання паливно-енергетичних ресурсів громади (відповідно звіту «Розвиток відновлюваних джерел енергії в Україні» (Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарств в Україні) має складати 8%)
3	Економія енергоресурсів (% до попереднього року)
<i>Ґрунти</i>	
1	Площа орних земель (ріллі) та їх частка у загальній площі території

2	Площа сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей та пасовищ) та їх частка у загальній площі території
3	Вміст органічного вуглецю (гумусу) у ґрунтах сільськогосподарських угідь
4	Площа відновлених земель та екосистем, площа рекультивованих земель
5	Результати оцінки токсикологічної оцінки якості ґрунтів на території громади (порівняння з нормативними значеннями)
ПЗФ, рослинні ресурси, біорізноманіття	
1	Реалізація заходів з озеленення, насадження лісосмуг
2	Розроблення документації із землеустрою для територій та об'єктів природно-заповідного фонду (% від необхідної)
3	Площа територій ПЗФ
Поводження з відходами	
1	Обсяг утворених відходів
2	Обсяг видалених відходів
3	Питома вага утилізованих відходів
4	Кількість приведених місць видалення відходів до норм екобезпеки
5	Покращення технічного оснащення сфери поводження з відходами (% зношеності)
6	Результати оцінки токсикологічної оцінки якості ґрунтів у зоні впливу звалищ ТПВ (порівняння з нормативними значеннями)
7	Обсяг ліквідованих несанкціонованих звалищ
Водні ресурси	
1	Кількість населення, охопленого централізованим водозабезпеченням та водовідведенням
2	Рівень забруднення каналізаційних стічних вод (ефективність очистки на очисних спорудах)
3	Зношеність трубопроводів водозабезпечення та водовідведення (%)
4	Відповідність якості питної води (централізованих джерел водопостачання) нормам ДСанПіН 2.2.4-171-10
5	Кількість заходів по розчистці русел рік
6	Результати оцінки якості поверхневих вод на території громади (порівняння з нормативними значеннями)
7	Результати оцінки якості води з децентралізованих джерел водопостачання (порівняння з нормативними значеннями)
Здоров'я населення	
1	Середня очікувана тривалість життя (% до попереднього року)
2	Смертність населення за основними причинами на 1 тисячу населення (% до попереднього року)
3	Смертність дітей до 1 року життя на 1 тисячу живонароджених (% до попереднього року)
4	Захворюваність населення (% до минулого року)
Інші природоохоронні показники	
1	Рівень фінансування природоохоронних заходів (% від необхідних)
2	Реалізація заходів щодо підвищення екологічної свідомості населення (% від запланованих заходів)
3	Кількість поданих проєктів з метою залучення коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища, регіональних програм охорони, збереження та оздоровлення природних екологічних систем та ін.
4	Кількість отриманих паспортів водних об'єктів (ставків)
5	Кількість заходів щодо ліквідації можливих наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру

Виконання низки планувальних заходів, визначених в проєкті Стратегії є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов життєдіяльності населення.

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ

ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Зважаючи на географічне положення розвитку Хорольської міської територіальної громади, транскордонні наслідки реалізації проектних рішень Стратегії для довкілля, у тому числі здоров'я населення, не очікуються.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Проект Стратегії розвитку Хорольської міської територіальної громади на 2023-2027 роки розроблений з урахуванням довкострокових пріоритетів Стратегії розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки та Плану заходів з її реалізації на 2021-2023 роки, Регіональної програми охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області на 2022-2027 роки.

Концепцією формування Стратегії є імплементація екологічних імперативів у соціально-економічний розвиток Хорольської міської територіальної громади, що відповідає Основним засадами (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року. Метою Стратегії є забезпечення динамічного, збалансованого розвитку населених пунктів Хорольської міської територіальної громади, підвищення конкурентоспроможності громади та рівня життя населення, розв'язання проблем економічного та соціального розвитку і підвищення спроможності громади, що сприятиме покращенню якості життя її мешканців, екологізація економіки, а також сприяння інтеграції економічної, соціальної та екологічної політик, прогресивної трансформації економіки на засадах екологоорієнтованого інноваційно-технологічного розвитку. Виходячи з цього, основними стратегічними цілями проекту ДДП є: сталий економічний розвиток громади; створення комфортних умов для проживання на території громади; свідома, активна та безпечна громада. Стратегія є основою для розробки короткотермінових та середньострокових програм економічного і соціального розвитку Хорольської міської територіальної громади.

Стратегія ґрунтується на аналізі прогнозних тенденцій розвитку економіки Хорольської міської територіальної громади та враховує: основні стратегічні напрямки та актуальні виклики соціально-економічного розвитку з урахуванням екологічних пріоритетів; вплив зовнішніх та внутрішніх чинників і ризиків; результати опитування населення; можливі сценарії розвитку громади; місію та стратегічне бачення розвитку громади; стратегічні, оперативні цілі та завдання розвитку громади.

Зміни, які чинять шкідливі впливи на атмосферне повітря, ґрунти, водне середовище (поверхневі та підземні води) у результаті прийняття Стратегії не відбудуться. У цілому відзначається позитивний вплив Стратегії на природні та соціальні умови й задоволення потреб місцевого населення.

Серед головних пропозицій Стратегії стосовно поліпшення стану навколишнього природного середовища можна виділити:

- удосконалити сферу поводження з ТПВ та зменшити негативний вплив відходів на довкілля і здоров'я населення, збільшити обсяг утилізації відходів, покращення технічного забезпечення сфери поводження з ТПВ;
- сприяти залученню альтернативних джерел палива, енергоефективності та енергоощадливості;
- забезпечити належне водопостачання та водовідведення на території населених пунктів громади;

- здійснити заходи щодо відновлення та підтримання санітарного стану річок;
- здійснити заходи щодо зменшення викидів забруднюючих речовин та зменшенню впливу на клімат, у тому числі парникових газів;
- проведення екологічно просвітницьких заходів на території громади;
- сприяти розвитку аграрного бізнесу задля раціонального використання і збереження земельного фонд на засадах органічного землеробства;
- реалізувати заходи щодо: озеленення населених пунктів Хорольської міської територіальної громади, розширення зон рекреації, розвитку зеленого туризму;
- забезпечити належний рівень безпеки на території населених пунктів громади.

Негативний вплив на території з природоохоронним статусом, Смарагдову мережу відсутні.

Згідно з частиною першою статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті. Оцінка впливу на довкілля спрямована на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів. Тому при реалізації заходів Стратегії щодо впровадження планованої діяльності відповідно до законодавства України повинна обов'язково бути реалізована процедура ОВД. При необхідності, проекти планової діяльності будуть проходити процедуру ОВД відповідно до законодавства України.

Таким чином, виконання заходів проєкту Стратегії, буде спрямовано на покращення екологічної, продовольчої безпеки регіону, формування сталих агроєкосистем, зменшення екологічних ризиків здоров'ю населення, покращення енергопостачання та розвиток альтернативної енергетики, удосконалення системи поводження з твердими побутовими відходами, раціональне використання водних ресурсів, зменшення забруднення навколишнього середовища та буде мати позитивний вплив на стан довкілля. Заходи Стратегії пов'язані між собою балансом економічної, соціальної та екологічної складових, але з пріоритетом - першочергового забезпечення сталого розвитку, зниження ризиків здоров'ю населення громади.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від виконання заходів Стратегії вказує на те, що реалізація проєкту ДДП позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, рекреаційні зони. Це означає, що Стратегія спрямована на екологічно збалансований та інноваційний сценарій розвитку і не потребує розгляду альтернатив. Виконання запланованих заходів з охорони довкілля та здоров'я населення має спиратися на використання сильних сторін Хорольської міської територіальної громади, максимальне використання зовнішніх можливостей, врахування слабких сторін та мінімізації зовнішніх загроз.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України "Про стратегічну екологічну оцінку". -Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>
2. Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296. -Режим доступу:
3. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки. – Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>
4. Стратегія розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки та План заходів на 2021-2023 роки з її реалізації. –Режим доступу: <https://oblrada.kr.ua/decission/2565/pro-strategiyu-rozvitku-kirovogradskoi-oblasti-na-2021-2027-roki-17-03-2020>
5. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Полтавській області у 2021 році. <https://mepr.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/Regionalna-dopovid-Poltavskoyi-oblasti-u-2021-rotsi.pdf>
6. Екологічний паспорт Полтавської за 2021 рік. Режим доступу – <https://eko.adm-pl.gov.ua/ekopasp21.pdf>
7. Екологічна Програма охорони навколишнього середовища територіальної громади Хорольської міської ради на 2023-2025 роки (затверджена рішенням міської ради № 1800, 36 сесією Хорольської міської ради восьмого скликання від 16.12.2022 р.)
8. Марушевський Г.Б. Стратегічна екологічна оцінка: методичний посіб. / Г.Б. Марушевський. К: Проект РЕОП, 2015. -95 с.
9. Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. -[Електронний ресурс] -Режим доступу:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b99#Text
10. Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування» Режим доступу <https://mepr.gov.ua/news/34766.html>.
11. О.Г. Васенко, О.В. Рибалова, С.Р. Артем'єв Інтегральні та комплексні оцінки стану навколишнього природного середовища: монографія. – Х: НУГЗУ, 2015. – 419 с.
12. Полупан М.І., Величко В.А. Номунклатура та діагностика еколого-генетичного статусу ґрунтів України для їхнього великомасштабного дослідження. - К.: Аграр. наука, 2014. - 496 с.
13. Серeda М. С. Діагностика ризиків та загроз впливу техногенно порушених земель під звалищами твердих побутових відходів на сільськогосподарські угіддя. Вісник ПДАА. 2021. № 3. С. 91–100.
14. Писаренко П.В., Самойлік М.С., Цьова Ю.А., Серeda М.С. Теоретико-методологічні засади управління сферою поводження з твердими відходами на регіональному рівні, ПДАУ, 2021. - 524 с.
15. Регіональна програма охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області на 2022-2027 роки (програма «Довкілля-2022»)
16. Про внесення змін та доповнень до Програми соціального і економічного розвитку Хорольської міської ради Лубенського району Полтавської області на 2022-2024 роки, затверджена рішенням міської ради №1802, 36 сесією Хорольської міської ради восьмого скликання від 16.12.2022 р.)

ДОДАТКИ

Кваліфікація виконавців

Керівник - С.І. Подгородецька

Директор ПП «Інститут агрономії»,
грунтознавець (С17 №124367
від 19.12.2017 р.)

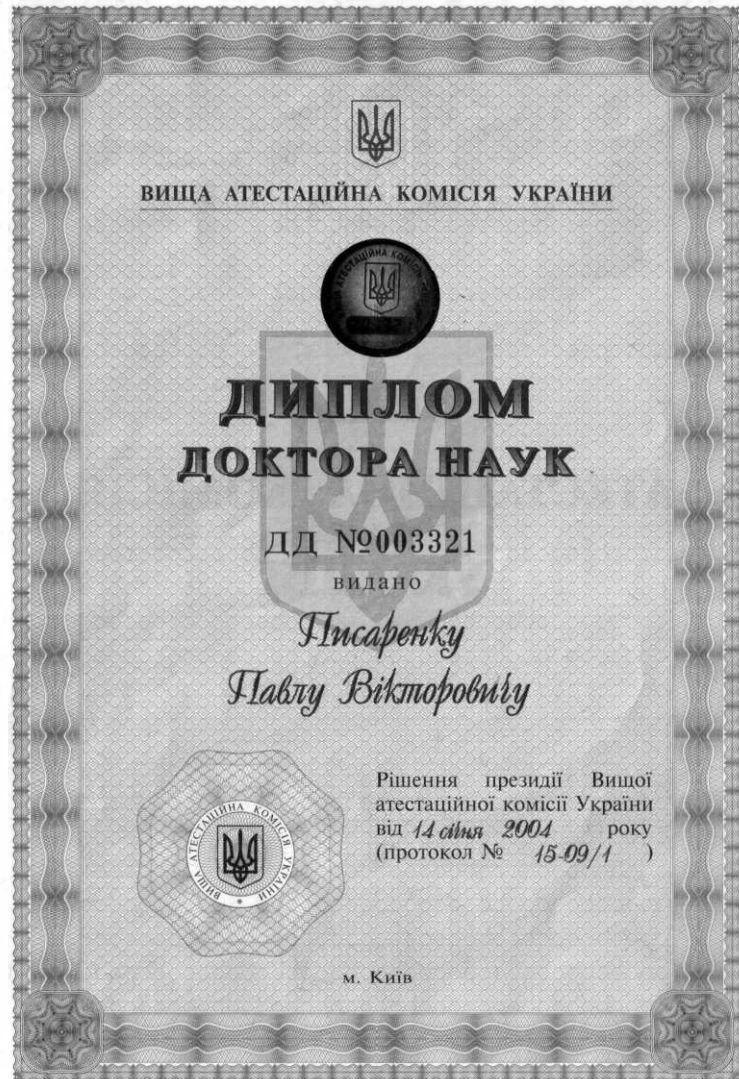
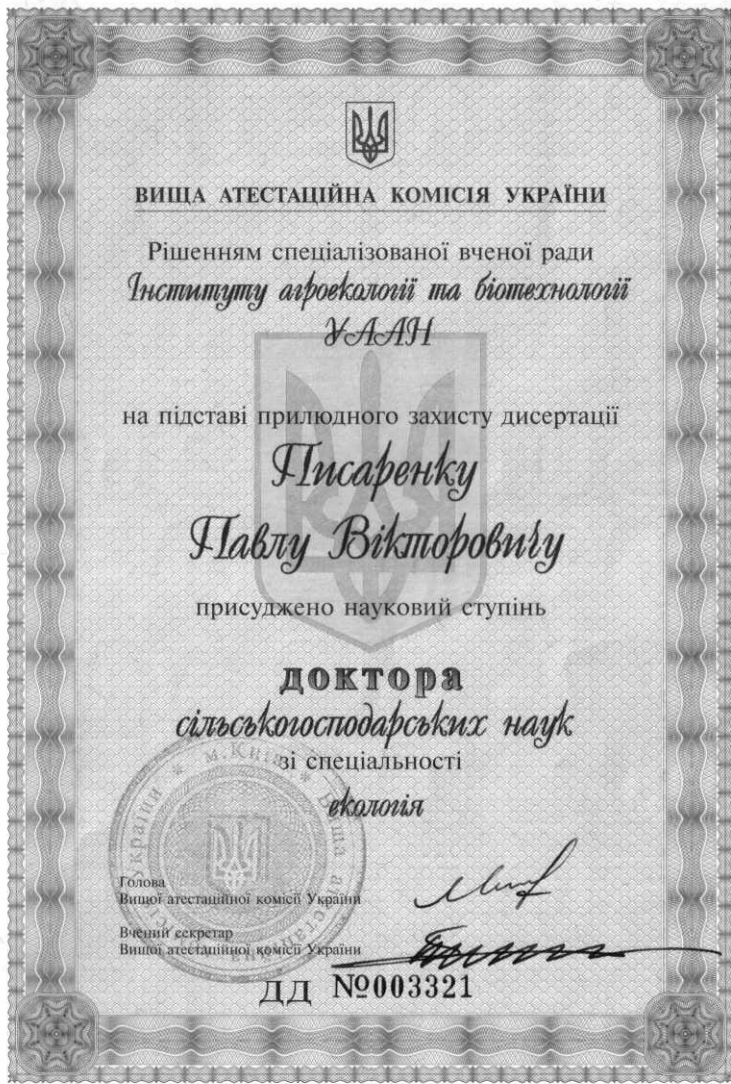
Виконавець 1. М.С. Самойлік

Інженер-еколог (спеціальність «Екологія
та охорона навколишнього середовища»
(ТА №23493320 від 30.06.2003 р.),
д.е.н., професор

Виконавець 2. П.В. Писаренко

Доктор сільськогосподарських наук
спеціальність – Екологія (ДД №003321
від 14.01.2004 р.), професор,
підвищення кваліфікації:
ПАЕУ (тема: «Розробка екологічної документації», 2022 рік)

Certificate

учасника практичного курсу
для розробників екологічної документації

засвідчує, що

**Писаренко
Павло Вікторович**

успішно пройшов(ла) курс

з 9 по 30 серпня 2022 року

з тем:

- Визначення показників емісії (літими викидів) забруднюючих речовин в атмосферне повітря
- Розробка Звітів з інвентаризації викидів та Документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами. Складання програми моніторингу.
- Розробка проектів скорочення санітарно-захисних зон
- Розробка та оформлення документів на спеціальне водокористування (складання заяви, обґрунтування потреби у воді, опис та схеми місць забору води та скиду зворотних вод, поточні ПНВПВ та перспективні ПНВПВ, нормативи ГДС, паспорти водного господарства, договори оренди водних об'єктів)
- Вторинні водокористувачі: паспорти водного господарства, угоди на водопостачання та водовідведення, контроль якості води
- «Еколог на підприємстві»: накази, журнали обліку води, організація ЗСО, контроль якості води, екологічні перевірки
- Декларація про відходи.
- Розробка реєстрових карт утворення, оброблення та утилізації відходів.
- Паспорти МВВ
- Складання та подання звітності, ведення первинного обліку, Екологічний податок, рентна плата
- Розробка інструкцій, наказів, положень

Директор
Національного центру сталого розвитку,
Президент
Професійної асоціації екологів України

Циганок Л.В.

UKRAINE

SPECIALIST'S DIPLOMA

C17 № 124367

Pidhorodetska

Svitlana

in 2017 completed the full course of
Kharkiv National Agrarian University named after
V. V. Dokuchayev

obtained qualification:

Educational qualification level Specialist

Program Subject Area "Agrochemistry and Soil
Science"

Professional qualification "Specialist in Agrochemistry
and Soil Science"

Rector

Oleksandr Ulyanchenko

19 December 2017

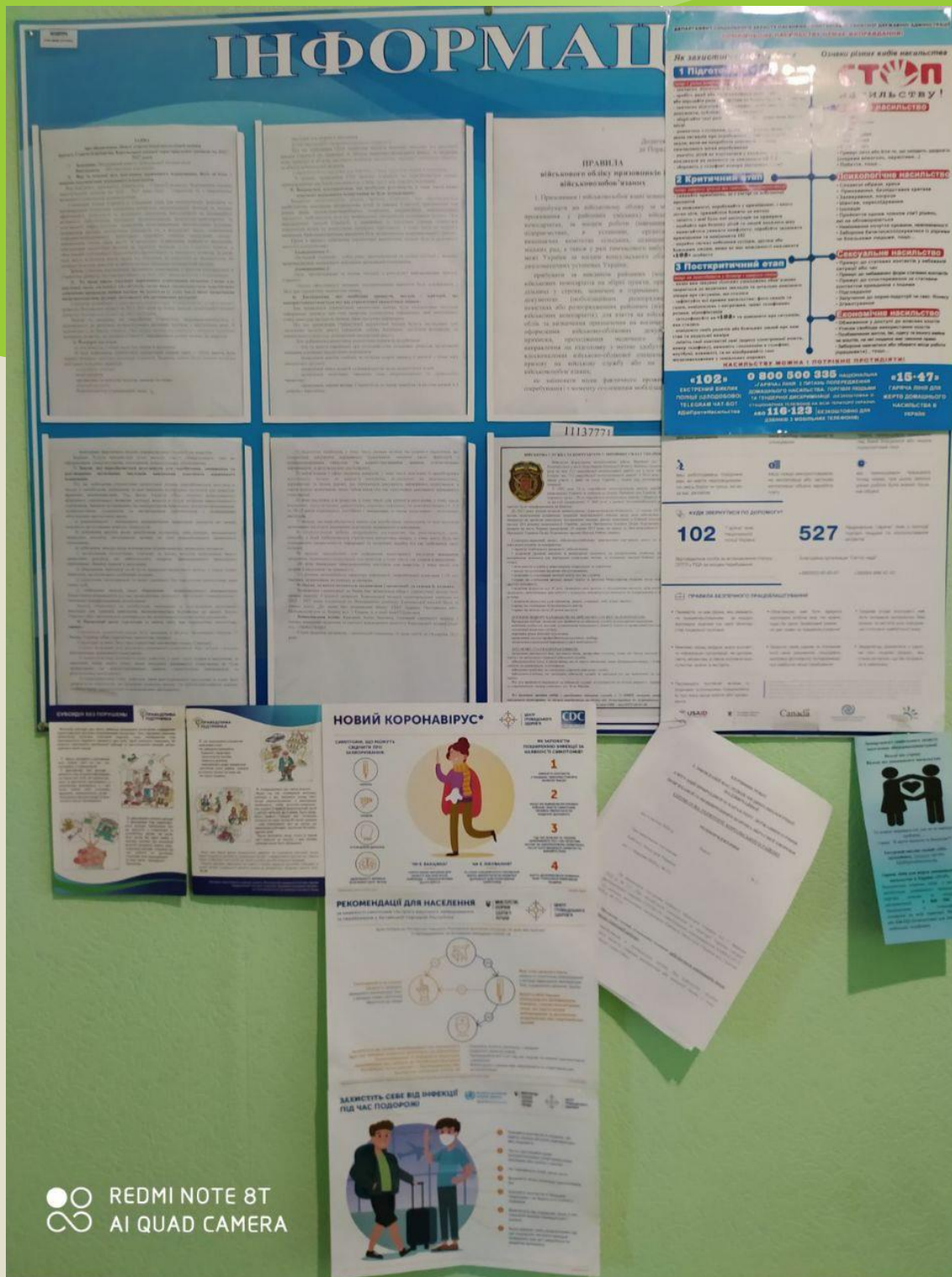
In case of any differences in interpretation of the information in the diploma the Ukrainian text shall prevail.

Фотофіксація місць оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки у порядку, передбаченому частиною четвертою статті 12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

1. С. Петракіївка

2. С. Покровська Багачка

3. М. Хорол, Хорольська міська рада

**ХОРОЛЬСЬКА
МІСЬКА
РАДА**

ІНФОРМАЦІЯ

The information board is divided into two rows of four panels each. The top row consists of four panels containing dense text, likely official notices or reports. The bottom row features four more panels with a mix of text and graphics. The first panel in the bottom row shows a doctor in a white coat with a stethoscope. The second panel includes a small diagram and text. The third panel has a list of items or points. The fourth panel on the right contains a QR code and additional text. The entire board is set within a yellow frame against a blue background.

4. С. Клепачі

КОНТАКТНІ ДАНІ:

*Україна, 37800, Полтавська область, Лубенський район, м. Хорол,
вул. 1 Травня, буд. 4*

<http://horol.com.ua>

<http://www.facebook.com/KhorolTG/>

horol37@ukr.net

(053632) 33-3-44